

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárában.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4-5 óra közt.

de intéendő a lap szellemi részére
vonnakodni a közönségnek.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtárában.

KLÓFIRETNI ÁRÁK:

Egész évre 12 korona (6 frt) — kr
Félévre 6 korona (3 frt) — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 k)

Hirdetések jutányosan számítanak

Ha mentetlen levelet csak ismeri kezesből fogadják el.
(Ásiratot nem adunk vissza.)

Felelős szerkesztő:

Nyitlár petitsora 10 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

SZALAY SÁNDOR.

Klófzetések, valamint a hirdetések vonnakodni Fischel Fülöp
könyvtárában: utasoznak.

Nagy-Kanizsa közoktatásügye.

Az idei tanítási év elején lapunknak éppen e helyén szóltunk általában Nagy-Kanizsa város közoktatás-ügyéről. Megemlítettük akkor, hogy e város közönsége óriási anyagi áldozatokkal tartja fenn tanintézetét, tehát jogosan el is várhatja, hogy közoktatásügyünk fejlődése minden vonalon arányban álljon ezzel az áldozatkészséggel. Kijelentettük, hogy kötelességünknek ismerjük közönségünk nevében s a magasabb érdekek szempontjából is figyelemmel kísérni tanintézeteink közszellemét s annak idején — ha a közérdek úgy kívánja, — nyíltan, leplezetlenül elmondani véleményünket. Hangoztattuk akkor azt is, hogy bizalommal vagyunk egyes tanítási intézetünk vezető tényezői iránt; mert föltesszük, hogy ők is igen jól ismerik azokat az esetleges hiányokat, melyek a nevelői és tanítói szellem hatásának teljes erejű, magasabb színvonalu kibontakozását itt-ott hátráltatják. Az volt meggyőződésünk akkor is, az a meggyőződésünk most is, hogy a vezető tényezők meg fogják találni az általuk bizonyára jól ismert bajok gyógyító módját is.

Kijelentjük ez uttal is, hogy érdeklődő figyelemmel kísérjük minden egyes tanintézetünk nevelési és tanítási szellemét s az abban kifejezésre jutó irányelvek érvényesülését. De elhibázott, elcsúszott dolgoknak tartanók ítéletet mondani most, évközben. És ezt nem helyeselhetők soha a mások részéről sem. Nem helyeselhetjük tehát azt, hogy most az elemi-iskolával oly sokat és oly egyoldalú felfogással foglalkoznak egyes körök.

Igaz, hogy erre némileg tért nyitott a közvéleménynek az a körülmény, hogy az elhunyt igazgató helyett most új igazgatót választottak; de a vezető szellem bírálata még nem jogosít fel senkit arra, hogy pálcát törjön az egész tanintézet felett. Legkevésbé sem jogosít föl pedig arra, hogy az igazgatói változás alkalmából egy-egy olyan mulasztást pertraktáljunk, amely az általános működés színvonalának nem lehet mértéke s melynek elintézése nem is a nyilvánosság, hanem az illetékes elsőfoku iskolai hatóság fóruma elé tartozik.

Mi is nagyon jól tudjuk, hogy vannak itt is, ott is bajok, hiányok; fordulnak elő konkrét esetek; de nagyon elhamarkodott

dolognak tartanók azokból mindjárt megítélni az illető tanintézet összműködését, pedagógiai színvonalát. Azt meg éppen egyoldalú megfigyelői álláspontnak kell tartanunk egy ilyen nagyobb város közoktatásügyével szemben, ha valaki szakadatlanul csak az elemi iskolára utazik. Olyan napam-asszonyféle politika az: mindig csak a lányomnak szólni, hogy talán menyeim is értenek belőle.

Am jó, ha valaki minden áron ilyen napam-asszony akar lenni e város közoktatásügyével szemben, formálja meg a maga ítéletét és mondja is ki; de legalább arra vigyázzon, hogy nagyobb ne jadjuljon, mint a mekkorát az általa tapasztalt baj megkíván.

De ha valaki egy-egy ilyen, a kanizsai elemi-iskolára irányított följajdulást megfigyel, szinte kétségbe kell esnie, hogy (nagy Isten!) hát Nagy-Kanizsán ennyire süllyedt az elemi-népoktatás színvonala! Hisz talán ott iskolaszék sincsen! Az az iskola talán még sósásem látott tanfelfügylet! Az a város talán szemem szedte össze a képző intézetek hulladékát. Ott az ázsiai állapotoknál is ázsiaibb állapotoknak kell lenni.

A „ZALA“ tárcája.

Utli-képek.

— A „Z A L A“ eredeti tárcája —

Iria: * * *

(Róma. Monte Pincio. Colosseum.)

Gyerekkoromban, mikor a sima pázsiton heverésze hűseltünk az augusztusi esték alkalmával: meségetésünk közben fölmerült csöndben, de hányszor kérdeztünk: „Mi is lehet azokba a csillagokba?“

S most, hogy a „Monte Pincio“ állok, előttem látom a szent Péter templomának nemes patinával bevont síluettjét, miért jutnak épen ezek a gyerekkori esték eszembe?

Azokon a boldog esteken, mikor akadt már olyan is köztünk, aki egy csillagsoportra mutatva azt mondta: „ni ni ez a göncöl szekere“, a tejutat pedig egészen mély vitát felkavaró kijelentéssel „a rómba vezető ut“ gyanánt jelölte meg, miért is nevtünk ki pajkos hahótával?

Pedig de szép és igaz mese ez!

Mert most is csak azt mondom: ha valaki Rómát, a klasszikus művészet örök városát meg akarja érteni, annak szívében olyan tűznek kell égni, mint a minő tűz az augusztusi esteken felcsillámolt tejutat rezgő be azzal a derengő s szeretetteljes meleg fényével...

Mit ér a nagyképi tudakosság, mely sokszor hamis ösvényre vezetve következőt eredetiségéből, mügyönyöröket ébresztvén benned?

Ilyen készütséggel igaz, Rómában lehetél, — de hogy Rómát megláttad-e, ez már más kérdés! Itt van mindjárt ez a Monte Pincio, azzal a gyönyörűséges szép kertjével

Lépten nyomon régiségekbe botlasz, s minő stilszerű izléssel van az mind felhasználva!

Egy hatalmas urna, mely valamikor tán egy nemes római hamvait rejtette, repkénnyel s babér fákkal körülnőtt sziklaudoból hidegen ásitja feléd a „vanitas vanitatis“-t.

Egy valóságos szentelt berek ez, telve a régi s újabb költők márvány szobraival, azzal a lelki gyönyört előidéző illatos nedves levegőjével, melyet a sok csurgó, szökellő, csobogó szökőkútjainak a babér s magnolia illatával egyestüló párákba tört vízcsöppe áraszt szét.

Régi korinthusi oszlopfejek, relief maradványok imponáló tömegükkel bevernek egy rakásban és a növényvilág prozeitái, ezek a hünövesű s csakcsán zizegő ások folyton mesélnék.

Régi dicsőségről?

De kár, hogy nem értem őket!

Vagy lehetne szebben megoldani Mózes legendáját, mint ahogy itt domborodik ki a fehér márványból?

Folyondarral-körül s vízi nymphákkal tele nőtt szökőkút közepén, fonott kosárban fekszik Mózes.

Az ember szinte remeg, hogy minden pillanat

ban elnyíl ezt a reformátort a nyugtalan vistómege, — de a pharaók cseléde már megfogta a kosarat.

Ez a cseléd itt már anya, s megtisztult vonásain az emberzeretet, a könyörtületesség valóságos sphoteozisa árad szét.

Mondom, egészen csudálatos egy város ez a Róma.

Folyton váltakoznak a benyomások. E pogány költők s istének lugasából a legszebb kiáltás a Vatikán s szent Péter templomára esik.

No és a Vatikán!

En láttam a belsejét. És ha az összes isteneket számszerint összeolvastam volna, amelyek a vatikáni gyűjteményeket utolérhetlenül tesszik, — nem tudom, nem-e a pogány istenek lennének többségben.

Milyen szépen megérnek a művészetek templomában, milyen megtisztult érzéssel hódol a művelt lélek valláskülönbség nélkül előtettek! Hisz még minden istennek az volt a legnagyobb tragédiája, hogy emberekkel volt dolga. És kün az életben? Csudálatos! Csudálatos!

Célunk a Colosseum s forum Romanum.

A Monte Pincio lejtője belefut a „Via Sistina“-ba, majd ismét emelkedő talajon feljutunk a Quirinál dombjára; miután toronyirányban célunk felé igyekszünk a koldusok seregétől egy-egy szoldóval a házalóktól pedig mérges „non vollo“-

Zsolnay-gyárak főraktára: ALT és BÖHM, N-Kanizsa.
Majolika és disztárgyak. Rosalyt-edények. Fayence falburkolatok. Majolika-kályhákra, valamint épület díszítéséhez való terracotta-disztárgyakra megrendeléseket elfogad.

Óvjuk lábainkat a nedvesség, óvjuk lábainkat a hideg ellen!

A legtöbb bajnak a forrása a gondezatlan láb.

Béleltessük cipőinket Hőgyes dr. korszakos találmányával, az

asbest-talpbettétel.

Szállítja az

Első Magyar Asbest-áru gyár

BUDAPEST, VI, Sziv-utca.

Ár:

fejnőttieknek 35-45 számig tucatonként 12 forint, páronként 1 forint 20 krajcár;

gyermekeknek 20-34 számig tucatonként 6 forint, páronként 60 kr.

Kizárólagos elárúsítók N.-Kanizsán:

Wéisz Izidor, Pollák József és Hiltényi Sándor uraknál.

Főszerkesztő: Gajári Odön. Felelősségtartó: Kende Zsigmond.

„MAGYAR UJSÁG”

Politikai napilap.

Megelőzi a Bpsten megjelenő összes napilapokat.

A ma története

az ujság. Friss és pontos krónikása a nap eseményeinek felhasználásával a modern technika hatalmas vívmányainak hirt hoz és hirt ad haladéktalanul minderről. a mi fontos. érdekes és említtére méltó történi az egész világban. A vilamos drót a gondolat gyorsaságával külli vele ast is, a mi a földgömb talso felén történik, avatott kezek élveszetes formába öntik a hirt és a rotációs gép percek alatt ezer meg ezer példányban ontja a friss ujságot. A hírszolgálat mai általános, hatalmas fejlettségével is gyorsaság tekintetében az egész hazai sajtó élén áll a

Magyar Ujság

a mely a vidéken még ugyancsazon a napon, a kora reggeli órákban értesíti a közönséget a legutóbbi huszonnégy óra eseményeiről. Teljes tízunkés órával előzi meg tehát a Budapestben reggel megjelenő összes napilapokat. A

Magyar Ujság

melynek főszerkesztője Gajári Odön, felelős szerkesztője Kende Zsigmond, az egyetlen a vidéken már kora reggel megjelenő szabdalvú irányu nagy politikai napilap. Munkatársai a magyar publicistika, a magyar sajtóirodalom és az ujságírói kar legjobb erői sajt levelei vannak az ország minden városában és a külföld viszonyai jelentékenyebb helyén, a kik haladék nélkül értesítenek minden érdekes eseményről. Élve a gyorsaság, pontosság és megbízhatóság. Mindent megir, a mi igaz, de semmit, a mi valótlán. Elejétől végig érdekes, de a hasag szenzációt nem hajhassza. A hangja komoly, tisztességes és mindig irodalmi színvonalon álló. Kiterjeszti figyelmét a társas élet minden ágazatára és az egyetlen magyar napilap, melynek naponta külön állandó kerékpár rovata van.

Noha terjedelme a többi napilapokkal egyenlő, sőt némelyikét felül is mulja, a

Magyar Ujság

a legolcsóbb budapesti napilap; mert előfizetési ára egy évre csak 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, 1 hónapra 1 frt.

Egyes szám ára vidéken is csak 4 kr.

A Magyar Ujság Karacsonyi Ajándéka egy irodalmi becsé,

gyönyörűen kiállított 3 feltuyi bolti áru díszm (Benedek Elek: Magyar népköltés Gyűjgyel)

less, a melyet díjtalannul megkap mindenki, a ki a Magyar Ujság-ra legalább egy negyedévre előfizet.

Mindenkén az ériai időnyükön felül, a melyekhez foghatóval egyetlen más ujság se szolgál olvasóinak. a

MAGYAR UJSÁG

még külön, rendkívüli kedvezményt is nyujt előfizetőinek, amennyiben

a hazai és világirodalom szás kildvő művet

majdnem teljesen ingyen, a bolti ár egy negyed részéért beszájja rendelkezéseikre.

Mutatványszám kívánatra ingyen.

Cím:

A Magyar Ujság kiadóhivatala

Budapest, Ferencziok-tere 3.

A MAGYAR UJSÁG egy- példányai minden ujság elárusítónál kaphatók. 339-7

KÖZGYÜLÉS.

A Nagykanizsai Malátagyár és Serfőződe Részvénytársaság

t. c. részvényesei ezennel tisztelettel meghivattak a f. évi december 10-án délelőtt 10 órakor a nagy-kanizsai Kereskedelmi s Iparbank helyiségében tartandó

ötödik évi rendes közgyűlésre.

N a p i r e n d:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg előterjesztése.
4. A nyereség hovaforiditása iránti határozat.
5. Hivatalos közlöny kijelölése.
6. Az alapszabályok 20. § a értelmében kilépés folytán Bogenrieder József, Rapoch Gyula, Hirschel Ede és Stern Sándor igazgatósági tagok helyett 3 évre újabbak megválasztása, illetve újbóli megválasztása.
7. Öt felügyelő bizottsági tag egy évre megválasztása.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazatjogukat gyakorolni akarják, sziveskedjenek részvényeiket, szolványikkal együtt az alap-szabályok 18. § értelmében legalább három nappal a közgyűlés előtt a nkanizsai kereskedelmi s iparbank pénztáránál térítvény mellett letenni, hol a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései nyolc nappal a közgyűlés előtt a részvényes uraknak rendelkezésükre allanak.

Nagy-Kanizsa, 1897. november 20 án.

Az igazgatóság.

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként d. u. 4-5 óra közt.de intézkendő a lap szellemi részére
vonatközlő kérésre.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Égész évre 12 korona (6 frt — 12
Félévre 6 korona (3 frt — 6 frt)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 k)

Hirdetések jutányosan számíttatnak

Ha mentation levelet csak ismert kezesből fogadnak el.
Césárutat nem adnak vissza.

Felelős szerkesztő:

Nyitvatartás 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedésbe intézkendő.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

SZALAY SÁNDOR.

Nagy-Kanizsa közoktatásügye.

Az idei tanítási év elején lapunknak éppen e helyén szoltunk általában Nagy-Kanizsa város közoktatás-ügyéről. Megemlítettük akkor, hogy e város közönsége óriási anyagi áldozatokkal tartja fenn tanintézetét, tehát jogosan el is várhatja, hogy közoktatásügyünk fejlődése minden vonalon arányban álljon ezzel az áldozatkésztséggel. Kijelentettük, hogy kötelességünknek ismerjük közönségünk nevében s a magasabb érdekek szempontjából is figyelemmel kísérni tanintézeteink közszellemét s annak idején — ha a közérdek úgy kívánja, — nyíltan, leplezetlenül elmondani véleményünket. Hangoztattuk akkor azt is, hogy bizalommal vagyunk egyes tanítási intézetünk vezető tényezői iránt; mert föltesszük, hogy ők is igen jól ismerik azokat az esetleges hiányokat, melyek a nevelői és tanítói szellem hatásának teljes erejű, magasabb színvonalu kibontakozását itt-ott hátráltatják. Az volt meggyőződésünk akkor is, az a meggyőződésünk most is, hogy a vezető tényező meg fogják találni az általuk bizonyára jól ismert bajok gyógyító módját is.

Kijelentjük ez uttal is, hogy érdeklődő figyelemmel kísérjük minden egyes tanintézetünk nevelési és tanítási szellemét s az abban kifejezésre jutó irányelvek érvényesülését. De elhibázott, elcsúszott dolognak tartanók ítéletet mondani most, évközben. És ezt nem helyeselhettek soha a mások részéről sem. Nem helyeselhetjük tehát azt, hogy most az elemi-iskolával oly sokat és oly egyoldalú felfogással foglalkoznak egyes körök.

Igaz, hogy erre némileg tért nyitott a közvéleménynek az a körülmény, hogy az elhunyt igazgató helyett most új igazgatót választottak; de a vezető szellem bírálata még nem jogosít fel senkit arra, hogy pálcát törjön az egész tanintézet felett. Legkevésbé sem jogosít föl pedig arra, hogy az igazgatói változás alkalmából egy-egy olyan mulasztást pertraktáljunk, amely az általános működés színvonalának nem lehet mértéke s melynek elintézése nem is a nyilvánosság, hanem az illetékes elsőfoku iskolai hatóság fóruma elé tartozik.

Mi is nagyon jól tudjuk, hogy vannak itt is, ott is bajok, hiányok; fordulnak elő konkrét esetek, de nagyon elhamarkodott

dolognak tartanók azokból mindjárt megítélni az illető tanintézet összműködését, pedagógiai színvonalát. Azt meg éppen egyoldalú megfigyelői álláspontnak kell tartanunk egy ilyen nagyobb város közoktatásügyével szemben, ha valaki szakadatlanul csak az elemi iskolára utazik. Olyan napam-asszonyféle politika az: mindig csak a lányomnak szólni, hogy talán menyeim is értenek belőle.

Am jó, ha valaki minden áron ilyen napam-asszony akar lenni e város közoktatásügyével szemben, formálja meg a maga ítéletét és mondja is ki; de legalább arra vigyázzon, hogy nagyobb ne jadjuljon, mint a mekkorát az általa tapasztalt baj megkíván.

De ha valaki egy-egy ilyen, a nkanizsai elemi-iskolára irányított följajdulást megfigyel, szinte kétségbe kell esnie, hogy (nagy Isten!) hát Nagy-Kanizsán ennyire súlyos az elemi-népoktatás színvonala! Hisz talán ott iskolaszék sincsen! Az az iskola talán még sohasem látott tanfalügyelőt! Az a város talán szemem szedte össze a képző intézetek hulladékát. Ott az ázsiai állapotoknál is ázsiaibb állapotoknak kell lenni.

A „ZALA“ tárcája.

Utli-képek.

— A „Z A L A“ eredeti tárcája —

Iris: . . .

(Róma. Monte Pincio. Colosseum.)

Gyerekkoromban, mikor a síma pázsiton heréreszve hűveltem az augusztusi esték alkalmával: meselegetésünk közben fölmerült csöndben, de hánször kérdezgettük: „Mi is lehet azokba a csillagokba?“

S most, hogy a „Monte Pincio“ álok, előttem látom a szent Péter templomának nemes patinával bevont silhetjét, miért jutnak éppen ezek a gyerekkori esték eszembe?

Azok az boldog estéken, mikor akadt már olyan is köztünk, aki egy csillagcsoportha mutatva azt mondta: „ni ez a göncöl szekere“, a tejtut pedig egészen mély vitát felkavaró kijelentéssel „a rómaiba vezető ut“ gyanánt jelölte meg, miért is neveltük ki pajkos hahótával?

Pedig de szép és igaz mese ez!

Mert most is csak azt mondom: ha valaki Rómát, a klasszikus művészet örök városát meg akarja érteni, annak szívében olyan tűznek kell égni, mint a minő tűz az augusztusi estéken felcsillámoló tejtutat rezgi be azzal a derengő s szeretetteljes meleg fényével...

Mit ér a nagyképi tudakosság, mely sokszor hamis ösvényre vezetve kivetkőztet eredetiségéből, mügyönyörököt ébresztvén benned?

Ilyen készültséggel igaz, Rómában lehetett, — de hogy Rómát megláttad e. ez már más kérdés! Itt van mindjárt ez a Monte Pincio, azzal a gyönyörűség szép kertjével. Lépten nyomon régiségekbe botlasz, s minő stilszerű izléssel van az mind felhasználva!

Egy hatalmas urna, mely valamikor tán egy nemes római hamvait rejtette, repkénnyel s babér fakkal körülött sziklaodúból hidegen ásitja feléd a „vanitas vanitatis“-t.

Egy valóságos szentelt berek ez, teive a régi s újabb költők márvány szobraival, azzal a lelki gyönyört előidéző illatos nedves levegőjével, melyet a sok csurgó, szökellő, csobogó szökőkútjainak a babér s magnolia illatával egyesülő párákba tört vízcsöppe áraszt szét.

Régi korinthusi oszlopfejek, relief maradványok imponáló tömegükkel hevernek egy rakásban és a növényvilág prozeitái, ezek a hiunóvésű s csakán zizegő sasok folyton mesélnék.

Régi dicsőségről?

De kár, hogy nem értem őket!

Vagy lehetne szebben megoldani Mózes legendáját, mint ahogy itt domborodik ki a fehér márványból?

Folyodárral körül s vízi nyμφákkal felelő szökőkút közepén, fonott kosárban fekszik Mózes.

Az ember szinte remeg, hogy minden pillanat-

ban elnyeli ezt a reformátort a nyugtalan viselőmeleg, — de a pharaok cseléde már megfogta a kosarat.

Ez a cseléd itt már anya, s megisztult vonásain az emberszeretet, a könyörületesség valóságos apoteozisa árad szét.

Mondom, egészen csudálatos egy város ez a Róma.

Folyton váltakoznak a benyomások. E pogány költők s istenek lugasából a legszebb kiállítás a Vatikán s szent Péter templomára esik.

No és a Vatikán!

En láttam a belsejét. És ha az összes isteneket számszerint összevolvastam volna, amelyek a vatikáni gyűjteményeket utólerheltené teszik, — nem tudom, nem-e a pogány istenek lennének többségben.

Milyen szépen megérnek a művészetek templomában, milyen megisztult érzéssel hódol a művelt lélek vallás-közlőnység nélkül előtettek! Hisz még minden istennek az volt a legnagyobb tragédiája, hogy emberekkel volt dolga.

Es künn az életben?

Csudálatos! Csudálatos!

Célunk a Colosseum s forum Romanum.

A Monte Pincio lejtője belefut a „Via Sistina“-ba, majd ismét emelkedő talajon feljutunk a Quirinal dombjára; miután toronyirányban célunk felé igyekszünk a koldusok seregétől egy-egy szoldóval a házalóktól pedig mérges „non volio“-

Zsolnay-gyárak főraktára: ALT és BÖHM, N.-Kanizsa.
Majolika és disztárgyak. Rosalyt-edények. Fayence falburkolatok. Majolika-kályhákra, valamint épület disztítéséhez való terracotta-disztárgyakra megrendeléseket elfogad.

Övjuk lábainkat a nedvesség, övjuk lábainkat a hideg ellen!

A legtöbb bajnak a forrása a gondozatlan láb.

Béleltessük cipőinket Hőgyes dr. korszakos talpmanóval, az

asbest-talpbettétel.

Szállítja az

Első Magyar Asbest-áru gyár BUDAPEST, VI, Sziv-utca.

Ár:

felnőtteknek 35-45 számig tucatonként 12 forint, páronként 1 forint 20 krajcár;

gyermeknek 20-34 számig tucatonként 6 forint, páronként 60 kr.

Kizárólagos elárultók N.-Kanizsán:

W. László, Folló; József és Miltényi Sándor uraknál.

Főszerkesztő: Gajári Odón. Felhatalmazott: Kende Zsigmond.

„MAGYAR UJSÁG“

Politikai napilap.

Megelőzi a Bpsten megjelenő összes napilapokat.

A ma története

az ujság. Friss és pontos krónikája a nap eseményeinek felhasználásával a modern technika hatalmas vívmányának hírt hoz és hírt ad haladéktalanul mindarról, a mi fontos, érdekes és emlékező méltó történi az egész világban. A vilamos drót a gondolat gyorsaságával költi vele azt is, a mi a földgömb túlsó felén történik, avatott kezek élvesszes formába öntik a hírt és a rotációs gép percek alatt eser meg eser példányban osztja a friss ujságot. A hírszolgálat mai általános, hatalmas fejlettségével is gyorsaság tekintetében az egész hazai sajtó élén áll a

Magyar Ujság

a mely a vidéken még egyáltalán a napon, a kora reggeli órákban értesíti a közönséget a legutóbbi huszonegy óra eseményeiről. Teljes tíz órával előzi meg tehát a Budapestben reggel megjelenő összes napilapokat. A

Magyar Ujság

melynek főszerkesztője Gajári Odón, felelős szerkesztője Kende Zsigmond, az egyetlen a vidéken már kora reggel megjelenő asbesttalp iránys nagy politikai napilap. Munkatársai a magyar publicistika, a magyar sajtóirodalom és az ujságtól kar legjobb erői saját levelezői vannak az ország minden városában és a külföld valamennyi jelentősebb helyén, a kik haladéktalanul értesítenek minden érdekes eseményről. Elve a gyorsaság, pontosság és megbízhatóság. Mindent megír, a mi igaz, de semmit, a mi valótlan. Elejétől végig érdekes, de a hasznos szennéjét nem hajhassza. A hangja komoly, tisztességes és mindig irodalmi színvonalon áll. Kiterjesztéi ágyszámát a társas élet minden ágazatára és az egyetlen magyar napilap, melynek naponta külön állandó kerékpár rovata van.

Noha terjedelme a többi napilapokkal egyenlő, az álmelyikét felül is melle, a

Magyar Ujság

a legolcsóbb budapesti napilap; mert előfizetési ára egy évre csak 12 frt, félre 6 frt, negyedévre 3 frt, 1 hónapra 1 frt.

Egyenlő árú vidéken is csak 4 kr.

A Magyar Ujság Karácsonyi Ajándékra egy irodalmi becsét.

gyönyörűen kiállított 3 felnyitott ill. árú díszes (Benedek Elek: Magyar népköltés Gyűjtemény)

len, a melyet díjazással megkap mindazki, a ki a Magyar Ujság-ra legalább egy negyedévre előfizet.

Mindenekem az árát előfizetési felül, a melyekben foghatóval egyenlő más ujság se szolgál olvasóinak a

MAGYAR UJSÁG

még külön, rendkívül kedvezményt is nyújt előfizetőinek, amennyiben

a hazai és világhíradalom szász királyi nevével

majdnem teljesen ingyen, a bolti ár egy negyed részért besztja rendelkezésükre.

Netelvényezésük kívánatra legyen.

Csim:

A Magyar Ujság kiadóhivatala

Budapest, Ferenciek-tere 3.

A MAGYAR UJSÁG egyenlő példányait minden ujság elárultóknál kaphatók. 339-7

KÖZGYÜLÉS.

A Nagykanizsai Malátagyár és Serfőződe Részvénytársaság

t. c. részvényesei ezennel tisztelettel meghívotnak a f. évi december 10-án délelőtt 10 órakor a nagy-kanizsai Kereskedelmi s Iparbank helyiségében tartandó

ötödik évi rendes közgyűlésre.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg előterjesztése.
4. A nyereség hovatfordítása iránti határozat.
5. Hivatalos közlöny kijelölése.
6. Az alapszabályok 20. § a értelmében kilépés folytán Bogenrieder József, Rapoch Gyula, Hirschel Ede és Stern Sándor igazgatósági tagok helyett 3 évre újabbak megválasztása, illetve újbóli megválasztása.
7. Öt felügyelő bizottsági tag egy évre megválasztása.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazatjogukat gyakorolni akarják, sziveskedjenek részvényeiket, eszelvényeikkel együtt az alapszabályok 13. § értelmében legalább három nappal a közgyűlés előtt a nkanizsai kereskedelmi s iparbank pénztáránál térítvény mellett letenni, hol a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései nyolc nappal a közgyűlés előtt a részvényes uraknak rendelkezésükre állanak.

Nagy-Kanizsa, 1897. november 20 án.

Az igazgatóság.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárában.

A szerkesztővel érintkezni lehet napon-
ként d. a. 4-5 óra közt.

Írások intézkedő a lap szellemi részére
vonakodni kérem.

Ha esetleg levelet csak ismert kasszán fogadunk el.
Célszerűt nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület; Fischel Fülöp
könyvtárában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt - 12
Félévre 6 korona (3 frt - 6 frt
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 k)

Hirdetések jutányosan megkötés alatt

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

NYILTTARTÁS 10 KR.

Előfizetők, valamint a hirdetői a vonakodók Fischel Fülöp
könyvtárában intézkednek.

Nagy-Kanizsa közoktatásügye.

Az idei tanítási év elején lapunknak éppen e helyén szólunk általában Nagy-Kanizsa város közoktatás-ügyéről. Megemlí tettük akkor, hogy e város közönsége óriási anyagi áldozatokkal tartja fenn tanintézetét, tehát jogosan el is várhatja, hogy közoktatás-ügyünk fejlődése minden vonalon arányban álljon ezzel az áldozatkésztséggel. Kijelentettük, hogy kötelességünknek ismerjük közönségünk nevében s a magasabb érdekek szempontjából is figyelemmel kísérni tanintézeteink közszellemét s annak idején — ha a közérdek úgy kívánja, — nyíltan, leplezetlenül elmondani véleményünket. Hangoztattuk akkor azt is, hogy bizalommal vagyunk egyes tanítási intézetünk vezetői iránt; mert föltesszük, hogy ők is igen jól ismerik azokat az esetleges hiányokat, melyek a nevelői és tanítói szellem hatásának teljes erejű, magasabb színvonalu kibontakozását itt-ott hátráltatják. Az volt meggyőződésünk akkor is, az a meggyőződésünk most is, hogy a vezető tényezők meg fogják találni az általuk bizonyára jól ismert bajok gyógyító módját is.

Kijelentjük ez uttal is, hogy érdeklődő figyelemmel kísérjük minden egyes tanintézetünk nevelési és tanítási szellemét s az abban kifejezésre jutó irányelvek érvényesülését. De elhibázott, elcsúszott dolognak tartanók itéletet mondani most, évközben. És ezt nem helyeselhetők soha a mások részéről sem. Nem helyeselhetjük tehát azt, hogy most az elemi-iskolával oly sokat és oly egyoldalú felfogással foglalkoznak egyes körök.

Igaz, hogy erre némileg tért nyitott a közvéleménynek az a körülmény, hogy az elhunyt igazgató helyett most új igazgatót választottak; de a vezető szellem bírálata még nem jogosít fel senkit arra, hogy pálcát törjön az egész tanintézet felett. Legkevésbé sem jogosít föl pedig arra, hogy az igazgatói változás alkalmából egy-egy olyan mulasztást pertraktáljunk, amely az általános működés színvonalának nem lehet mértéke s melynek elintézése nem is a nyilvánosság, hanem az illetékes elsőfoku iskolai hatóság fóruma elé tartozik.

Mi is nagyon jól tudjuk, hogy vannak itt is, ott is bajok, hiányok; fordulnak elő konkrét esetek; de nagyon elhamarkodott

dolognak tartanók azokból mindjárt megítélni az illető tanintézet összműködését, pädagógiai színvonalát. Azt meg éppen egyoldalú megfigyelői álláspontnak kell tartanunk egy ilyen nagyobb város közoktatás-ügyével szemben, ha valaki szakadatlanul csak az elemi iskolára utazik. Olyan napam-asszonyféle politika az: mindig csak a lányomnak szólni, hogy talán menyeim is értenek belőle.

Am jó, ha valaki minden áron ilyen napam-asszony akar lenni e város közoktatás-ügyével szemben, formálja meg a maga itéletét és mondja is ki; de legalább arra vigyázzon, hogy nagyobbat ne jadjuljon, mint a mekkorát az általa tapasztalt baj megkíván.

De ha valaki egy-egy ilyen, a nkanizsai elemi-iskolára irányított följajdulást megfigyel, szinte kétségbe kell esnie, hogy (nagy Isten!) hát Nagy-Kanizsán ennyire súlyyodt az elemi-népoktatás színvonala! Hisz talán ott iskolaszék sincsen! Az az iskola talán még sohasem látott tanfalügyelő! Az a város talán szemem szedte össze a képző intézetek hulladékát. Ott az ázsiai állapotoknál is ázsiaibb állapotoknak kell lenni.

A „ZALA“ tárcája.

Utli-képek.

— A „ZALA“ eredeti tárcája —

Iris: * * *

(Róma. Monte Pincio. Colosseum.)

Gyerekkoromban, mikor a síma pázsiton heverésze hűseltünk az augusztusi esték alkalmával: mesélgetésünk közben fölmerült csöndben, de hányszor kérdeztünk: „Mi is lehet azokba a csillagokba?”

S most, hogy a „Monte Pincio“ állók, előttem látom a szent Péter templomának nemes patinával bevont silhuettjét, miért jutnak éppen ezek a gyerekkori esték eszembe?

Azokon a boldog esteken, mikor akadt már olyan is köztünk, aki egy csillagképportra mutatta azt mondta: „ni ni ez a göncöl szeker”, a tejtut pedig egészen mély viát felkavaró kijelentéssel „a rómába vezető ut“ gyanánt jelölte meg, miért is neveltük ki pajkos hahótával?

Pedig de szép és igaz mese ez!

Mert most is csak azt mondom: ha valaki Rómát, a klasszikus művészet örök városát meg akarja érteni, annak szívében olyan tűznek kell égni, mint a minő tűz az augusztusi esteiken felcsillámoló tejtutat rezgi be azzal a derengő s szeretetteljes meleg fényével...

Mit ér a nagyképi tudakosság, mely sokszor hamis övényre vezetve kivételt az eredetiségedből, műgyönyöröket ébresztvén benned?

Ilyen készültséggel igaz, Rómában lehetél, — de hogy Rómát megérted-e, ez már más kérdés! Itt van mindjárt ez a Monte Pincio, azzal a gyönyörűsége szép kertjével

Lépten nyomon régiségekbe botlasz, s minő stilszerű izléssel van az mind felhasználva!

Egy hatalmas urna, mely valamikor tán egy nemes római hamvait rejtette, repkénnyel s babér fakkal körülnött szikladoból hidegen ásitja feléd a „vanitas vanitatis“-t.

Egy valóságos szentelt berek ez, telve a régi s újabb költők márvány szobraival, azzal a lelki gyönyört előidéző illatos nedves levegőjével, melyet a sok csurgó, szökellő, csobogó szökőkútjainak a babér s magnolia illatával egyesülő párákba tört vízcsöppeje áraszt szét.

Régi korinthusi oszlopfejek, relief maradványok imponáló tömegükkel hevernek egy rakásban és a növényvilág prozelitái, ezek a hünövénd s csakán zizegő sások folyton mesélnék.

Régi dicsőségről?

De kár, hogy nem értem őket!

Vagy lehetne szebben megoldani Mózes legendáját, mint ahogy itt domborodik ki a fehér márványból?

Folyondárral körül s vízi nymphákkal tele nőt szökőkút közepén, fonott kosárban fekszik Mózes.

Az ember szinte remeg, hogy minden pillanat

ban elnyeli ezt a reformátort a nyugtalan vitéz, — de a pharaók családja már megfogta a kosarat.

Ez a család itt már anya, s megtisztult vonásain az emberszeretet, a könyörületesség valóságos apoteozisa árad szét.

Mondom, egészen csudálatos egy város ez a Róma.

Folyton váltakoznak a benyomások. E pogány költők s istenek lugasából a legzseb kiütés a Vatikán s szent Péter templomára esik.

No és a Vatikán!

En láttam a belsejét. És ha az összes isteneket számszerint összeolvastam volna, amelyek a vatikáni gyűjteményeket utóherhenné teszik, — nem tudom, nem-e a pogány istenek lennének többségben.

Milyen szépen megérnek a művészetek templomában, milyen megtisztult érzéssel hódol a művelt lélek vallásfölöség nélkül előtettek! Hisz még minden istennek az volt a legnagyobb tragédiája, hogy emberekkel volt dolga

Es künn az életben?

Csudálatos! Csudálatos!

Célunk a Colosseum s forum Romanum, A Monte Pincio lejtője beletul a „Via Sistine“-ba, majd ismét emelkedő talajon feljutunk a Quirinal dombjára; miután toronyirányban célunk felé igyekszünk a koldusok seregétől egy-egy szoldóval a házalóktól pedig mérges „non vollo“-

Zsolnay-gyárak főraktára: ALT és BÖHM, N.-Kanizsa.
Majolika és disztárgyak. Rosalyt-edények. Fayence falburkolatok. Majolika-kályhákra, valamint épület díszítéséhez való terracotta-disztárgyakra megrendeléseket elfogad.

Azok az egyes fölajdulások jogot adnak mindenkinek, aki mélyebben nem tekinthet az itteni viszonyokba és a fölajdulások forrásaiba, hogy a mi elemi iskolánkkal szemben így gondolkozzék.

A tény pedig az, hogy mikor annak idején Gönczy Pál, közoktatásügyi államtitkár, iskoláinkat meglátogatta (kíséretében volt Eperjesy Sándor jelenlegi iskolaszékünk érdemes elnöke is) és minden osztályban hosszasan időzve, meggyőződött a tanítás szelleméről: az akkori iskolaszéki gyűlésen azt mondta, hogy Nagy Kanizsa városa büszke lehet tantestületére; a fővárosi tanítótestülettel is kiállának a versenyt. — A tény továbbá az, hogy iskolaszékünk megbízottjai, — akik egyes osztályok látogatásával vannak megbízva, — évről évre elismeréssel nyilatkoznak az oktatás általános eredményéről.

Most azután, ha itt-ott fordul elő valami baj vagy mulasztás (mint ahogy minden tanintézetnél fordul elő) hogy azért mért kell mindjárt az egész tanintézet közszellemét, az egész tanítótestületet felelőssé tenni, sőt rettenetes felajdulással elítélni; azt sem az igazság, sem a méltányosság szempontjából nem tudjuk megérteni. Ilacsak ilyen formában nem akarják beadni, elemi-iskolai tanítóinknak a lelkesítő porokat!

Mi a magunk részéről ezt nem tartjuk feladatunknak. Szoros kötelességünknek ismerjük igen is szigoruan, minden oldalilag, elfogulatlanul figyelemmel kísélni minden tanintézetünk szellemét, működését egész éven át, és figyelemmel kísélni az azokban uralkodó vezető szellemet, érintkezésbe lépni annak idején az itéletalkotásra hivatott faktorokkal (akik közé a szülőket is számít-

juk) s ennek alapján foglaljuk el majd kellő időben a közvélemény álláspontját Nagy-Kanizsa város közoktatásügyének érdekében.

És az a meggyőződésünk, hogy ez a magunktartása a teljesen higgadt, tárgyilagosan gondolkodó közvélemény helyesléssével fog találkozni.

Politikai szemle.

Külföld.

November 30.

Bécsi dolgok.

Badeni gróf a szellemeket, melyeket felidézett, nem tudta sarokba szorítani. A mit már hetekkel ezelőtt meg kellett volna tennie, s a mit meg is tett volna, ha előrelátó politikus, azt végre a viszonyok kényszerítő hatása alatt megtette. Beadta lemondását. A reixrath elnapoltatott, s új kabinet alakítására ő felsége báró Gautsch volt közoktatásügyi miniszert birta meg, ki erre vállalkozott is. Ez a kabinetváltozás egy kicsit későn jött, mikor már az állapotok teljesen tartatlanokká váltak. A provizorium kérdése persze függőben van, de általános a remény, hogy Gautschnak más reixrathi elnökséggel sikerüljön log a provizorium javaslatot megszavaztatni. Azon gyűlölködés mellett, melynek németek, csehek, keresztény-socialisták egyáltalán Magyarország ellen viseltetnek, még kérdéses, hogy a rendes időben sikerül-e az említett javaslatot második és harmadik olvasásban megszavaztatni.

Vajjon képes lesz-e ez iszonyu faji gyűlölködést, melynek elrettentő s bizony utálatos példáját Ausztria hetek óta nyújtja, csak némiképp lecsendesíteni. Bármit is vélekedjek az ember, a németek megérdemelték sorsukat, a mint kudarcot vall mindenki, a ki a szabadelvűséget csak cégérről használja, s szívében minden inkább csak nem az. Az osztrák németek most láthatják, mit köszönhetnek Luegernek. Talán észre térnek még, habár a dolgok jelen állása mellett nem tudni, használni fog-e politikai posztójuk visszacszerzésére vagy sem. Oly csunya játékok, a melyt az ausztriai németek játszottak, nem tegnap óta, büntetlenül játszani nem szabad. Oszintén óhajtjuk, hogy Gautschnak sikerüljön a

pártokat annyira megnyugtatni, hogy Ausztria érdekében a provizorium megszavaztassék. Ha sikerül, annál jobb rájuk nézve.

Népszerűlenebb ember régen volt Ausztriában, mint most Badeni, ki családjával már a Riviera-ra ment, hogy a fíradalmakat és izgalmakat kipihenje. Népcsőület azonban nemcsak Bécsben volt, hanem más városokban is, a hol a német-ség nagyobb tömegekben lakik; így Gracbau vér is folyt. A gráci eseményekről a következőket írják a lapok nov. 29-éről:

A tömeg közt tegnap este szakadatlanul óriási izgalom uralkodott. A katonaság holnapig meg szállva tartja az egész belső várost. A tegnapi tüntetés sebesüljei közül több egy sem halt meg s még a sebesültek száma sincs megállapítva.

Deiben a bosnyák-czred zenekara mint rendezsen játszani akart a parkringen, de az óriási tömegben felvonult diákság a katonákat hangos lötyülés és sipolás közepett kiszorította a térről. A ténzerére megjelent elegáns előkelő közönség a tüntető diáksághoz csatlakozott.

Ezerfejtű tömeg zarándokol arra a helyre, a hol tegnap a tömeg köze tüzelő katonák egy embert agyonlőttek. Az utca és a térség házainak falai repedezettek s mindenféle nyomai látszanak a katonaság puszkagolyóinak.

A polgármester felhívást bocsátott ki a város polgáraihoz, melyben higgadságra és nyugalomra inti a lakosságot. Szigoruan örkődnek, hogy a város nyugalmat újabb tüntetések meg ne zavarrak. A házak kapuit a háziurak fel nyolc órákor este bezáratni kötelesek.

Nagy tüntetések voltak Prágában is.

Kuba önkormányzata.

Madrid nov. 27. A „Gazette” közli a Kuba és Portorico önkormányzatáról szóló törvényt. A bevezetésben a spanyol kormány teljes őszinteséggel hangoztatja. A két sziget kormánya főkörmányzóból és parlamentből áll, a melynek a gyarmattörvény kérdésekben törvényhozási joga van, és két kamarából áll és pedig a képviselő kamarából és hasonló joggal felruházott igazgató tanácsból. A korona, vagy a kormányzó a kamarákat elnapolhatja vagy feloszlathatja azzal a kötetettséggel, hogy három hónapon belül azt ismét egybehívja, vagy választások útján megújítja. A kormányzó mellett van egy minisztertanács, a mely a gyarmattörvényi parlamentnek felelős. A kormányzó a főparancsnok, a ki fenntartja a közrendet, kihirdeti és végrehajtja a törvénye-

val menekedve előttünk áll „Santa Maria Maggiore” temploma gyönyörű loggiáival s világos arkádjával.

Ez a remekmű-ekkel telerakott istenháza Rómának legregibb egyszerűs mind legtöbb viszontagságot látott temploma.

Egyelőre csak architektonikus vonalaiban gyönyörködünk; hisz ma délelőtt a pogány világba igyekszünk, oda pedig nem akarok tömjén t látot vinni, mert a tiszta lelkesedés vezet.

És mégis!

Ezen templom előtt egy óriási korintusi oszlop áll, tetején egy „mi szentünk”-kel.

Pedig tisztára látom, hogy ez az oszlop régi, nagyon régi, — talán valamikor Venus dícsőítésére emelt templom homlokzatát tartotta, s most egy komoly merev aszkéta áll rajta.

Már hogyné jutna ilyenkor eszembe a vatikáni „Stanzák” utolsója, az ugynevezett „Konstantin terme”, — melyben Rafael kezéből kihullott az ecset — s nagyszabásu tervet Giulio Romano-nak kellett befejeznie.

Ennek a stanzának van egy mély értelmű s bravuros perspektívája: plato s fős menyé, amelyen Tomaso Lauretti szerencsés kezével a kereszt győzelmet örökíti meg.

Egy oszlopsort látunk, mélyen befelé nyulik; bele látni egy római templomba, közepén pedig szétört tagokkal a ledöntött római isten hever, helyét a győztes kereszt foglalja el.

Semmi egyéb...

A régi istenek tehát a száműzetés keserű ambrosziáját s nektárját élvezik...

Sic transit gloria mundi.

Jobbról egy világos nagy utca, a „via M. romana-előtt állunk.

Minden irányban, villamos tramvay, omnibus, tolakodó bérkocsis.

Mivel pedig: „az ember viágot — is lát és ki jobban megtanulja esmérni, ha a gyalog lábáról”, gyalog folytatjuk utunkat s a „via labiana”, végére jutva előttünk merevedik óriási méretekben s ideális perspektívában a Flaviusok amphiheatruma, a Colosseum. Azt már manapság egy is tudja mindenki, hogy mekkora egy complex a Colosseum: hogy 87000 római egyszerre gyönyörködhetett a gladiatorok véres játékaiban, avagy a martyromságot szenvedő első keresztények kinjaiban.

Ehhez képest igyekszik az ember, már az illusztrációk után is, képet alkotva magának erről a félelmetes nagyságról.

De hiába!

Bármily fantaziád vagyjon, beleszédülsz, ha a Colosseum tömegét látod.

Az a hideg „van” elrontja tisztára a képzeleti nagyságot.

Béleptem.

Szemlélődéseim első pillanatait a tolakodó Ciceronek elkeserítik, midőn már három nyelven szólítottak s kinalgatták szolgálataikat, s mikor mindezekre csekély nyelvismereteimet mindenféle szem s kézmozdulattal kommentálni igyekeztem, — még mindig kísérlek hangos magyarázatáikkal, megharagudtam.

Mert rettenetes nép ez az olasz!

Elejbők állottam s amugy magyarul összeszidtam őket, még az öklömet is mutogáltam.

Ez használt, ezt megértették.

Hja! Az ökl!

Flavius népének pedig kemény vala az ökle!

Hány ezer keresztény vére áztatta a Colosseum manegét, s csak azt az egyet csodálom, hogy a

„misera plebs” miért nem szorította a felsőbb létezeket a martiromságot szenvedő keresztények közé.

Veszedelemes játékok!

De hát miért is tették volna?

Hisz volt kenyerük az isten adtaéknak.

A belső corridorban van egy márványlap, melyet az arra haladó spanyol kispapok kalaplelvéve áhi atosan megcsókolnak.

Megnéztem én is.

Egy kereszt van rávésve és semmi egyéb. Kalaplelvéve állók én is előtte s meghat az a pietás, amellyel az ezer és ezer martirhalált szenvedett első keresztények emléket tisztelik.

Lelkemben elvonulnak ezek a véres napok, a a hitért meghalt alakok, s látom, amint mindezek dacára a kereszt mégis leszorítja a római isteneket.

Sőt látom, hogy az új kereszt mindenféle tért hódít.

De nem tehetek róla. — látok ezernyi tűzballal szenvedő más embert: előttem lebegnek a néma megdással halálba induló művelt lelki granadai mörök.

Hát ti fiatal spanyol önéndekpapak! A granadai véres napok emléket jelző táblákat (ha lennének ilyenek) megcsókoljátok e?

Megadnátok-e az ártatlanul ha'ára hurcolt granadai mörök emlékének azt a szép és nemes tisztelést?

Ember! — A colosseum kegyetlen multja kiáltó példája, gyöngeségednek!

(Folytatás következik.)

ket és szerződéseket, megkegyelmezési joggal bír és esetleg az alkotmány biztosítékát felüggesztheti. A vámtarifákat a parlament állapítja meg; átmeneti rendeletek szabályozzák a kereskedelmi viszonyt az anyaországgal szemben. Bizonyos nemzeti produktumok, a külföld hasonló termékeivel szemben kölcsönös kedvezményben részesülnek.

Tollfuttában.

Szerkesztőségünkhez a napokban finom, nőies vonásokkal irt cikkek érkeztek, mely nem közönséges, nem mindennapi kérdéssel foglalkozik. A címe: „Nők a kávéházban.” Erősen ostorozza azokat a nagykanizsai nőket, akik mindennapos kávéházi vendégek és néha éjfélig is elüldögélnék a nekik semmiképpen sem való levegőben.

A különben nagyon szellemesen megírt cikkekben a helyi érdekű vonatkozások olyan markansak, hogy nem mertük, de nem is akartuk nyomda festék alá adni.

En azonban megragadom az alkalmat, hogy ebben a kérdésben (természetesen: minden helyi vonatkozás nélkül) elmondjam nézetemet.

Megvallom őszintén, hogy egy igen kedves barátom, — aki néha néha egy kis gyönyöröző pezsgő és Zsolnai hedegűje mellett a kávéházban el-el szokta bucsuztatni az élet prózai oldalát, — már egy alkalommal lelkemre kötötte, hogy tollfuttazzam meg azokat az asszonyokat, akik éjfélig vagy éjféltáncig is ott gyönyörködnek a kávéház kavargó füstfellegeiben.

— Ugy-e kópé, nem mulathatok nyakló nélkül? — jegyeztem meg a komoly kifakadásra.

— Persze hogy nem! mondta mosolyogva. Es ez az őszinte vallomása nekem elég volt arra, hogy a kávéházlátogató nőket ne bántsam.

Miért írjak én azok ellen a jólelkű ellen, a kik talán tudtukon és akarataikon kívül is női hivatásukat töltik be, mikor jelenlétükkel szelidítik a férfi-erkölcsöket: korlátozó az olyan gyakran kitörésre hajló férfi-szilajságnak?

Nem irtam semmit.

Azóta már meg is interpellált az én jóbarátom, hogy mért nem írok arról a dologról; sőt már azzal is fenyegetett, hogy ha én nem írok, majd írni fog ő. Mivel azonban teljesen nyugodt voltam arra nézve, hogy fenyegetései közül ezt fogja beváltani legkésebben: erős elhatározással hallgattam tovább.

Gondoltam magamban:

— Nem árt tinek'ek egy cseppet sem a nők jelenléte. Legfőleg mérgetekben több pezsgőt isztok; de annival kevesebb lesz a pohár kontó és a „szalon-stikli.”

Es bizonyára nem is gondoltam rosszul.

A dolog szépen abban maradt volna, a nők szépen tovább jártak volna a kávéházba és idő múltán legfőleg azt tudattam volna velök, hogy tiszteltbeli tagokul ajánlottam őket az erkölcs-nemesítő egyesületbe.

Hanem hát ime: most elem került ez a finom női kezekkel irt cikkek, amely pálcát tör a nők felett, a kik kávéházba járnak Habszág nélkül kimondja, hogy a kávéházlátogató nők kivét közné a nőiességből, a kávéházi levegő-be fogja homályosítani lelkök ragyogó zománcát.

Ha nő beszél így saját neméről, az már mindig gondolkodásba ejt.

Én a magam részéről szívesen adok a nőnek sok jogot, mert sok kötelességet is várok tőle. Kimondom őszintén azt is, hogy a nőiességét

nem abban keresem, hogy a nő a férfival szemben állandóan a „szemérmes érőke” (a „mimosapudica”) szerepét játssza, hanem abban, hogy az élettel küzdő férfi oldala mellé termelt legyen. Tudjon vele érezni, lelkesedni, lángolni nagy eszményekért. Őszinte, igaz, hűséges sorsosa tudjon lenni az élet minden megpróbáltatásában. Szeliden mérsékelő anyaga a küzdelmek viarában, ahol indulat indulattal, szenvedély szenvedéllyel áll szemben; vigasztaló, biztató, küzdelemre acélozó jószelleme a csüggedés óráiban, mikor már az élet, a sors nagy vonásaiól itélő férfi lelkében megröndül a bizalom, a hit. Tudjon lenni a zó legmagasztosabb értelmében hitves és anya.

Ezt tartom én nőiességnek. Ezek vonják be minden nő lelkét a nőiesség ragyogó zománcával, és nem az a sajátosság érzékenység, az a szendéséget játszó sentimentalizmus, amit talán a német regények szellemében nevelt mamák hagytak örökségül a mi szép-neműnkre.

A férfi mellé angyalul teremtett és nevelt nő nőiségének ama ragyogó vonásait megőrzi az egész életen át még akkor is, ha a hitves és anya szerepe nem jut osztályrészül.

A nőiességnek em a jellemző erejét nem tőri meg semmi. A női léleknek ezt a zománcát nem kell féltetni a kávéház levegőjétől.

Az én szerény véleményem tehát az, hogy a kávéházba járó nők lelkében vagy megvannak a valóban nőies vonások vagy nincsenek meg. Ha megvannak: nincs okuk félni; ha nincsenek meg: nincs mit féltetni. Azért nyugodtan járhatnak kávéházba. Nem tartoznak vezekelni érte sem ezen, sem a má-világon.

Ezeket az előttem fekvő szellemes cikkek aggódmaira jegyeztem csak meg.

A férfiak kényelmellenségére nem fektetek súlyt. Ha tölem függene, éppen a férfi-erkölcsök szelidítése szempontjából minden este benépesíteném a kávéházakat intelligens nőkkel.

A féket bontó jökdév elszilajódása közben a nők jelenléte volna az állandó emlékeztető, hogy: „sursum corda!”

De hát az én kedves barátom — aki különben jól tud latinul — bizonyosan ezt is úgy fordítaná le, hogy: „szorít a korda!”

H I R E K.

— **Iskolaszéki ülés.** A nagykanizsai közs. iskolaszék november 30-ikán d. u. 4 órákor ülést tartott Eperjesy Sándor elnökle mellett, 22 tag jelenlétében. Elnök bejelentette, hogy Tóth István, az elemi-iskola 4. fuosztályának tanítója — amint sajnálattal értesült — súlyosan megbetegedett. Miután betegsége valószínűleg hosszabb ideig tartó lesz, szükségessé vált egy segédtanító behívása. Két pályázati kérvényt terjesztett elő: Davidovits György és Antmann János okl. tanítók kérvényeit. A kérvények és mellékletek felolvasása után elnök elrendelte a titkos szavazást. A beadott 22 szavazat mindegyike Antmann Jánosra esvén, egy évi próba időre őt hívták be segédtanítónak. Az új tanító Erdősi Bálint osztályát fogja kapni; Erdősi pedig Tóth István osztályának vezetését veszi át. — Mátó Józsa, eddigi kisegítő tanító

behívásával szükségessé vált a kisegítő tanítói állás betöltése is. Erre Wajdits Ilona és Szabó Gizella okl. tanítónők pályáztak. A titkos szavazat megejtetvén, Szabó Gizella kapott 18 és Wajdits Ilona 3 szavazatot s így 15 szavazattöbbséggel Szabó Gizellát választották meg. A megválasztottak állásukat haladéktalanul elfoglalták.

— **Halálhíradás.** Dr. Schwarz Adolf a nagykanizsai ügyvédi kar ezen jeles képzettségű tagját mély gyász érte. Édes anyja öz. Schwarz Mórné szül. Rapoport Regina november hó 27-én életének 58-ik évében elhunyt Keszthelyen. Temetése november 29-én hétfőn délután általános részvét mellett ment vége. A gyászszertartás kimagasló része dr. Büchler keszthelyi főrabbi emlékbeszéde volt, melyben kiterjeszkedett a Rapoport családnak a zsidóság történetében vitt kiváló szerepére, mely fenkölt gondolkozású család kiváló erejreit az elhunyt is örökölte. A család a következő gyászjelentést adta ki: Dr. Schwarz Adolf, dr. Schwarz Zsigmond, Schwarz Miksa, Schwarz Manó, Schwarz Janka férj. Kohn Miksáné és Schwarz Minni férj Gróf Vilmosné úgy a saját, mint a rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejtethetlen, drága édes anyjuk öz. Schwarz Mórné szül. Rapoport Regina nehai Schwarz Mór rabbi özvegyének folyó hó 27-én, életének 58-ik évében történt gyásos elhunytát. Keszthelyen 1897. évi november 27-én Aldás és béke lengjen porai felett! — Mészáros Mihály nyugalmazott honvédszázados, 48-as honvéd folyó hó 21-én, életének 68-ik évében Keszthelyen meghalt.

— **Athelyezés a honvédséghez.** A hivatalos lap vasárnapi számában olvastuk, hogy Radosevics Péter a 48. gyalogezred helyben állomásozó századosát, a honvédséghez helyezték át.

— **Jótekonycélú koszorúcska.** Az Első Nagy-Kanizsai Magyar Asztaltársaság jótekonycélú egyesületi vigalomrendező bizottsága 1897. évi december hó 5-én, Pintér Sándor „Petőfi”-hez címzett vendéglőjének nagytermében a szegény és árva gyermekek felruházási alapja javára Erdei János zenekara közreműködésével jótekonycélú zártkörű koszorúcskát rendez. Belépti díj személynként 1 korona. — Családjeggy (3 személyre) 2 korona 40 fillér. Kezdeté este 8 órákor. Feldíjazások köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. E nemescélú egyesület, mely eddig is már oly szép tanúságot tett komoly működéséről, igen melegen ajánljuk közönségünk pártfogó figyelmébe.

— **Társas-estély.** A nagykanizsai munkáscélpő egyesület az új elnök és tisztikar tiszteletére a Polgári Egyet felső termében vasárnap társasvacsorát rendezett, mely a legkedélyesebb hangulatban mélyen beleyult a hajnali órákba. A banketten városunk társadalmának minden osztálya képviselve volt, a mi jóleső megnyugvással töltött el mindenkit, mert fényes bizonyíték adtak ezzel, hogy az érdeklődés napról-napra élénkebben fordul az iparos ifjak, a tevékeny munkásnép felé. Az elszigeteltség korlátai mintha teljesen ledőltek volna ez este, szinte egybeforrtak lélekben a jelen voltak mind. Az estélyen többen, mint százan vettek részt. Az első fogás után Dobrovics Milán, a király és királynéra emelte poharát; azután megindult a szellemes löszök áradata. Rosenfeld Miksa; Szalay Sándor lapunk felelős szerkesztőjét, a volt elnököt köszöntötte fel szép szavakkal, tolmácsolta az egyesület hálás köszönetét ama tevékenységért, melyet rövid elnöksége alatt kifejtett. Szalay Sándor az egyesület felvirágzására üritő poharát. Zádor János; Fischel Lajos, az új elnököt köszöntötte fel találó szép szavakkal. Fischel Lajos röviden kifejtette programját, melyben az egyesület vezetni fogja és kéri az egyesületi tagok támogatását, poharát az egyesület tagjaira és a jelen volt vendégekre üritő. Kárpáti Manó tanár tartalmas szép beszédben rámutatott arra az útra,

Képes folyóiratokra, divatlapokra, szaklapokra, heti- és napilapokra előfizetéseket és megrendeléseket elfogad:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése NAGY-KANIZSÁN.

A folyóiratok új évfolyamai október hóban kezdődnek.

egyszerű kis szobába léptek Miklós huszáraink, hol néhány lágytojás elfogyasztása után Nedecky az ágyra, Jóska pedig az asztal mellett levő lócára hajította pihenésre a fejét.

Nedecky kapitány elszaknyavodott, Jóska nem birt, felült s az öreg anyókával csendesen beszélgetésbe ereszkedett — és annyit csakhamar megtudott, hogy még erre is muszka posztok vannak; de egyuttal azt is megtudta, hogy pár óra járásnyira már az első magyar őrszemmel fognak találkozni.

— Nehéz innen az utjakat tovább folytatni — szólt az anyóka; — de bizának bennem, én utmutatójuknak ajánlkozom, ha elfogadnak — Tehát előre! nincs pazarolni való idő egy perc sem.

Néhány perc s három alakot látunk a hold halvány sugarainál gyors lépésekkel a falutól északnyugat felé távozni. Nem utakon mennek ők; toronyiránt, keresztül-kasul mindenem s nem sokára egy széles folyó partján állanak, hol egy csónak erős lánccal van kikötve. Az anyóka egy kulcsot vesz elő s a láncon levő nagy lakatot kinyitva; — egy-kettőre mind hárman a tulsó parton vannak.

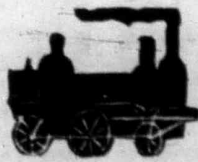
Itt az anyóka utat mutatva s a kapitány megjutalmazása után visszavezette a tulsó partra és nemsokára eltűnt a szemhatárról.

Vitézeink pedig a kijelölt irányban néhány órai társasító gyaloglás után örömmel hallják: „Megállj! — ki vagy? — a legelső magyar őrszem vezényszavát.

— Magyarok, bajtárs! — szólalt meg Nedecky kapitány s áruháját ledobva magáról. — „Jöhet!” s fegyverét leereszti a magyar őrszem.

Mint az öreg Miklós huszár mondá: „Szerecsenem megérkezünk Komáromba, hol Nedecky kapitányomól hallhatta élő szóval először Klapka tábornok ur a Világosnál történi Görgői gyászos árulását; mert egymás nyakába borultak és — hangosan zokogtak.

Farkass Károly.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Table with columns for direction (Irány) and departure/arrival times (Indulás, Erkezés) for various stations (Pragenál, Szombh. Hécs, Zala-Eg., Budapest, B.-Szt.-Gy., Barcs, Gyékény).

NYILTÉR.

Az a rovathatban közöltékert nem vállal felelősséget s szerk.

Fennlár-selymet 60 krtól 3 Ft 35 krig másé enként — japáni, kínai, v. s. l. a legújabb min... rászattal és színakben, s. m. fekete, fehér és... taines Henneberg-selymet 45 krtól 14 forint... krig méterenkint sima csinos, kocakasztó utat... 65t damasztalt stb. (mintegy 240 különböző min... ségben 2000 szál és miniszattal stb. a megrendelt... árakat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és... miniatkai póstaforduktával küld: Henneberg G... (cs. kir. ndv. szállító) selyemgyári Kárichkben... — Szájba címszett levelekre 10 kros és levelezés... lapokra 5 kros bilyeg ragasztandó. — Magyar nyelvű... írt megrendelések pontosan ellátataink.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Kinai fülemilék

egész éven át éneklők darabja 5 mrk. — Kitűnő éneklők 6 mrk. — Tűzvörös kardinalisok tanult énekesek 9 márka. — Vörvörös tigrispintyöke bájos tarka énekesek párja 2.50. — Hárctzi kanári-madarak, nemes faj, mély és éleshanguak darab 6 8 10. 12. 15. mrk tehetség szerint. Szétküldés utánvét mellett. Jótállás élő megérkezéséért.

FÖRSTER L.

241-5 madár-kiállítás, Chemitz i. S.

Advertisement for Magyar Ujság newspaper, featuring text about its history, subscription information, and contact details for the publisher.

Advertisement for HAZAI insurance company, detailing various insurance services like fire, life, and accident insurance, along with contact information.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárhelyiségében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4-5 óra közt.

De intéendő a lap szellemi részére
vonatközlő minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtárhelyiségében.

KLÓFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)

Félévre 6 korona (3 frt — kr)

Hogyadévre 3 korona (1 frt 30 kr)

Hirdetések juttatásának módjától

De mentation levelet csak ismert kassából fogadnak el.
Célszerűt nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitott postiszára 10 kr.

Hirdetések, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvtárhelyiségében: utasítanak.

A mérég.

A nagyobb mértékű nyomort rendszeren egy még ijesztőbb rém szokta kísérni: az alkoholizmus. Az éhez, az inséggel küzdő embernek kell valamiben — ha csak pillanatnyilag is enyhületet keresni. Abban keresi és abban találja meg, amihez nyomorult helyzetében legkönnyebben hozzáfér: az agyat elbódító, de a szervezetre gyilkoló hatású alkohol élvezetéhez fordul.

A pálinka, a rum még az éhez, a nyomorgó ember céljára elég olcsó: néhány garas árával tönkre lehet égetni a gyomrot, meg lehet vele szédíteni az agyat, hogy legalább ne érezze néhány óráig kínos helyzetének kétségbeesztő súlyát.

Már magában ez a mód is megdöbbentő annak a szegényebb néposztálynak részéről, amely városunkban a munkás-erőt képviseli. Az alkoholnak az alkoholt nagy arányban tartalmazó pálinkának és rumnak élvezetében nagyon kevés ember tudja megtartani azt a mértéket, mely még egészséges szervezetre, munka-erejére, munkaképességére nem volna romboló, a legtöbb esetben végzetes hatással. Az az ember,

aki a pálinka-ivás élvezetébe belekóstol, nem igen áll meg az alkoholizmuson innen; rendszeren a szeszmérgezés áldozata lesz.

Nagy mértékben fokozza ezt a különben is mélyen elszomorító bajt az a körülmény, hogy a munkás-néposztálynak ezt az okatlan életmódját, melyet a mértékletlenség úgy is veszedelmessé, elrémítendővé fokoz, igen sokan nyereszkedésre használják föl s valóságos mérget itatnak pálinka helyett.

A tiszta pálinka tudvalevőleg idő szerint nem olyan olcsó portéka, hogy 10-20 fillérért 3-5 decit lehetne belőle adni s olcsóságával oda lehetne csalogatni az éhez didergő szegény embert. Hanem hát arra való a szeszvegyészeti tudomány, hogy ha nincs olcsó szesz, legyen helyette olcsó mérég. A pálinka cégére alatt azután mérnek olyan italt, amiből 4-5 krajczár ára éppen elég a szegény embernek, hogy tehetetlenül támoľogjon tőle s eltompult idegekkel, érzékekkel bámuljon bele a keserves világba.

Csak végig kell menni városunk néhány utcáján: hol itt, hol ott találkozunk ilyen

szánalmas alakokkal, akik 20-30 krajczárnyi keresményöket ilyen módon eliszszák. Egyik pálinkás boltból a mérégtartalmu szesztől tönkretettten kivánszorognak; ezt a mámort valahol az árok szélén kiálusszák, azután mennek újra élvezni a mérget.

Dr. Ráts Antal városi orvosunk figyelmét sem kerülte el ez a megdöbbentő körülmény. Különösen pedig két konkrét eset sarkalta érélyes közbelépésre. Egy szegény nő esete, kit már a téboly környékezett, mert hét kis gyermekével éhinséggel küzdött, míg férje az olcsó mérégtartalmu pálinkától tehetetlenül napokon át a butikok körül fetrengett. És egy kiskanizsai földmives esete, aki addig itta az olcsó pálinkát, míg bele nem halt.

Azt tapasztalta továbbá, hogy nemcsak városunk napszámosai lépik el tömegesen az olcsó pálinkát mérő boltokat, hanem a heti vásárok alkalmával bejövő vidéki földmivesek is ott ütnék tanyát.

Mint városi orvos kötelességének ismerte egy kis razziát tartani. Az olcsón mért és gyanusnak talált pálinkát lepecsételte s a

A „ZALA“ tárcája.

A mester.

— A „ZALA“ eredeti tárcája, —
Írta: Salgó Sándor.

— Dobjatosk egy kis szenet a tűzre, fázom.
— Elloogyott, nincs.
— Pénz? ..

Halk moraj támadt hirtelen a fiúk között, kelletlen arccal valamennyien belemélyesztették kezeiket füres zsebeikbe. Valaki kacagva jegyezte meg:

— Mester, ugylátszik t- is kezdesz képzelődni, bizonyán lázad van.
— Cigány merre vagy?
— Itt.
— Voltál a spanyol piócánál?
— Voltam; tisztelteti a művész urat... Annyit lotyogott a vén bűnös, hogy majd pofon vágtam.
A szoba sötét mélyében ragyog recscentek a szakadozott bőrdíván acélrugói; a mester felkel helyéről.

— Hol a kabátom?
— A Laci állványán fekszik.
Magára öltötte és szó nélkül az ajtó felé indult. A kályha előtt valakibe belebotlott.
— Hova öreg?
— Mindjárt visszajövök.
— Ha találkozol a szürke medvével, mond néki, hogy örökölttem ötezer forintot és ha nem siet nyagom, ő rá nem igen jut már belőle.

Ezért a rossz éléért a többiek ki akarták dobni, a mester nem is figyelt rá, az ajtóból megegyezzer visszakiáltotta:
— Mindjárt itthon leszek.

Dörömböltek kívül.

— Ki az?

— Nyissák ki kérem, szenet hoztam.

Megdöbbenve, kíváncsian fordultak az ajtó fele mind. Egyet gondoltak: a szeneslegény eltévesztette az emeletet. A ki a kályha előtt fektült gyorsan felugrott.

— Már én csak bebocsájtom Noe galambját, hisz az isten hidege megvesz bennünket, így legalább lesz világítás is. A néma sötétség úgy rákényszeredik az ember elkére, én nem igen szeretem.

Csoszogva lépkedett be a szeneslegény, egészen meggörnyedt a nehéz zsák alatt. Nem szólt hozzá senki, félték, hogy elvizi, ha kérdezősködnek. Alig távozott, megnyitott ujából az ajtó. A mester jött vissza, jobb kezében égő gyertyát tartott, a balán nagy csomag volt. Vigyázva az asztalra tette.

— No ne álmékdobjatosk, gyorsan vizet a katalanba, vacsorálni fogunk, teát iszunk. Cigány haragszik rád a hentesek kisasszonya. Nem is járja randevut kérni ilyen hideg decemberi estén, aztán nem megjelenni.

Valami tavaszi-lágy derű járja át hirtelen a hideg szoba nyomasztó, komor levegőjét, eltűntek a sápadt, szinte teher arcokról azok a kesernyés

szürke vonások, ragyogtak a nyílt mély szemek, de mintha szívükből egy köny szállt volna mindig teljebb és lassan átszivárgott pillájukon.

A barna képi kis piktör, kit csak cigányoknak szólított mindenki, merően áhitattal nézett a mesterre.

— Hol a szép teli bundád, öreg?

— Rajtam.

— Hol?

— Itt — és ezzel sarkon fordult. — Rövid kissé az igaz, de ki meri azt állítani, hogy nem teli kabát. Értéké harmincöt forint.

Kicsi, sötétzöld blanzetta volt zsaketje gallérjához tűzve gombostűvel: zálogjegy. A gyerekek egymást átölelve vihogtak, mert a mester komoly arccal mondta el mindezt.

— Itt van dobány, papír, nézd cigány, nekem hoztam csokoládét is, most egykettő, lássatok a tűzhöz.

A mester rágyújtott egy szivarra, aztán végignyújtózott a rozoga divanyon. Hatalmas nagy alak, szigorú, kemény vonásokkal, sötét villogó szemekkel. Puha fekete haja kőze beerőszakoskodott egy-egy ezüstös hajszál. Sötét szemöldökei között két rövid ivalaku ranc fektült, ez és ajkainak megszése kölcsönzött szürke sápadt arcának parancsoló, férfias méltóságot, sőt többet ennél, valami vad kegyetlenséget, de ha ott áll a kifeszített vászon előtt a palettával, lágygyá olvadt rajta minden külső ridegség, gunyos ajkáról eltűntek azok a cinikus vonások, szuró vad tekintetének lény megváltozik ilyenkor, szelíd, enyhe lesz akárcsak az ibolya színe, illata. Egyénisé-

Karácsonyi és ujévi ajándékok

legnagyobb raktára.

Játékszerek és ujdonságok állandó kiállítása.

ZSOLNAY-FÉLE DISZTÁRGYAK.

Alt és Böhm Nagy-Kanizsa. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

rendőrség közbejöttével vegyi vizsgálat eszközzése céljából az országos vegyvizsgáló intézethez küldötte fel.

Hallottuk igazán megdöbbentő nyilatkozatát, hogy ha a munkás néposztály ilyen itallal él, tíz év alatt Nagy-Kanizsán nem lehet találni munkás erőt.

Ez a megdöbbentő orvosi nyilatkozat indított bennünket arra, hogy e tárgyban lapunkban is felazolajunk és közös vállalt akcióra kérjük társadalmunk ama tényezőit, kik a nyomorral veszedelmes arányban elharapódzó alkoholizmus terjedésének meggátolására első sorban hivatottak. Kérjük különösen lelkészeinket, hogy magasztos hivatásukból folyólag hassanak a népre onnan, ahonnan minden elhangzó ige mélyebben ver gyökeret a szívébe, — a szövekről hirdessék, hangoztassák, minden kínálkozó alkalommal a pálinka-élvezet néppusztító veszedelmét. Világosítsák föl a népet: minő rettenetes következményekkel jár az olcsón mért, méregtartalmú pálinka ivása.

A hatóság erélyes ellenőrzésének, a közegészségügy szempontjából kifejtett akciójának csak úgy lehet meg óhajtott eredménye, ha másfelől a közerkölciség hivatott apostolai részéről is odaadó támogatásban részesül.

Hisszük, hogy ugy Nagy-Kanizsa város érdemes lelkési kara, valamint vidékünk buzgó lelkészei erkölcsi hatásuk egész erejével akcióra lépnek, hogy az idei tél nyomorával — ugy látszik — veszedelmes mértékben terjedő alkoholizmus rémét, néppusztításra vezető útjában megállítsák.

A helyzethez.

Szabadelvűpárti képviselői körökből és következő tudósítást vesszük a politikai a parlamenti helyzetről:

Alig hangzott el a delegációban Falk Miksa előadó jelentése a külügyi helyzetről s alig engedték át magukat a magyar parlament összes pártjai büszkén e genialis előadó varázsának, világos és leplezetlen mindenki által az első pillanatra megérthető előadási modorának: máris fokozódó aggodalommal, mind nagyobb érdeklődéssel kénytelenek a pártok a belső ügyek alakulásáért való gondoknak átadni magukat.

A kiegyezési provizorium a legújabb események folytán annyira az előtérbe lépett, hogy még az imént említett korszakos előadói jelentésnek is, amely máskor hetekig igénybe vette a közvélemény érdeklődését, vissza kellett lépnie.

A nehézség, mert tagadhatatlanul nagy nehézség az, amely a legújabb alakulásokban jnt kifejezésre, amá kérdésre adandó feleletben van valjon az új osztrák miniszterelnök képes lesz-e a reichsrathban parlamentáris uton keresztülvinni az egyévi provizoriumról szóló törvényt?

Meg kell engedni, hogy az uralkodó nehézségek majdnem legyőzhetetleneknek látszanak és hogy e kérdésre a jogosultságnak még látszatával sem lenne képes senkiesem igenlő feleletet adni.

A németek az osztrák parlamentben rendkívül heves obstrukciójukkal mindent elértek, a mi elérhető volt. Gróf Badeni miniszterelnök, a ki a parlament erőszak megrendszabályozását sem kagya meg kísérlet nélkül és a parlamentben állami csínyig ragadtatta magát, a kegyvesztettség minden jelével lett elbocsátva és néhány nap mulva, hir szerint december 7-én akarják újból megnyitni az osztrák reichsrathot.

Hajlandók lesznek-e a németek, lényegben változatlan viszonyok mellett Gautschnak megszavazni azt, amit Badeninek megtagadtak? Nagy és mindenesetre politikusi tett lenne, ha a németek most feltétlenül beszüntetnék obstrukciójukat, mert politikai tekintélyben többet nyernének, mint amennyit vesztek az utolsó 20 év alatt; a helyzet magaslátán állva, a monarchiát olyan válságtól mentenék meg, melynek lefolyását hozzávetőleg sem lehet kiszámítani s a melynek kimondhatatlan veszedel-

mek és bonyodalmak kell hogy legyenek a következményei.

Az osztrák kormánypárt, a csehek és lengyelek annyira lekötötték magukat a kiegyezési provizorium mellett, hogy változott viszonyok közt sem ellenezhetnék azt s ezért jogosult az az állítás, hogy a helyzet kulcsa azokban az eredményekkel van, melyeket Gautsch a német pártokkal való tárgyalásaiban el tud érti.

Magyarországra és a magyar parlamentre nézve másképp áll a kérdés.

Ausztriában, ha a parlament f. mondja a szolgálatot, az alkotmánytörvény 14. §-át alkalmazk és az ügyek továbbvitelére megtalálták az alapot, amely ha nem is parlamentáris, de törvényes. Ez esetben azonban Magyarországon a kormányának és parlamentnek oly intézkedéseket kell tenni, melyek önállóak és függetlenek és a magyar állam önrendelkezési jogán alapulnak.

A kormány és a szabadelvűpárt ismeri kötelességét és tudja, hogy állami üzem nem lehet egy tollvonással megállítani és hogy Magyarországon senki sincs és nem szabad, hogy olyan politikai párt legyen, aki a szerződéses fél zavarából hasznot s meg nem engedett előnyt akar húzni.

Első sorban az ország közvéleménye lenne az, amely az ilyen embereket, vagy ilyen pártokat elsőpörné a felszínről. A magyar parlamentnek pedig be kell bizonyítani, hogy egy politikailag érett nemzetnek a képviselőlete és hogy e parlament többsége a szuverén népakarat kifejezése. Ezt a többséget semmiféle eszközzel sem szabad abban megakadályozni, hogy egy válságot elhárítson és nem szabad téleneségre itélni, ha a gyorscecselekvés maga képes elhárítani az egész monarchia válságát.

Ellenzéki parlamenti körökben obstrukcióra készülődnek, mert mindent, ami eddig fennállt, meg akarnek semmisíteni s lehetlenné akarják tenni, hogy továbbtartsanak a rendezett szerződéses viszonyok.

Eltelintve attól, hogy az obstrukció nem minden esetben éri el célját meg kell gondolni, hogy a monarchiát nem szabad, egy válság áldozatául dojni és meg kell

gében van valami, ami a többiek előtt örökké titokzatos rejtejt, és ennek nyoma ott van alkotásainak tónusán, a hátterek simbolikus merész, szokatlan színezésén. Sohsem világos, inkább elmosódott, homályos, erős árnyalatokkal, de mindig megkapó, mindig hangulatos és sejtelmivel néha brutalisan markol bele az ember lelkébe.

Testvér a többiekkel mind; ritkán vidám, inkább komor, szótlan. Tagadja, hogy volna szíve. Bár annak jószágos melge von eszerszínű látólt a műterem üstös levegőjébe, de van annak egy elzárt redője, mely nem nyílik meg senki előtt.

Mit rejthet, nem sejtí egyiksem, de nagy lehet, mert igen féltékeny reá. Az állhatatos kitartás a hallgatásban adta meg neki a többiek között a fensőbbiséget. Ő a gazda, a legnagyobb boldonságok tervezője, melyeken sokszor hetekig kacagnak.

Vidáman duruzsolt az öblös, repedezett vaskályhában a tűz, szinte vörösen izzott az oldal. A katlanban sisterege zuhogott a forró víz, egy borotválóképű színezőgyerek, ki máskor Romeoát Hamletként domborít a világot jelentő deszkákon, felgyűrt ingujjal tütyörészve ott sürgött forgott a kályha körül.

A cigány borotválkozott a mikor elkészült, tisztá galéri, leher nyakkendőtt vett elő a nagy szkrény aljából. Könnyű liszter-kabátját kicserélte szűk frakkal.

— Hova készülsz? — kérdezte a mester, ki szótlanul ott hevert a divánon.

— Sehova, de hát minden gavallér ember rendszeren ül a vacsorához. Megbocsájtatok, nincs tiszta kékzélőm, de a belső vége tiszta, megfordítom. Így, most jöhet az akadémia elnöke, a szepművészetek minisztere, már nem jövök zavarba.

Hat fűdzsaa került az asztalra, mindegyik más volt; egyik vékony finom, a másik erősebb aranyozott körzettel, egyik kisebb, másik nagyobb. Kezdetet vette a vidám vacsora. Volt: szalonna, sonka, sült vaj, anzsóvi és tea három csészével is, ha kellett.

— Ha a viciek Bökéje most megcsókolna engem — mondta a cigány — nagyobb urnak hinném magam egy bukkolt miniszterelnöknek. Mester, benned nincs érzék a detailok iránt, hol láttad már azt a márványszinbe szakadó rózsáspirt, melyet az ő arcára mazolt a legnagyobb piktör, a természet. Tudjátok, mi a kívánságom? Az ő ölében meghalni. Csak egy illuzion ponyvára fedje be rózsás, illatos testét, dugdó kebleit, ringó csipőjét — formás báronysni karjait. Igen, a legszebb halálát az ő égeő, buja karjai, közölt képelem mikor elnyomadt, lazban kipattogzott ajsám, kinnal, győtrelemmel epednek sóvárgva szomjazzák korai ajkainak csókját. Ejszött csillag szemeknek delejes árama, egy pillanatra erőlt köcsönözne az elernyedt, pusztuló idegeknek, Mezős fizikai fájdalomtól ekortul arccal, lihegve emelkedném fel, de ő csak mosolyogna, ugy mint Circe, Delila, becérgetne, kacéran simogatná lázas

izzó homlokomat. En erőlködöm, ajkaim már-már érintik egymást és ekkor, igen, ekkor egyszerre szűnjék meg az élet, álljon el e sóvárgásod szívem lassu verése, mert ez legszebb halál!

— Jéges borogatást a tejedre! Sokat ittal tánt, hangzott egyszerre feleje, mikor elhallgatott.

A mester a diványon hevert, elmélázva meredt a padmalyra, csak a kezével intett tenyegeleleg.

— Bolond vagy cigány; hát a hentesek kisaszonya mit szólna ehhez? Lasd, nincs bennetek egy csepp jó érzés sem; vad, zaboláltan értekezés győtri testetek. Nem ilyen az igazi szerelm.

— Hogyan, te beszélsz ilyen mester? — A hangja reszketett és szakadozva lassan jötek a szavak ajkáról. Valamennyien csodálkoztak, meglátszott arcukon. — Te is szeretél már akkor mélyen, igazán. A te fagyos lelkedben, honnan most számúzve van minden szeszony, benne élt egy leány ábrándos képe. Te őt siratod mester..... Hallgatsz, mert így van, mert igaz.

— Igaz ..

Mély, áhitatos csend váltotta fel a lassu zűmögést. Tenyerébe hajtotta mindenki fejét és álmagatog bamultak maguk elé. Aztán a mester ápadt arcát legyezgette fátyolos tekintetük, várták, hogy beszéljen.

— Rövid mese, de ez is csak oly bolond, mint a többi. Többet, szebbet akarunk mi verből. husból és idegekből alkotott emberek, mint amire képesek vagyunk. Lázás fantáziánk terem, épít, színez, hisz a tökéletben ezer jó tulajdonságot rárúhá az benne élő idealra. Aztán megindul és keresi mindent: szalonokban, színházban, kül-

Czerney-féle KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch) oly meglepően üde, tiszta,

fiatalos arcbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatású májfolt, szepő, pörzsének, lócska (Mítessz) tulvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, megcsinált a sárga vagy barna arcon; s egyaránt alkalmas minden testrészre. Ára 1 frt. **Halmozva csupán hozzá 30 krajcár.**

Czerney-féle TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakál, valamint szemöldök-festésre, melyek a leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál is egészen biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes színt, amelylyel megőszülés előtt bírtak s mely nem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul. Ára 2 frt 50 kr.

Törvényesen védett, lelki-meretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs
XVII., Carl Ludvigstrasse 6. (saját ház) és
Wallfisch-gasse 5.

Szállítás postal útvárral. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárakban és lisztárakban is.

Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** és **EGGER A. FIA** gyógyszeráraknál.

Főraktár Komáromban: Kirschner M. gyógyszerár. Kérdés: Kórád Csorj-Csörje gyógyszerár, Szent-Elek: Graf Mihály.

Egy doboz ára: 1 forint 30 krajcár.
Udánvétel vagy az összes előlepes behitt. díjával után kifizetnek.

KLITCHIA a bőr ápolására

szőpítésére és finomítására

Legelőkeltebb olaszok, hál és társaságok FERRARA. Főbb rómaiak és mások. Törvényesen védett és igazolt Dr. Póhli J. 2. Cs. Kir. testr. által Bécsben. Kétféle: szőpítésre és finomításra. A legjobb kátról minden dolgotör. melléklete vannak.

TAUSSIG GOTTLEB

szőpítésre és finomítására. Legelőkeltebb olaszok, hál és társaságok FERRARA. Főbb rómaiak és mások. Törvényesen védett és igazolt Dr. Póhli J. 2. Cs. Kir. testr. által Bécsben. Kétféle: szőpítésre és finomításra. A legjobb kátról minden dolgotör. melléklete vannak.

4 arany, 2 ezüst és 3g élez- és silbererő székely.

Régi óhírt díszes és csinosított (dörzsölt) és az ember test idegrendszer és izomszövetek erősítésére és rugalmasítására. Ára: 1 palack 1 frt.

Kwizda-féle Fluid

51

A klyé gyűjti

Turista-fluid

Turisták, járműveken utazók és lovagok kitűnő sikerrel használják. Több ezer utazóknak és katonáknak nagyobb utazások után való felírásához. Ára: fél palack 60 kr.

Valódi csupán a fenti védjegyvel ellátott palackban, és kapható minden gyógyszerárakban. -- Főraktár: Kerületi gyógyszerár, Korneuburg, Bécs mellett.

Övjük lábainkat a nedvesség, övjük lábainkat a hideg ellen!

PRINZ SOHLENFUTTER DER HÖRIGES-FELES-LABENPRELIER

A legtöbb bajnak a forrása a gondozatlan láb.

Béleltessük cipőnket HÖRIGES dr. korszakos talpmanóval, az

asbest-talpbettétel.

Szállítja az **Első Magyar Asbest-áru gyár** BUDAPEST, VI, Sziv-utca.

Ár:
felnőtteknek 25-45 évig ingyenként 12 forint, páronként 1 forint 20 krajcár;
gyermekeknek 20-24 évig ingyenként 6 forint, páronként 60 kr.

Kizárólagos elárultók N.-Kanizsán: **W. von Isidor, Follák József és Mihály Sándor** uraknál.

Palais Royal

a fő és székváros legnagyobb áruház

ORLAI SÁNDOR, perzsa császári, spanyol királyi udvari szállító.
Budapest, Koronaherceg-utca 8. Harisch-bazár.

Gyémánt-utánzótt ákszerek, valódi arany- és ezüst-foglatokban, fülbevalók, gyűrűk, mellék. gyöngyök stb. tíz évi jótállás mellett

Ohinal ezüst-árak

30 évi jótállás mellett.
Vajtariók, onkottariók, kenyérgosarak 1.50, 2.- 2.50 5 frt és feljebb,
gyümölcsitalok kenyérgosarak 2.50 frittól 7.50, 15 frt és feljebb,
arókézesetek párja 1.50, 2.50, 3.75,
arókézesetek egészen kómplett kivitelben 12.-, 30.-
gyertyatariók párja 2.50, 3.-, 3.50-., 5 frt és feljebb.
30.- és feljebb,
cognac-készletek 2.-, 3.-, 5 frt és feljebb,

Valódi párisi legyezők.

kenyérgosarak 2.50 kr.
gás, melyescepa, marabó és struccell darabja —.50.
—75, 1.—, 1.25, 1.50 frittól 500 frittól
valódi onat fogantyus botok 3.50, 5.—, 7.50 és feljebb,
valódi svájci asztrók 3.—, 4.50, 5.50 és feljebb,
színházi lámpák 2.—, 2.75, 3.50, 5.— és feljebb,
szem bér díszművek a m szivar- és levél-tárolók címsorral vagy monogrammal stb. előszörű házakédek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az 106 megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták kórházaiban, császári, tagzorgatásnál és megbűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezése alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárakban kapható; főraktár: **Török József** gyógyszeráraknál Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzó van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üvegét „Horgony” védjegy és Richter csigajegyzék nélkül mint sem valódi utasítás vizsgálja.

RICHTER F. ÁB. és társ. os. és tá. udvari számlák, **RUDOLFTART.**

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságától megvizsgáltva.
(Bizonysítvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-a)

Szaga's Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb **Fogtisztító-szer**

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájvízzel nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító-szer használata.

Mindenütt kapható.

Pserhofer J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „Általános labdacsek“ név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsek csodás hatásukat észszerűen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitérő házi-emből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsek házi-emből ajánlataik és ajánlataik minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint ape-szavarak, májbajok, köhika, vértelenségek, aranyér, békítlenesség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitérő hatással vannak a vérzségenység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórna, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébbeknek, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacsek csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany bírdalmi alma“-hoz címzett gyógyszerárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a. kőszittnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacset tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 5 kr-ba kerül; az összeg előzetes beküldésnél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr-ba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsek a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt átvannak; ennek következtében keretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsekot követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítás a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz felele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozsának intéstek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsekot egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április 30.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem lemet 15 tekercset az ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvételre. Fogadjon az uton is legmélyebb köszönetet labdacsa csodálatosságáért.

Maradok teljes tisztelettel
Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

Harsche. Földnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur! Isten akaratára volt, hogy az ön labdacsaik közém közé kerültek, melyeknek hatását szívesen megírom: Én gyermekágyban meghűltém olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a Lójak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsaik engem nem mentek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért észszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacsek engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifisz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.

Mályant tisztelt ur: A legforróbb köszönetemet mondok ezennel önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vöröskórban, már életét is magánta

melyről egyébként is is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitérő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használatát folytán tökéletesen kigyógyult.

Legjobb tisztelettel Weinczettel Jozsef.

Kiechgraberant, Göthi m. 1889. márc. 27.

Tekintetes ur! Alulírott lemettel kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitérő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsek értéke és azokat, ahol csak alkalmas nyíllok, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetézésszerű használatát: önt ezen felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett Sallézia, 1886. október 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldjen szíveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsek nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Bernhard-fele alpesi fülisqueur, Bern hard W. O.-tól Bregenzben, 1/2 üveg 2 frt 6 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer minden köszvényes és szuszos bajok, u. m. gerincagybántalom, tagzsárgaság, ischias, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülzsárgaság stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalszam, Pserhofer J.-től, egy üveg 50 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismertve. 1 köcsöggel 40 kr., bérment. 65 kr.

„Stoll“-fele Kolapraeparatumok ki-tünő szer gyomor- és bélbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor 1 liter 3 frt. 1/2 liter 1 frt 60. 1/4 liter 85 kr.

Golyva-balszam Pserhofer J.-től kitérő, szor golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppök) Pserhofer J.-től, megrotított gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitérő házi-emből 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-től, egy általános ismert kitérő házi-emből harut, rekedtség, göröcs köhögés stb. ellen. Egy üvegcske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től Ezek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismertve. Egy elegáns nagyzselenecével 2 frt

Általános tapasz, Steudel tanártól. Utas sebeknél, mérges daganatoknál, nyirkos sebés vagy gyuladt-mell, vagy más ily bajoknál mint kitérő szer lön kipróbálva, 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só Butrich A. W.-től Kitérő házi-emből a rossz emésztés minden következményét, u. m. főtájás, szédülés, gyomorgörce, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerkeztenek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzüsszeg előre külfetik; nagyobb megrendelések utánvételre küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz felele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntetettik.

Pserhofer J. gyógyszerész zum „goldenen Reichsapfel“ Bécs I., Singerstrasse 15.

HÍRDELTÉSEK
felvételnek FISCHEL FÜLÖP könyv- és papírkereskedésében NAGY-KANIZSÁN.

Felhívás!

A „HAZAI“ ált. biztosító részvénytársaság által meghonosított

betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miért is a biztosító közönség szives figyelmébe ajánljuk ilyenmü biztosításoknak a legjutányosabb díjtételek és feltételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás sorsolással!

Biztosítások felvételnek: a „HAZAI“ általános biztosító részvénytársaság Nagy-kanizsai főügynökségénél.

Csak fiatal embereket érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON Injeccio Orientali már néhány napi használat után elmulasztja még a legégitőbb bántalmakat is, főlegleges tohát szantál olaj vagy ocpalva balzsammal kitérő-szi, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injeccio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:
ZOLTÁN BÉLA gyógyszerész BUDAPEST, V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-lér sarkán.)
Kapható minden nagyobb gyógyszerárban.
824/326 Postai megrendelések címe:
Zoltán gyógyszerész Budapest.

Alapított 1864. Alapítástól 1864.

Pacholek Károly

Első magyar kard-, sarkantyú és vívófelszerelési gyár!

VIII. ker. Balassa-utca 5. sz.

Raktár és iroda: IV. ker. Korona-utca 4. sz. a Szervita-épülettel szemben.

Ajánlja saját gyártmányú, a hadseregben előforduló összes tiszti stb. kard, sarkantyú, valamint gyermek-kardok és vívó felszereléseit továbbá raktáron csakis eredeti olasz-vívó felszereléssel. Azonlani tiszti, legény-ségi kentyűk stb. egyenruhásati cikkek tartatnak.

Képer-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Áfjegyzék rendelésnél kérem megírni tiszti, katona cikkek vagy vívófelszerelésről legyen.

819-5

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként d. u. 4-5 óra közt.

Idő intéseendő a lap szellemi részére
vonzakodó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhatalom:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetéseik jutányosabb árúak mint általában.

Bérmunkatellon levelet csak ismert keszökből fogadnak el.
Készíratot nem adnak vissza.

Felelős szerkesztő:

Nyitltár postiszora 10 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

SZALAY SÁNDOR.

Hirdetéseik, valamint a hirdetésre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedésnél s intéseendő.

Apostoli hang.

Társadalmi közszellemünk minden ébe-
rebb megfigyelője tapasztalhatja azt, hogy
valami sajtáságos, még eddig meg nem
nevezhető nyomasztó hangulat feküdt
meg egy idő óta egész társadalmi életünkben.

Az emberek bizonyos megmagyarázhatlan
bizalmatlansággal kerülgetik egymást.

A melegség után sóvárgó szív fázik,
didereg ebben a társadalmi atmoszférában.

Az egymással találkozó és bizonyos
érdeklődésség folytán egymásra utalt egyé-
nek az elkertilhetetlen érintkezésben vagy
hallgatnak vagy alakoskodnak; de legtöbb
esetben hazudnak, mert még hallgatásuk
sem más, mint az őszinte, nyílt szó, az
érzés és gondolat eltemetése, tehát negatív
hazugság.

Mindenki érzi, látja, tudja ezt, de leg-
főleg csak nagyon bizalmasnak ismert
egyénességgel szemben mondják meg őszin-
tén, hogy minő szellem kibontakozását sejtik
ezekben a tünetekben.

Mindenki érzi, látja: miként kezdenek
emelkedni újra azok a társadalmi választó-
falak, melyek az embert az embertől, az

érező szívet az érező szívtől olyan áldás-
talanul elkülönítik s egyuttal gátokat emel-
nek a békés társadalmi közszellem hódí-
tása elé.

Ilyen viszonyok között őszinte örömmel
tölt el bennünket a legkisebb jelenség is,
mely az emberiség, a társadalom egyesíté-
sének, a testvéresítésnek nemes törekvésé-
ből, az emelkedett lelkek magasztos fel-
fogásából sugárik felénk. Lelkesedésig
fokozódik örömmünk elismerésünk akkor,
ha a lelki, szellemi emelkedettségnél ez a
biztató sugara olyan egyéntől ragyog
szét, akinek apostoli küldetése van.

Akik a legutóbbi vasárnap délutánján
Sáfrány Károly kegyesrendi tanárnak „A
halhatatlanságról” című felolvasását nem-
csak meghallgatták, hanem azt minden
izében meg is értették: bizonyosan be-
fogják ismerni, hogy ilyen magas színvo-
nalu, az erkölcsi emelkedettségnél ilyen
igazán tisztult rétegében mozgó felolvasás
még nem igen hangzott el a mi városunk
felolvasó termeiben.

Ez a szerény megjelenésű, szelid, jóságos
képző kegyesrendi pap (aki tehát kétsze-

resen apostol, ugy is mint pap, ugy is
mint tanár) az őszinteségnél, a mindene-
ket egyesítő szeretetnek egyszertű, de Isten-
hez emelő igéivel szárnyalt fel az emberi
rendeltes. az emberi tökéletesedés legra-
gyogóbb régióba és emelte, vitte, ragadta
magával a hallgatóságából is mindazokat,
akik követni bírták őt; akiknek lelke meg-
birta azt az átható, sugárzó világosságot.

Hirdette az egyének beolvadását az
emberiség egyetemébe az emberi érzés
és gondolkodás olyan magas tökéleteségű
fokán, amelynek csak némi megértéséhez
a mi haladottságunk, a mi emelkedettségünk
jelenlegi viszonyainból egy egy kisszerű
jelenséggel említhette azokat a dolgokat, amik
előttünk már nagy tökéleteségűek ugyan, de
az éne-nek, az ember egyéniségének a nagy
egyetem szellemébe való olvadásával szem-
ben csak halvány vonásai a tökéletesedés
ama magas fokának, hol az egyénről le-
hámlik, lehull minden, de minden, amik őt
mint egyént, talán valódi, talán képzelt
boldogsággal töltötték el, de mindenesetre
utjában állottak az emberiség egyeteme
őnzetlen, istenien fontoság ölekezésének.

A „ZALA” tarcája.

Violet ur nyaralása.

— A „ZALA” eredeti tarcája. —

Augusztusi kánikulai nap reggelén fél kilenc
tájban egyenkint szállingkóznak a hatalmas bank-
épület „nyári státus”-ra leolvadt számu hivatal-
nokai a különböző osztályokba. A „Levelezés-
három szobájában alig van még egytől-öt-hat
fiatalember, kik elkényszeredetten öltik fel a
könnyű munkakabátot, s késelőt, nyakkendő
lértévére (az első lőnök távollétében ez szabad)
előszedegetik fiókjaikból a tegnapi maradt
restanciát, amit még a napi posta szétosztása
előtt sebtiben el kell intézni.

Tavi ur (irodangyén űhatosi) pláne a reggeli
lapba mélyed, s mint az ifju nemzedék jóakarója,
hozza beosztott gyakornokára bizza a chekelis-
merő levelek körmőzését.

— Te Náci ha elolvastad, utalványozd hozzám
— szól át hozzá az osztály kinevezett Adonisa,
Schmachlock.

— Nesze, már elintéztem; olyan üres, mint egy
bilonej-lentés....

— A te tarcádról — szól közbe egy harmadik
a váltóbarác mögöl.

— Annak légy te a részvényese s próbálj
emenni a Rotschild csoporthoz — vág vissza
Tavi ur.

A nap ezen legelső viccét helyeslő nevetéslés

követi, mire közös egyetértéssel elhatározzák,
hogy félórásig fegyverésznél legyen, t. i. annyi
ideig tartózkodjanak az élelődeléstől s folytatassák
teendőiket.

— Elmúlt egy negyedóra csaknem szótlantul, csu-
pán Tavi ur, kinek kövéredési hajlamai voltak,
fujt néhányszor nagyokat az emelkedő hőségől.
Taliu betelt volna így a kikötött félóra is, ha
kint a folyosón valami ismerős cipőropogás
figyelmessé nem tette volna embereinket.

— Halljátok, ezek a Violet lépései; hát már
megjött volna a nyaralásból? — kérdi az egyik
mire valamennyien felülik fejüket.

Nyilik az ajtó s belép rajt a sejtett egyéniség.
Mielőtt leírnók megjelenésének hatását, mutas-
suk be ő Violettségét. Természetesen csak azok
irodai körben hívták így, még pedig azért, mert
tüntetett az ő ibolyaszínű nyakkendővel a szín
minden változatában, s gomblyukában rendszeren
a város legduplább violáit viselte. Különböpedig
magsasodó homloka s gondos fésülésű Carnot-
szakállja egyikévé tették a legkiféltasosabb bank-
partikna. Játsozta a csókonyós aglegényt, de
azért egyre házassági ajánlatokról, sokat mondó
zaurmeghívásokról beszelt s tüzeres adomái
hírhedtítették őt könnyűvérű fiatalabb kártszai
között.

Tehát belépett a meglepődött kollegák közé.
Egész „oh”, „ah” özőn fogadta, sőt Schmachlock
ur tréfasan a nyakába borult és talmi-örömköny-
nyeket igyekezett hullatni.

— Már ithon vagy drrrrrágalatos Violet!

Mért ilyen korán, szívem gyermeke, talán vissza-
kivánczoltál ezen jámbor körbe, mely léged kán-
ikulák izzó hevében olyannyira irigyelt, ott fenn
az illatos folyóvize....

— Ne boldogozzatok, még összegyűrték a
selyem ingemet — szól indignálódva az új
jövénnyel.

— Nini, most veszem csak észre ezt a remek
heliotrop inget! Bocsáss meg drága Violet, tudod
a viszontlátás első rugackodásai.

Violet ur körüljárt kezet fogni, végre lefújta
írásztalálóról a háromhetes aktaport és fonott
székébe ereszkedett.

— No meséj, én egyetlen Violettem, meséj: mi
szépet láttál a Kárpátok között?

— Először is — felelt hősünk némi guynyal,
— nem voltam a Kárpátokban!

— Hát a Balaton mellett!

— Ká' idee! Ki megy a Balaton mellé?

— Nohát Ösztendében!

— Mért nem mindjárt Monte Carloban, — én
nem megyek se ide se oda, hanem kikeresek
magamnak egy gemülich kis fészket, ahol az
ember szépen hőshölhet — pattant ki amugy lípót-
városissan Violet ur.

— Csak nem grüdüdöttél hamarjában valami,
fördőt?

— Azt nem, hanem igenis felfedeztem egyet!
— Mondom régóta — szól Schmachlock —
hogy Violettenben egy igen genialis ember ve-
szett el!

— Jobb tréfád nincsen? — Igenis föllődöztem,

Karácsonyi és ujévi ajándékok

legnagyobb raktára.

Játékszerek és ujdonságok állandó kiállítás.

ZSOLNAY-FÉLE DISZTÁRGYAK.

Alt és Böhm Nagy-Kanizsa. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

magyar literatura mennyi drága gyöngyöt rejt magában Béla király névtelen jegyzőjétől egész Makai Emilig, ahhoz semmi közöm, de a legjobb kártyát Grün & Comp. urak üzletében kapni. Ez a 16...

A kávéházban a mi asztalunkig nem hat el az a fojtó levegő, az alkohol illata, inkább (mint a hogy ezt ön is megírta) megszelídülnek a férfiak és annyi udvariassággal köszöntgetnek felénk ismerőseink. Az ön szellemes asszonya túlságosan pesszimista, midőn azt hiszi, hogy a női lélek zománcát befutja, megfekszki a szállinkozó gőz és szivarfüst, mindig attól függ ez, ki szívja a szivart és mi kisvárosiak ismerjük egymást jól, ha mindjárt közönyösen haladunk is el egymás mellett.

Az aggodalomnak nincsen helye. Néhány órán át együtt ülünk ismerőseinkkel, ártatlan pletykák ról, szenzációs nagy hírekről beszélgetünk, a melyeket ép felszinen hord a napisajtó. Ebben nincs bűn, ebben nincs immoralitás még csak a nőiességnek sem lehet kárára.

Az asszonyok sosem követnek el valamit nyíltan, ami ártathatna jó hirnevőknek, már pedig a kávéház nyilvános hely és mindig üdebb, tisztább légkör veszi körül, mint az orleumok kacér szinpadait, vagy mint cigány népénekesekek ocsmány trágárságait.

Az az ur, a ki önnek oly kedves barátja és a ki olyan nagy tüzelt sarkalta arra, hogy toltut-tázza meg a „kávéházba járó asszonyokat“, bizony nyílt örült ennek most, de mondja meg neki, hogy mi ezentul is eljárnak a kávéházba, nem dacból, dehog, csak azért, mert ez nem árt és nekünk is jól esik zenét hallgatni, ha mindjárt nem is izsunk hozzá pezsgőt.

Még csak egyet! Ne árulja el az arannak, hogy ezt én irtam, mert megharagudna miatta; fogadja el inkább érte ön a felelősséget.

Vagyok illő tisztelettel:

Kanizsai szöke asszony.

A másolat hitelül:

(S...ó.)

H I R E K.

Sötétség.

Szombaton este kilenc órakor, a város összes villamos lámpái felmondták a szolgálót — bonyoságra és nagy kárára a közönségnek. Ejjel után egy órakor újból kattogtak és piolotak az iv-és izzólámpák. A pótvilágítást néhány piakos lámpa képviselte, mely alig vetett több fényt a csatások, sáros utcákra egy égő gyufánál.

Hála neked Zeno! Áldassék Jupiter és a többi kisebb és nagyobb kaliberű istenségek neve, mert ünnep vala akkor az Olimpuson, mikor megszületett Ő — Zeno, az örök egykedvűség, az ájtatos szent apátia legnagyobb bölcsésze. Erény és lemondás! És hála nektek Kleanthes, Seneca, Epikur, Marcus Aurelius és a többi nagyoknak mind, kiknek magasztos eszméi oly édes megnyugvással töltik el a mi lelkünket...

Hogy hányódik Ramszesz volt ekkor Egyiptom fáraója, az egészen felesleges, de ha meglett volna benne a mi erényünk, ugy a zsidók még ma is követ hordaná-

nak a gulákhöz, nem bocsájtotta volna őket szabadon. Ő félt a sötétségtől, izzó keleti vérenek gyors futása nem nélkülözhetette a világosságát.

Bennünket, kanizsaiakat már nem ejtne kétségbe az ily isteni csapás és nem áhitjuk annyira a túlvilági örök világosságot sem, Minek?! Kell is világosság? Minő felesleges fényűzés volna ez a mai sovány világban? Igaz, hogy megszavaztak néhány év előtt tizezer forintokat a város világi tásáért, mely kötétek valami szerző dést, a mely biztosítja, hogy még olyan esteken is lesz villamos fény a városban, mikor az ezüstös holdvilág fenn parádéz az azzartsza égen. No ez szép, ez modern dolog.

Este van, álljunk meg egy percre és nézünk körül. Igen ám, de nem látunk semmit. Este Szilas-Balhács csak egy fest, mint Kanizsa. A magas házak tetejét elnyeli a nehéz sötétség, alább csak a körvonalait veszszük ki egy-egy kisebb házikónak, ha ennek ép fehér a fala.

Vessők le magunkról ezt a neveléses stoicizmust és álljunk elő úgy, mint őszinte emberekhez illik, kik eleget tesznek minden kötelességnek és ezért cserében jogaikat érvényesíteni akarják. Mert jogunk van jó világítást kérni, sőt követelünk is ilyet.

A villamosvilágítási ellenőrző bizottság semiként sem felel meg hivatásának.

Szombaton este 9 órakor a villamos áram egyszerre felmondta a szolgálót. Ezért bizonynyal meg fogja fizetni a vállalkozó óránkénti 15 frt büntetést. Ha egy mellékutóban történt volna, ugy nem lesz belőle semmi. Véssey Zsigmond főkapitány-sága alatt a rendőröknek kötelességük ké tették, arra is felügyelni, vajjon rendesen égnek a városban az izzólámpák. A rendőrök mai éjjeli szolgálata mellett ez lehetetlen, mert ebben oly változások álltak elő.

Az ellenőrző bizottság egyik tagja még április hóban a bizottság közmegegyezésével egy beadványt terjesztett fel a v. tanács-hoz, de ennek az elintézését maga az ellenőrző-bizottság sem igen sürgeti. Otthon mindenki elismeri, hogy a mienknél rosszabb világítást csak képzelni sem lehet, de a forumon, hol minden szónak megvan az ereje, ott hallgatnak, sőt tán még dicsernék is, ha ez nem lenne túlságosan is neveléses.

Hogy nyerne kárpótlást azok a magán-fogyasztó üzlet-emberek, kik bezárhatják helyiségeiket, ha nincs világítás? És igazán olyan pótvilágításra gondoltak a szerződés megkötésekor, mint a milyen szombaton este volt? Egy két lámpa elszórtan a főutcán, hisz ennyihez elég egy csomag szelgyuta.

Kapovározt egyszerű módon oldják meg az ily kérdést, ivatek köröznek, hol adott szóval kötelezik magukat a fogyasztók, hogy ha a vállalkozó jogos kívánságainak nem tesz eleget, közmegegyezéssel lebontják a szerződést és leszerelnek.

A dec. 4-iki elhatározásból kitolyólag rendőrfőkapitányunk a következő rendeletet bocsátotta ki:

Rendelet.

A f. hó 4-én este előfordult villamos világítási zavar alkalmával az 1879 évi XL. t. cz. 78 prg. alapján elrendelem, hogy a polgári egyesület nagytermének kijáratai és az épület lépcsőháza, a kereskedelmi kaszinó nagyterme és lépcsőháza, a társaskör nagyterme és lépcsőháza, ugy a Szarvas és Korona szálló nagyterme szükségű lámpákkal szereltesse fel.

Ezen szükséges lámpások fedett kőolaj-vagy gyeri lámpák lehetnek és a termek minden kijáratnál, ugy a fent nevezett lépcsőházakban jelen rendelet kézbesítéséből számított 8 nap alatti elhelyezendő.

A szükségűlámpásokat a terem tulajdonosa vagy bérelője tartozik minden oly alkalommal felgyújtani, midőn a teremben esti órákon nyilvános ünnepély, táncmulatság, színi előadás, hangverseny stb. tartatik és mindaddig égetni, míg a közönség a termet e' nem hagyja.

Utasítom az ügyeltes rendőr tisztviselő urakat, hogy ezen rendelet pontos végrehajtását esteről este ellenőrizzék.

Zrinyi-szobor Csáktornyan. Csáktornya város képviselőtestülete legutóbb tartott ülésében Petrics Ignác városbíró indítványára elhatározta, hogy részint a város pénzéből, részint pedig közadakozás útján Zrinyi Miklós gróf, a költő emléket szoborral örökíti meg. A tragikus véget ért hős poéta élete és művei szoros összefüggésben állanak Csáktornya városával. A XIII. században emelt régi vára több gáza után végre a Zrinyiek birtokába került, kik fejedelmi fényvel és pompával éltek Csáktornyan. Alig pár órányira van tőle az erdő, melyben 1864. november 18-án a Zrinyiáras szerződést vadászati alkalmával halálos sebbel találták meg a itt van a Zrinyiek családi sírboltja is a pálosok ódon templomában. A csáktornyai vára menekülték és zarkóztak be annak idején Zrinyi Péter s Frangepán Ferenc Spankau tábornok elől s ez volt a vár utolsó nagyobb szereplése a magyar történeben.

Tóth István temetése. A tragikus véget ért tanító koporsója körül megható módon nyilvánult szombaton délután az igazi részvét. Dacára a nyirkos, egészségtelen időnek, többen, mint ezren jelentek meg a gyászháznál és mély megilletődéssel követték a lassu gyászkocsit, melynek szép koporsóját betedték teljesen a temédek koszorúk. A lecsingő selyem és moare szalagok közül a következőket volt alkalmunk elolvasni: Az összes népiskolák tanestülete, szeretett kartársuknak. — A nagykanizsai Ipartestület tisztelete jeléül, az ipariskola igazgatójának — Hálás tanítványai — szeretett jó tanítójuknak. — A főgymnásium VII. osztálya, kegyelete jeléül. — Feledhetetlen lelki rokonának, Liszner-család — Utolsó üdvözet a Schavel-családtól. — Felejtetlen jó kománknak, Polin-család. — Szeretett sógorodó, Lujza. — Felejtetlen jó barátomnak, Fabick. Polgári iskolák tanestülete, részvéte jeléül. — Felejtetlen hű férjnek, kedves jó atyáknak: a család. — Koszorut küldött még a Stirling család és sok mások. A résztvevők nagy seregében ott láttuk Véssey Zsigmond polgármestert a v. tanács élén, a tanestületet, az ipartestületet, ezenkívül még több egyesület volt képviselve. A beszentelés után, künn a temetőben, lapunk felelős-szerkesztője: Szalay Sándor mondott gyászbeszédet. Minden pillán ott rezgett a könyv és gyakran megszakitotta szavait a mélyen sujtott család fuldokló zokogása. A beszédet itt adjuk:

Naptárak 1898. évre,

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Fajor,** Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár,** évkönyvvel, — általános irodai napló, tárcz-naptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.
Kaphatók **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében **Nagy-Kanizsán.**

helyről kerültek a hegyközségekbe és azi kántorhoz, a hova elgha én, vagy a zsidók küldtük azokat.

Küönben, hogy legényegyletük művelődés-miséjét nem teljesített, senki sem állította, csak azt itelik el, hogy annak alapításával rontották meg a békét, a mit maguk ezek a cikkek is bizonyítanak.

Hogy erkölcsi művelődés csak vallásos alapon lehetséges, elismerem hanem az nem igaz, hogy a vallásos alap a felekezeti egyesületek privilegiuma.

Hisz éppen azt vitatjuk, hogy a vallásosságot lehetett volna abban az odahagyott önképző körben is fejleszteni.

Ezekután végre ezt a polemikát befejeztem s Szántó ur cikkének azon részére, melyben benünkét gúnyosan azoknak a jó katolikusoknak nevez, csak azt jegyzem meg, hogy dacára annak, miszerint nem vagyunk káplánok, mindig érezzük magunkat olyan jó katolikusoknak mint Szántó uré, a kiknek társadalmi szerepléséből, de különösen a Z. K.-ben első ízben megjelent cikkükből ugyancsak kevés keresztényi szeretet és általuk oly sokszor predikált krisztusi türelem látszik ki.

As a másik keszthelyi.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések.

HIRDETMÉNY.

Palinban a Vajda nevű birtokrészes, mely a főrhénczi, cserfői és bagóhegyi szőlőkkel határos és

szőlőtelepnek igen alkalmas holdankénti parcellákban árlejtés utján eladatik.

A vételár kellő biztosíték mellett 10-15 évi illetőleg

30-50 évi részletekben törleszthető.

Az árlejtés 1897. évi december 14-én délelőtt 9 órakor Főrhéncz mellett fog megkezdetni és 15, 16, 17, 18-án ugyanott, 20, 21, 22 és 23-án pedig a cserfői és bagóhegyi oldalon fog folytatlatni.

A vételár 10 százaléka az árlejtés színhelyén azonnal lefizetendő.

Kelt Palinban, 1897. december hó 1-én. 350-4 Piek Vilmos.

Köhögés

rekedség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatásvu szer a RÉTHY-léle pemetefü czukorka

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható-mindenygyószertárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1.50 kr.ért. bérmentve kuld

Réthy Béla

Réthy Béla

Gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén 278-10 aláírásom látható.

Főszerkesztő: Gajári Odön. Felelősszerkesztő: Kende Zsigmond.

„MAGYAR UJSÁG“

Politikai napilap.

Megelőzi a Bpsten megjelenő összes napilapokat.

A ma története

az ujság. Friss és pontos krónikása a nap eseményeinek felhasználásával a modera technika hatalmas vívmányainak hírt hoz és hírt ad haladéktalanul mindarról, a mi fontos, érdekes és emléttéreméltó történik az egész világon. A vilamos drót a gondolat gyorsaságával ködli vele azt is, a mi a földgömb talos felén történik, avított kezok élvezetes formába öntik a hírt és a rotációs gép-percek alatt ezer meg ezer példányban ontja a friss ujságot. A hírszolgálat mai általános, hatalmas fejlettségénél is gyorsaság tekintetében az egész hazai sajtó által áll a

Magyar Ujság

a mely a vidéken még ugyanazon a napon, a kora reggeli órákban értesíti a közönséget a legutóbbi húszonnegy óra eseményeiről. Teljes tízenkét órával előli meg tehát a Budapestben reggel megjelenő összes napilapokat. A

Magyar Ujság

melynek főszerkesztője Gajári Odön, felelős szerkesztője Kende Zsigmond, az egyetlen a vidéken már kora reggel megjelenő szabadelvű irányu nagy politikai napilap. Munkatársai a magyar publicistika, a magyar szépirodalom és az ujságírói kar legjobb erői saját levelezői vannak az ország minden városában és a külföld valamennyi jelentékenyebb helyén, a kik haladéok nélkül értesítenek minden érdekes eseményről. Eivo a gyorsaság, pontosság és megbízhatóság. Mindent megír, a mi igaz, de semmit, a mi valótlán. Elejétől végig érdekes, de a hazug szennecsköt nem hajhászta. A hangja komoly, tisztességes és mindig irodalmi színvonalon áll. Kiterjeszti figyelmét a társas élet minden ágazatára és az egyetlen magyar napilap, melynek naponta külön állandó kerékpár rovata van.

Noha terjedelme a többi napilapokkal egyenlő, sőt némelyikét felül is mulja, a

Magyar Ujság

a legolcsóbb budapesti napilap; mert előfizetési ára egy évre csak 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, 1 hónapra 1 frt.

Egyes szám ára vidéken is csak 4 kr.

A Magyar Ujság Karácsonyi Ajándéka egy irodalmi becsút.

gyönyörűen kiállított 3 retanyi-bolti árú díszmű

(Benedek Elek: Magyar népköltés Gyűjtemény)

lesz, a melyet díjazással megkap mindenki, a kiva Magyar Ujság-ra legalább egy negyedévre előfizet.

Mindenkén az óriási előnyökön felül, a melyekhez foghatóval egyetlen más ujság se szolgál olvasóinak a

MAGYAR UJSÁG

még külön, rendkívüli kedvenményt is nyújt előfizetőinek, amennyiben

a hazai és világirodalom száz kiváló művét

majdnem teljesen ingyen, a bolti ár egy negyed részéért beszáítja rendelkezésükre.

Mutatványszám kívánatra ingyen.

Cím:

A Magyar Ujság kiadóhivatala

Budapest, Ferencziek-tere 3.

A MAGYAR UJSÁG egy-egy példányát minden ujság előfizetőjénél kaphatók. 339-7

The Continental Bodega Company.

Valódi hamisítatlan külföldi borok

Portbor. Sherry. Madeira. Marsala. Malaga. Tarragona s.a. Legjobb bevásárlási forrás

Raktár:

Neu és Klein uraknál N.-Kanizsán.

Felhívás!

A

„HAZAI“ ált. biztosító részvénytársaság

által meghonosított

betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miért is a biztosító közönség szives figyelmébe ajánljuk ilyenmü biztosításoknak a legjutányosabb díjtételek és fel-tételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás sorsolással!

Biztosítások felvételnek: a

„HAZAI“ általános biztosító részvénytársaság

Nagy-kanizsai főügynökségénél.

HIRDETÉSEK felvételnek e lap kiadóhivatalában NAGY-KANIZSÁN.

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárájában.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4—5 óra közt.

Idő intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtárájában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (8 frt — 40
Félévre 6 korona (8 frt — 40
Negyedévre 3 korona (1 frt 20 kr

Hirdetések juttatásának módjától.

Bé-menetlen levelet csak ismert kezeltől fogadunk el.
Késíratot nem adunk vissza.

Felolós szerkesztő:

NYILTTÁR PÉLTÁSORA 10 KR.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvtárájában intézendők.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

SZALAY SÁNDOR.

Selyemtenyésztés.

Akkor, midőn a mezőgazdaság az egész világon nagy válság nyomása alatt vonaglik, mely alól egyetlen ország sem képes szabadulni, kiváló figyelemmel kell odahatni, hogy a mezőgazdaság és a gazdák válláról levegyük ama terhek egy részét, melyeknek viselésére a válság folytán kezdenek képtelenek lenni.

A mezőgazdaságot még kevésbé lehet önmagára hagyni, mint az ipart, sőt ellenkezőleg folytonos tanításra, támogatásra és vezetésre van szüksége.

E nagy versenyben, melyet Magyarországnak Oroszországgal és Amerikával kell kiállnia, pozícióját Európa szívében állandóan nem védhet meg bennünket elég sikeresen, és eszközökről és utakról kell gondoskodnunk, hogy a Nyugatról és Keletről ránk zuduló verseny rohamának erősen és jól felfegyverezve ellenállhassanak.

És csak három fegyver van, melyekkel e versenyt leküzdhetjük.

Az egyik eszköz, hogy kisgazdáinkat bevezessük a háziipar titkaiba. A második a mezőgazdaság intenzívitása.

A harmadik hatalmas fegyver a mezőgazdaság mellékágainak kihasználása és ezek között első sorban a selyemtenyésztés.

A magyar földművelésügyi minisztérium évek óta iparkodik a szegényebb földműveseket a mezőgazdaság ez ágának megnyerni és már eddig oly nagyszerű sikert ért el, hogy a magyar selyemtenyésztés egyenjogú konkurrensként léphet fel a világpiacon és a magyar selyemtermelés nagy súlylyal esik bele a világciikk alakulásaiba.

Hogy kitűnő vezetés és célnak megfelelő intenció mit képes teljesíteni, azt e téren láthatjuk és a siker az egész világ tiszteletét kivívta.

Csakhogy a hivatalos apparatus egymaga nem képes teljes sikereket létrehozni.

Nem annyira a kisgazdák és községek nembánomsága az, ami a nagy és teljes sikert késlelteti, hanem inkább az eljárás módjában való járatlanság.

A városoknak, községeknek, vármegyéknek és egyeseknek egész lélekkel fel kellene ismerniök a selyemtenyésztés áldásait és az irányító hatalom, a földművelésügyi

minisztérium rendelkezésére kellene állaniok.

A szegény gazdákat és gazdasági munkásokat be kell avatni a termelés titkaiba, ezeket népszerűvé kell tenni, a hatalmasoknak és gazdagoknak jó akarattal kell a szegény népen segíteni s meg kell neki mutatni a mentés és boldogulás útját.

Mindenekelőtt azonban nagyon sok szederfát kell ültetni. Minden egyébről gondoskodik az állam.

Bezerédj Pál, a kormány selyemtenyésztési meghatalmazottja, tökéletesen megfelel a reá bizott feladatnak és a földművelésügyi minisztérium áldozatkész módon rendelkezésére bocsát minden lehető eszközt, hogy eleget tegyen a földművelésügyi miniszter intencióinak.

Csak a szegény nép akarata hiányzik még és ezt felkelteni a társadalom kötelessége.

Ennek kellene a szederfák ültetésében jó példával eljáráni és szellemi fensőbbiségét egy kiterjedt propaganda bevezetésére felhasználni, a népet a helyes útra terelni s neki a selyemtenyésztés előnyeit megmagyarázni.

A „ZALA” tárcája.

A rózsza és pillangó.

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Irtó: Kőzsa.

Tavasszal, midőn erdő-mező ünnepi díszet öltött, és a rózsza a virágok királynője kibuvott zöld tokjából, — egy kis lehérszerű lepke rászállott a kert közepén levő rózsafa egy gyönyörű bimbójára.

— Hagyd az én gyermekemet, hitvány rovar, nem neked nevellem, keress magadnak más virágot, egy udvarhölgyet és ne bánisd az én királyi gyermekemet! — szolt a fa mogorván.

Megszégyentülten távozott a szegény lepke, és rászállott egy másik bokorra, hol a gyönyörű jacintok örömmel nyújták szép ajkaikat a mézes csókra.

Vihar jött. A búszke rózsafa sokkal is gyengébb volt, semhogy az elemekkel megküzdhetett volna és a szelvény — tán boszút is akart állani a pillangón — elkövetett vértésért — gyökereitől kitépte a rózsafát.

Ott fonnnyadott napokon át, senki sem közelített feléje. Már végpercei közeledtek, midőn fáradtan feltekintett és a kertelésen megpillantotta a kis lepkét, mely bálmulva nézte a nagy pusztulást.

— Oh jőjj hozzám csókolj meg szegény gyermekemet, — könyörög a haldokló.

A lepke odarepült, egészen közel, úgy-hogy csak az hallja, akinek szót és a fülebe sugt az elbizakodottnak:

— Mig étél és virultál, eltaszítottál! Most hogy nyomorék vagy, gyermekaid elhervadt arcát kinádol, hogy csókoljam végig. Ha nem kellett meg addig, mig pompáztál; ha le tudtál nézni azért, mert az én ruhám egyszerűbb mint testvéreimé. — közönnön — most meg én nem kérek! — És a lepke távozott.

— Istenem, de nagy ostondi voltam, nyoszörgő a szegény rózsafa és kimult.

— Nem untalom soká, nagy-ágos asszonyom, ne féljen. Röviden elmondom, amiért jöttem.

— Kissé korán jött!

— Gondolja? Erzeimeim hajtottak. Emlékszik nagyságos asszonyom, arra a szerény kis házikóra, melynek nyitott terraszáról egy kis szőke fűrtű leány buzaszemel szőrogozott a kis galamboknak? Emlékszik...?

— Oh be régen volt az! A viszonyok megváltoztak és a szegény kis leánykából ünnepelt nagyvilági hölgy lett és nagyszerű parthi — teré gyönyörűn utána.

Barabás Dezsőnek arcába szőkent a láng szíveből. Sértő megjegyzés akart a válasz lenni, de vi-szanyomta és csak reszkető hangon azt kérdezé:

— Tehát Ön engem nyomorult hozományvadásznak tart?

— Tudja mit? — mondá válasz helyett Sebes-tyénné — kérdezze meg Bellát, hajlandó-e a kis selyemkendő megtartani.

— Hasztalan fáradság lenne! Nagyságos asszonyom iskolájában, látom már előre, Bellácska meggyűlölte a piros kendőt és nekem nem marad más, mint visszavonulni és szétrombolni légváramon keseregni.

— Beszéljen Bellával!

— Ezek után nem teszem. Nem vagyok hajlandó bálványképemet szétrombolni; m-radjon az meg nekem úgy, mint öt utószor láttam: két babos ruhájában, lehérs kőtövel, ajkain azzal az ellenállhatatlan, bűvös mosolylyal és körülötte az édes galambokkal. En az ideálért és; nem a századvegi leányért jöttem. Bocsásson meg nagyságos asszonyom, hogy ilyen merész vagyok, de meg azt az egyet megmondom, ha mindjárt haragjának villámai azonnal le is sújtanak, hogy nagyon helytelenül tette, mikor leányát az eszménységétől elvonta és az üres kacérságnak dobta marataleuk.

— Ügyvéd uram, azt ígérte, hogy hamar végez; de úgy látom, hogy úgy nagyon hosszadalmas és ami legrosszabb: unalmas. Izgalomtól sápadtan hajtja meg magát Barabás és roskadozó léptekkel hagyta el a báltermet.

Ottbenn pedig folyt tovább a vidám zene és tánc. Nem vették észre még a jó barátok sem, amint az a sápadt szomorú alak kiimbolygott.

Mit törődik a tucat-ember a más tájalmával? a más bajával? mikor önmagát is aláarc alá-rejtgeti!

Karácsonyi és ujevi ajándékok

legnagyobb raktára.

Játékszerek és ujdonságok állandó kiállítása.

ZSOLNAY-FÉLE DISZTÁRGYAK.

Alt és Böhm Nagy-Kanizsa. — Postai megrendelések pontosan eszközöztetnek.

Nagy feladat vár itt a magyar társadalomra és e sorokkal e szép feladat teljesítésére akartuk buzdítani.

Az országos selyemtenyészési felügyelőség (Szegszárd) bárkinak a legnagyobb készséggel megadja a kívánt utbaigazítást, ingyen és bérmenten küld szederfa-magot és 2-3 éves szederfa-csemetéket és csak az utóbbiak szállítási költségeit kell magánfelelnek viselni, míg városi, községi faiskolák és néptanítók ezeket is teljesen költségmentesen kapják.

Obstrukció.

Ama kérdésben, hogy az önálló rendezés tárgyában báró Bánffy miniszterelnök által mult hétfőn benyújtott törvényjavaslat a pénzügyi bizottsághoz utasíttassék-e vagy az osztályokhoz, Kossuth Ferenc pártelnök vezetése alatt a szélsőbal obstrukciót rendezett kicsinyben, vihart egy pohár vízben.

Azt, amit az apa, a nagy, 1848-ban gyújtó ékesszólásával, példátlan erélyével és fegyveres kézzel vivott ki, most annak utóda a vitarendező bizottság segélyével akarja kivívni.

És megindult a vita, melynek obstrukciós célzata kétségtelen és a szándékában annyira megy, hogy oly javaslatokat tesznek és indokolnak, melyeket a magyar képviselőház eddig nem hallott s amelyek csak azt a célt szolgálják, hogy az indítványozóknak egy hosszú vita után még hosszabb beszédekre biztossítsák a zárószó jogát.

Más értelmet a legjobb akarat mellett sem tulajdoníthatunk az osztályokhoz vagy az igazságügyi bizottsághoz való utasítás indítványozásának.

Hogy pedig a szélsőbal éppen ennél az alkalomnál egyáltalán obstruál, ezzel a gondolatlaltal semmiképp sem tudunk megbékülni.

A párt mindenképp hazafias párt, mint ilyen, hazafiatlan eljárást nem követhet és következetes is a párt, tehát a következetlenség vádjának sem teheti ki magát,

Nagyban és egészben a törvényjavaslat nem jelent egyebet, mint jóval rövidebb provizoriumot annál, melyet a képviselőház októberben már megszavazott, melynek tárgyalásakor az ellenzék egy betűvel sem obstruál, melynek letárgyalását egy szóval sem késleltette. Ez az a körülmény, amelyben ama nagy következetlenség van, melyben hibássá semmiképp sem szabad magát tennie egy nagy országos pártnak.

A szélsőbal nem teljesen hazafias eljárása pedig abban van, hogy e törvényjavaslat obstruálása által a monarchia nagy válságát akarja előidézni és az ország minden higgadt eleme ellenére az önálló vámtérület kiakárja csikarni.

Az önálló vámtérület Magyarországra és mezőgazdaságára nagy veszedelmet, sőt ennél is többet, biztos megsemmisülést és romlást jelent.

Akkor, mikor mindenki, aki a népek jólétét szíven viseli, középeurópai vámunión működik, hogy Amerika versenye ellen küzdeni s ha lehet, azt legyőzni lehessen, s amikor a középeurópai vámunión egyetlen akadálytúl Oroszországot s annak mezőgazdasági érdekeit hozták fel, amelyek elenyomják Európáé egyéül államait: — ilyen időben egy biztos piacot, biztos fogyasztót, mint Ausztria, feláldozni egy álmodott előnyért, ez több a gazdasági öngyilkosságnál, ez már támadás a magyar gentry ellen, melynek védelmére pedig első sorban a szélsőbal érzi magát hivatottnak.

Valóban a magyar gentry koporsójába az utolsó szeg lenne, ha Marchegnél felállítanák a vámvívatalt, mert az orosz határ akkor nem zártná el magát és az orosz gabona olcsóbb termelési költségeinél fogva már az országban elnyomná a magyar gabonát.

Nagy-iparban, melyet azonban előbb meg kellene teremteni, Magyarország semmiképp sem kapná meg az ellenértéket, mert a nagy osztrák gyárak, mint már tervezik is, Magyarországon fűkókat állítanak fel; Magyarország ipar tekintetében ki lenne szolgáltatva Ausztriának anélkül, hogy a közös vámtérület előnyeit élvezné.

És éppen az a párt, amely a mezőgaz-

daság, a földbirtok és a gentry védőjeül, képviselőjeül tekinti magát, erőlteti ezt a végzetes reakcionárius eszmét hamisan alkalmazott szabadelvűségéből.

Justh és társai nem gondoltak e következményekre? és csakugyan sörénykaróval kell nekik inteni, hogy felismerjék e veszedelmeket, melyekbe a magyar földbirtokot kergetik?

Csakugyan nem sejtik, hogy az önálló vámtérület a középbirtok romlását és tönk-jét jelenti s hogy ez esetben minden földbirtokosnak, aki egyuttal nem tőkepezés is, hogy a készpénzzel pótolhassa a jövedelem hiányát, tönkre kell mennie?

Sajátságos néposztály ez a gentry, mely kettéférészelet azt az erős ágat, melyen nyugodtan és biztosan kitarthatna.

A gazdasági átalakulás, az önálló vámtérület, mint azt a szélsőbal kívánja, nem jelent egyebet, mint a gentry tönkrementelét! A gentry lenne az első áldozata egy rövidlátó politikának, mert eldobná magát az utolsó segédeszközt, anyagi helyzetének utolsó, egyetlen orvosságát.

A magyar gentrynek végre fel kell ismernie a veszélyt, állást kell foglalnia a Justh és társai által tervezett eljárás ellen.

Ha a magyar buzára Marchegnél vámot vetnek, akkor már le is győzte azt az orosz és oláh buza, mert Schönerer és Lueger és társaik, Ausztria antimagyarjai és antiszemitái, okvetlen megadnának az idegen gabonának a magyarral szemben minden előnyt, és mind az a siker, mely az utolsó 30 év megszüntetett munkájából a magyar közgazdaság javára származott semmivé lenne és terméketlen maradna.

Politikai szemle.

Belföld

A helyzet.

December 9.

A bécsi kormány az ellenzékai pártokkal való tárgyalásokat végleg megszakította. A parlament működéséről ez idő szerint szó sem lehet tehát, s a reixrathot valószínűleg csak februárban fogják összehívni. Addig pedig az osztrák kormány a kiegyezési provizoriumot a 14. szakasz alapján

— Majd kiabrándul az a kisvárosi prókátor — gondolta magában Sebestyén.

Azt nem akarja elhinni, hogy ebben a realis korszakban még található önzetlen szerelem, mely nem gondol a pénzre.

Bella látta: mint távozott el Dezső anyjától és szép szemei szándéggal néztek az eltűnt ifju után, de csak egy pillanattal, azután kacéran hajtá meg magát az előtte álló lények egyenruhás huszárfőhaduagynak és eltűnt nevetve a táncolók tömegében.

A nagyságos mama pedig büszkén kísérte figyelemmel leányát, műértő szemei meglegedetten pillantottak végig a kilógásta'an báli ruhán és leánya mag: s nyu'ánk terméte.

— Egy trónnak diszére valóék és egy kisvárosi prókátornak adjam?

Ellelede: milyen boldog volt, midőn a saári kis bérház előtt megálló kocsiból Dezső lépett ki. Bucuszni jött. A legközelebbi napokban fog már a fővárosba menni, hogy tanulmányait folytassa. Bella a galambokat etette és gyermeki mesterkéletlen fajdalommal bucuszott; feltartóztatlanul öntötte könyeit. A nagy fiu piros selyem kendőjét rákötötte egy fehér galamb nyakára, mely a leány vállán ült és bugni kezdett.

— Tartsa meg ezt a kendőt Bellácska és ha majd én visszatérek, meg fogom magától ismételtten kérdezni: hajlandó-e a piros selyem-kendő megtartani.

Meg is becsülték. Mindennap egymáspör elő-

vette a leány és beszélt vele és hozzá, az anya pedig örült.

Dezső becsültetes derék fiu, azonkívül ügyvéd fog lenni és hogy szavát beváltja, az tény, mert amit ő egyszer megjéért, azt meg is szokta tartani, ha mindjárt áldozatába került is és így a szegény bérlelőnek leánya ügyvéd neje lesz. A jövő széken ki volt színezve, szűlők és gyermekek meglegedettek voltak, de a sors, ez a nagy drámairó, bonyodalmat akart. Felszólította az „őreg kasza”-t, látogassa meg Sebestyén gazdag nagybátyját és vigye magával a másvilágra. A nagy-nagy vagyon a szerény bérli családjának maradt.

Hogy mi történt ezután? Egyszerű dolog. A saári puszta gazda nélkül maradt, a család felköltözött a városba és csak a lények, a pom-pának élt.

Bellából nem kedves ügyes háziasszony lett, hanem egy valódi századvégi lány.

Az egyszerű falusi bérlelőből nagyságos asszony vált, nagyzási hőbortba esett és csak a nagyraagyás démonának utógását leste és teljesítette; leányára óriási összegetek pazarolt és most, midőn a becsültetes hü szív eljött, hogy adott szavát beváltsa, nyomorult hozományvádasznak tekinteli.

Sebestyénnek felkel helyéről és leányához közeledett, ki még mindig a főhadnagy karján volt, bizalmasan suttogva.

— Láttad Dezsőt? kérde az anya.

— Igen, de nem beszéltem vele.

— Mi lesz a piros kehóvel?

— Elfogadtam.

— ???

— No mit bámulsz? Igen elfogadtam a — főhadnagy urtól. Szeretjük egymást, — veté mosolygva utána — és ott hagyta anyját a terem közepén, Benkóval tova suhant.

Az eljegyzés azonban nem történt meg, mert huszárfőhadnagy uram ne-zet vette az alapos hírnek, hogy a nagy vagyon amily gyorsan jött, ép oly gyorsan távozott is, és csak romjai maradtak. Kaució nélkül pedig nem lehet nőszüni..

Par év mult el azóta és a szép leányt még senki sem kérte. A szegény és bu időknek előtte leszedte hamvas rózsáit a bájos arcról és egy-két csunya redő is étketlenkedik a szép szemek körül.

Oh jer csókold meg szegény gyermekemet. — sóhajt a rózsafa. A lepke odaperegl egészen közel és fülébe sugja a haldoklónak:

— Mig éltél és virultál, eltaszítottál. Most hogy nyomorék vagy, gyermeked elhervadt arcát kinárod, hogy-csókoljam végig. Ha nem kellettem, mig pompáztál, ha le tudtál nézni azért, mert az én ruhám egyszerűbb, mint testvéreimé, köszönöm, most meg én nem kérek.

És a lepke tovalebent.

Nagy feladat vár itt a magyar társadalomra és e sorokkal e szép feladat teljesítésére akartuk buzdítani.

Az országos selyemtenyészési felügyelettség (Szegszárd) bárkinak a legnagyobb készséggel megadja a kívánt utbaigazítást, ingyen és bérmentve küld szederfa-magot és 2-3 éves szederfa-csemetéket és csak ez utóbbiak szállítási költségeit kell magánfeleknek viselni, míg városi, községi faiskolák és néptanítók ezeket is teljesen költségmentesen kapják.

Obstrukció.

Ami kérdésben, hogy az önálló rendezés tárgyában báró Bánffy miniszterelnök által múlt hétfőn benyújtott törvényjavaslat a pénzügyi bizottsághoz utasították-e vagy az osztályokhoz, Kossuth Ferenc pártelnök vezetése alatt a szélsőbal obstrukciót rendezett kicsinyben, vihart egy pohár vízben.

Azt, amit az apa, a nagy, 1848-ban gyújtó ékesszólásával, példátlan erélyével és fégyveres kézzel vívott ki, most annak utóda a vitarendező bizottság segítségével akarja kivívni.

És megindult a vita, melynek obstrukciós célzata kétségtelen és e szándékában annyira megy, hogy oly javaslatokat tesznek és indokolnak, melyeket a magyar képviselőház eddig nem hallott s amelyek csak azt a célt szolgálják, hogy az indítványozóknak egy hosszú vita után még hosszabb beszédekre biztosítsák a zárósó jogát.

Más értelmet a legjobb akarat mellett sem tulajdoníthatunk az osztályokhoz vagy az igazságügyi bizottsághoz való utasítás indítványozásának.

Hogy pedig a szélsőbal éppen ennél is alkalomnál egyáltalán obstruál, ezzel a gondolattal semmiképp sem tudunk megbékülni.

A párt mindenképpen hazafias párt, mint ilyen, hazafiatlan eljárást nem követhet és következetes is a párt, tehát a következetlenség vádjának sem, teheti ki magát,

Nagyban és egészben a törvényjavaslat nem jelent egyebet, mint jóval rövidebb provizoriumot annál, melyet a képviselőház októberben már megszavazott, melynek tárgyalásakor az ellenzék egy betűvel sem obstruált, melynek letárgyalását egy szóval sem késleltette. Ez az a körülmény, amelyben ama nagy következetlenség van, melyben hibássá semmiképpen sem szabad magát tennie egy nagy országos pártnak.

A szélsőbal nem teljesen hazafias eljárása pedig abban van, hogy e törvényjavaslat obstruálása által a monarchia nagy válságát akarja előidézni és az ország minden higgadt eleme ellenére az önálló vámtérület kiakarájra csikarni.

Az önálló vámtérület Magyarországra és mezőgazdaságára nagy veszedelmet, sőt ennél is többet, biztos megsemmisülést és romlást jelent.

Akkor, mikor mindenki, aki a népek jólétét szíven viseli, középeurópai vámunión működik, hogy Amerika versenyé ellen küzdeni s ha lehet, azt legyőzni lehessen, s amikor a középeurópai vámunión egyetlen akadályt Oroszországot s annak mezőgazdasági érdekeit hozzák fel, amelyek elnyomják Európa egyéb államait: — ilyen időben egy biztos piacot, biztos fogyasztót, mint Ausztria, feláldozni egy álmódott előnyért, ez több a gazdasági öngyilkosságnál, ez már támadás a magyar gentry ellen, melynek védelmére pedig első sorban a szélsőbal érzi magát hivatottnak.

Valóban a magyar gentry koporsójába az utolsó szeg lenne, ha Marcheggnél felállítanák a vámhivatalt, mert az orosz határ akkor nem zártna el magát és az orosz gabona olcsóbb termelési költségeinél fogva már az országban elnyomná a magyar gabonát.

Nagy-iparban, melyet azonban előbb meg kellene teremteni, Magyarország semmiképp sem kapná meg az ellenértéket, mert a nagy osztrák gyárak, mint már tervezik is, Magyarországon fiókokat állítanának fel; Magyarország ipar tekintetében ki lenne szolgáltva Ausztriának anélkül, hogy a közös vámtérület előnyeit élvezné.

És éppen az a párt, amely a mezőgaz-

daság, a földbirtok és a gentry védőjével, képviselőjével tekintni magát, erőlteti ezt a végzetes reakcionárius eszmét hamisan alkalmazott szabadelvűségből.

Justh és társai nem gondoltak e következményekre? és csakugyan sűvénykaróval kell nekik inteni, hogy felismerjék e veszedelmeket, melyekbe a magyar földbirtokot kergetik?

Csakugyan nem sejtik, hogy az önálló vámtérület a középbirtok romlását és tönk-jét jelenti s hogy ez esetben minden földbirtokosnak, aki egyuttal nem löképénzes is, hogy a készpénzzel pótolhassa a jövedelem hiányát, tönkre kell mennie?

Sajátságos néposztály ez a gentry, mely kettéférészeli azt az erős ágat, melyen nyugodtan és biztosan kitarthatna.

A gazdasági átalakulás, az önálló vámtérület, mint azt a szélsőbal kívánja, nem jelent egyebet, mint a gentry tönkrementelét! A gentry lenne az első áldozata egy rövidlátó politikának, mert előbbná magától az utolsó segédeszközt, anyagi helyzetének utolsó, egyetlen orvosságát.

A magyar gentrynek végre fel kell ismernie a veszélyt, állást kell foglalnia a Justh és társai által tervezett eljárás ellen.

Ha a magyar buzára Marcheggnél vámot vetnek, akkor már le is győzte azt az orosz és oláh buza, mert Schönerer és Lueger és társaik, Ausztria antimagyarjai és antiszemitái, okvetlen megadnának az idegen gabonának a magyarral szemben minden előnyt, és mind az a siker, mely az utolsó 30 év megszesített munkájából a magyar közgazdaság javára származott semmivé lenne és terméketlen maradna.

Politikai szemle.

Belföld

A helyzet.

December 9.

A bécsi kormány az ellenzéki pártokkal való tárgyalásokat végleg megszakította. A parlament működéséről ez idő szerint szó sem lehet tehát, s a reixtrathat valószínűleg csak februárban fogják összehívni. Addig pedig az osztrák kormány a kiegyezési provizoriumot a 14. szakasz alapján

— Majd kiábrándul az a kisvárosi prókátor — gondolta magában Sebestyén.

Azt nem akarja elhinni, hogy ebben a realis korszakban még található önzetlen szerelem, mely nem gondol a pénzre.

Bella látta: mint távozott el Dezső anyjától és szép szeméi szándékos néztek az eltűnt ifju után, de csak egy pillanattal, azután kacéran hajlít meg magát az előtte álló fényes egyenruhás huszár-főhadnagy és eltűnt nevetve a táncolók tömegében.

A nagyságos mama pedig büszkén kísérte figyelemmel leányát, műterő szeméi meglegedetten pillantottak végig a kifogástalan báli ruhán és lenyoma mag's nyu'ának természetén.

— Egy trónnak diszére válnék és egy kisvárosi prókátornak adjam?

Elledele: milyen boldog volt, midőn a saári kis bérház előtt megállt kicsiből Dezső lépett ki. Bucszni jött. A legközelebbi napokban fog már a fővárosba menni, hogy tanulmányait folytassa. Bella a galambokat etette és gyermeki mesterkéletlen fajdalommal bucuzzolt; feltartóztatlanul öntötte könyeit. A nagy fiu piros selyem kendőjét rákötötte egy fehér galamb nyakára, mely a leány vállán ült és bugni kezdett.

— Tartsa meg ezt a kendőt Bellácska és ha majd én visszatérek, meg fogom magától ismételtlen kérdezni: hajlánd-e a piros selyem-kendőt megtartani.

Meg is becsültek. Mindennap egypárszor elő-

vette a leány és beszélt vele és hozzá, az anyja pedig örül.

Dezső becsületes derék fiu, azonkívül ügyvéd fog lenni és hogy szavát beváltja, az tény, mert amit ő egyszer megígért, azt meg is szokta tartani, ha mindjárt áldozatába került is és így a szegény bérőnek leánya ügyvéd neje lesz. A jövő széken ki volt színezve, szűők és gyermekek meglegedettek voltak; de a sors, ez a nagy drámairól, bonyodalmat akart. Felszólította az „örög kaszás"-t, látogassa meg Sebestyén gazdag nagybátyját és vigye magával a másvilágra. A nagy-nagy vágyon a szerény bérő családjának maradt.

Hogy mi történt ezután? Egyszerű dolog. A saári pusztai gazda nélkül maradt, a család felköltözött a városba és csak a fénynek, a pompának élt.

Bellából nem kedves ügyes háziasszony lett, hanem egy valódi századvégi lány.

Az egyszerű falusi bérőből nagyságos aszszony vált, nagyvárosi háboriba esett és csak a nagyvagyadás démonának utógását leste és teljesítette; leányára óriási összegeket pazarolt és most, midőn a becsületes hű szív eljött, hogy adott szavát beváltja, nyomorult hozományvadásznak tekintti.

Sebestyénnek felkelt helyéről és leányához közeledett, ki még mindig a főhadnagy karján volt, bizalmasan autogva.

— Láttd Dezsőt? — kérde az anyja.

— Igen, de nem beszéltem vele.

— Mi lesz a piros kendővel?

— Elfogadtam.

— ???

— No! mit bálumsz? Igen elfogadtam a — főhadnagy irtól. Szeretjük egymást, — velé mosolyogva utána — és ott hagyta anyját a terem közepén, Bönkövel tova suhant.

Az eljegyzés azonban nem történt meg, mert huszár-főhadnagy uralm ne-zét vette az alapos híreket, hogy a nagy vagon amily gyorsan jött, ép oly gyorsan távozott is, és csak romjai maradtak. Kaució nélkül pedig nem lehet nőülni...

Pár év mult el azóta és a szép leányt még senki sem kérte. A szegény és bu időnek előtte leszedte hamvas rózsáit a bajos arcról és egy-két csunya redő is ékítelenedik a szép szemek körül.

Oh jer csókold meg szegény gyermekemet, — sohajt a rózsafa. A lepke odarepül egészen közel és fülébe sugja a haldoklónak:

— Mig éltél és virultál, eltasztottál. Most hogy nyomorék vagy, gyermekeid elhervadt arcát kinakod, hogy csokoljam végig. Ha nem kellett, mig pompázál, ha le tudtál nézni azért, mert az én ruhám egyszerűbb, mint testvéreimé, köszönöm, most meg én nem kérek.

És a lepke tovalebent.

odik arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is, a mely megjelenését megelőzte. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasókörösége közt páratlanul meleg és szives viszony fejlődött ki. Naponta jelentenek az a Szerkesztői újságra vonatkozóan. A magyar közönségnek: nekünk családunk.

A Budapesti Napló szerkesztőség: úgy akarja megállítani hatalmas közönsége támogatását, hogy karácsonyra kivételtől minden előzetes nélkül, az újonnan belépőknek is, olyan albumot helyez az asztalára, amely valódi irodalmi klassz, a világ legnagyobb írónak találkozó helye. Az album minden egyes cikke egy-egy irodalmi remek, közvetlenül a Budapesti Napló számára kérték és nagy lehelé értékével fogya ezen endőkön át lesz ötmé, dísz minden család asztalának.

A Budapesti Napló szerkesztősége, amely csak addigi munkájára, hírlapírói sikereire hivatkozva és a közönség simpatijáira állapítva, fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem csudálódj önbizalmában és nem csudálódj a közönségtől, amely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első perctől fogva. És hogy a közönség se csalódik benne, arra vállaltuk, szakadatlan buzgósággal és lelkesedéssel törekszünk. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vészt József, főszerkesztő, Bann Sándor, tel. fel. szerkesztő, Ábrányi Emil, ifjabb Ábrányi Kornél, Clair Vilmos Carri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovich Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly Márkus József, dr. Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadar, Thyry Zoltán, napról-napra egész erőjét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalifikációját a barcra. Hűséges szövetségében a külső munkatársak fényes serege, amelyből csak Ágai Adolf, Balogh Pál, Bekács Gusztáv, Bessenyei Ferenc, Rékefi Antal, Kötőcs Károly, Fuzsi Géza, Gécy István, dr. Hagara Viktor, dr. Halassy Ignác, Lupa Árpád, Longyel Laura, Malonyay Desző, Móhá Izidor, Mukácsy Kálmán, Szabóné-Nogáll Janka, Szikla Tamás, Sántó Kálmán, Tomorkény István, és Tuzsek Anna neveit említjük most.

Ex a tergo a Budapesti Napló eddigi példátlan nagy sikerének és biztositáka jövőjöd szilárd existenciájának. És még egy. Annak az újának, amely senki másé, csak a szerkesztőség és a közönségé, amely semmiféle idegen töke szolgálatában nem áll és csak a maga munkálkodó emberének, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadságjogának az érdekeit szolgálja; ebben a függetlenségében semmihez sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmeztetjük, hogy a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmegelőbb ajánljuk az újját. Olvasására az újságok közt érdeklődőknek és válogatós lelkű építőkre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangyaseregében kedvük telik.

Miskolczi Almanachja 1895. évre megjelent ép oly szép tartalommal mint az eddigi évfolyamok. — Díjazás: váson: ótatban ára 1 frt. és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében. — Posta bérmentve küldetik meg.

Előzetes felhívás. Alulírott tiszteltelt úr-úrném a nagyérdemű olvasóköröségét, hogy f. évi december hóban a részeit fővárosi, részeit vidéki hírlapokban és szépirodalmi folyóiratokban megjelent, részben meg kiadatlan költeményeit, egy kötetben összegyűjtve, öt östendő címen néjst alá bocsátom. — Azon szíves elismerés, melyben mint szíves a vidék különböző szintázasai résztesütem, remélem engedí hogy a hazatis magyar olvasóköröség ezen első fellépésemnek az irodalom terén is az eddigi kegyes rokonszorgatát adjam majd, és vállalkosom sikerét nagy lelki támogatása által lehetővé teszi. — A kötet ízlésos, szép kiállításban, nyolcadrés alakban, fiam papíron nyomva, fűrés és díszes kötésben jelenik meg. Forster, Wesselényi és társai urak nyomdájában Miskolcon. Egy kötet ára fűvés 1. 20 frt. díszkötésben 1. 30 frt. — Megrendelhető: szomszéd, Miskolc, Széchenyi-utca 69. I. emelet, vagy a kibocsátó társaság levek útján útványt mellett. — Gyűjtőknek 12 példány után tiszteletpéldány. — A gyűjtőveket tessék legelőbb december 15-ig beküldeni, hogy a szétküldés minél rövidebb idő alatt eszközölhető legyen. — Szerény mun kámat ismételnem a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánl va, maradtam Miskolcra, 1897. november hóban, h őrvöllettel: Kemény Lajos, a miskolci hűbész tagja.

A Mátyás Diák legújabb száma is köztételenél teszi, hogy ez időszert az összes élelapok között a Mátyás Diák a legújabb és legújabb. Kézker anyit nyúj egy szövegben és képekben, mint bármely más új új; azonosítható anyira váltsatos, hogy szinte családias Alakjainak ordesztése, adomáinak sokasága aktuális közle nyeinek tartaléka, talányrovatának gazdasága éppen olyan vonzó erővé képes, mint az a husz-harminc kitűnő karikatúra; az adoms-illusztráció, a melyek előrendő rajzolók tollából kerülnek ki. Minden számban egy befeje zett világbárat nyújt. A Mátyás Diák ily körülmény közt valódi olvasó család lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyuntal a legelőbb élelap is, mert előzetési ára egy negyedrte csak 1 frt 50 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványssámat, ha esziránt megkeresik.

hogy ilyen aratógépek még hazánkban nem készülnek; ez abban leli magyarázatát, hogy az aratógép szükséglet nálunk mai napig aránylag csekély és nagyon változó volt, úgy, hogy egy gyár sem terhelte meg az aratógép gyártásra való költéses berendezését, így legelőb gyáraink ezen a téren a nagy amerikai villag gépek képviselőit szorítoknak. A mészegyesi versenyen a marokrak gépek közt a legelőb újat az állami nagy aranyérmel Kühne E. által bemutatott Osborna marokrak aratógép nyerte, miután e cégnél az előjegyzések ilyen gépekre, fáka-zárókra és kévektógépekre is már nagy számban beérkeztek, ezen sz uton kéri a t. gazdaköröség, hogy esetleges szükségletreő a céget mielőbb értesítsen az értesítéjék; a szükséglet megrendése Amerikából t. i. a napokban megörtenik, miért is kiváratos volna esziránt a tájékozódást megnyer hál. nehogy mint a lefolyt időnyben az egész készlet időelőtti elkézése folytán későbbi megrendelések fogasztot hatók ne legyenek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál Kühne E. gazd- géggyára Nosonban és Budapesten, VI. Váci körút 57 a.

A gyümölcsfák trágyázásáról.

Egégé ismeretes, hogy kultúr növényeinktől csak az esetben várhatjuk a legelőb legmagasabb természetterméket, ha azokat a szükséges ápoláson kívül a nekik megfelelő táplálékban is részesítjük. Ezen állítá nemcsak a szántó földeken tenyészett növényeinkre, hanem gyümölcs-fáinkra is vonatkozik. Gyümölcsfáink is csak az esetben adják az annyira kívánt terméshozamot, ha a szükséges ápolási munkálatokon kívül időelő-időre erőteljesen megtrágyazzuk azokat.

A lesedett gyümölcsökben foglalt elhasznált tápanyagokat a fának okvetlenül vissza kell adnunk, azonkívül gyümölcsfáink az évente szükséglet visszavágások alkalmával is tápanyag vesztéseket szenvednek, leladatunk tehát a fának ezen anyagot trágyázás által visszapotolnunk. Ha ezt tenni elmulasztjuk, rendszeren megtörténik az, hogy az illető fának a gyümölcsai a jövő évben apróbbak és kevésbé zamatosak is. Gyengén táplált gyümölcsfák a legelőb legelőb betegségeknek (vannak) alávetve s az időjárás hirtelen változása által jobban szenvednek, mint a rendszeren tápláltak. Minél erőteljesebben táplálunk egy fát, annál jobban működnek annak egyes szervei s csak az esetben adhat jó minőségű gyümölcsökből jó terméshozamot.

A növények elemzéséből megismerhetjük azt, hogy növényeink nemcsak egyes tápanyagokból élnek, hanem tökéletes kifejlődésükkel sokféle tápanyagokra van szükség. Csupán kalival táplált növény ép oly kevésbé fejlődik, mint sok nitrogénnel és foszforsavval táplált. Ellenkezőleg: az összes szükséges tápanyagok összegével táplálkoznak. Épp ez okból óvakodjunk egyoldalú trágyázástól.

Szükséges e-énkívül, hogy minden tápanyagot bizonyos arányban adjunk. Nitrogéntrágyázás csak az esetben lesz hasznos, ha a káli, és foszforsav bizonyos arányban van jelen. Épp egy foszforsav trágyázás is teljesen hatástalan, ha a talajból a káli és a nitrogén hiányzik. Miután a nitrogén, foszforsav és káli a három legfontosabb tápanyag a trágyaleben, meyer gyakran használnak fel trágyázásra, a káliit könnyen adhatjuk fahamu alakjában, csak hogy ezt a felhasználás előtt 8-10 nappal kell hozzáadnunk. Célszerű naponta eszű folytatódott jól összekeverni s mire felszínén buborékok pzdódnak, használatra alkalmas.

Alkalmazása természetesen ősztől évszakban történhet, a helőbe trágyázásra felhasználandó mennyiség az illető tápanyagtól függ; inkább többet adjunk, mint kevesebbet. Legelőb legelőb évente háromszor trágyázni és pedig a következő évszakokban: A legelőb trágyázás ősszel történjék, mielőtt a fa teljesen nyugalmi szakát eléri. Minél nagyobb volt a termés, annál többet kell trágyáznunk. Az őzi trágyázás azért fontos, miután a fa még a fagy beállta előtt megerősödik, s így jobban képes az időjárás okozta behatásoknak ellentállani.

Második trágyázást előnyvel alkalmazhatunk febrnar és március hónapokban szzerint amint azt az időjárás megengedi. Etkor már közel vagyunk azom időböz, melyben a rügek megduzzadnak, a bimbók kinyílnakhoz közelednek és a törz életműködését megkezdi. Ezen kornál trágyázás a hajtások növekedését is jeentékennyen fokozza.

Harmadik trágyázás szükséges június és július hónapokban. Ezen időben fejlődnek a jövő évi virágnyívek és ez okból a trágyázás ezen időben nemcsak ajánlatos, hanem szükséges is. A trágyázás csak az esetben előnyös, ha a célból idősebb és egyedül a fák alatt ásunk

csatornákat a földbe, a hol a gyökérszet szíró ké-szűleke és a gyökérhéjak vannak elhelyezve, miután ezek veszik fel a talajból a táplálékot; míg a törzs alján lévő idősebb gyökerek táplálékfelvételre már nem alkalmasak. Ez okból nem célszerű a trágyalevet a törzs tövéhez önteni. Igen célszerű a szivógökerek közelében szappagosveket beásni és pedig oly módon, hogy csak néhány centiméternyire kiálljanak a földből. Hogy a forró nyári hónapokban a gyors elpárolgást megakadályozzuk, célszerű csövekre cseréptégelyeket vagy paladarabokat rakni. Fialtal fak körül keskeny árkat is áshatnak és azat fölőjük meg trágyával. Jól készített kompost es esetben is nagyon ajánlható.

Ha a gyümölcsfákat rendszeren trágyában akarjuk részesíteni, legelőb legelőb ha Wagner tanár sokszor kipróbált utasítási szeriat járunk el. Wagner 1 hektárnyi gyümölcsösre ajánl
400 kg. 17 százalékos szuperfoszfátot
160 kg. chlorkáliumot
200 kg. kén-savas amoniakot

— vagy:
180 kg. foszforsavas káliumot
70 kg. salétromsavas káliumot
160 kg. kén-savas amoniakot.

Egy négyzetméterre:
40 gramm 16 százalékos szuperfoszfátot
16 gramm chlorkáliumot
20 gramm kén-savas amoniakot

— vagy:
18 gramm foszforsavas káliumot
7 gramm chlorkáliumot
16 gram kén-savas amoniak.

Ezen trágyákat tavasszal szórjuk el egyenletesen és felásás által a talajjal elegyítjük. Május hó közepeén adhatunk hektáronként 800 kg. chilisálétront (= 30 gramm négyzetméterenként) a salétromot egyenletesen szórjuk el és kapával vagy ásóval a föld alá huzzuk.

Junius végén vagy július elején megismételhetjük a lenti chilisálétront trágyázást, vagy — a mi még ajánlatosabb — 330 kgnyi tápó trágyázást adhatunk hektáronként (= 30 gramm négyzetméterenként), hogy a gyümölcsök és a gyümölcsnedv kifejlődését fokozzuk.

A tápó a következőket tartalmazza a birjon.
30 rész foszforsavas mész,
25 " chilisálétront
25 " kalisálétront
20 " kén-savas amoniak
Ezen keverék 100 részben tartalmaz:
13 rész foszforsavat
18 rész nitrogént
11 rész káliumot.

Ezen tápó elegyet vagy magunk készíthük vagy pedig már készen műtrágya kereskedéséből szerezzük be. Ezen tápó úgy van megválasztva, hogy különféle miveleti növényeink közepes trágyaszükségletének megfeleljen, azonkívül a trágyások megválasztásánál arra is voltak tekintettel, hogy abban a savak és bázisok egymással kiegegészít erényben foglaltassanak. Igen célszerű ezen tápót oly tömennyéggel oldatnba alkalmazni, hogy egy liter vízben 1 gramm tápó foglalassék.

Ily módon alkalmazva rendkívüli eredményeket értek el. Minél nagyobb terméshozamot ad egy gyümölcsfa annál jobban kel azt megtrágyáznunk, mert nemcsak a gyümölcsöt akarjuk táplálni, hanem a jövő évre képesek termőrdnyeket is, hogy nagy terméshozam után ne jöhessejen oly esztendő, melyben a fa egyáltalán nem ad hozást. Gyöngye hajtásokkal bíró gyümölcsöktal igen hálással az iránt, ha 2-3 hektárcint ily tápó-oldattal megtrágyazzuk őket. Idősebb faknál célszerű augusztus utól kezdve már nem trágyázni, mivel ily esetekben fejtük már nem érik be tökéletesen.

K ö z g a z d a s á g.

Aratógépek beszerzése. Hazánk legelőb legelőb minden falynak az elkészítendő gazda és aratók között a jövő évi aratószerszámok megköltéses vonatkozás; így szánt a rövid néhány hét alatt legelőb gazdaságban előd az a kérdés is, hogy aratógépek beszerzése a jövő időnyre terbe vételek-e, vagy sem. A mult esztendőben megártott aratógép próbák, különösen a nagy körülményekkel rendezett mészegyesi verseny, megmutatták, hogy az arató gépek mai alakjában késsz, használható és jó gépek, amint az a kötetek évkönyvében foglalt jelentésben bővebben ki van fejtve; a kévektógépnek természetesen legelőb komplikált szerkesztéssel a gazda, különösen a kisebb javító-műhelyek az ügyes gépésznek nem rendelkező, sok esetben idegenkedik, a marokrak aratógép mai alakjában azonban minden viszonyok között fontos segéd- eszközét képez a gazdaságban. Tudvaló dolgo,

Szőlőinket miként tarthatjuk jó terméshozamban.

Miként többi művelleti növényünk, a szőlő is évente trágyázást igényel. Az a trágyázási módszer, mely eddig divott, teljesen hibás, e módszer abban állott, hogy szőlőink három illetőleg öt évenként trágyáztattak meg; ép ez okból úgy a termés csökkent, mind pedig a szőlő ellátási képessége az időjárás káros behatásai ellen, ha a töke egyik évben bővelkedik tápanyagokban, azután három, esetleg több esztendőn keresztül éhezik. Kérdés már most mivel trágyázzuk szőlőinket?

Isztállótrágyával, az istállótrágya hatása a szőlőben kitűnő, mindenki azonban ki a kérdéssel foglalkozott, tapasztalásból tudja, hogy évenkénti isztállótrágyázással trágya kénselete nem elegendő, azt neki és pedig megkezelés magas árban be kell a szórni, vagy pedig a trágyázás elmarad. E hibán úgy segíthetünk, ha jó trágyatövelet készítünk és rendszeresen szuperfoszfátpassát vagy 10-12% oldható foszforfoszavtartalmú szuperfoszfátot hirtünk el az istállóban és a trágyatöveletet a trágya közli. Ez által igen megjavítjuk az istállótrágyát; a benne előtöltött mennyiségben lévő foszforfoszavát a szuperfoszfát hozzáadásával emeljük: azokivül a szuperfoszfát hozzáadásával hatásos voltát megtartja; a nitrogén és humuszvegyestések jelentékenyen csökkennek.

Zöldtrágyával. Ez a módszer sem rossz. Szükséges azonban miként az isztállótrágyázással, a zöldtrágyázással is egyidejűleg valamilyen alkalmas műtrágyát alkalmazni.

Lehet végre a szőlőket teljesen műtrágyával megtrágyálni. A mesterséges trágyaszerek alkalmazásánál azonban különféle hibákat követnek el. Az egyetlen helyes módszer az, hogy a szőlőt nitrogénnel, foszforfoszavval, káliummal egyidejűleg, egyszerre megtrágyazzuk, csakis ily teljes trágyázás részesül a tőkét az összes szükséges növényi tápszerekben, melyeknek segítségével, gondos ápolással és jó időjárattal feltételezve, hozhatja legnagyobb terméshozamát.

Kérdés már most, mely mesterséges trágyatövelekben adhatjuk legelőszertiben a foszforfoszavot, a káliumot és a nitrogént a szőlőnek. Hogy erre a kérdésre megfeleljünk, nézzük meg a következő példát: egy jó karban tartott szőlő évente ismétlődő 140 kg. nitrogénnel, 130 kg. káliumot és 50 kilogramm foszforfoszavot igényel — isztállótrágyázást — hektáronként. Ha a tőkét csak isztállótrágyában részesítjük, teljes terméshozamok elérésére évente legalább is 250 méterháza szükséges hektáronként, ami 4 éven át 1000 méterháza isztállótrágyának felel meg. A valóságban azonban ugyanazon területet a szokásos isztállótrágyázás mellett csak 400 méterháza székell, az okból hiányzik azután a 600 méterháza isztállótrágyában foglalt tápanyag mennyisége.

Wagner tanár a következő trágyakeveréket ajánlja arankint: (100 mm.) 3 kg. 17% szuperfoszfátot, 170 kg. chlorkáliumot, 2 kg. kénsvavas ammoniakot és 25 kg. chilisalétromot.

Barth tanár 50—50 tükére a következő keveréket ajánlja: 25 kg. 16—17%-os szuperfoszfátot, 2 kg. káliummagnezsiát, 2 1/4 kg. chilisalétromot.

Más bűvölet már kész és összekevert szőlőtrágyát ajánlanak, melyekben 8—9% vízben oldható foszforfoszav, 12% kénsvavas kálium, 2—3% ammoniak nitrogén és egyuttal 2—3% salétrom nitrogén foglaltatik. Ezen arány azonban nem önkellendő mérvadó, másfajta kész szőlőtrágyával, mely 5% vízben oldható foszforfoszavot, 8% könnyen oldható káliumot, 4% nitrogénnel vagy 7% vízben oldható foszforfoszavot, 10% könnyen oldható káliumot és 2% nitrogént tartalmaz, és igen jó eredményeket értek el.

A nitrogén illetőleg valószínűleg nagyon célszerű, azt nem csak chilisalétrom alakjában, hanem részben iszánként ható, vagyis szerves nitrogén alakjában adni szőlő alá. Annnyival is inkább, mivel újabb kísérletek azt derítették ki, hogy ha a nitrogént szőlő alá lassan ható alakban adjuk, nemcsak a terméshozam lesz sokkal nagyobb, de a must cukortartalma is jelentékenyen szaporodik.

CSARNOK

Ha a villamos kialszik....

Iris: Sálgo Sándor.

Nem is olyan melege, nem is olyan régen, egy városban valamelyik éjjel hirtelen kialudt a villamosfény. A fény mellett ott áll az Árnycsák de néha az Árnycsák is van fénye.

A kávéházban.

— Pincér, pincér!...
— Prncsol kérem?

— Mi vagyok én, mostoha gyerek? Ha nem is nézek ki valami urasan, mégsem az utcáról szedtek engem fel. Becsületes apám, anyám volt. Mért adtak csak öt darab cukrot a teához, mi?...
— Bocsnát hisz ez...
Jó van, hát csak hozza a mi jár. Érti? Annak a frajliának pedig mondja meg, hogy ne nevessem egyre ide, nem áll az neki jól szépek a fogai, mondja magá?

— En egy szót sem...
— Azért, mert megesküszöm, hogy ha is minden a mi rajta van. No lesz-e már cukor, mit áll itt mint egy...
Akaratlanul csuklott egyet. Benn rekedt torkában a szó. A pincér nevetett, amikor megfordult. A vendég buta, álmos szemével bambán tekintett körül, aztán lehanyatlott fejjel az asztalra. Kormos, izzadt arcával az egyik mellékajton büszkén lépdelt be a minden. Inyujjai egész a hónaljáig fel voltak gyurva. Kidoigzott erős izmait megbámulta mindenki. Jó vendégexpediáló kar volt az. Valami sugott a részeg atyafi lábába, mire az ellenkezés nélkül felkelt helyéről. Egész a kávéház ajtóig vezette a mindenes, ott már jó éjszakát kívánt neki.

Ezuttal a „Lendület” elmaradt...
Az öreg Kaltenburgot nem zavarták fel ezzel édes álmából. Ő csak aludt, mint rendesen, a szivarral a szájában csak ha valaki a szokottnál nagyobb hévvel mondta be a kvint asz-bélat. riadt fel egy pillanatra, de aztán újból tovább szundikált.

— Menjén a hátam mögöl, azért játszom pechhel.
A kibic szó nélkül távozott. — Annak a fiatal embernek idegesen remegett kezében a kártya. Egyre veszített és folyton a partnerét szidta, hogy ő nem tud játszani. Újból osztottak. Sápadt ideges arca hirtelen megváltozott. Szürke szemei, meg a villamos körtek szikráztak.

— Ki az első? — kérde reszkető hangon.
— Én, Pasz.
— Kettőt mondok. A tizenhetes segít engem; tulletróá, pagát-ultimo, négy király voltáll. Menjünk.

...Egyet patlogott és csak a szemek szikráztak csupán, a villamos lámpák közm-gegyezéssel felmouduák a szolgáltatót.

Haragos zugás moraja hullámozott végig a sötétben. Ejjen! Hooh! Vivat! kiáltások zúgták túl a mindinkább erősödő zsigaját.
— Én megölöm, eresszettek hozzá, én megölöm!
— Csendesedjél, azt hiszik, hogy megboldultál.

A pincér egy lassu égésű bronzlámpát helyezett a kártya asztalra.
— Hadd higgyen mindenki amit akar, de én megölöm!... megölöm!...
— Az istenért a rendőrök jönnek.
— Mit, rendőrök! Tulletróá, pagát ultimo négy királyom volt voltáll, és most kialszik a villamos... Ezt nem engedhetem...
A többiek meg őt nem engedtek...

Ez a többiek meg őt nem engedtek...
Elza már nem haragszik...

A mama fel sem nézett, csak öltögette a finom himzésen a kis ajeftút az arany fonállal.
— Hallgass már Elza, Lukovics ur nem tud dolgozni, zavarod.

Elza kisasszony tizenhatéves, széke haju, kék szemű, egész olyan az arca, mint a kirakatok babájáté, mintha csak odaheltették volna a tiszta tejfehér színre a rózsaszírt. Duzzogva rántott egyet vállán, aztán belec-ápotott a rozoga Bösendorfer lepatlogzott billentyűibe. Sokáig berregtek a mély hangok. Elza kisasszony titokban nevetett. Előre dugta szűszke fejét, összefonta selymes pillait, pici lömpe orrán ráncokba szaladt bőre. Vékony finom ajkain kiötlött egy parányit a nyelvéből, ugy hogy gyöngy fogai vakítóan csillogtak. A belső szoba lefüggönyözött üvegajtáját vizsgálták egyre fúrge, élénk szemei.

— Azért is, azért is — sziszegte alig hallhatóan — Bah... mumus...
Fel pattant helyéről, lopva lépkedett a kívásvolt asznyegeen egész a lefüggönyözött üveg ajtóig.

— Elza, Elza...
— Mit akarsz mama?
— Ej, ej nem illik az.

— Te mama, ez a Lukovics ur olyan..., tudod olyan... igazán nem is tudom megmondani milyen. Még a neve sem szép. Lukovics! Hogy

hívhatnak valakit Lukovicsnak. Lu-ko-vics!... Igazán kiálthatatlan, csunya név, majdnem olyan kiálthatatlan mint a 5...
— Már megint ostobáskodol Elza, hiaz nem vagy már kis baba.

— No nem mamácska, ugy-e nem haragzod? A hangjegylátlánon kezdte rakogatni az iverket, keresett valamit, de nem találta. Komolyan állt meg, gondolkodni látszott, hogy hova is tehet. Megvan, meglátszott vidám arcán, hogy tudja már, hol van.

— Mond mama, leirta már Lukovics ur a „Lilli keringőt?” visszaadta?
— Nem.

— Baj, baj — mondta borus arccal.
— Miért?
— Ilonának megígértem, hogy holnap visszaviszem a kótáját, vissza kell adnom. Elkérem Lukovics irtót.
— Ne zavard a tanulásban.

— Mamám muszáj, és keze rajtapihent a kilincsen.
Benyitotta az ajtót.

Nesztelenül akart Lukovics ur háta mögé lopózni, de nem sikerült, az egyik szék lábában megbotlott. A zajra felült fejtét a filozopter.

Sovány csontos, érdekes volt a kiehezett fehér arc, nagy fekete szemében sötét mély tűz logett, de a pillák és ajkak szegletében a gyenge redők között félve buzódtott meg a férfinak élesen felűnő, szinte neveltséges szeméremettség.

Hatalmas fatáblás régi könyv hevert előtte, a vastag elszárgult fakult foliansokon a hízott göb-
betűk szegelyeit befutotta már a rozsdafolt.

— Háborgatom?
Lukovics ur nem mert a leány szeme közé nézni, csak úgy fejlehajtvá dadogta:
— Nem, Elza kisasszony, sohsem háborgat engem.

— Mert nem megy maga sehova, viselkedésből ugy tetszik, mintha gyűlölné az embereket — Oh dehog, dehogy...
Vannak ismerősei, családok, a hol vidám körben néha mosolyog is? M-aga mindig oly komoly. Ugy-e nem volt még soha ideálja?

Lukovics ur egész a hajajé elpirult és nagyon kényelmetlenül fészkelődött helyén. Elza kisasszony odahajolt könyökével az íróasztalra. Hajlírte, azok a bársonyos, puha fruifruk lágyan simogatták Lukovics izzó, lúktető hálantékát.
— Tudna valakit szeretni?...

Ez a kérdés oly zengetes, lágyan folyt le a leányka pici ajkáról. Valami csodálatos mély varázs fedte a hangokat, nem kacagott, egész komoly volt és szinte remegő kíváncsisággal várta a választ...
Ebben a percben kialudt a kis szobában az egyetlen villamoskörte.

Lukovics arcán érezte a leány ajkanak forró lehetét, belehódult egészen a gyönyörbe. Nem tudta mit tesz. Bátor lett tudatan kivül. Hévvél magához ölelte a leányt, pici ajkára rányomta ajkát, visszafajított szenvedélyes hangon szultgta:

— Magát Elza, magát tudnám szeretni...
*
— Elza, Elza, merre áll a gyertyartó?
— Ott van az én éjjeli szekrényemen, várj csak mamuskám, azonnal odadom.

Még pici vékony ujjai közt tartotta a gyufát. Sárgás fénye megvilágította kicsattanó piros arcát.
— Igazán mama a Lukovics ur kedves ember, és ugy találok, hogy a neve sem kiálthatatlan, sőt ellenkezőleg szépen, údén csendül...

Remegett a szíve, a keze és gyufa kialudt. Mikor újból másikat gyujtott, már nyugodt volt egészen.

— Lemásolta Lukovics ur a kerinzt?
— Nem mama, nem ért rá, tudod igen sokat tanul, ne is terheljük őt ilyen felesleges munkával, Lukovics ur különben nagyon szives, nagyon kedves ember... Es én ostoba kis liba haragudtam rá.
— Most már nem...
— Nem mamácska, most már nem....

Egy kis tévedés.

A szoba leány egy poharat ejtett az ebédőben a földre, éles zajjal dirib-darabra törött.
Waller ur ott állt a kandalló előtt az alacsony, kényelmes fotelben szundikált. A csűrőmpölésre

felrisz egy kissé, de nehéz pillai hamar leragadtak újból.

O nagysága megrémülve ugrott el az ablak függöny mellől, a szemei villogtak. Az ebédő ajtón dühöt sziszegve szólt a szobaleányhoz: — Hallja ugy kilököm ebből a házból, hogy a nyakát töri, ha nem lesz csendesen. Nem tudja hogy az ur alszik! A szobaleány nem felelt, nem az asszony kedvéért, hanem sajnálta ott bent azt a göthős beteges. szürke embert, kinek oly jó szíve van. Csend, csak az eső verte stoikus nyugalommal a nagy ablaktáblákat. Wallerné magas alakja lopva surrant végig a szobában, öblös árnyéka ráesett ura lakó arcára. Felrebillent a nehéz függönyöket. Mozdulatlanul húzódott meg az ablak mellett. Gyors lehelle szürke homálylyal húzta be az üvegtáblát. Letörülte kendőjével; kíváncsián kutatva bámult ki a csatákos utcára. Úre, kihalt volt, csak elvéve döcögött arra egy otromba berkocsi. Álmos lámpájának fénye felvillant hozzá, aztán ezek is elmaradtak.

Majd megfordult és nézte vajjon alszik-e az ő vén ura.

A tulsó oldalon a lezárt üzletek előtt már vagy egy negyed óraja egy férfi alak sétatét kitarító nyugalommal fel és alá. Olykor meg-megállt és az ablakokat figyelte hosszan. Nem vehette ki tisztán az arcát, a sötétben, de sejtette, hogy ő az. Megigértte, hogy ma eljön. Sajnálta, hogy künn a nyirkos, vízes utcán áfázik, meghül. A szekrényből kiemelt egy nagy kendőt, oda helyezte az ajtó mellett az egyik földre. A kandallóban megnézte a tüzet, de ez csak ürügy volt, az urát vizsgálta, följe hajolt, hallgatta a lélekzetvételét.

Aludt, nyugodtan aludt. Zajtalanul vonta be maga után az ajtót, mikor kiépezt. Lábujhegyen tartott lefelé a lépcsőön. Csak a fejét dugta előre a fal mellől. Az a férfi ott állt a tulsó soron, szemben a nyitott kapuval.

— Pszt, pszt, Sándor! A férfiu figyelmessé lett és hosszú lépésekben gázolt át a sáros kocsiuton. A lépcsőházban ép ebben a pillanatban aludtak ki a villamos lámpák.

A férfi a kapu előtt dobogva rugdalta a sárt cipőiről. — Pszt csendesen... Hallotta, hogy a zsebeiben gyufa után kotonász.

— Ne, ne, ne gyujtsd gyufát. Csak itt a fal mellett tapogatózzék. — Pszt csak lassan. Ugy c-átlázott? — Csak egy kicsit. — No jöjjon közelebb.

Két erős kar szoritotta át kívánatos drékrát és az első csök nyoma ott volt már ajkán. — Juj! de erős dohányszaga van a szájának. — Maga meg tulságosan bepomázdta magát Róza, bizonyosan a nagyságától való... Egy eles sikoly rezgett végig a szük kapuujban.

— Gazember, tolvaj, segítség! A szobaleány kis konyhalámpával kezében, remegve, kétségbeesetten jelent meg a lépcsőházban.

— Ki az, mi történt ott lenn? — Maga az Roza? — Kezét csokkolom nagysága, én vagyok. A nagysága kiállt akkorát? — Igen, én kiállottam. Hanem magát cafra, holnap reggel mégis csak kilóditom, hogy a nyakát szegi. Az én házamban csak „becsületes” leányt tűnök meg, a kinek nincs szeretője... És Róza, másnap tényleg elhagyta a helyét...

NYILTTÉR.

As rovaiban közléteikert nem vállal felelősséget a szerk.

Fennföld-selymes 60 krtól 8 ft 35 krig méte enként — japáni-, kínai, s. a. t., a legjobb minirészlet és színében, u. m. fekete, fehér és tisztes **Henneberg-selymes** 45 krtól 14 forint s krig méterenkint sima csinos, kockázott mintá-66t damasztolt stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szin és mintázattal stb. a megrendelt árakat postabér-és vámtentosen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selymgyárai Zürichben** — Svájcha címettel levelekre 10 kros és leveles lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések postosen elistetelnek.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékű családunk
Scherz Albert ur
elhunyta alkalmából a kegyelet és a jól esőrésztvél oly számos megisztelő jelet vettük, hogy ezekért az illető nagyra-becsült testületek, intézetek, és egyesek-nek ez uton nyilvánítjuk mélyen érzett hálaikat.
A gyászoló család.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL POLÓP.

Hirdetések:

Csodálatos eredmény.

szepió, tisztátalan arcból, sárga foltok stb. feltétlenül eltűnnek
Bergmann liliomtej-szappan
(Bergmann és társától Dresdenában)
naponkénti használatánál.
Kapható darabonként 40 krajcárért
Kreiner Gyula üzletében
Nagy-Kanizsán. 126

VASUTI MENETREND.

Kérvény 1897. október 1-től.
KANIZSA állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára				
	vasár	óra	perc	más	vasár	óra	perc	más	
Pragerhof	Sz. v.	4 42	regg.		gy. v.	8 33	regg.		
	Sz. v.	2 35	d. u.		Sz. v.	12 10	d. u.		
	gy. v.	12 20	este		Sz. v.	11 22	éjjel		
	v. v.	7 33	este		v. v.	7 59	regg.		
Szombh Bécs Zala-Eg.	Sz. v.	6 05	regg.		Sz. v.	11 01	este		
	gy. v.	12 20	d. u.		Sz. v.	3 42	regg.		
	v. v.	5 15	d. u.		v. v.	8 04	regg.		
	Sz. v.	2 05	d. u.		Sz. v.	1 35	d. u.		
Budapest	Sz. v.	12 45	éjjel		gy. v.	7 05	este		
	gy. v.	5 48	regg.		Sz. v.	3 52	regg.		
	v. v.	9 15	regg.		Sz. v.	1 24	d. u.		
	Sz. v.	2 —	d. u.		v. v.	8 55	este		
B.-Sat.-Eg.	Sz. v.	12 15	éjjel		gy. v.	12 10	éjjel		
	gy. v.	5 06	d. u.		gy. v.	11 46	d. u.		
	Sz. v.	1 9	regg.		Sz. v.	11 9	regg.		
	Bárcs Gyékény	Sz. v.	4 57	regg.		Sz. v.	1 20	d. u.	
Sz. v.		2 25	d. u.		Sz. v.	11 41	éjjel		
Sz. v.		7 25	este		Sz. v.	11 14	regg.		

Főszerkesztő: **Gajári Ödön.** Felelősszerkesztő: **Kende Zsigmond.**

„MAGYAR UJSÁG”

Politikai napilap.

Megelőzi a Bpsten megjelenő összes napilapokat.

A ma története

az ujság. Friss és pontos krónikája a nap eseményei-nek. Felhasználásával a modern technika hatalmas vívmányainak hírt hoz és hírt ad haladéktalanul minderről, a mi fontos, érdekes és említtásra méltó történet az egész világon. A vilamos/drót a gondolat gyorsaságával küli vele azt is, a mi a földgömb talso felén történik, avatott kezek élveztes formába öntik a hírt és a rotációs gép percek alatt eser meg eser példányban ontja a friss újsgot. A hírszolgálat mai általános, hatalmas fejlettségénél is gyorsaság tekintetében az egész hazai sajtó élén áll a

Magyar Ujság

a mely a vidéken még ugyazonos a napon, a kora reggeli órákban értesíti a községeket a legutóbbi huszonnégy óra eseményeiről. Teljes tisztelet órával előzi meg tehát a Budapestben reggel megjelenő összes napilapokat. A

Magyar Ujság

melynek főszerkesztője Gajári Ödön, felsős szerkesztője Kende Zsigmond, az egyetlen a vidéken már kora reggel megjelenő szabadelvű irányu nagy politikai napilap Munkatársai a magyar publicistika, a magyar szepirodalom és az ujságírói kar legjobb erői saját levelesoldi vannak az ország minden városában és a külföld valamennyi jelentékenyebb helyén, a kik haladéki nélkül értesítenek minden érdekes eseményről. Elve a gyorsaság, pontosság és megbízhatóság. Mindent megír, a mi igaz, de semmit, a mi valótlan. Elejétől végig érdekes, de a hasznó zsongárdot nem hajhánzza. A hangja komoly, tisztesség és mindig irodalmi esztivonalon álló. Kiterjeszti figyelmét a társas élet minden ágazatára és az egyetlen magyar napilap, melynek naponta külön állandó kerékpár rovata van.

Magyar Ujság egyen példányai minden ujság el-árusítónál kaphatók. 339-7

Eladási hirdetés.

Ezennel van szerencsém tudomásra hozni, hogy 4 drb. kitűnő svájci-tehenet, 4 drb. borjut, 2 drb. jó igás-lovat és egy új hintót szabad kézből jutányos áron azonnal eladok.

Az eladás részben is eszközölhető. Venni szándékozók nálam jelentkezni szíveskedjenek.

Hlatkó János, Nagy-Kanizsán.

358-1

Pserhofer J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „Általános labdaccai” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdaccai csodás hatásukat észerszerűen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdaccai általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdaccai házi-szerül ajánlatnak és ajánlataik minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-savak, májbajok, kólika, vértelulások, aranyér, bététlenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak a vérselegényes és az abból eredő bajoknak is: így nápkórul, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdaccai oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalomokat sem okoznak és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetőek.

Ezen vértisztító labdaccai csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almá”-hoz címzett gyógyszerárban, Bécsben, I. Singerstrasse 15. az a. közzittettek valódi minőségben s egy 15 szem labdaccai tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; az ösaszeg előzetes bekioldesénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdaccai a legkülönfélébb névek és alakok alatt utánzatnak; ennek következtében kérétek csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdaccai küvetelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon alírással vörös színben van állatva.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdaccai fogyasztói a legkülönfélébb és legnehezebb betegségek után egészséggük folytán hozának intétek, ezen helyen csakis néhányat említtünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdaccai egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893 április 30.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tükercset az ön feldímulhatatlan vértisztító labdaccaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

Harsche, Földvár mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur: Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a Loltak kőzt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdaccai engem nem mentették volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért eszerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdaccai engem is tükéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészséggük visszanyerésére segítségül szolgáltak. — Kuitlitz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.

Milyen tisztelt ur: A legforróbb köszönetemet mondok eszennel önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruban és vizkórásban, már életét is megunt

melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdaccaiból s azoknak állandó használata folytán tükéletesen kigyógyult.

Legjobb tisztelettel Weinzettel Jozefa.

Keichengraberamt, Gföhl m. 1889. márc. 27.

Tekintetes ur: Alulírott ismétellen kár 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdaccaiból. El nem mutathatom legnagyobb elismerésemel kifejezve ezen labdaccai értékét és azokat, ahol csak alkalom nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszésreintéti használásáért önt eszennel felhatalmasom. — Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gottschdorf, Kolbach mellett Szallás, 1886 október 8-án.

T. ur. Felkérés, miserint ez ön vértisztító labdaccaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdaccainak köszönhetem, hogy egy gyomorbaftól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdaccai nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwicli Anna.

21645|1897.

354-1

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező Felső-Nyiresi erdőben a homok-komáromi ut mellett f. hó 14-én d. e. nyír- és égerfák, f. hó 16-án és 17-én d. e. Alsó-erdőn a Bükkösben bükk-, cser- és tölgyfák f. hó 21 és 23-án d. e. Alsó-nyiresen az ugynevezett cigányberekben nyír- és égerfák nyilvános és szóbeli árverésen a legtöbbet ígérő részére azonnali készpénz fizetés mellett eladatnak.

Mire venni szándékozók oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a szálfák becsáron alól el nem adhatók.

Nagy-Kanizsán, 1897. évi december hó 8-ik napján.

A városi tanács.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy szeremet:

a tyukszemek kés nélküli eltávolítására Miltényi Sándor cipész-mester urnak Nagy-Kanizsán egyedüli elárulása Nagy-Kanizsán és vidékén átruháztam.

Mindenki képes 10 perc alatt kés és teljesen fájdalom nélkül, minden még oly begyökeredett tyukszemet eltávolítani, minél sérülés vagy vérmezés rozsa által ki van zárva. Ára 60 kr. műszerrel együtt.

Mely tisztelettel

Jutkovits M., mltő Bécsből.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közzvények, eszűznél, tagszagattásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árkban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társas. ca. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Bernhard-féle alpesi fülíquér, Bern W. O.-tól Bregenzben, 1/2 üveg 2 frt 60 kr., 1/4 üveg 1 frt 40 kr., 1/8 üveg 70 kr.

Amerikai közzvénykenőcs, gyors és biztatos hatású szer minden közzvényes és eszűznél bajok, u. m. gerincagybantalom, tagszagattás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülussagattás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalszam, Pserhofer J.-től, 1 üveg 50 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztatosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr., bérmentve 65 kr.

„Stoll”-féle Kolapraeparatumok tükő szor gyomor- és bélbetegségeknek.

Kola-elixír vagy bor 1 liter 3 frt. 1/2 lit. 1 frt 60. 1/4 liter 85 kr.

Golyva-balszam, Pserhofer J.-től kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-eszencia (prágai csöppek) Pserhofer J.-től, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-től, egy általános szer, van ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, görsős köhögés stb. ellen. Egy üvegecke 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannoichinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Erék hossza sora óta valamennyi hajávesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagyzselencével 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól. Utás sebektől, mérges daganatoktól, ujkkac. sebes vagy gyaladt-mell, vagy más ily bajknál mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégly 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só Butrich A. W.-től. Kitűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m. főtájás, szűdtetés, gyomorgörs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az onstrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegeségek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszeresztenek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzösszeg előre külietlik; nagyobb megrendelések utánvétellel külietenek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon alírással vörös színben van állatva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntetetik.

Pserhofer J. gyógyasztész zum „goldenen Reichsapfel” Bécs 1., Singerstrasse 15.

HIRDETMÉNY.

Palinban a Vajda nevű birtokrész, mely a főrhénczi, cserfői és bagóhegyi szőlőkkel határos és

szőlőtelepnek igen alkalmas holdankénti parcellákban

árlejtés útján eladatik.

A vételár kello biztosíték mellett 10—15 évi illetőleg

30—50 évi részletekben törleszthető.

Az árlejtés 1897. évi december 14-én délelőtt 9 órakor Főrhéncz mellett fog megkezdetni és 15, 16, 17, 18-án ugyanott, 20, 21, 22 és 23-án pedig a cserfői és bagóhegyi oldalon fog folytattni.

A vételár 10 százaléka az árlejtés színhelyén azonnal lefizetendő.

Kelt Palinban, 1897. december hó 1-én.

350—4 **Plek Vilmos.**

4arany, 18 szüstm, 30 tisztelőt és ellm. okirat

Kwizda
Kornenburgi állat-táppora

Állatgyógyászati-diatetikus lovak, szarvasmarhák juhok számára.

43 év óta van használatban a legelső állatállókban étvágytalanság, rossz emésztés gyógyítására a tej feljavítására és a tehének bővebb tejelőképességére.

1 skatulya ára 70 kr. fél " " 35 "

Csakis a fenti védjegy a valódi, kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben.

Főraktár:
Kwizda Ferencz János
ca. és kir. oestrák magy. és román kir. udvari szállító.
Ker. gyógyszerész Kornenburgban Bécs mellet.

Czerny-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)
oly meglepően tiszta, tiszta,
fiatalos arc bört

szeros, mely semmi más szex által el nem érhető; kitűnő hatású májfolt, szepő, pórszemek, bőrtka (Mitesser) tulvörös arc a bőr minden tisztatlansága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arcszint s egyaránt alkalmas minden testrésze. Ára 1 frt.

■ Balsamszappan hozzá 30 krajcár. ■

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakál, valamint szemöldök-festésre, melyek a leggyorsabb módon, már egyszer használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes, szöke, barna vagy fekete természetes színt, amelyivel megöntülés előtt bírtak a mely nem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.

Ára 2 frt 50 kr.

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs
XVII., Carl Ludvigstrasse 6. (saját ház), és
Wallfisch-gasse 5.

Székülés postai utánvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** és **EGGER A. FIA** gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: Kirchner M. gyógyszerész. Kőrösön: Konrad Cseraj-Ceric gyógyszerész, Szent-Elek: Graf Mihály.

Felhívás!

A

„HAZAI” ált. biztosító részvénytársaság,

által meghonosított

betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miért is a biztosító közönség szives figyelmébe ajánljuk ilyenmü biztosításoknak a legjutányosabb díjtételek és feltételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás sorsolással!

Biztosítások felvételnek: a

„HAZAI” általános biztosító részvénytársaság Nagy-kanizsai főügynökségénél.

Palais Royal

a fő- és székváros legnagyobb áruháza

ORLAI SÁNDOR, perzsa eszázári, spanyol királyi udvari szállító.

Budapest, Koronaherceg-utca 8. Harisch-bazár.

Gyémánt-utánzott ékszer, valódi arany- és ezüst-foglalatban, felbevalók, gyűrűk, mell-tük. gyöngyök stb. tíz évi jótállás mellett

Chinai ezüst-árak

30 évi jótállás mellett.

Vajtartók, cukortartók, kenyérfoszlakok 1.50, 2. — 2.50 5 frt és feljebb, gyümölcsalak kenyérfoszlakok 2.50 ftről 7.50, 15 frt és feljebb, evőkanalatok párja 1.50, 2.50, 3.75, evőkanalatok egészen komplett kivitelben 12.—, 20.— gyertyatartók párja 2.50, 3.—, 3.50—, 5 frt és feljebb. 30— és feljebb, cognac-készletek 2.—, 3.—, 5 frt és feljebb,

Valódi párisi legyezők.

kenyérkosarak 2-50 kr. gas, selyemcipke, marabu és stracott darabja —50. —75, 1.—, 1.25, 1.50 ftről 500 frtig valódi ezüst fogantyus botok 3.50, 5.—, 7.50 és feljebb, valódi svájci szesbórák 3.—, 4.50, 6.50 és feljebb. színházi látcsövek 2.—, 2.75, 3.50, 5.— és feljebb, énom bőr díszműárak, u. m szivar- és levél-tárolók emmerrel vagy monogrammal stb. oélszerű nassajándékok.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legdivatosabb ékszer, láncok, gyűrűk, a legkitűnőbb svájci szesbórák, ébresztők, díszes inga-órák stb.

a legolcsóbban vásárolhatók úgy készpénzen mint előnyös részletfizetésre 5 évi jótállás mellett

SERÉNYI

elsőrangú arany, ezüst, ékszer- és óra gyári raktárban
Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. szám. I. em.

Audemars Frères genfi óragyár vezérképviselője.

Az orosz czár udvari szállítója.

ő Felsége I. Ferencz József legmagasabb elismerése 1873.

Vidéki megbízásokra különös gond fordítatik.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.

Utánvétellel vagy az öszeg előlegesen beküldése után küldetik.

KLYTHIA

a bőr ápolására
szőpítésére és
finomítására

Puder

■ Legelőkelőbb öltözéki, hál és társalgó PUDER. ■
— Fehér, rózsaszín, és sárga —
vagyileg analizált és ajánlja Dr. Pohl J. J. Ca. Kir. tanár által Bécsben. Főismerő levelek a legjobb körökből minden dobozban mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

a. k. kir. udvari tolltölte-szappan és illatszertár gyár Bécsben.
Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile 2.

Kapható a legelső illatszertárakban és gyógyszerkereskedésben és gyógyszerárakban. N.-Kanizsa: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégnekél.

Karácsony 1897.

SINGER VARRÓGÉPEK

a háztartás, műhímezés és minden iparág számára

o 14 millión felül gyártva és eladva. o

A Singer varrógépek

ugy egyszerű, mint legdiszesebb kivitelben szállítanak és a legjobb és leghasznosabb

KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL

mintegy magukat ajánlják.

A Singer varrógépek világhírüket kiváló szerkezetüknek és nagy munkaképességüknek köszönik mely tulajdonságok a Singer Cő. gyártmányait mindenkor kiűntették.

Díjtalan oktatás a divatos műhímezésben.

The Singer Manufacturing Co. részv. t.

Deák Ferenc-tér 460/7. NAGY-KANIZSÁN Deák Ferenc-tér 460/7.

(Ezelőtt Neidlinger G.)

Köhögés

rekedtség és elnyájkásodás ellen a legjobb
hatású szer a RÉTHY-léle
pemetefü czukorkamely ezen bajokat
gyorsan megszünteti.
Kapható minden gyógy-
szertárban. Egy doboz
ára 30 kr. 5 dobozzal
1.50 krért. bérmentve
küld

Béthy Béla

Gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fejkén
278-10 aláírásom látható.

Igen alkalmas az utazásokon. — Kiváló használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóságoktól megvizsgálva.

(Bizonyítvány kelt Bécében, 1887. jul. 3-án)

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájjal nem elégséges
a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fog-
tisztító-szer használata.

Mindenhütt kapható.

Ujságírók lapja!

Ujságírók lapja!

Budapesti Napló.

A magyar sajtóban páratlan az a siker, amelyet a Budapesti Napló aratott és az egész világ sajtójában példa nélkül való, hogy egy szerkesztőség maga alapított volna és adna ki politikai napilapot.

A Budapesti Napló a szerkesztőség tulajdona, nem adta magát semmiféle vállalkozás rendelkező hatalma alá. Független tehát és szókimondó felfelé is, lefelé is minden irányban. Az igazi szabadelvűségnek sok diadala fűződik már a Budapesti Napló pályájához és a reakcionárius törekvések kudarcai megannyian a Budapesti Napló egy-egy sikerét jelentik.

A Budapesti Napló karácsonyi albuma,

amelyet a szerkesztőség karácsony napjára kivétel nélkül a lap minden előfizetőjének, az újonnan belépőknek is megküld, olyan irodalmi remek, amely az ország határára is messze tulmenő feltűnésre tart számot.

A huszadik század asszonya.

Ez az a kérdés, amelyről a világirodalom legragyogóbb nevé írói nyilatkoznak a Budapesti Napló albumában, közvetlenül a Budapesti Napló közönsége számára készült cikkekben.

Iván, ifjabb Ábrányi Kornél nagyszabású remek költői elbeszélése követi ezt a remek cikksorozatot.

A Budapesti Napló írásban és képből az album befejező része.

A Budapesti Napló főszerkesztője:

VÉSZI JÓZSEF.

A Budapesti Napló felelős szerkesztője:

BRAUN SÁNDOR.

A BUDAPESTI NAPLÓ belső dolgozóitárna:

Ábrányi Emil, ifj. Ábrányi Kornél, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Fűi Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Koedé Jenő, Lyka Károly, Márkus József, Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekar Gyula, dr. Soltész Adolf, Sebő Tivadar, Thury Z

A szerkesztőséghez csatlakozik a külső munkatársak, cikkírók és tárcáírók díszes sora.

A Budapesti Napló rovatai gazdagok, értesülései kitűnőek. Az egész újság friss, eleven, temperamentumos és minden rovatában az izlést, az előkelőséget és megbízhatóságot ismeri legelőbb törvényének.

Előfizetés: egész évre 14 forint, félévre 7 forint, negyedévre 3 forint 50 krajár, egy hónapra 1 forint 20 krajár.

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 15. sz.

355-3

Olvassa mindenki az újságírók lapját: a Budapesti Naplót!

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. n. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. Hirdetések jutányosan számítanak.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedésében.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)
Hirdetések jutányosan számítanak

Béremtelen levelet csak innent kezdünk fogadunk el.
Kiszámlát nem küldünk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felölös szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyilttár petitszera 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedésben intézendők.

Vidéki városaink.

Az a rohamos kulturális haladás, mely az utóbbi évtizedek alatt a magyar nemzet összes erkölcsi és anyagi erejét igényelte, legnagyobb súlylyal vidéki városainkra nehezedett. Ezek a lázas munka feladatai elől éppenséggel nem térhettek ki

A haladással járó modern igények, a közoktatás fejlesztése egymásra halmozták a különböző alkotásokat. Lázas versenyre keltek vidéki városaink, hogy melyik tud jobban lépést tartani az általános haladásal. Ez a verseny nagyon szép dolog volt a szemléltető és versenyzőre nézve is mindaddig, míg be nem következett az, hogy egyik-másik aggasztóan roskadozni kezdett a haladás versenyfutásában. Addig hallottunk is erősen buzdító, lelkesítő, sőt követelő hangokat is a sajtó részéről és a közönség soraiból egyaránt, hogy csak előre nem szabad megállanunk fél-uton; meg kell adnunk minden áldozatot; erkölcsi és anyagi erőnk teljes megfeszítésével előre; kell törnünk a haladás, a fejlődés hatalmas versenyében.

Hát azután a vidéki városok fejlődtek is, haladtak is bámulatos arányokban.

Volt egy kitünő paripájok: a pótlék. Ennek pompás elasztikus lábai vannak. Csak srófolni kell: nyulnak nagyszerűen.

Hanem e paripa lábainak nyújtása közben az a bolondos dolog szokott történni, hogy mikor a paripa lábai tul vannak feszítve, nem ez esik össze, hanem a legény (a város) amelyik versenyt futott rajta.

Fájdalom: a mi vidéki városaink legnagyobb része ilyen mesterségesen nyújtott lábú paripán lovagol ez idő szerint és pedig nem a lábak hosszúságához mért előnnyel. A szakértő szemlélő tudja már hogy minél hosszabb ennek a paripának a lába, annál keserveesebben halad a lovas és — ha már nagyon hosszúak a lábai — nem is arra fogad, hogy mikor éri el a célt, hanem hogy mikor roskad össze a lovas.

Most már azután a sajtó részéről is, meg a közönség részéről is erősen mérsekelő hangokat hallunk a régebbi nagy áldozatokra, erőfeszítésekre sarkoló lelkesi tés helyett.

Ámde a tapasztalat azt mutatja, hogy ez

a mértéktartásra intő szózat egyik-másik helyen már megkésett.

Legközvetlenebb konkrét példa előttünk Esztergom városának sorsa, hol a haladás paripájának: a pótlékának lábait annyira nyújtották a lázas versenyésben, hogy az idén már elérte a 130—140 fokot.

Ez már rettenetes lábnyújtási fokozat. Maga a versenyző város is megijedt tőle.

Orvos kell ide már. Hanem hát orvos legyen, aki az ilyen rengeteg lábakat a normalis fokig vissza bírja igazítani.

Esztergom városa a kormányhoz fordult, hogy küldjön ilyen orvost, küldjön oda kormánybiztos.

De hát mit csináljon ott a kormánybiztos? Kormánybiztosokkal nem lehet kifizetni a városok adosságát. Ha lehetne, akkor bizonyosan Zala-Egerszeg is, meg Nagy-Kanizsa is kérne mindjárt nem is egyet, hanem egész tucatot az efajta adosság-törlesztési objektumból.

A kormánybiztos legfőlebb annyit tehet, hogy konstatalja, amit Esztergom városának financ kapacitái is bizonyára elég bőven kimutathatnak, hogy 130—140 szá-

A „ZALA“ tárcája.

Utli-képek.

Irtá: . . .

(Róma. Fórum Romanum. anyagálvár.)

Most, hogy e sorokat írom, papirnehezék gyanánt előttem fekszik egy igénytelen kődarab, melyet a Forum Romanumról hoztam magammal. Szürke bazalt-törmelék, a Via Sacrán szedtem föl.

Szegény ember, kinek aranyékszerek s pompás emlékek bevásárlására nincsen elegendő pénze, ilyen emlékeket hoz magával.

Egy históriai kődarab.

Pedig azok a haszontalan s rongyokba burkolt olaszgyerekek: ilyen kövekkel dobálják a verebelet.

(Istente! en luxus! Egy darab Forum Romanummal dobálni verebekre!)

Most is élénk zsvajjal veszekednek egy elhajtott „soldo“ darabért — de a legkisebb rögtön észre vesz bennünket és még a kezével is fut, úgy igyekszik felénk.

Hajrá!

A többi is siet utána, egy-kettőre, sok tornászt megszégyenítő ügyeséggel cigánykerekereket véve, kisernek bennünket az „Arco di Constantino“-ig. Ez a diadalkapu még elég jó karban van. Relifjei a római szobrászat remekei; többnyire

Constantinus dicsőséges hadjáratait illusztrálják. (Méz mindig pogány szellemben.)

Maga a kapu gyönyörű szép vonalakban épült s belső stukkó-ornamentikája ideális szép mintája az elajta munkáknak.

Rafaél föl is használta e motívumokat egyik szép frescójában az „Atheni iskola“ jában.

No de most!

A gyerekek már befejezték mutatóvanyáikat s egymást taszigálván az elsőbbségért, egyszerre tizenöt kéz tartja markát elejém (az egyik csak egy karjával nyúlt elő.)

— „Prego Signor! Uno soldo.“

Bal oldalomon egy szörnyű barátságos, szaporra beszédű olasz ékszereseket kínál (láttál már barátságatlan ékszerest?); másik oldalon fotográfiaikat áruól bágyadt képű síheder harmonikál orrom előtt egy-egy fényképsorozattal és az egészséges képű kódisok is mozdolódnak alamizsnaért.

En el-intető hetykén, rájuk sem hederítve, haladok egy darab uton a diadalkapu alá, — ha már itt vagyok (így dünyögtem magamban) s ilyen népszerűségnek örvendek, hogy egy csapat római kiser utamban — már miért ne élvezném meg, hogy milyen lehet egy kiszbevonulás a Forum felé?!

Kiserőim — mind, irántam való lelkesedésükben majd hogy hamba nem kapnak s izgatott hangon kiabálva kéri kezgyeimnek soldo alakjában való megnyilatkozását.

Ez a puftók képű gyerek a legjobban csinálja. Fogai közt szorit egy „soldo“ t, a világért sem

nyitná hi száját, nehogy úgy járjon, mint a mesebeli holló sajtódarabjával.

Kárpótlásul mind a két kezét tartja elém.

(Ez kapzsi. (Ennek nem adok.)

A másik, az meg virtusból, még külön megmutatja, hogy ő legjobban veti a cigánykerekereket; legtöbbet beszél.

Ez henege. (Ez se' kap.)

A legkisebb pedig (va öszinű néhány oldalbaruzás mián) piteregve kéri soldóját.

No ennek adok.

— Gyere ide öcscsük — szólék hozzá magyarul (Hogy megérti!)

„Nesze egy soldo. (Te mákvirág!)

* * *

Titus diadalkapuja már kevesebb ornamentikával épült, egyes megmaradt relíefjei már csak sejtetik a művészi nagyságot.

Innét esik a legszebb, de egyszerűs mind a legszomorubb kilátás a Forum Romanumra.

Hüvös szellő indul meg onnét a Saturnus temploma felül, forogva sópri össze a port és szeméket, aztán odavágyja a Basilica Constantina romjához.

Az pedig fölajdul s vakolat-törmelékét sir.

A palazzo Campidoglio száz ablakával lombán bálnul ebbe a templom-sírba, s nézi, nézi az arkeológusok munkáját. (Óh hogy miért is veszett ki a capitoliumi ludak faja!)

Mert az arkeológus, az fura egy féreg.

Főlbontja a kriptákat, megzavarja a régmut

Karácsonyi és ujévi ajándékok

legnagyobb raktára.

Játékszerek és ujdonságok állandó kiállítása.

ZSOLNAY-FÉLE DISZTÁRGYAK.

Alt és Böhm Nagy-Kanizsa. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

zalék pótdadó nélkül nincs haladás. A székér, mely eddig itt is törött, ott is szakadt, megfeneklett. A kormánynak, az állampénztárnak kell kiemelni, megreparálni, megkenniegetni, hogy ha dőcögve is, megint továbbhaladjon. Szóval: Esztergom városának állami segítség kell.

No és ezzel elértünk ahhoz a ponthoz, hol rá kell mutatnunk egyenesen arra a tulságos takarékoskodásra, mely miatt vidéki városaink legnagyobb része majdnem teljesen magára hagyottan kénytelen vergődni aránytalanul megsokasodott és nagyra nőtt terheivel.

Vegyük csak Nagy-Kanizsát!

Ez a város egyéb alkotásain kívül fenntart egy főgimnáziumot, polgári fiu- és leányiskolát, 32 osztályu elemi-iskolát és ipariskolát. Iskoláinak fentartási költsége évenként 40 50 ezer forint között ingadozik. Tehát az ötszázalékos iskolai adón fölül óriási összeget áldoz a kultúra oltárára. Ezen kívül épített az idén lányiskolát, mely körül-belül 20 ezer forintot főlül összeget nyelt el. Megvalósításra vár a gimnázium új épülete, mely százezer frtot jóval meghaladó befektetést igényel. És kap az államtól évenként négyszer forint segítséget. Kiadásai csak az iskolák fejlesztését véve is, évről-évre jelentékenyen szaporodnak; az államsegély pedig marad mindig következetesen azon az összegben, amelylyel ezelőtt 15 v. 20 évvel megindult.

A haladás minden vonalon nagyobb és nagyobb mértékben követeli meg az áldozatokat, arányos támogatást pedig nem nyér a város sem ebben, sem abban.

Hova fog ez vezetni?

Ila egészen Esztergom sorsára nem is, de nagyon könnyen elvezethet oda, hogy

az eddig létesített és nagy erőfeszítéssel fenntartott intézmények fejlesztésében stagnáció áll be egyszerre, ami egy város életében már határozott dekadenciát jelent.

Nagyon óhajtható volna, hogy Esztergom szomorú sorsa kormányunkat a vidéki városok élénkebb, odaadóbb támogatására ébresztene.

Igaz, hogy jobb reménységül előttünk lebeg a közigazgatási reformmal kapcsolatosan a városok rendezése; de ez még a jövőé.

Addig is, míg vidéki városaink sorsát törvényes rendezéssel biztosítani lehet, nagyon—szükséges volna jelentékenyebb támogatásban részesíteni különösen azokat a városokat, amelyek geográfiai fekvésöknél és egyéb körülményeknél fogva akarva sem húzódhatnak vissza az erejüket meghaladó áldozatokat kivánó haladástól, ha mindjárt roskadoznak is alatta.

Erre a támogatásra már nagyon megérett az idő; ez most már nem csupán egy város vagy vidék érdeke, hanem általános nemzeti érdek, melyet egy-egy empirialis város csődje mindenkor csak csapásként érinthat.

Esztergom városának sorsa legyen erős és komoly tanulság nekik a többi városra, hanem magas kormányunkra nézve is.

Lex Darányiana.

Ama törvényjavaslat tárgyalása alkalmából, melyet dr. Darányi Ignác a mezőgazdasági munkások viszonyának rendezése tárgyában terjesztett a képviselőház elé, szocialista munkások, akik a javaslat ellen tüntetést kíséreltek meg, a képviselőház előtt is csoportosultak. A csoportosulás szétoszlása nem került nagy megerőtetésbe

és a tüntetés említését sem érdemelne, ha annak oktalan voltát nem akarnók kimutatni.

A törvényjavaslat, mely e pillanatban a képviselőház előtt fekszik, nem a munkás elnyomását jelenti, hanem az aratás biztosítását. Ez a nagy közgazdasági érdeket semmi körülmények közt sem lehet s nem szabad a külföldi eredő szocialista igazítás veszedelmeinek és külföldi szocialisták meggondolatlan és lelkiismeretlen igazgatásai által bekövetkező megsemmisülésnek kiszolgáltatni.

A magyar szociáldemokracia sokkal hazafiasabb érzelmű, hogysem romlásnak tenné ki a hazát a tőke ellen viselt küzdelmében. Ha pedig mégis ez a szándéka, akkor kétszeres kötelessége az államhatárolomnak, hogy ezt az árulást megakadályozza és egyszer s mindenkorra lehetlenné tegye a mezőgazdasági munkások sztrejkját.

A szóban levő törvényjavaslattal a cél — ugaltszik — tőkeletesen el van érve; aratási sztrejk jövőre Magyarországon nem lehetséges. De ez az eredmény semmiestre sem olyan eszközökkel és erőszakos rendszabályokkal értett el, melyek a harcot a közvetlen érdekeltek közt elkeseredetté és kiméletlenebbé teszik, hanem olyan intézkedésekkel, melyek a mezei munkást kielégítő mértékben óvják, kivánalmait kielégítik, érdekeit megvédik és a panaszuk minden okát, a sztrejknak minden ürügyét elveszik, — de a sztrejk lehetőségét is kizárják.

A munkaadókat e törvény köti és kötelezi, a munkásokat pedig olyan védelemben részesíti, aminő az egész világ munkásvédőtörvényhosásában még nem fordult elő e században.

És éppen ez az, ami az ipari munkásoknak és a szociáldemokratáknak nem tetszik: a mezőgazdasági munkás elégedetlensége megszűnik és ezzel egy igen fontos tagja válnék le a szociáldemokracia testének.

idők nyugalmas csöndjét; persze mindig a cynismus nagyító üvegét át leolvassza egy-egy talált körül az idők történetét.

Igy aztán a mostani forum miként egy mesebeli állat csontváza, szétszedett oldalbordákkal héver a Mons-Capitolinus lábainál.

A régészt a bölcsész, ezt pedig a szobrász, festő, építész váltja föl; mintázzák, főtistik, s tanulmányozzák az alakok tőkelyét, a szinek s tömeg harmonijáját.

A „via sacra” jobbról a Sept. Severus diadal-kapuján át a Saturnus templom tönkelekeibe menekül s a Basilica Julianál ismét fölbukkanva a Castor és Pollux temploma előtt végződik, ahonnt már a lármás, toladó s tökmagot árutó modern Róma jellegzetes piszkos utcájába lépünk.

Se contra il cil ta sei,
Chi fia per noi? Chi ne porgera
aia?

Laasa, laasaci andare a miglior
vita. *)

(Benvenuto Cellini.)

Benvenuto!
Barangolásaim közt szenvedéseid kalvariájához is eljutottam; s most csak most értem azt a szonnetedet, melyet öngyilkossági kísérleted után lelked vipasztlására írtál vala!

Mert ime, az Angyalvárban* vagyok.
Szűk, nyirkos csigalépcsőn megünnk le az angyalvári börtönök feé, ... a föld alá.

Ódafőn Hadrián császár mausoleumához összehordott sziklákön, számtalan emeletekben néztük végig a pápák „várat.”

*) Ha te az ég ellen küszösz, ki lass mellettünk?
Ki segít bennünket? Oh szegedd, oh szegedd, hogy
jóljöljet keressünk.

Gyönyörködtem Pierin del Vaga frescióiban; a remek kilátásban, s mondhatom nem nagy fáradságomba került a bronza öntőt Szent Mihály arkangyalához közel jutni.

Es itt, ahol a dohos levegő ölmösülyal nehezdek tudómrre, csoda-e, ha önkéntelenül jut eszembe az, hogy milyen okos gondolat volt azt a boszuálló Szent Mihály arkangyalt csak a mult század végén oda fölallítani; mikor az emberek már régen elfelejtették, hogy mit is kellene tulajdonképpen megbeszólni?

Egy alacsony s.t.ik nyílás előtt megállunk, s kalauzunk ijedt arccal meséli, hogy ez a cella, amelyben Beatrice Cencit fogva tartották.

Majd lehajolva bemegyünk s borzadva szemléljük azt a szűk, sötét s nedves börtönt, ahová azt a szép, de szerencsétlen Beatricet hozták, bizonyára már összeégett s megkínzott testtel.

Itt aztán nyomorultul fetrenge, mikor a sok csuszó-mászó állat belepte mitlé kin lehetett gondolni arra az életre, melyet könnyelműségd-nél fogva otthagyni kényszerültél.

Es arra az isteni szépségre, mely az emberi „szentelt” kezek lekaptak róla!...

Még mélyebbre haladva, egy vak folyosó végén csak éppen akkora lyukon, melyre egy ember nagy ügygyel-bajjal mászhat keresztül, bent vagyunk a 16-ik század egyik legünnepeltebb művészenek Benvenuto Celliniinek börtönében.

Vezetőnk élénk taglejtéssel kíséri elbeszéléseit, Benvenuto retten ő szenvedéseit, — s lelkemben látom a nagy művészt az öngyilkosság fölött ügprengeni, melyből egy kis véletlen (melyet ő mindig az isteni akaratnak deklarál) kijózanítván, téglatormelekből ké-zlített tintával egy kis falorgácsol irja meg „Capitoló”ját.

Egy üvegablaklával fedett helyet még most is

mutogatnak, ahová Benvenuto folyton a „de profundis”-t énekelve egy sréndarabbal rajzolta föl az atya és Iu Isten!

Följebb jutva a labyrinthban, hatalmas háromsoros rácsal kerített kétököl nagyságu lyuk előtt állunk meg; ajtója e börtönnek szörnyűsége; rettegett gondossággal van agyonpántolva hatalmas vasrudakkal.

Vezetőnk titokzatos arccal, mintha most is félne, magyarázza: hogy ez a híres Cagliostro börtöne.

Hát itt volt becsukva a 18-ik század legnagyobb kalandora, Balsamo József, alias gróf Cagliostro?!

Szinte a helyhez nem illő mosolyal néztem a féllett rabot elzáró ajtót s ablakvasakat, s a barátságatlan folyosón látom: hogy közel lassu léptekkel VI. Plus pápa sekretáriusa.

Meg-megáll, hallgatódik... majd lábujjhegyen közeledik a cellához... óvatosan megkopogja...

— „Cagliostro!” Te Elías küldöttje... Te ki a bölcsék követ föltalaltad, ki előtt nincsen zart ajtó... rázd hát le bilincseidet s nyisd ki börtönöd ajtaját!

Huh! Hogy futott volna onnnt a nemes szekretarius, ha Cagliostro arcat az ablakhoz tolja vala!

Mert ezek a szörnyő pántok, mikor a börtön amogy is majdnem egészen be van falazva, (s bizton hiszem, hogy szazfontos golyókhoz volt lancolva a szerencsétlen) — tulságos jelei a fölelennék; s bizonyítják, hogy még bírai is (ha ketkedve is) féltek magikus hatalamtól!

Es-est a várat Angyalvárnak körülözöttél!

A szociáldemokraták tüntetését csak a lex Darányiana célszerűsége megerősítésének kell tartanunk és e törvényt a legnagyobb eréllyel és amaz érdekek méltóságával, melyek hozzáfűződnének, kell végrehajtani.

A mezőgazdákat békére kényszeríti a munkásaikkal és megvédi ezeket a tulkáspások ellen. Ez Darányi törvényjavaslatának a főelve és már előre is biztosítja számára az áldásos és messzeható sikereket.

Politikai szemle.

Belföld

A munkaadók és mezőgazdasági munkások jogviszonyainak szabályozása.

Fellette érdekes és fellette fontos javaslatot tárgyal a képviselőház; a címben megnevezett törvényjavaslatot. A ki ez ügynek állását hazánkban ismeri, s a ki tudja, hogy a hazátlan internacionális socialista elvek mennyire megmérté, lyezték már alföldi mezőgazdasági munkásainkat, az valóban örülni fog annak, hogy a kormány ígéretéhez híven, ezt a törvényjavaslatot beterveztette, a mely ha nem is szüntet meg egyszerűen minden bajt, lényegesen hozzájárulhat a munkás-viszonyok javításához.

A képviselőház december 11-iki ülésén folytatódatosan tárgyalta a törvényjavaslatot. Első szónok Pader Rezső volt a néppártból, a ki a törvényjavaslatot annak reményében fogadja el, hogy a kormány a fenfőrgő vallásellenes visszahátékek ellen lehetőleg orvoslást nyújt és a munkásokért véglegesen már a legelőzelebbi jövőben rendezi. Utána Kristóffy József a szabadelvű pártból szóllalt fel, ki nagyon érdekesen fejtegette a törvényjavaslat céljait s mint teljesen helyeselt elfogadja. *Makfalvy Géza* pártja nevében a törvényjavaslat e veit helyesnek találván, azt a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. Őt perényi szünet után *Sima Ferenc* szólalt fel a törvényjavaslat ellen, mint a mely szerinte az új kor szellemének nem felel meg. Rabszolgasávoslatnak nevezi, mely szégyenelőtja lenne a törvénykönyvnek, ha bele kerülne. *Simának* egyes megjegyzésére *Darányi* miniszter lelelt. Attól tart, hogy Sima beszéde ártatlan és jóhiszemű embereket, akik majd olvassák s ezt szószernit veszik, alkalmas lesz félrevezetni. A miniszter beszédének egyik éles passzusa így hangzik:

Mikor pedig a t. képviselő ur aztán egy ilyen törvényjavaslatl szemben arról beszél, hogy nem vesszük a munkást emberszámba; hogy a rabszolgasávoslat ideje következik; hogy a jobbágyaságot és a robotot állítjuk vissza; hogy uri jogokat keresünk és mikor aztán a képviselő ur hozzá teszi, hogy ha pedig a munkásoszály megengedi, hogy ezen törvényjavaslat törvényerőre emelkedjék: akkor méllóak mindnyáján, hogy billi-csibe veressenek, ez nyílt lázítás (Igaz Ugy van! Elénk tetszés.), ez nyílt izgatás, é ha embervér fog folyni, azért a képviselő ur lesz felelős. (Igaz! Ugy van! Elénk helyeslés!) Olyan országban, a hol a házak nádfedéllel vannak fedve, égő faklyával szeles időben járn, engedje meg a képviselő ur, ez nem lelkiismeretes, ez törvényhozá-i hivatáshoz nem mélló eljárás. (Igaz! Ugy van! Elénk tetszés.)

December 14.

A képviselőház 13-iki ülésében folytatta a munkaadók és mezőgazdasági munkások jogviszonyáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A vitát gróf *Károlyi Sárdor* vezette be, a ki nagy részletességgel fejtegette a törvényjavaslatba befekeztett elveket s azt elfogadta. Utána *Rátkay László* szólt, ki bár a törvényjavaslat egyik-másik intézkedését nem helyesli, azt a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. Azután *Lits Gyula* mondott tartalmas beszédet, melyben Simával polemizált. Majd *Rakovszky István* következett, a ki a javaslatot általánosságban elfogadja, de szerinte a merkantil-liberalis társadalom és a kormány az oka annak, hogy a dolgok idáig jutottak. Bár *Harkányi János* igen szép beszédben méltatta a törvényjavaslat humanisztikus oldalait

s azt mondja, hogy a javaslat 10. szakaszában (több humanizmus rejlik, mint a nagyhangú agitátorok legizgatottabb beszédében. Ot perényi szünet után *Vissontai Soma* szólla fel, ki a törvény nemesebb intenióit nem tagadja ugyan, de javaslatot terveztet be, melyben kimondatni kéri, hogy a törvényjavaslatot a ház az igazságügyi bizottsághoz utasítja. A vita folytatását erre holnapra halasztották.

Az önálló rendelkezés.

Ugyancsak a képviselőház dec. 13-ki ülésén terjesztette be *Pulszky Ágost* a pénzügyi bizottság jelentését a vám- és bankügyek ideiglenes meghosszabbításáról szóló javaslatról. A jelentés így szól:

A pénzügyi bizottság a vám- és bankügynek valamint ezekkel összefüggő némely kérdésnek ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslatot tüzetes és beható tárgyalás alá vette.

Ennek folyamán egyértelműleg elismertett, hogy miután az ő Felsége többi királyságaival és országaival jelenleg fennálló vám- és kereskedelmi szövetség, valamint az osztrák-magyar bank szabadalmára s a bankot cselegyöleg illető eredeti 80 millió forintot tevő államadó-ságokra vonatkozó egyezménynek hatálya a folyó év végéig megszűnik és minthogy azon fölfevés, a melyhez az 1878. évi XIX. t.-cz hatályának a magyar korona országai és ő Felsége többi királyságaival és országaival között fennálló vám- és kereskedelmi szövetségnek az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról s az utóbbi ügyek rendezéséről szóló s a magyar országgyűlés mindkét háza által elfogadott törvényjavaslat hatálya lépte kövte volt, hogy ugyanis ő Felsége többi királyságaiban és viszonyaiban is alkotmányos uton megfelelő azonos határozatok legyenek törvényerőre emelve in, nem következik be, — az 1867. XII. t.-cz. 68.ik §-ának rendelkezése értelmeben az ország önálló törvényes intézkedési joga érvényesül.

Elismertett egyszersmind minden részről, hogy tekintettel az év végeig fennmaradó idő rövidsége, fenntelt érrintelt ügyek rendezése iránt ideiglenes természetű intézkedések szüksége to-rong fenn.

A tárgyalás folyamán kifejődött vita rendjén azonban a bizottság némely tagjai a szóban fogzó törvényjavaslat határozománýát ki nem elégitöknek kívánták kijelenteni és az önálló vámterület és az önálló nemzeti bank muhatlan léte-itésének szükségét hangsúlyozták.

Ezzel szemben a bizottság többsége a törvényjavaslat indokolásának és a kormány jelenlevő tagjai nyilatkozatainak figyelembe vétele mellett a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta és ennél fogva a pénzügyi bizottság azt a tisztelt képviselőháznak elfogadásra ajánlja.

A részletekre nézve a bizottság a törvényjavaslat címét és 1. és 2. §-át változtatlanul elfogadta, a 3-ik §-nál indítványoztatott, hogy az 5. bekezdés után utolsó előtti bekezdés gyanánt a következők vétessenek fel:

»E rendeletek azonban a törvényhozásnak, ha az együtt van, 14 nap alatt — ha együtt nincs, összejövele után azonnal beszúntendők, érvényük pedig 1898. évi december 31-én minden esetre megszűnik.

A kormány részéről erre azon nyilatkozat történt, hogy ez indítvány csakis a törvényjavaslatban foglalt célzat szabatos körülírása, a pénzügyi bizottság pedig ez indítványozott szöveggel kibóvíttve fogadta el a 3. §-t és ennél fogva a képviselőháznak is elfogadásra ajánlja e szövegezéssel.

Budapest, 1897. december 11-én.

TISZA KÁLMÁN, PULSZKY ÁGOST,
a pénzügyi bizottság a pénzügyi bizottság
elnöke. elöadója.

A fiumei helyzet.

Feltétlenül megbízható és a legjobban értesült fiumei forrásból a következő tudósítást írják: Egy budapesti hírlapnak az a híre, mely szerint *Walluschni* indítványá, — a Fiumera oktroylt törvények visszavonása, vagy pedig a reprezentancia újra leköszönése, — egyhangulag visszutasította tott volna, minden alapot nélkülöz. Ép az ellenkező igaz. *Walluschni* indítványát elfogadták, de a tanácskozáson — jelen voltak nem

akarták magukat írásban kötelezni, hanem kijelentették, hogy elég az adott szó, mely ép ugy kötelez, mint az írás.

A reprezentancia tagjainak választása december 20-ára van kitűzve. A városi képviselet ott le nem mondott tagja közül a választási elnöksegről *Getlic* dr. és *Gerbaz* lemondott: *Mohovich*, *Getlic* János és *Loibelsberger* pedig határozottan kijelentették, hogy ilyen tiszteletbeli állást nem fogadnak el. A választási elnöksegről kérdése tehát még elintézetlen.

Az autonomisták táborában szakadás nem történt; *Walluschni* nem szakadt el *Ossoinack*tól és dr. *Maylandertől*, az autonomisták zárt sorban fognak szavazni. A hivatalnokok saját listát állítanak össze, a liberálisok meg egészen távol maradnak, mert azt hiszik, hogy a kormány nem támogatja őket eléggé.

Ha az autonomisták most már megmaradnak határozatok mellett, hogy a törvényeket Fiumében nem engedik életbe léptetni, és a közigazgatási bizottságba 10 tag választását megkülsítják, akkor a kormány kénytelen lesz a reprezentanciát ismét feloszltni, vagy pedig saját elhatározásából újralemond a reprezentancia. Es ez az izgalmas színjáték számtalanszor ismétlődhetne, anélkül, hogy a kormány cselezhöz ér, vagy míg az autonomisták célja el lesz érve, hogy t. i. a kormány kénytelen lenne engedni.

A helyzet Fiumében annál aggasztóbb, mint-hogy többé nem létezik liberális párt, mely az autonomistákkal felvonná a küzdelmet és a kormány előbb-utóbb kénytelen lesz a reprezentanciát feloszltni.

H I R E K.

Komáromi Mariska.

... És a közönség?

Oh a mi közönségünk álhatatos érzéketlen közönyében, nehéz a kedvében járn, tulságosan követelő, házasártos, akarcások egy ódivatú nagyasszony; de ez csak olyanok mutatkozik, ha szürke az ég, Mihelyt e komor, nyomasztó szín mögül kivillan egy darab tiszta, úde kétség, borsongva, röstelkedve lerázza e tulajdonságokat; kedves lesz, szeretetreméltó, s zemeiben felragyog az odaadás hosszantartó mely tüze, tud lelkesedni, örülni és ragaszkodással, szive egész melegével öleli karjai közé, ki benne e változat előidezte.

Feltették *Komáromi Mariskát*, égett előre az arcunk, de még is maradt bennünk egy csepp jóhiszeműség, de nagyon, nagyon kevés és a mi kedves közönségünk most meg fogja bocsátani, hogy pesszimisták voltunk, okunk egyebékn volt rá elég. A csalódásunk igen kellemes.

Komáromi Mariska kedden délután a bécsi vonattal érkezett Kanizsára, vele voltak *Csepreghy* *Ferencné*, a híres népszimnűró özvegy és *Tarnay* *Ajajos*, a legkedvesebb zongoraművész és zeneszerző. Az állomáson a rendezőség és néhány hírlapíró várta. *Kárpáti* *Manó* tanár a következő kis beszéddel üdvözölte a perronon a művésznőt:

Üdvözlöm Nagyságot, mint a magyar nemzeti művészetnek egyik ékességét és *Rákosi* *Jenőnek*, a magyar nemzeti kultura egyik lánglelű vezérének szeretetreméltó családtagját. Óhajtom, hogy szerény városunkban jól érezze magát és kellemes emlékekkel hagyhassa el körünket.

Ezzel egy remek virágcsokrot nyújtott át a divának, a mi őt kellemes meglepte; melegen, őszintén megköszönte a szives fogadtatást.

A vasúrtól egyenesen a Korona szállodába hajtatott, hol a négyes és ötös számú szobákat nyitották fel.

— Most pedig uraim, egy kissé pihenni szeretnek és nagyon lekötelezettek, ha őt óráig nem zavarna senki. Sokat utaztam az utolsó napokban, egy kissé fáradt vagyok.

És mi, az előzőbök örökös örei, kénytelenek voltunk távozni, de alig vártuk, hogy kissé sólétedjék már.

Az „Irodalmi és Művészeti Kör” tisztelegni fog *Komáromi Mariskánál*.

.. Harm negyed öt.

— Mindig jobb néhány perccel előbb, mint utóbb.

zalék pótdó nélkül nincs haladás. A szeker, mely eddig itt is törött, ott is szakadt, megfeneklett. A kormánynak, az állampénztárnak kell kiemelni, megreparálni, megkenegetni, hogy ha dögöge is, megint továbbhaladhasson. Szóval: Esztergom városának állami segítség kell.

Nó és ezzel elértünk ahhoz a ponthoz, hol rá kell mutatnunk egyenesen arra a tulságos takarékoskodásra, mely miatt vidéki városaink legnagyobb része majdnem teljesen magára hagyottan kénytelen vergődni aránytalanul megszokasodott és nagyra nőtt terheivel.

Vegyük csak Nagy-Kanizsát!

Ez a város egyéb alkotásain kívül fenn tart egy főgimnáziumot, polgári fiu- és leányiskolát, 32 osztályu elemi-iskolát és ipariskolát. Iskoláinak fentartási költsége évenként 40-50 ezer forint között ingadozik. Tehát az ötszázalékos iskolai adón fölül óriási összeget áldoz a kultúra oltárára. Ezen kívül épített az idén lányiskolát, mely körül-belül 20 ezer forinton fölüli összeget nyelt el. Megvalósításra vár a gimnázium új épülete, mely százezer forint jóval meghaladó befektetést igényel. És kap az államtól évenként négyezer forint segítséget. Kiadásai csak az iskolák fejlesztését véve is, évről-évre jelentékenyen szaporodnak; az államsegély pedig marad mindig következetesen azon az összegben, amelyvel ezelőtt 15 v. 20 évvel megindult.

A haladás minden vonalon nagyobb és nagyobb mértékben követeli meg az áldozatokat, arányos támogatást pedig nem nyér a város sem ebben, sem abban.

Hova fog ez vezetni?

Ila egészen Esztergom sorsára nem is, de nagyon könnyen elvezethet oda, hogy

az eddig létesített és nagy erőfeszítéssel fenntartott intézmények fejlesztésében stagnáció áll be egyszerre, ami egy város életében már határozott dekadenciát jelent.

Nagyon óhajtható volna, hogy Esztergom szomorú sorsa kormányunkat a vidéki városok élénkebb, odaadóbb támogatására ébresztesse.

Igaz, hogy jobb reménységül előttünk lebeg a közigazgatási reformmal kapcsolatosan a városok rendezése; de ez még a jövőé.

Addig is, míg vidéki városaink sorsát törvényes rendezéssel biztosítani lehet, nagyon szükséges volna jelentékenyebb támogatásban részesíteni különösen azokat a városokat, amelyek geográfiai fekvésöknél és egyéb körülményeknél fogva akarva sem húzódnak vissza az erejüket meghaladó áldozatokat kívánó haladástól, ha mindjárt roskadoznak is alatta.

Erre a támogatásra már nagyon megértett az idő; ez most már nem csupán egy város vagy vidék érdeke, hanem általános nemzeti érdeke, melyet egy-egy emporialis város csődje mindenkor csak csapásként érinthet.

Esztergom városának sorsa legyen erős és komoly tanulság ne csak a többi városra, hanem magas kormányunkra nézve is.

Lex Darányiana.

Ama törvényjavaslat tárgyalása alkalmából, melyet dr. Darányi Ignác a mezőgazdasági munkások viszonyának rendezése tárgyában terjesztett a képviselőház elé, szocialista munkások, akik a javaslat ellen tüntetést kíséreltek meg, a képviselőház előtt is csoportosultak. A csoportosulás szétoszlása nem került nagy megerősítésbe

és a tüntetés említését sem érdemelte, ha annak oktalan voltát nem akarnók kimutatni.

A törvényjavaslat, mely e pillanatban a képviselőház előtt fekszik, nem a munkás elnyomását jelenti, hanem az aratás biztosítását. Ez a nagy közigazdasági érdeket semmi körülmények közt sem lehet s nem szabad a külföldi eredő szocialista igazítás veszedelmének és külföldi szocialisták meggondolatlan és lelkiismeretlen igazításai által bekövetkező megsemmisülésnek kiszolgáltatni.

A magyar szociáldemokracia sokkal hazafiasabb érzelmű, hogysesem romlásnak tenné ki a hazát a tőke ellen viselt küzdelmében. Ha pedig mégis ez a szándéka, akkor kétszeres kötelessége az államhatárolomnak, hogy ezt az áruját megakadályozza és egyszer s mindenkorra lehetlenné tegye a mezőgazdasági munkások sztrejkját.

A szóban levő törvényjavaslattal a cél — ugylátszik — tökéletesen el van érve; aratási sztrejk jövőre Magyarországon nem lehetséges. De ez az eredmény semmiesetre sem olyan eszközökkel és erőszakos rendszabályokkal értezt el, melyek a harcot a közvetlen érdekeltek közt elkeseredetté és kíméletlenebbé teszik, hanem olyan intézkedésekkel, melyek a mezei munkást kielégítő mértékben óvják, kívánalmait kielégítik, érdekeit megvédik és a panasznak minden okát, a sztrejknak minden ürügét elveszik, — de a sztrejk lehetőségét is kizárják.

A munkaadókat e törvény köti és kötelezi, a munkásokat pedig olyan védelemben részesíti, aminő az egész világ munkásvédőtörvényhosásában még nem fordult elő e szádban.

És éppen ez az, ami az ipari munkásoknak és a szociáldemokratáknak nem tetszik: a mezőgazdasági munkás elégedetlenségmegszűnik és ezzel egy igen fontos tagja válnék le a szociáldemokracia testének.

idők nyugalmas csöndjét; persze mindig a cynismus nagyító üvegén át leolvassa egy-egy talált köröl az idők történetet.

Igy aztán a mostani forum miként egy mesebeli állat csontváza, szétszedett oldalbördakkal hever a Mons Capitolinus lábainál.

A régészt a bölcsész, azt pedig a szobrász, festő, építész váltja föl; mintázzák, füstik, s tanulmányozzák az alakok tőkelyét, a szinek s tömegharmoniaját.

A „via sacra” jobbról a Sept. Severus diadalkapuján át a Saturnus templom főbekeletébe megeműl s a Basilica Juliánál ismét fölbukkanva a Castor és Pollux temploma előtt végződik, ahonnet már a lármás, tolakodó s tökmagot áruoló modern Róma jellegzetes piszkos utcájába lépünk.

Se contra il cil tu sei,
Chi fia per noi? Chi se porgera
aita?
Lassa, lassai andara e miglor
vita. *)

(Benvenuto Cellini.)

Benvenuto!

Barangolásaim közt szenvedéseid kalvariájához is eljutottam; s most csak most értem azt a szonettetted, melyet öngyilkossági kísérleted után lelked vipasztlására írtal vala!

Mert ime, az „Angyalvárbán” vagyok.

Szük, nyirkos csigalepcőn megyünk le az angyalvári börtönök feé, ... a föld alá.
Ódafőnn Hadrián császár mauzóleumához összehordott sziklakon, számtalan emeletekben néztük végig a pápák „várát.”

(gyönyörködtem Pierin del Vaga frescőiban; a remek kilátásban, s mondhatom nem nagy fáradságombá került a bronzba öntött Szent Mihály arkangyalához közel jutni).

Es itt, ahol a dohos levegő ólom súlylyal nehezedik tudómrre, csoda-e, ha önkéntelenül jut eszembe az, hogy milyen ókos gondolat volt azt a boszulló Szent Mihály arkangyal csak a mult század végén oda fölállítani; mikor az emberek már régen elfelejtették, hogy-mit is kellene tulajdonképpen megboszulni?

Egy alacsony sűrű nyílás előtt megállunk, s kalauzunk ijedt arccal meséli, hogy ez a cella, amelyben Beatrice Cencit fogva tartották.

Majd lehajolva bemegyünk s borzadá szemléjük azt a szűk, sötét s nedves börtönt, ahová azt a szép, de szerencsétlen Beatricet hozták, bizonyára már összeegézt s megkínzott testtel.

Itt aztán nyomorultult letrengve, mikor a sok csuszó-mászó állat belepte mitéle kin lehetett gondolni arra az életra, melyet könnyelműséggel fogva otthagyni kínszerűltél.

Es arra az „isteni” zűpségre, melyet az emberi „szenteli” kezek lekaptarakt róla!...

Még mélyebbre haladva, egy vak folyosó végén csak éppen akkora lyukon, melyre egy ember nagy ügyyel-bajjal maszhat keresztül, bent vagyunk a 16-ik század egyik legdűnű-peltebb művészenek Benvenuto Celliniinek börtönében.

Vezetőnk élénk taglejtéssel kíséri elbeszéléseit, Benvenuto retten ő szenvedéseit, — s lelkemben látom a nagy művészt az öngyilkosság fölötti löprengeni, melyből egy kis véletlen (melyet ő mindig az isteni akarainak deklarál) kijazbanítván, féglátörmelekből ké-zített tintával egy kis talorgácscsal írja meg „Capitoló”-ját.
Egy üvegablával fedett helyet még most is

mutogatnak, ahová Benvenuto folyton a „de profundis”-t énekelve egy széndarabbal rajzolta föl az atya és fia istent...

Főjebb jutva a labirintusban, hatalmas háromsoros ráccsal kerített kétökli nagyságu lyuk előtt állunk meg; ajtója e börtönnek szörnnyűegyes; rettegelt gondossággal van agyonpántolva hatalmas vasrudakkal.

Vezetőnk titokzatos arccal, miótha most is félne, magyarázza: hogy ez a híres Cagliostro börtöne.

Hat itt volt becsukva a 18-ik század legnagyobb kalandora, Balsamo József, alias gróf Cagliostro?!

Szinte a helyhez nem illő mosolyával néztem a fáelt rabot elzáró ajtót s ablakvasakat, s a barátságatlan folyosón látom: hogy közeig lassu léptekkel VI. Pius pápa sekretáriusa.

Meg-megfili, hallgatózik... majd labujjhegyen közeledik a cellához... óvatossan megkopogja...

— „Cagliostro! — Te Eliás küldöttje... Te ki a bölcsök követ föltaláltad, ki előtt nincsen zart ajtó... rád hát le bilincseidet s nyisd ki börtönöd ajtaját.

Huh! hogy futott volna onnet s nemes sekretárijra, ha Cagliostro arcát az ablakhoz tolja vala!

Mert ezek a szörnnyű pántok, mikor a börtön amugy is majdnem egészen be van falazva, (s bizony hiszem, hogy százfontos golyókhoz volt lalcolva s szerencsétlen) — tulságos jelei a /hálemlenek; s bizonyítjaék, hogy még bírai is (ha kételkedve is) féltek magukus hatalmatól...

Es ezt a várat Angyalvárnak köröszítotték!!

*) Ha te az ég ellen kúdsz, ki lesz melletted? Ki segít bensőidat? Oh engedd, és enged, hogy jobbléted keresessük.

A szociáldemokraták tüntetését csak a lex Darányiana célszerűsége megerősítésének kell tartanunk és e törvényt a legnagyobb erélyvel és amaz érdekek méltóságával, melyek hozzáfűződnek, kell végrehajtani.

A mezőgazdákat békére kényszeríti a munkásaikkal és megvédi ezeket a tulajdosok ellen. Ez Darányi törvényjavaslatának a főelve és már előre is biztosítja számára az áldásos és messzeható sikereket.

Politikai szemle.

Belföld.

A munkaadók és mezőgazdasági munkások jogviszonyainak szabályozása.

Felette érdekes és felette fontos javaslatot tárgyalt a képviselőház; a cimben megnevezett törvényjavaslatot. A ki ez ügynek állását hazánkban ismeri, s a ki tudja, hogy a hazállan internacionális socialista elvek mennyire megmérettel, leyeztek már alföldi mezőgazdasági munkásainkat, az valóban örülni fog annak, hogy a kormány ígérethez híven, ezt a törvényjavaslatot beterjesztette, a mely ha nem is szünt meg egyszerre minden bajt, lényegesen hozzájárulhat a munkás-viszonyok javításához.

A képviselőház december 11-iki ülésén folytatolagosan tárgyalatott e törvényjavaslat. Először Pader Rezső volt a néppártból, a ki a törvényjavaslatot annak reményében fogadja el, hogy a kormány a fenforgó vallásellenes visszaélések ellen lehetőleg orvoslást nyújt és a munkáskérdést véglegesen már a legközelebbi jövőben rendezi. Utána Kristóffy József a szabadelvű pártból szállt fel, ki nagyon érdekesen fejtegette a törvényjavaslat céljait s mint teljesen helyeselt elfogadja. Makfalvai Géza pártpártja nevében a törvényjavaslat e'vit helyesnek találván, azt a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. Őt percnyi szünet után Sima Ferenc szólalt fel a törvényjavaslat ellen, mint a mely szerinte az új kor szellemének nem felel meg. Rabszolgajavaslatnak nevezi, mely szegényenlölja lenne a törvénykönyvnek, ha bele kerülne. Síndának egyes megjegyzésére Darányi miniszter felelt. Attól tart, hogy Sima beszéde ártatlan és jóhiszemű emberekkel, akik majd olvassák s ezt szőszint veszik, alkalmas lesz félrevezetni. A miniszter beszédének egyik éles passzusa így hangzik:

Mikor pedig a t. képviselő ur aztán egy ilyen törvényjavaslatl szemben arról beszél, hogy nem vesszük a munkást emberszámba; hogy a rabszolgatartás ideje következik; hogy a jobbságot és a Robotot állítjuk vissza; hogy ur jogokat keresünk és mikor aztán a képviselő ur hozzá teszi, hogy ha pedig a munkásosztály megengedi, hogy ezen törvényjavaslat törvényerőre emelkedjék: akkor melióak mindnyájan, hogy billicsbe veressenek, ez nyílt lázítás (Igaz Ugy van! Élénk tetszés.), ez nyílt ígatus, é. ha embervér fog tolni, azért a képviselő ur lesz felelős. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) Olyan országban, a hol a házak nádfédellel vannak fedve, egy fákllyal szeles időben járn, engedje meg a képviselő ur, ez nem lelkiismeretes, ez törvényhozói hivatáshoz nem méltó eljárás. (Igaz! Ugy van! Élénk tetszés.)

December 14.

A képviselőház 13-iki ülésében folytatta a munkaadók és mezőgazdasági munkások jogviszonyáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A vitát gróf Károlyi Sándor vezette be, a ki nagy részletességgel fejtegette a törvényjavaslatba befektetett elveket s azt elfogadta. Utána Rátkay László szól, ki bár a törvényjavaslat egyik-másik intézkedését nem helyesli, azt a részletes befejtás alapjául elfogadja. Azután Lits Gyula mondott tartalmas beszédet, melyben Simavél polemizált. Majd Rakovszky István következett, a ki a javaslatot általánosságban elfogadja, de szerinte a merkantil-liberalis társadalom és a kormány az oka annak, hogy a dolgok idáig jutottak. Báró Harkányi János igen szép beszédben méltatta a törvényjavaslat humanisztikus oldalait

s azt mondja, hogy a javaslat 10. szakaszában több humanizmus rejlik, mint a nagyhangu agitátorok legizgatóbb beszédében. Őt percnyi szünet után Vissonti Soma szólta fel, ki a törvény nemesebb intenióit nem tagadja ugyan, de javaslatot terjeszt be, melyben kimondatni kéri, hogy a törvényjavaslatot a ház az igazságügyi bizottsághoz utasítja. A vita folytatását erre holnapra halasztották.

Az önálló rendelkezés.

Ugyancsak a képviselőház dec. 13-iki ülésén terjesztette be Pulszky Agost a pénzügyi bizottság jelentését a vám- és bankügyek ideiglenes meghosszabbításáról szóló javaslatról. A jelentés így szól:

A pénzügyi bizottság a vám- és bankügynek valamint ezekkel összefüggő némely kérdésnek ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslatot tüzetes és beható tárgyalás alá vette.

Ennek folyamán egyértelműleg elismertett, hogy miután az ő Felsége többi királyságaival és országaival jelenleg fennálló vám- és kereskedelmi szövetség, valamint az osztrák-magyar bank szabadalmára s a bankot cselekvőleg illető eredeti 80 millió forintot tevő államadó-ságokra vonatkozó egyezmények hatálya a folyó év végéig megszűnik és minthogy azon föltevés, a melyhez az 1878. évi XIX. t.-cz hatályának a magyar korona országai és ő Felsége többi királyságai és országai között fennálló vám- és kereskedelmi szövetségnek az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbításáról s az utóbbi ügyek rendezéséről szóló s a magyar országgyűlés mindkét háza által elfogadott törvényjavaslat hatályba lépte kötve volt, hogy ugyanis ő Felsége többi királyságaiban és viszonyaiban is alkotmányos uton megfelelő azonos határozatok fognak törvényerőre emelkeini, nem következik be, — az 1867. XII. t.-cz. 68.ik §-ának rendelkezése értelmében az ország önálló törvényes intézkedési joga érvényesül.

Elismertett egyszersmind minden részről; hogy tekintettel az év végéig fennmaradó idő rövidségére, fentebb érintett ügyek rendezése iránt ideiglenes természetű intézkedések szüksége torog fenn.

A tárgyalás folyamán kifejlődött vita rendjén azonban a bizottság némely tagjai a szóban forgó törvényjavaslat határozományát ki nem elégitöknek kívánták kijelenteni és az önálló vámtarulelet és az önálló nemzeti bank muhatlan léte-ítésének szükségét hangsúlyozták.

Ezzel szemben a bizottság többsége a törvényjavaslat indoklásának és a kormány jelenlevő tagjai nyilatkozatainak figyelembe vétele mellett a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta és ennél fogva a pénzügyi bizottság azt a tisztelt képviselőháznak elfogadásra ajánlja.

A részletekre nézve a bizottság a törvényjavaslat címét és 1. és 2. §-át változtatlanul elfogadta, a 3-ik §-nál indítványoztatott, hogy az 5. bekezdés után utolsó előtti bekezdés gyanánt a következők következessenek fel:

„E rendelkezet azonban a törvényhozásnak, ha az együtt van, 14 nap alatt — ha együtt nincs, öszejevetele után azonnal beszüntetendők, érvényük pedig 1898. évi december 31-én minden esetre megszűnik.”

A kormány részéről erre azon nyilatkozat történt, hogy ez indítvány csakis a törvényjavaslatban foglalt célzat szabatos körülírása, a pénzügyi bizottság pedig ez indítványozott szöveggel kibővítve fogadta el a 3. §-t és ennél fogva a képviselőháznak is elfogadásra ajánlja s szövegezzessel.

Budapest, 1897. december 11-én.

TISZA KÁLMÁN, PULSZKY ÁGOST,
a pénzügyi bizottság a pénzügyi bizottság
elnöke. előadója.

A fiúmei helyzet.

Feltétlenül megbizható és a legjobban értesült fiúmei forrásból a következő tudósítást írjak:

Egy budapesti hírlapnak az a híre, mely szerint Walluschnig indítványa, — a Fiuméra oktroyált törvények visszavonása, vagy pedig a reprezentancia újra leköszönése, — egyhangulag visszautasított volna, minden alapot nélkülöz. Ép az ellenkező igaz. Walluschnig indítványát elfogadták, de a tanácskozáson jelen voltak nem

akarták magukat írásban kötelezni, hanem kijelentették, hogy elég az adott szó, mely ép úgy kötelez, mint az írás.

A reprezentancia tagjainak választása december 20-ára van kitűzve. A városi képviselőtől le nem mondott tagja közül a választási elnökségről Gelletich dr. és Gerbáz lemondott: Mohovich, Gelletich János és Loibelsberger pedig határozatlan kijelentették, hogy ilyen tiszteletbeli állást nem fogadnak el. A választási elnökség kérdése tehát még elintézetlen.

Az autonomisták táborában szakadás nem történt: Walluschnig nem szakadt el Ossoinaktól és dr. Mayländerdtől, az autonomisták saját sorban fognak szavazni. A hivatalnokok saját listát állítanak össze, a liberálisok-meg egészen távol maradnak, mert azt hiszik, hogy a kormány nem támogatja őket eléggé.

Ha az autonomisták most már megmaradnak határozatuk mellett, hogy a törvényeket Fiumében nem engedik életbe léptetni, és a közigazgatási bizottságba 10 tag választását megbiúsítják, akkor a kormány kénytelen lesz a reprezentancát ismét feloszlítani, vagy pedig saját elhatározásából újra lemond reprezentancia. Es ez az izgalmas színjáték számtalanszor ismétlődhetne, anélkül, hogy a kormány célhoz ér, vagy mig az autonomisták célja el lesz érve, hogy t. i. a kormány kénytelen lenne engedni.

A helyzet Fiumében annál aggasztóbb, mint-hogy többé nem létezik liberális párt, mely az autonomistákkal felvonná a küzdelmet és a kormány előbb-utóbb kénytelen lesz a reprezentancát feloszlítani.

H I R E K.

Komáromi Mariska.

„Es a közönség?”

Öh a mi közönségünk állhatatos érzékellen közönyében, nehéz a kedvében járni, tulságosan követelő, házársót, akárcsak egy ódivatú nagyaszonny; de ez csak olyankor mutatkozik, ha szürke az ég, mihelety a komor, nyomasztó szin mögül kivillan egy darab tiszta, úde kékség, borzongva, röstelkedve lerazza a tulajdonságokat; kedves lesz, szeretetreméltó, s szemében felragyog az odaadás hosszantartó mély tüze, tud lelkesedni, örülni és ragaszkodással, szive egész melegével öleli karjai közé, ki benne e változást előidézte.

Feltettük Komáromi Mariskát, égett előre az arcunk, de még is maradt bennünk egy csepp jóhiszeműség, de nagyon, nagyon kevés és a mi kedves közönségünk most meg fogja bocsátani, hogy pesszimisták voltunk, okunk egyébként volt rá elég. A családusunk igen kellemes.

Komáromi Mariska kedden delután a bécsi vonattal érkezett Kanizsára, vele voltak Csepreghy Ferencné, a híres népszámműró Özvagy és Tarnay Alajos, a legkedvesebb zongoraművész és zeneszerző. Az állomásra a rendezőség és néhány hírlapíró várt. Kárpáti Manó tanár a következő kis beszéddel üdvözölte a perronon a művésznőt:

Üdvözlöm Nagyságodat, mint a magyar nemzeti művészetnek egyik ékesességét és Rákosi Jenőnek, a magyar nemzeti kultura egyik lánglelkű vezérének szeretetreméltó családtagját. Ohajtom, hogy szerény városunkban jól érezze magát és kellemes emlékekkel hagyhassa el körünket.

Ezzel egy remek virágcsokrot nyújtott át a divának, a mi őt kellemesen meglepte; melegen, őszintén megköszönte e szives fogadtatást.

A vasúrtól egyenesen a Korona szállodába hajtatott, hol a négyes és ötös számú szobákat nyitották fel.

— Most pedig uraim, egy kissé pihenni szeretnék és nagyon leköteleznenek, ha őt óráig nem zavarna senki. Sokat utaztam az utolsó napokban, egy kissé fáradt vagyok.

Es mi, az előszobák örökös őrői, kénytelenek voltunk távozni, de alig vártuk, hogy kissé sötétedjék már.

Az „Irodalmi és Művészeti Kör” tisztelegni fog Komáromi Mariskánál.

.. Három negyed ót.

— Mindig jobb néhány perccel előbb, mint utóbb.

Est a mi örökké vidám főriporterünk mondta és én helyben hagytam.

Az ötös számú szoba kényelmes dívjánán ültünk és hallgattuk, hogy csörrennek a villak és kések a finom vékony lánnyarok.

Kevés vártára Tarnay Alajos egy teás finiszával kezében jelent meg az ajtóban, egyre azt hajtogatta, hogy ő nagyon haragszik a Déliváslut-ra, mert tegnapelőtt az egyik bőrdíjt benn felede a hordár a kúpeban és csak egy negyed órával a hangverseny előtt érkezett Köszegre vissza. Mi történi akkor, ha máhalm nem érkezik meg? Est önök el sem képzelhetik. A trakkom ep abban a csomagban volt. Nem kellemetlen, nem bosszantó ez? ...

A mi vidám főriporterünk örökös mosolyával odafordult most a zongoraművészhez: — Ugy érti ezt, hogy Köszeg egy akkora trakkot, mely önnek jó, egy királyságot sem tudtak volna hirtelenében előteremteni.

Végignévelt magán és nevetelt. Kopogtatik kiván az ajtón. Vécsey Zsigmond polgármester szép alakja tűnt fel a küszöbön, mögötte az „Irodalmi és Művészeti Kör” igazgatósága.

Tarnay örömmel eietelt a polgármester felé és mint régi ismerősét üdvözölte.

— Ugy látszik nem ismer már? A polgármester csak nézte, de mikor felismerte, mosolygva jegyezte meg: — Tudja: főkapitány koromban jobban megjegyeztem az arcokat, most már nincs olyan nagy szükségem e...

Az igazi botfém fesztelenségével kacagott a kedves zenészerző és többiek is mind mosolygottak a polgármester szellemességén.

Tarnay kinyitotta az oldalajtót.

Vécsey Zsigmond az Irodalmi és Művészeti Kör nevében üdvözölte a dívat, mire ő szintén néhány kedveskedő szóval válaszolt. A másik percben mára hivatalos formák feszessége eltűnt. Csepreghynd az igazi háziasszony szeretetreméltóságával mutatott helyet a vendégeknek. Tovább egy félóránál tolyt a legvidámabb hangulatban a társalgás és élénk szellemével mindenkit elbájt a művésznő.

Mosolygva nyújtotta kicsi duzzadt kezét bucsura és mi kíváncsiabbak voltunk az estre, mint ő maga.

Tehát van mégis lelkesedés Nagy-Kanizsán és hozzá nyolc hatalmas erővel mutatta meg arcát.

Este nyolc órákor csak egy üzenőlt a közönség a „Polgári Egylet” nagytermébe és a nagy terem ez alkalommal szűknek, kicsinek bizonyult. Igazi előkelő közönség töltötte meg szufolóság a helyeket, a háttérben a diáksereg lelkes, tapsra kész iljuság foglalt szép rendben állást.

Frenetikus tapsal üdvözölték a művésznőt, a hogy a podiumra lépett és átnyújtott neki az Irodalmi és Művészeti Kör szép csokrárt hosszú nemzeti színű selyem szalaggal.

Vérdi „Othello”-jából énekelte az „Ave Mariá”-t, melynek elhangzása után viharos taps zúgott fel. Egy hatalmas virágkosarat nyújtottak most át, melynek látára a közönség lelkesedése még inkább fokozódott.

Ez megemlékődt minden szám után, úgy hogy már az Ave Marián után programon kívül Trilby-ből énekelte az „Au clair de la lune” című hangulatos kis dalt.

Tarnay zongorajátékával alig tudott a közönség betelni, de legnagyobb sikert „Militára” című dalával aratta. Olyan ez a filigrán szövésű kis darab, mint azoknak a sóté, tűzes, mely szemű léányoknak a sóváró sóhája, mely a titokzatos lélek egyik ismeretlen rejtékéből száll fel. És Komáromi Marika ebbe a kis darabba befolyasztva egész szívét, lelkét, az ő ajkán lesz csak igazán olyan, mint ahogy ez a szerző lelkében élt, zsongott. A közönséget annyira elragadta lelkesedése, hogy a tapsok itt már valóságos tombolássá váltak. Nem akarunk kritikát írni, mert ez felesleges, mert erre nincs szükség, legjobb kritikus a közönség maga és Komáromi síverei nem mennek ma már újdonság számba, hisz az ő

művészi pályája már a csillagok között vezet és az egész ország érdeklődése fordul feléje.

Tarnay zongorán ismét egyik saját darabjával és Liszt XII. rapszordiajával szolgált rá a zajos törtétesre.

Káldi: „Csalogánydalával” ért véget a szép est. Közönségünk szívébe zárta Komáromi Mariskát, kitől nem bucsuzott most el örökre, meri egy óhajjal mielőbb viszonzlátni óhajjuk valamennyien.

Komáromi Mariska és Csepreghy Ferencné szerdán délután Zakányon át Pestre utaztak. honnan ma már Debrecenbe mennek, hol négy estén fog ismét vendég szerepelni.

Tarnay Alajos már szerdán hajnalban elutazott, mert este a fővárosban kellett neki egy estelen játszani.

— N személyi hír. Bla-kovics Sándor pécsi kir. tablai elnök néhány nap óta hivatalosan városunkban időzik.

— A vármegye házából. Zalavármegye törvényhatósági bizottságának T. hó 13-án és főy-talólagosan tartott közgyűléséről a következőket jelenthetjük: A közigazgatási tagok választásánál a száadélvü irány lényeg győzelmet aratott, a mennyiben Farkas József néppárti országgyűlési képviselő a közigazgatási bizottságból nagy többséggel kibukott, helyette megválasztották a liberális Hertelendy Ferenc nagybirtokost, azonkívül megválasztották: *Eperjesy Sándor, Koller István, Barca László, Ziegler Kálmán* és dr. *Gyömörey Vince, Barca László* a lemondott *Skubic Gyula* helyére választott meg. — A Nagy-Kanisztól Aiso-Lendvárig tervezett vasút építésköltségeikz való hozzájárulást a közgyűlés kimondta; mielőtt azonban az összet is megállapítani; az engedményeket utasította, hogy az érdekeltséggel lépjenek érintkezésbe, meg tudandó, hogy milyen járulékt várható az érdekeltség r.széről. — Dr. Szekeres József és társai lelebbezése tolyán a Nagy- és Kis-Kanizsa közt fekvő utszakasz áthelyezésével is foglalkozott. Ujabb határozathozatal végett ezen ügy ismét a városi képviselőtestület elé tereltetik, mert a város megterhelhetőségéről lévén szó, névszerinti szavazás kívántatik. — *Hock János rom. kath. felekezeti kántor-tanító* ügye szintén visszakerült a városatyák elé, meri a törvényhatósági bizottság úgy taláta, hogy ezen ügyben a város esetleg perveztes is lehet, mely esetben szükség-e annak megállapíthatása, hogy kit terhel a felelősség, illetve, hogy ki szavatol a városnak a kántornak fizetendő összegért, miérrt is a városi képviselőtestületnek névszerinti kell szavazatot leadni. — Nagy Kanizsa város képviselőtestületének a folyó építkezések költségei fedezése tárgyában hozott határozatát a közgyűlés jóváhagyta, ép egy hang kivételével helybenhagyta az 1898. évi városi költségvetését. Az egy tiltakozó hang dr. *Dick József* volt. A közgyűlés lefolyására még bővebben visszatérünk.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szakonyi Géza, alsó lendvai polgáriiskolai rendes tanítót a csáktornyai polgári-iskolához helyezte át.

— Szilveszter estéliek. A Nagykanizsai Túrass-kör könyvtára javára 1897. december hó 31-én saját helyiségében tombolával egybekötött zártkörű Szilveszter-estélyt tart. Belépő-díj 2 kor. Családjegy 5 kor. Kezdeté 9 órákor. Tagok által hivatott vendégek szívesen láttatnak. Kérik a tombolanyereménytárgyakat 31-iken délután a Túrass-kör helyiségébe küldeni. — *A szegény tanulókat segélyező egylet Perlakon* 1897. december 31-én, a perlaki „Túrasskör” helyiségében tombolával egybekötött zártkörű Szilveszter-estélyt rendez. Kezdeté 8 órákor. Belépő-díj személyenkint 1 korona. Tekintettel a jótékony célra, kérik a t. közönséget, hogy bármily csekély értékű tombola- tárgy ajándékozása által, — melyek Sípos Károly gyógyszerész urhoz küldendők, — az egyletet emberbaráti ténykedésében támogatni kegyeskedjék. Felülfizetések közérőnetel fogadtatnak és hírlaplilag nyugtáztatnak.

— A Dunántúli Közművelődési Egylet. Alig tudna fevilagsztatni adni arról valaki, hogy mi a célja a D. K. E.-nek, vagy a céljairol igen, mert ezeket nagy hangon kürtölték, mikor megalakult, de mennyit váltott be ezékből az ígéretelekből. Mi alig érezzük működésének hatását, pedig mi vártunk tőle legtöbbet, mert Muraköz magyarosodását egyik főcéljaul tűzte ki. De ugy-átszik, más vidéken ép annyi lelkesedéssel működik, akárcsak nálunk. A kaposvári „Somogyi Ujság”-ból vetjük a munkásságot, mely élénken megvilágítja a D. K. E. közéletét: *A Dunántúli Közművelődési Egylet*, miként már írtuk, egy évre a Somogy megyei Közművelődési Egylet rendelkezésére bocsátotta egyik vándor könyvtárat, mely Kaposvárra már meg is érkezett. A könyvtár sok szép disszkotésú könyvet tartalmaz, melyek között alig vannak a népies irodalomból válogatott munkák, hanem legtöbbyire kitűnő regények, szép-irodalmi művek, melyeket csak intelligens ember tud élvezni. A nép ugyan ezeket nem tudja; haszonnal olvasni, pedig a cél az volna, hogy a vándor-könyvtárak ott terjedjenek a magyar szellemet és műveltséget, hol az idegen nemzetieség, de már magyarul beszélő nép olvasna és okulna is a hazafias szellemű, a nép számára iri művekből. A S. K. E. választmányja ülést tartott a népkönyvtár dolgaiban s tekintettel a könyvek tartalmára és minőségére, azt határozta, hogy a könyvtár egyelőre Kaposváron maradj. A könyvjegyeket kiküldik a járási székhelyekre s a ha azok alapján kérnek a vidékre könyveket, majd küldenek belőlük. A vándorkönyvtárnak eszerint nem sok hasznát fogjuk venni s ha ennyi az egész viszonzószolgáltatás a D. K. E. részéről azert az évenkénti tributumot, melyet a S. K. E. fizet neki, akkor sokkal jobb volna a tributum fizetését megtagadni s azon az összegen jó könyveket és folyóiratokat vásárolni a mi svábjaink és horvátaink számára.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Hamelmayer Lajost*, a nagykanizsai sóhivatalhoz sólárnaökké nevezte ki. — A vallás és közoktatásügyi miniszter *Serény Ottó* polgári iskolai tanítót a csáktornyai állami polgári fiiskolához nevezte ki.

— Iskolák segélyezése. A soponi kereskedelmi és iparkamara a keszthelyi kereskedő tanonciskola, valamint a zala-egerszegi pói kereskedelmi tanfolyam segélyezésére az 1897-98-ik tanévre 50-50 lrt segélyösszeget szavazott meg.

— A másvilág káoszberősi. Addig ivott *Cip István* a gyula-keszi-i koromszában, míg jó kedvre hangolta a borpöz, aztán dühöngve haza ment és a kertjében elverte a feleségét, ugy isteneusen. A felesége végre kiszabadult kezei közül, de széles tenyerének nyomai nagyon éliesen kiváltak *Cip* u ram arcán. A részeg ember tehetetlen dühebén egy alkalmas ágat keresett a kertben és erre — felkötötte magát. Az asszony, mikor elcsendesült minden a ház körül sompolyogva visszajött és megrémülve látta, hogy az ura ott lubickol a levegőben. Kirohaat az utcára; kétségbeesetten tüzet kiabált, gyorsan feléverték a harangot és a hamarosan megérkezett emberek tűz helyett csak a fuldokló réz-seg emberbe akadtak, ideje korán levették a köteleit és mikor *Cip* u ram eszméltre tért, alpáhoiták a jámbort, mert felakasztotta magát.

— A munkásképző egylet muiniság. December 26-án, karacsony második napján a nagykanizsai munkásképző egylet nagyszabásu mulatságot hoz rendezni, melyet egy szépen összehívogatott művészi program fog megeőzni. A műsor szereplői között lesznek: *Irmler Jánoska, Herlinger Oga* (Csáktornyai) *Körpdái Manó, Pollák Miklós, Major Gyula* és az „Irodalmi és Művészeti kör” dalárdaja.

— A kereskedő ifjak önképző egyletének szombati estélye lényeg eredménytel végződött. Az estély vonzerejét *Hoffmann Józsa* k. a. k. képezte, ki „*A száradnőg szelteme női világitásban*” címmel felolvasást tartott. Ez volt az első eset, hogy nálunk nő ül a felolvasó asztalhoz. A felolvasás címe magában foglalja annak tartalmát, és dacára, hogy a kinaszony igen ügyes szép munkát végzett ezzel és a közön-

Naptárak 1898. évre,

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor, Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — Kodolányi gazdasági zsebnaptár, évkönyvvél, — általános irodai napló, tárca-naptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.**

Kitapható **FISCHEL FÜLÖP** könyvtáreszkedésében Nagy-Kanizsán.

ség érdekes előadásában nagy élvezetet talált, az abban foglalt eszmék csak a női lélek idealizmusról tesznek tanúságot, mely ha mindjárt emancipáldók is, mindig más perspektívában látja a zajongó, zúgó, piszkos életet. Jobban mondva: felületes vizsgálódások, gyorsan mozgó, halvány kópiai voltak azok csak a nagy élet képeinek, melynek titkos rugóit a kisasszony nem ismeri és nem is fogja megismerni soha. Nem akarunk elvonnai semmit a kisasszony érdemeiből, mert ha arról a „nagyon gúncsolt naturalizmusú” olvasott volna fel, éppen nem tartottuk volna helyesnek, mert nem női bonckés alá való témák a társadalom sebei, betegségei. — A felolvasást kitüntető tapsokkal jutalmazták. Utána kezdetét vette a vidám táncmulatság, mely csak reggel öt órakor ért véget. *Horvát* Laci zenekara ez este több figyelemmel játszott és ha a jövőben hasonlóan kezeik a nyiretyüt, ugy a régi szép birnév hamarosan meglesz ismét. Az első négyest 80 pár táncolta. Az estélyen a következők fizettek felül: Ebenspanger Ernő 10 frt, Unger Utimann Elek 5 frt, Dobriň Richard Kászl Izidor, Reichenfeld Sándor ifj. Sattler Mór 1—1 frt, Günsberger Jakab 80 kr., Ledoltsy Ernő, Kohn L. Lajos, Klein Ignác, Fischel Lajos, Róna Lipót 50—50 kr., N. N., N. N., 40-40 kr., Kis Zsigmond, Sattler Alajos 30—30 kr., összesen 23 frt 70 kr., mely szívem adományokért ez uton mond köszönetet a rendező bizottság.

Kérlek tüzet. *Fejérvary* Géza miniszter tegnapelőtti Pécsett időzött. A mikor a legnépesebb volt este a korzó, egyszerre csak feltűnt a sétálók között a legsnajdigabb miniszter szép magas alakja. Többször végig ment az utcán és szemmel láthatólag gyönyörködött: a sok bájos asszonyban és leányban, a kik szinte futva igyekeztek a ködös utcáról be a színházba. Eppen akkor ütötte el a hét órát. Még hosszú idő múlva kezdetlék meg az előadást. *Fejérvary* Géza báró, honvédelemügyi miniszter előre vett egy finom szivart és ráakart gyújtani. Még elszivhatja addig, a míg megkezdik benn az előadást. Végig tapogatta minden zsebeit, de gyufa, a mivel a szivarra rágyújthatott volna, sehol sem akadt a kezébe. Eppen széjjel nézett, hogy kitől kérjen tüzet, a mikor egy közhuszár surrant el mellette.

— Hé, fiam.
A huszár, a kinek csupasz arcából kirítt, hogy csak most vonult be s éppen hogy felszabadult a kiképzés alul, hátrafordult hetykén. Végig nézte a „civil” ruhában sétáló minisztert és foghegyről vette oda a szót:

— No mi lösz!
A miniszter elmosolyodott.
— Adj egy kis tüzet!

A huszár odanyújtotta garasos szivarját a miniszternek. Boszankodott, hogy egy ember, a ki csak cibél, tegezni meri és fiának szólítja őt, a ki huszár. A mikor visszakapta a szivarját, végig nézte a minisztert és nagy kicsinyléssel bökte oda a szót:

— Oszték máskor legyen ám gyújtója!
A miniszter jóízűt mulatott a dolgon s később, a mikor bement a színházba, kacagva beszélte el az esetet a páholyban ülőknek.

Megszökött örült. Csak nem rég nyitották meg Kaposvárott az elmebeteg gyógyintézetet, hova a lipótmezei tébolydából vagy ötven nehéz beteget szállítottak. Tegnapelőtti már egy örült megszökött, az ebédő ablakvasát feszítette ki s azon át ugrott le a félmeletről. Ez az elmebeteg egy kereskedelmi bgnök, ki míg szabadon volt, huszártiszti egyenruhában többféle szélhámosságot követett el; mintán rajta az elmebetegség szümpomáit észlelték, megfigyelés végett a lipótmezei tébolydába dirigáltak onnan került Kaposvárra. A szökevényeknek még eddig nem jött nyomára a rendőrség.

Gyilkos nővér. Tegnap reggel Velencén (Fehér megyében) egy tizenhétéves leány gyilkossá lett. *Szűcs* József lizenöt éves porfiu. szövältásba ereszkedett 17 esztendősz Zsuzsanna nővérevel és valahogy megütötte. A leány annyira elkeseredett, hogy vad haragjában felkapott egy kést és öccse felé hajtotta. A kés a fü mellebe furódott, átszurta a szivét. Egy szó nélkül földre rogyott és meghalt. A leányt a csendőrség letartóztatta.

Igen drágán alig használt kristály-esillár 4 petroleum lámpára a villanyvilágítás beve-

zetése folytán igen olcsón eladé. - Bővebbet Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

IRODALOM.

A Budapesti Napló karácsonya. Először emlékszik még a magyar közönség annak a tizenyolc magyar újságitárnak az esetére, akik, hogy függetlenítsék magokat minden politikai befolyás és minden vállalkozó töké syűge alól, megalapították a maguk erejéből, minden vállalat mellőzésekkel a szerkesztőcéget saját tulajdonra gyanánt a **Budapesti Napló**-t. A lelkes kis csapat most alig másfél év letelése után, a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újságát adja át. Magával hozván fényes és jóhírű írói neveket, hámulatosszalgalommal és kitartással gyűjtőn mindennap össze mind azt, ami a szerkesztőség e lap szabadelvű és feltétlenül minden irányban független politikájának, nemzeti érületének és magas ízlésének minden huszonegy órában ismétlődő bizonyágát adja: — a **Budapesti Napló** ma már nem csak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpatitájának gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a **Budapesti Napló** alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A **Budapesti Napló**-nak friss és megbízható értesítései, komoly, tartalmas politikai cikkei a melyek nyomatékossá tessik a fiatal, de politikai szülya máis döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitűnő ért. sülései, kimerítő, öltetes, változatos eleve rovatái s mindenreudő közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékesszólóan tanuskodik arról, hogy a **Budapesti Napló** fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is, a mely megjelentését megelőzte. A **Budapesti Napló** szerkesztősége és olvasóközönsége közt páratlanul meleg és szives viszony fejlődött ki. Naponkint jelentkezik ez a Szerkesztői üzenetek rovatában. A magyar közönség: nekünk családnak.

A **Budapesti Napló** szerkesztősége: úgy akarja megbárálni hatalmas közönsége támogatását, hogy karácsonyra kivétel nélkül minden előfizetőjének, az újonnan belépőknek is, olyan albumot helyez az asztalára, amely valóságos irodalmi kincs, a világ legnagyobb íróinak találkozó helye. Az album minden egyes cikke egy-egy irodalmi remek, közvetlenül a **Budapesti Napló** számára készült és nagy belső értékével fogva eszeendőkön át lesz öröme, díszo minden család asztalának.

A **Budapesti Napló** szerkesztősége, amely csakis addigi munkásságára, hírlapírói sikereire hivatkozva és a közönség szimpatitáira appellálva, fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem csalódott önbizalmában és nem csalódott a közönségben, amely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első percétől fogva. És hogy a közönség se csalódjék benne, arra vállaltva, szakadatlan buzgósággal és lelkesedéssel törekszik. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: *Véssy József, főszerkesztő, Baur Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, íjjabb Ábrányi Kornél, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, dr. Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, dr. Soltesz Adolf, Sváb Tivadar, Thury Zoltán,* napról-napra egész erőt, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait vis i a barcra. Hűségese szövetségese ebben a külső munkatársak fényes serege, amelyből csak *Agai Adolf, Balogh Pál, Beksics Gusztáv, Bessenyei Ferenc, Békefi Antal, Eötvös Károly, Feszl Géza, Gécsy István, dr. Hagara Viktor, dr. Halaaz Ignác, Lupa Árpád, Lengyel Laura, Maloney Dzsó, Milkó Isidor, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogáll Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkény István, és Tutsek Anna* neveit említhük most.

Ez a rugója a **Budapesti Napló** eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövőndő szilárd existenciájának. És még egy. Annak az újságának, amely senkié másé, csak a szerkesztőségé és a közönségé, amely semmiféle idegen töké szolgálatában nem áll és csak a maga munkáikodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja: ebben a függetlenségében semmihez sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a **Budapesti Napló**-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot. Olvasásra az újdonságok iránt érdeklőknek és valóságos lelki épülésökre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangyszorgalmában kedvük telik.

Közgazdaság. A tejhozamról.

Tudvalevő dolog, hogy egyik és másik fejőleány vagy férf között nagy a különbség; egyik jobban fej mint a másik. S mert a kisbirtokosnál rendszeren valamely családtag lelkiesmeretesen végzi a fejest, többnyire nagyobb mennyiségű tejet is fej ki a rosszabbul táplált tehénből, mint a fogadott fejő a jobban táplált parasági tehénből. E körülmények oka egyedül abban keresendő és található fel, hogy a parasztgazda felesége vagy leánya jobban kifejti önkéntlenül is a tehenet, mint az a fejő, a kinek semmi érdeke nincs abban, hogy több legyen a tej. A tejhozam nagysága ugyanis sok oly apróékos körülménytől is függ, melyet alig tartanánk érdemesnek számba venni, noba néha nagyobb fontossággal bírnak, mint a kitűnő takarmány. Igy pl. kísérletek szerint nem kis jelentőségű a tejés gyorsasága. Dr. Grimm kísér-

leteinél a fejest egyszer egy idősebb, lassan, de jól fejő egyén, máskor egy gyorsaközű fiatal, ügyes fejőnd végezte; a következő számok a fejesi eredményeket mutatják:

	lassu fejes	gyors fejes
1.	64.0 kg.	77.0 kg.
2.	69.0 "	103.0 "
3.	99.5 "	157.0 "
4.	80.7 "	86.0 "
5.	89.0 "	111.7 "

Ezen számok feltűnően mutatják, hogy gyors fejes által a tejmirigyekre gyakorolt nagyobb inger a tej-elválasztást nem kis mértékben fokozza.

Altalános ismeretes, hogy az utoljára kifejt tejrézlet sokkalta zsirosabb. A tejes kezdetén kifejt tej és az utoljára kifejt tej között e tekintetben oly nagy a különbség, hogy a tehének gondos kifejése által a tejnek zsirtartalma nem kis mértékben fokozható.

A Halleban tett kísérletek szerint a tejsirtartalma volt:

1. harmad: 0.04%
2. " 3.57%
3. " 8.61%

Egy másik kísérletnél;

1. részlet: 0.70% zsir.
2. " 0.76% "
3. " 2.10% "
4. " 2.45% "
5. " 3.14% "
6. " 4.08% "

A legutoljára kifejt tej zsirtartalma 10%,-ra rughat, minél fogva a teheneket gyorsan és igen jól ki kell fejni, mert ez a tej mennyi- és minőségét is fokozza.

VASUTI MENETREND.

Krényes 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat		idő		vonat		idő	
	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc
Pragerhof	sz. v.	4 42	regg.	gy. v.	5 33	regg.		
	sz. v.	2 35	d. u.	sz. v.	12 10	d. u.		
	gy. v.	12 20	este	sz. v.	11 22	éjjel		
	v. v.	7 33	este	v. v.	7 59	regg.		
Szombh Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6 05	regg.	sz. v.	11 01	este		
	gy. v.	12 20	d. u.	sz. v.	3 42	regg.		
	v. v.	5 15	d. u.	v. v.	8 04	regg.		
	sz. v.	2 05	d. u.	sz. v.	1 35	d. u.		
	sz. v.	12 45	éjjel	gy. v.	7 05	este		
Budapest	gy. v.	5 48	regg.	sz. v.	3 52	regg.		
	v. v.	9 15	regg.	sz. v.	1 24	d. u.		
	sz. v.	2 —	d. u.	v. v.	8 55	este		
B.-Szt.-Gy.	sz. v.	12 15	éjjel	gy. v.	12 10	éjjel		
	gy. v.	5 06	d. u.	gy. v.	11 45	d. u.		
Barcs Gyékény	sz. v.	8 9	regg.	sz. v.	8 9	regg.		
	sz. v.	4 57	regg.	sz. v.	1 29	d. u.		
	sz. v.	2 25	d. u.	sz. v.	11 41	este		
	sz. v.	7 25	este	sz. v.	11 14	este		

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP

Karácsony 1897.

SINGER VARRÓGÉPEK

a háztartás, műhímezés és minden iparág számára

o 14 millión felül gyártva és eladva. o

A Singer varrógépek

ugy egyszerű, mint legdiszesebb kivitelben szállítanak és a legjobb és leghasznosabb

KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL

mintegy magukat ajánlják.

A Singer varrógépek világhírűek kiváló szerkezetüknek és nagy munkaképességüknek köszönik mely tulajdonságok a Singer Co. gyártmányait mindenkor kitüntették.

Díjtalan oktatás a divatos műhímezésben.

The Singer Manufacturing Co. részv. t.

Deák Ferenc-tér 460/7. NAGY-KANIZSÁN Deák Ferenc-tér 460/7.

(Ezelőtt Neidlinger G.)

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Tarragona s.a.l.

Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:

Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

Kinai fülemilék

egész éven át éneklők darabja 5
mrk. — Kitűnő éneklők 6 mrk. —
Tüzzvörös kardinálisok tanult éneke-
sek 9 márka. — Vervörös tigris-
pintyöke bájos tarka énekesek párja
2.50. — Harci kanári-madarak, nemes
taj, mély és éleshanguak darab 6 8
10. 12. 15. mrk. tehetség szerint. Szté-
küldés utánvét mellett. Jótállás élő
megérkezéséért.

FÖRSTER L.

341-5 madár-kivitel, Chemitz I. S.

HIRDETMÉNY.

Palinban a Vajda nevű birtokrészes,
mely a főrhénczi, cserfői és bagóhegyi
szőlőkkel határos és

szőlőtelepnek igen alkalmas

holdankénti parcellákban

árlejtés útján eladatik.

A vételár kellő biztosíték mellett

10—15 évi illetőleg

30—50 évi részletekben törleszhető.

Az árlejtés 1897. évi december
14-én délelőtt 9 órakor Főrhéncz
mellett fog megkezdetni és 15, 16, 17,
18-án ugyanott, 20, 21, 22 és
23-án pedig a cserfői és bagóhegyi ol-
dalon fog folytatni.

A vételár 10 százaléka az árlejtés szin-
helyén azonnal lefizetendő.

Kelt Palinban, 1897. december hó 1-én.

350—4

Plek Vilmos.

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi
ajándék.

KAPHATÓ:

BERGL ARNOLD cipésmesternél

Nagy-Kanizsán, (a Prager gyógyszerár mellett.)

Saját készítményű női, uri- és gyermekcipőraktárt a legegyszerűbb,
a legegyszerűbb kivitelig jutányos áron a nagyérdemű közönség szíves
figyelmébe ajánlja.

Mértékszerű rendelmények a leghibásabb láb után is gyorsan és
jól eszleltetnek.

Kiváló tisztelettel
BERGL ARNOLD

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárában.A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként d. n. 4—5 óra közt.Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtárában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)

Félévre 6 korona (3 frt — kr)

Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetések jutányosan számítanak

Bérmunkások leveleit csak ismert keszkből fogadjuk el.
Késiratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitottár nettósora 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvtárában élnak.

Aggasztó napok.

A pénzügyi bizottság jelentése ama törvényjavaslat tárgyában, melyet báró Bánffy miniszterelnök a gazdasági kiegyezés ideiglenes önálló rendezése tárgyában a képviselőház elé terjesztett, tárgyalás végett immár a t. Ház előtt fekszik. A törvény elfogadását a nemzeti párt ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a törvényben mondassék ki, hogy ama kormányrendeletek hatása, melyeket e törvény folytán ki kell bocsátani csak 1898. december 31-ig tarthat és e napon megszűnik. Jóllehet a törvény ez intenciója a nemzeti párt módosítása nélkül is kétségtelen volt és törvényesen más-kép magyarázni nem is lehetett, a szintén beleegyező miniszterelnök néhány megjegyzése után a pénzügyi bizottság csatlakozott a javaslatához. A nemzeti párt és a néppárt részéről tehát nem fenyegeti veszedelem a törvényjavaslatot.

Annál hangosabban vannak a függetlenségi párt körében, ott mindenkire kancsalul néznek, aki más véleményben van a nemzeti aspirációk és az 1867. XII. tör-

vények felett oly féltékenyen örökös gróf Apponyinak a legcsekélyebb fontosságát sem tulajdonítják. Harminc év óta követeli a függetlenségi párt az önálló vámterületet, — mondják, — a most kínálkozó alkalmat annak alkotmányos uton való kivívására nem szabad elmulasztani. Még az agg államférfiu, Tisza Kálmán is hiába emelte fel intő szavát.

Lukács László pénzügyminiszter is hiába figyelmeztet azokra a károokra és megrázkódásokra, melyeknek Magyarország egyelőre nem készített akció által kitétnék; sőt ellenkezőleg, szemére vetik világos, nyugodt és államférfiu bölcséségen alapuló fejtegetéseit és beszédéből akarják az egész javaslat leveréséhez a fegyvert kivácsolni.

A pénzügyminiszter beszédét, melylyel a vámterület közösségét védte, az ellenzéki sajtóban sokféleképen megtámadták és sok az a támadás is, melynek a parlamentben tette ki magát a miniszter. E körülmények azonban nem képesek a pénzügyminiszter beszédét kétes világításba állítani, beszédének igazságát és helytálló voltát el-

homályosítani. Ha kellemetlen is a teljes ésendőzetlen igazságot hallani, azért az igazság igazság marad

Az az egy bizonyos, és nincs belátásos politikus, aki e nézet elől elzárkóznék, hogy Magyarország most még a vámterület közösségére van utalva közgazdasági tekintetben és hogy a bankkérdésben a közösséget nem elutasítania, hanem arra törekednie kell. A külön magyarbank alásná Magyarország hitelképességét, kereskedelem és forgalom pangásba jutna és beláthatlan válságba tarthatatlan helyzetbe döntenék az országot és az egész közgazdaságot. Az osztrák-magyar bankban elveszitenénk egy biztos és megbízható támaszt anélkül, hogy ezzel szemben pótlást találjunk, ami egy nagy beláthatatlan pénzügyi romlással volna egyenlő. Mint földművelő államot, megtámadna bennünket Amerika és főleg Oroszország heves versenye és elveszitenék egyetlen biztos és töltetlenül megbízható piacunkat, melyet ma még bírunk, elveszitenék a legcsekélyebb kilitás nélkül valamely kivezető utra, amelyen értékesíthetjük nyers

A „ZALA“ tarcája.

„Sulla Fiumara“ *)

— A „ZALA“ eredeti tarcája —
Írta: Xilof.

Ti fanyarlelkű dohányosok, kik poszusan hajtjátok el az eldugult virszinját azzal, hogy: „ördög vigye a csinálóját, — ti nem sejtitek ilyenkor milyen igaztalanok vagytok a dohányosodrásból tengődő, megélhetéért sanyargó teremtesek ellen. Megálltam egyszer déltájt a fumei dohánygyár bejárójánál, midőn a pohos portás kinyitá a sárnyas kaput s megindult kifelé a tabachinák* (dohánygyári munkások) elkényszeredett csapaja. Hat-hét ilyen imbolygó leányzóban nincs annyi vér, mint a mi földünk egy-egy poszgas parasztszepségében. Korán vénhedt ábrázatjukról leri a tüledező vityilók karhözatos levegőjének, a hiányos, erőtlen tápláléknak elernyesztő hatása; fogaik korhadoznak a környék meszes vizétől s a télen nyáron va'ó polentától. Női lelkületüket mégsem tagadhatják meg annak az összetakolt pár rongynak a felkötésén, melyet anyjuk, meg a dédjük is csak olyképpen hordott, sőt egy csepp hiság is kilátszik a felfodorított hajból, a ványadt keblükre tüzdelt virágfeleiből. — Amint sudogalgatva elszélednek a gyárból, majd mindegyik kezében lóbalja a köstét, melyet nagy sietve, hogy

*) Így nevezik a Fiumara folyó és csatornája rakparti vidékét, hol a halászbárkák szoktak vesztegelni.

idejüket felhasználják, jövetmenet készítenek az uton.

Családok élődnek a pár piculán, mit a szorgalmas tabachina kikap szombatnapkint.

S ilyen alakban sem tagadhatja meg magától a nő a szerelmet. Hisz a legkoparabb szirten is talajra lel a fejlődő virágmag.

A szegény Lucia esete máig is szóbeszéd tárgya a tabachinák közt....

Lucia egyike volt a csinosabbaknak. Vörösbarna tömöttes haját „alla veneziana“ tűzdelte fel s a homloka középeré csüggő esiga oly jól állt neki! Arcbőre nem sárgult meg hajadon korára, a termete is mutatott valamit a kopottas „coitola“ alatt; betekig verte fogához a garast míg a szokásos fatalpu papucs helyett lodros topánt vehetett magának. Sietett mindig hazamenetkor, hogy ne kerüljön melleje társó; ősi szokás ellenére egyedül ment.

Elég jel ez mind a kandi társók szemének, hogy ráfogassák Luciára: szerelmes, még pedig valami különös „moroso“-ja lehet, ha ennyire titkolódik. Küldözgettek hozzá a vénebb, lomposabb munkásoknak, kikől nem volt már mit feltennie, tudakolják ki valami uton módon. Lucia olyankor ugy tett, mintha a szivart különös gondattal csavargatná....

Esténként se látták a „castello“ körül, hol a pásztórák gyűlhelye szokott lenni. — Jól őrizte azt a rejtelmes dolgot.

A leány durva, iszákos apja, az öreg „stiva-

dore“ (rakparti előmunkás) a maga anytalan hal poronyáival alig-alig győzte várni atok-szitok közt a leányt, ha vacsorához borért küldte az osteriába. Csak azzal menekült Lucia az ütegektől, hogy elmondta, messze a hatodik utcába jár borért, mert csak ott talál az öregnek kedvere valót.

Pedig biz' Isten a szomszédban a „Citta di Palermo“-nál jobbat kapott volna; de Lucia kijárt a Fiumara partjára az Antonin osteriájába, — mivelhogy oda látogott Renzo is, a halászegény, akinek az a bodros topán, meg a fürtös hajzat szót.

Az a kétszáz lépésnyi ut az osteriától vissza hajlekükig a Renzo kiseretében, az volt a tabachina sivár lelkének egyetlen világossága.

Renzo nagybátyja kétarboos barkájanak, a „Tre Fratellinek“ első legénye volt. Vitorlát egyengetni, halót teríteni, minestrát kotyvasztani ő értett talán legjobban egész Chioggiában. Az ő barkáján mindig az első közt vitorlázott fel Venecia partjai mellől, ide a haldus Quarneróba, s a legkövőbb branzinók — tudj' Isten — rendszeren az ő halójukba gabalyodtak bele. A legény is kivált a többi közül, fekete fürtjei kacéran göndörögtek halantekái köré; kötött szipkáját jobb fülére csapva, rövid száru pipáját fogai közé szorítva acélizma barna karjain könyök feltűrt ingujakkal járkált Renzo esténként, jó vasár után a Fiumara csatorna partján. Itt is, ott is kötekedett a fejrénppel, s arról volt híres, hogy minden esatendőben, ha visszatért

Karácsonyi és ujévi ajándékok

legnagyobb raktára.

Játékszerek és ujdonságok állandó kiállítása.

ZSOLNAY-FÉLE DISZTÁRGYAK.

Alt és Böhm Nagy-Kanizsa. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek

terményeinket. Magyarország határai sehol sincsenek érintkezésben más állammal, mint Ausztriával és csak délnek lenne szabad terünk gabonánk értékesítésére, tehát arra, ahonnan mi magunk hozzuk az olcsó gabonát.

Ha a gabonánk, marhánk, szóval nyers-terményeink ellen Marchegggen, Brucknál és Pragerhofnál felállítják a vámkorlátozást, akkor ez politikai tekintetben mindenestre a függetlenségi párt elveinek teljesülését és megvalósulását jelenti, — ámbar mellesleg szólva, nagyon sok függetlenségi párti politikust tudunk, akik az önálló vámterületet Magyarország legnagyobb csapásának vallják, — de közgazdasági tekintetben a magyar mezőgazdaság romlását, a földtermények rosszabb értékesítését jelenti az, amely termények előállításának költségei az elért árra olyan arányba jönnek, amely a mezőgazdákat magukat és az országot anyagilag elpusztítja és megsemmisíti.

Fiuméből feltétlenül megbízható helyről írják:

Az állapotok itt mindennap bonyolódottabbá lesznek és a dolgok fejlődését, azok végleges alakulását még mindig nem lehet meghatározni. Az idők lekezelépen kell fogyni, hogy majdnem valamennyi nyilvános hirdetésen, amelyekben dr. Gaál kormányzó-helyettes neve áll, ezt a nevet bepiszkították vagy kivágták.

Legközelebb két választási nyilatkozatot jelent meg Fiumében. Az egyik Walluschnigtól, a másik dr. Mayländer és társaitól. Jól lehet a másik párti jelöltjeit támogatja Walluschnig, választási nyilatkozatában határozottan hangsúlyozni kívánja a következő program pontokat: a törvények visszavonása a kormány által; áruulokká való bélyegzése azoknak, akik az oktrojált törvényeket támogatják.

Magukat a választásokat illetően még mindig teljes bizonytalanság uralkodik. Walluschnig nyilvánosan azt állítja, hogy a kormány tényleg, az öt tagra összehívott képviselőtestület fel kellett volna osztania és új választói névjegyzék alapján új választást elrendelnie. A liberálisok ellenben azt állítják, hogy a kormánynak az 1896. évi névjegyzék alapján kellett volna az új választásokat elrendelni, új névjegyzék összeállítás helyett, és így a demisszionálók, a kik a statutumok 46. §-a alapján jogukat elvesztették, választójogosultak maradnak.

Ez a jogosultság azonban az idézett 46. § alapján csak 1899. január 1-ig tart, tehát a representancia azon tagjai, a kik lemondtak és az új választások minden körülmények közt újra megválasztatnak, 1898. tártamára a representancia tagjai maradnának és 1898. végével megszűnnének képviselők lenni, mert 1898. december 31-én megszűnik választói joguk. Már ezért is, és még nagyobb zavarok elkerülése végett tanácsos lenne, az új választásokat új névjegyzék alapján a jövő évben, nem pedig már f. é. december 20-án megejteni.

Magyar helynevek.

Minden különös felhevülés és az ország közvéleményének tulságos kihívása nélkül szavazott meg a napokban a képviselőház egy törvényjavaslatot, mely a képviselőháznak magának becsületére válik, a javaslat szerzőjének pedig heivadatlan érdemül kell felőni.

Évtizedek óta mindegyik belügyminiszter kivétel nélkül belátta és ismételtén hangsúlyozta annak szükséges voltát, hogy a legfontosabb lépést Magyarország nemzeti politikájában azzal a törvényes intézkedéssel kell tenni, melysz-rint Magyarország helynevei magyarok legyenek és e magyar hivatalos neveket iratokban, okmányokban, könyvekben kivétel nélkül használni kelljen. Attól féltek-e az előbbeni ministerek,

hogy a nemzetiségi kérdést forrongásba hozzák, vagy teendőik sokasága miatt nem volt idejük ily irányú törvényjavaslat kidolgozására és a parlament elé terjesztésére? elég az hozzá, hogy Perczel Dezső mostani belügyminiszternek lett fenntartva, hogy erre a hazafiás tényre vállalkozzék, jöjjön is ép oly nagy óvatossággal és körültekintéssel kezelje a nemzetiségi kérdést, mint legtöbb előde, dacára annak, hogy tárcájának teendői nemcsak nem apadnak, hanem majdnem hónapról hónapra szaporodnak.

Csak szilárd, hazafiás elhatározás kellett hozzá és annak bölcs megfontolása, hogy mint kelljen a dolog nyelét megfogni. És valóban okos kezdeményezése volt ez a miniszternek, amely ráteszi a koronát a sarkalatos nemzetiségi törvényre.

Nagyon itt volt az ideje e törvény megalkotásának, mert sok magyar helynév ment már feledésbe és napról-napra több könyvet adtak a tanuló ifjúság kezébe, melyekből a magyar helynevek ki voltak irtva és ezek helyett olyan elnevezések olvashatók, melyek minden egyebet inkább, csak magyarok nem.

A nemzetiségek a javaslat tárgyalásakor részint nem jutottak szóhoz, részint hazafiás módon egyetértettek a törvényvel. Csak az erdélyi szászok mozgolódtak a törvényjavaslat ellen, de mozgalmuknak nem volt magyarelles jellege, hanem csak a történelmi jelleg megóvására szorított a nemzetiségi álláspont előterbe állítása nélkül. Mert nemzetiségi veletlásoknak sem a kormány, sem a képviselőház a legcsekélyebb engedményt sem tehette volna, míg a történelmi ambícióknak a megengedhetőségig teljes mértékben eleget tettek.

Az erdélyi szászok, hazafiasságuk hangsúlyozása mellett történelmi emlékeik számára a képviselőháztól bizonyos kegyeletet kívántak és a képviselőház kész is volt kétségbe nem vont hazafiasságukat azzal honorálni, hogy a törvényjavaslat által kö-

szigehazájába, egygyel több sóhaj szállt utána a Quarnero mellől.

Egy keddi este, midőn a katonazene lampionos körmenetben muzsikálta végig a várost, ő is ott settenkedett a nép lányai közt, kik seregestül szokat kijönni i.yenkor az óvárosból ingyen élvezetre. Úgy akarta San Vito és Modesto, hogy Lucia közelébe lérközött. Egy kicsit évődött, egy kicsit sutlogott, — s azóta jár Lucia lorért a Fiumára partjára.

A munkásleány ettől kezdve sejté csak még, hogy létezük valami a könnyörtelen létben, amiért érdemes élni. Kezdé eligondolni, hogy nem csak szivart sodorni jó az ő igénytelen személye, nemcsak hét éhes száj rabszolgájának van ő a világon. Tíz róvid perc az esti harangozás után megkönyebbíté számára a nappal-késérő óráit, akárcsak a parányi átható illatszert felüldíti a szobák fülledtségét.

Szenvedély? Hogy ismerno szenvedélyt az ő elernyedt vére, melyet ingeny öröklő anyáról-aneráya. De tudott odaadó lenni a sanyargott hűtő odaadásával, vagy mondjuk a gy nyek asszony ragaszkodásával. Félté azt a barna heves leány, s e rajongással vegyes félelem nagyobbá letté őt szemében, mint amennyi Renzo megérdemelt. Mert a könnyelmű chiozosta csak úgy vette mindeddig Luciához való viszonyát, hogy hát „no ezidén tabachina az ősi szeretöm.”

A leány tartózkodásán múlt, hogy eddig előtt nem ért vele.

Pedig már közelédtek a bórás napok amikor vitorlát kell bontani s lejjebb kerülni az Adrián. Renzo lettette magában, hogy török szakad, de megejti a lányt! Igazi talján csak kettőt ismer szerelmet, vagy vért. A meghátrálás természete ellen való!

Egy vasárnap délután népiünnep volt a „Giardino Publicoban“ (Nyilvános kert). Luciát hivogatták a lányok, olyan gyuosan, körörvendve hivogatták, mintha csufolódának tiúko i viszonya fölött, — hogy no végre eligérkezett. Tünc is volt a vendégő pázsitján. Legény nem igen akadt, hát csak egymást jorgatták a „valzer triestino“-ban. Lucia remegve gondolt az esti találkozás órájára, midőn a rövidke beszélgetés helyett hosszabb sétára igérkezett Renzonak, arra lefelé a Fiumara folyasa mentén, hol elnyomja futogásukat a vad folyócska zubogó vizezeze... Hogy is mehetett volna el a lányok köréből? Örökös guny, csipkedés követte volna, ha egyedül távozik.

S maradt lelki mardosásaival, mert a nőn, még ha tabachina is, egyszer a húsag, mászszor a szerelem uralkodik s ezen a vasárnapon, ezen az ünnepeylen Luciában az első kerekedett felül.

Renzo hét óraker, a szürkület beálltával már annyit szedett magába a vörös „istriano“-ból, hogy elegnek gondolta nemcsak Lucia, hanem az egész „Gomila“ (óváros) lányai elragadásra.

Nyolc óraker dültök dulva-fulva“ lért vissza Antonin osteriájába Szeretője nem jött el.

Hétlön este a hajócsoknál akadt dolga s ekkor meg Lucia, ki lélt a legközelebbi találkozás-tól, — vitte haza kísérő nélkül a boros kanosót.

No de kedden kellett találkozniok a muzsikás takarodónál.

Épen befordult a nagy néptömegtől körülfogott bende a Fiumara rakpartjára, hogy onnan nagy zajongva a corsonak tartisanak — midőn Renzo s Lucia összekerekáltak a tolongásban.

Renzo egy sötét házsaróvnál karon ragadta a lányt, ki rémülettől némán követte őt, ki a tő-

megből. — át a forgó hidon — a másik partra, hol hosszú sorokban álltak a farakások, de minden élő lélek oda volt innen a zene nyomában.

— Mért nem jöttél vasárnap este? kérdi izgattottan a házszélegény.

— A kis őcsém beteg volt a apólnom kellett, — feleli a leány bizonyítalanul.

— Nem igaz — carrogna — a Giardinóban voltál s ott csaltál meg!

— Igen, igen, no, ott voltam, de meg nem csaltalak, — védekezett a remegő letemés.

— Ha igaz, hogy nem csaltál meg, akkor.....

Lucia egyet sikoltott, a következő pillanatban...

Kéttős szenvedélytől elragadtatva a leány, midőn a védetlen leány utolsó menekését hallá s sikolyban, gyáva leike gyors elhatározásával halibontó kesét dühösen döfte Lucia szive tájára és a farakások közt eltűnt.....

Másnap reggel egy raktörő báboéja e őt: igaztolt csoportban találgatták a rémeset meggítéset. Beni a szegény tabachina vívódott a halálal. Töröltetek, mosogatták a sebből kiszivárgó vért, melynek már mar utolsó cseppeji csurogiak végig szegényes ruházatan, mire orvos érkezett hozzá.

Ugy mesétek a bódé előtt, hogy hajnal felé elfogtak a farakások közt egy csatangoló házszélegényt, aki kétségbeesetten védekezett véres késével.....

Luciát, — mint mondam — maig is emlegetik a szegény tabachinak, s azóta kerülük a tarkára testét bárkák környékét.

vetett cél veszélyeztetése nélkül a legnagyobb készséggel teljesítette kívánataikat. Az egész akciónak kiválóan magyar jellege volt, ennek a magyar jellegnek pedig legjobb akarátát és tudását szentelte a miniszter. Ezért marad Perczel Dezső e ténye a nemzetiségi politikában feledhetetlen és utánzásra méltó.

Politikai szemle.

Belföld.

December 17.

A képviselőháznak e hó 16-án tartott ülésében tartattak meg a munkaadók és mezőgazdasági munkások jogviszonyainak szabályozásáról szóló törvényjavaslatnak folytatódó tárgyalása alkalmából a záróbeszédet. Legelőször is Szily Pongrácz szólalt fel, a ki első sorban konstatálta hogy a javaslat ellen mindössze két felszólalás hangzott el. Ezekre már mások válaszoltak s így reájok reflektálni nem óhaját. Cáfolja azokat a kifogásokat, melyeket egyes szónokok a javaslat ellen felhoztak, s igaztalanoknak tartja a javaslat büntető határozmányai ellen felhozott, vádakat. A javító módosításoktól a részleteknél nem fog elzárkózni s újlag elfogadásra ajánlja a javaslatot. Záróbeszédüket elmondta még Rakovszky István és Blaskovics Ferenc, a ki beadott javaslatát elfogadásra ajánlja. Miután szó-lásra senki sincs jogosítva, a Ház az összes határozati javaslatok mellőzésével a javaslatot általánosságban elfogadja.

E javaslat tárgyalását itt megszakítják s következnek a váms- és bankügyek ideiglenes meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Pulezky Ágost előadó kimondta s a javaslat minden oldalát megvilágító magvas beszédben ajánlja elfogadásra a törvényjavaslatot. Beszédét így végzi: Ha a kisebbség elveit kivinni nem tudja, ha a többség akaratának érvényesítése csak az időtől függ: méltatlan eljárás volna a tulajdoltól ujtását merő túrlmellenségéből egy nagy többségre, egy nemzet széles osztályára reakényszeríteni. Az ellenzék kezében a kocka, s szónok véri, hogy ne vessse el, mert nagy érdekek, az ország érdeke függ tőle. Ezért ajánlja a törvényjavaslatot általánosságban megelőbbi elfogadásra.

Az előadó után Kossuth Ferenc, szólt a 48-as és függetlenség párt által elfogadott indítványát terjeszti be s: zt elfogadásra ajánlja. Enyedy Lukács a törvényjavaslatot örömmel üdvözi. Ő hosszú közpályái alatt mindenkor a közös vámterületnek volt híve, s mivel a javaslatban 67. óta először azt az irányt látja, szívesen hozzájárul. Az önálló vámterület nézete szerint csak akkor létesíthető, ha hitelviszonyainak Ausztriától függetleníthők, ha szerződést biztosítunk és a valutarendezést végrehajtnak. Vámszerződés létesítése lehetetlen a nélkül, hogy az összes adatok, melyek alapján megkötendő, nemcsak a Ház, hanem az ország színe előtt fekdjenek. Meg van róla győződve, hogy a kormány ezeknek az adatoknak birtokában van, ezért a következő határozati javaslatot nyújtja be:

A képviselőház utasítja a kormányt, hogy:

- a) lehető legrövidebb idő alatt állítsa össze és tegye közzé azokat az adatokat és kimutatásokat, melyek egy magyar általános autonóm vámtarifája, valamint az Ausztriával kötendő tarifális kereskedelmi és vámszerződés megalkotásához szükségesek

b) szerkesszen egy autonóm vámtarifaszervezetet

c) e tervet megvitatására pedig hívja össze Magyarország szakszerűit, mezőgazdait, iparosait és kereskedőit szaktanácskozmánnyra, különösen a célból is, hogy az esetleg Ausztriával kötendő kereskedelmi és vámszerződés módzatainak és tarifáinak megállapítása előtt a közvetlenül érdekelt gazdasági tényezők érdekeikre és óhajaikra nézve szabadon nyilatkozhassanak.

Igyekedett bebizonyítani, hogy a függetlenség párt taktikája veszedelmes. Mint régi jó barát és mint olyan férfi, a kinek a hazafiságát eddig nem vonták kétségbe, azt a kérést intézi a függetlenségiekhez, hogy a polgárok szászereinek érdekében a javaslat törvényre választást meg ne akadályozzák. [Helyeslés jobbról.]

Elnök a vita folytatását holnapra halasztja.

Az idők jele.

Es a borongós, szociális mozgalmakkal és nagy eseményekkel terhes idő, a midőn úgy látszik, sok tekintetben új csapára fogunk áttérni, különösen kötelességünkkel teszi, hogy foglalkozunk azokkal az intézményekkel, melyek a nép anyagi javulását és a fennálló társadalmi renddel való kibékülését előidézhetik.

Kevés ilyen intézményünk van.

Ez utolsó 30 évek sok tekintetben rohamos munkássága a szociális reformok körül csodálatosan meddő volt, jóformán csak a postatakarék-pénztár az, a mi a Baross idejében hozott munkásörvényeken kívül igényt tarthat arra, hogy figyelembe vegyék.

Fejlődése eleinte igen igen biztató volt. Megcáfolta azokat, a kik azt állították, hogy a nép alsó rétegei nem hajlandók takarékoskodni, mert nem gondolnak a jövővel. A betétek örvendése-gyarapodtak, úgy hogy a gyümölcsöző átlomány gyarapodása 1891-ben 1.176 ezer, 1892-ben 1.450 ezer frt volt. 1895-ben tekintettel a pénzpiac helyzetre 3%-ra szállították le a kamatlábat, ennek, folytán a betétek és kamataik emelkedése lepadt 6-800 ezer frttal.

Ez a tény elítéli a kamatláb leszállítását, de ez a leszállítás nem fejt meg mindent.

Arra a következtetésre kell jutnunk, hogy azok a rétegek, a melyek a postatakarék-pénztárra vannak utalva, nem igen vagyonosulnak és kevés félretehető forintot képesek meggyarapítani.

A mi nagy baj és méltán kiérdemli azok figyelmét, a kik súlyt helyeznek arra, hogy a haladó évek áldásaiból ne csak a nagyok, hanem a kicsinyek is egyaránt részesüljenek.

A fenti eredményeket látva, méltán kérdezhjük, vajon így van-e a dolog és ha nincsen, nem kell-e félőnk attól, hogy a mestersegen növeztet igények s a gyorsan meggyarapított szaporodó csapata elmérgesíti azokat a társadalmi mozgalmakat, melyek már eddig is olyan rossz hírbe kevertek bennünket a külföld előtt?

„Magyarország a kizsákmányoló remztközi nagy tőke Eldorádója és sehol az szabadabban nem garzoldokdik, mint az egykor szabadság-szeretetről híres magyarok között!”

Ilyen és ehhez hasonló nyilatkozatokat olvashatunk a külföldi lapokban és bizonyára igaz, hogy nagyon is elhanyagoltuk azoknak a feladatoknak megoldását, a melyek a szociális bajok megelőzésénél szolgálhatott volna nekünk. Más országok tapasztalatait értékesíteni elmulasztottuk, mert bármilyen különös fényt vet is ez itélőképességünkre, abban a gyerekes hitben voltunk, hogy nálunk rendben van és rendben is lesz minden, az idő végzetéig.

Most már kiábrándultunk ugyan, de azért csak haladurk a régi uton, habár nem igen lehet kétség az iránt, hogy hová jutunk.

A postatakarék-pénztár betéteinek, ha viszonyaink kielégítők volnának, rohamosan és nagy arányokban kellene emelkedni. Tagolni kellene nem csupán a betevék körének, hanem gyarapodni azon össegnek is, a mi egy betevőre esik. E helyett a betétek apadását látjuk, dacára annak, hogy az intézmény előnyei több mint tíz évi működése után már eléggé ismeri a nép.

A kamatláb emelése a legcsekélyebb a mit tehetünk és a mit meg is kell tennünk. E mellett gondoskodni kell arról, hogy az alsó rétegeket nyomó terhek apadjanak. Ezt módunkban volna tenni, ha az évről-évre kimutatott fölös milliók egy részét erre fordítanók, nem pedig ketes értékű vagy éppen teljesen improduktív beruházásokra fecserélők el.

Nincs jogunk az alsó rétegeknek szemére hányni könnyelműségüket és azt, hogy mit sem gondolnak a jövővel.

A mi eljárásunk is csak ilyen.

A jelen élvezeteit mérgetheli a jövőt.

De majd ha es a jövő jellenné válik, akkor látjuk csak meg, mennyi kötelességet mulasztottunk el.

Vajon akkor ez a belátás nem fog-e későn jönni, az nagy kérdés.

A nagykanizsai Malatgyár és Serfőződe Részvénytársaság közgyűlése.

Ezen fiatal iparvállalatunk folyó hó 16-án délelőtti gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsos igazgatósági elnök elnöklele alatt tartotta ötödik évi

rendes közgyűlését. A felolvasott igazgatósági jelentésből azon meggyőződést merítettük, hogy a vállalat lelküdvé a kezdet nehézségeit, olyan lendülettel nyert, hogy már a közeljövőben igazolni fogja a részvényesek hozzáfűzött reményeit. A foyasztó közösség már eddig is meg volt vele elégedve, mit leginkább bizonyít, hogy az eladott sormennyiség nem sokkal maradt hátra a termelt mennyiségnél.

A közgyűlés lefolyása egyébként a következő volt:

Gelsei Gutmann Vilmos elnök jelenti, hogy 2456 részvény, melyek 344 szavazatot képviselnek, helyzetelettel letetbe es hogy 23 részvényes van jelen, tehát a szabályszerűen egybehívott közgyűlés határozatképes, megnyitja a jelenlevő részvényesek üdvözletével a közgyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére telkeri Kaufmann Béla urat, a társaság tisztviselőjét, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Reinitz József és Grünhut Alfred részvényeseket.

Kaufmann Béla felolvasta az igazgatóság jelentését, mely az elnök indítványára a felügyelő bizottság jelentésével és a mérleggel együttesen tárgyalattott. Az igazgatóság főtevéket és a termelés fokozása és a foyasztók megszerzése képezte. A lefolyt üzletévben eladott 22086 hectoliter sör, míg tavaly csak 16031 hectoliter adatott el, tehát a lefolyt évben 6006 hectoliterrel több fogyott el, mint a megelőző évben.

Termeltetett pedig az idén 24000 hectoliter sör tavaly csak 18000 hectoliter; feldolgoztatt a malatgyárban 14221 métermázsas árpa, tavaly 10776 mm; malátá gyártott a lefolyt évben 10783 mm; tavaly 8089 mm.; eladott és feldolgoztott az előző üzletévből maradt készlettel együtt 11099 mm. készletben maradt 1906 mm. A fokozott termelés lényegesen eszállította az üzem és az általános költségeket. Ezen költség keveslet 1 hectoliter sörnél mintegy 80 krajcár-ra es 1 métermázsas malátánál mintegy 1 forint-ra rug és főleg ezen körülménynek tulajdonítható, hogy a mérleg kedvezőbb a megelőző mérlegéknél.

Felállított ez év folyamában egy törkölyszáritó gép, mely igen celszerűnek bizonyult.

A társaság miniszteri döntéssel a városi közevtámv fizetése alul felmentetett és az eddig ezen cím alatt befizetett illeték visszaszivevete lesz. A sergyári üzemberendezés gyáratására a lefolyt évben 41475 forint 98 krajcár fordítottat.

A nyereség és veszteség számla szerint a sergyár 1196 frt 14 kr. a malatgyár 4522 „ 76 „

Összesen 5718 frt 90 krt eredményezett, de a tulajdonképeni nyereség 14526 frt 58 kr, mert a sergyári berendezés értékesökkenésére tartalékalap tésítetett és erre 7208 frt 75 kr.

a malatgyárnál pedig 1598 „ 93 „

Összesen 8807 frt 88 kr.

a tartalék alap számla javára iratott. Kétes követelésekért, melyek a megelőző évből erednek 4962 frt 93 kr. iratott le. — A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentéseit, valamint az előterjesztett mérleget és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta.

Az 5718 frt 90 kr. nyereség hóváfordításra iránt elfogadta a közgyűlés az igazgatóság a belleni javaslatát. hogy ebből 5%, a tartalékalapra fordítások; az igazgatóság a javára biztosított 15 százelektől tevő jutalékról lemond, ellenben a felügyelő bizottság részére biztosított minimális jutalék kifizetend, 2 százelek az iroda- és segédszemélyzet jutalmazására fordítatik; a maradvány pedig új számlára iratik el.

Hivatalos közlönyül a „Zala” jelöltetett ki.

A napirend 6-ik pontja elidítésében megválasztatt az igazgatósági tagokul 3 évre: Bogenrieder József, Rapoch Gyula, Stern Sándor, Rothschild Samu (új) póttagul: dr. Tuboly Gyula:

Felügyelő bizottsági tagokul megválasztattak 1 évre: dr. Rothschild Jakab, Halphen Mór, dr. Hauser János, Unger Ullmann Elek, Engländer Ottó póttagul: Lendvai Samu.

Összesen 20 szavazólap adatott be 242 érvényes szavazattal.

A választás eredményének kihirdetésével a közgyűlés véget ért.

H I R E K.

— Lapunk legközelebbi száma

dec. 24-ikén (pénteken) jelenik meg.

— **E-külvök.** Dr. Bród Tivadar ügyvéd, a helybeli ügyvédi kar egyik legrokonszenvesebb tagja, december 26-án délelőtt 10 órakor lép házasságra *Lusztig Adél* kisasszonnyal, *Lusztig Ignác* előkelő kereskedő kedves leányával Jászberényben. — **Krausz Jakab**, ugyanazon a napon vezeti oltárhoz *Pollák Linda* kisasszonyt, *Pollák Imre* polgártársunk kedves leányát, helyben.

— **Egy kiváló tanférfi kitüntetésé.** A pécsi állami főreáliskola igazgatóját: *Dischka Győzőt*, a király, *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére jelenlegi állásában való meghagyása mellett a VII. rangosztályba léptette elő, mely kitüntetéssel az érdemes igazgató a középiskolánál működők rangsorában elérte a legmagasabb fokot. A kitüntetett tanférfi, aki szigorú, lelkiismeretes pontosságával, részrehajlatlan igazságosságával és atyai jóindulatával nemcsak tanártársainál és a tanulóifjúágnál, hanem széles körben nagy tiszteletet és ragaszkodást biztosított magának, — Nagy-Kanizsán is volt már hivatalos működésben. Mult évben ugyanis — fejső kereskedelmi iskolánk érettségi vizsgálatára miniszteri biztosítást küldötték ki s ez alkalommal nagy vonásokban az itteni szakköröknek is alkalma volt benne megismerni azokat a kimagasló tulajdonokat, mikkel a pécsi főreáliskolát az ország legvirágzóbb középiskolái színvonalára emelte. Valóban megérdemelt kitüntetésé itteni tisztelőit is őszinte örömmel töltötte el.

— **Az Irodalmi és műv. kör utolsó délutáni felolvasását** ma délután félnyolcor tartja a városház nagytermében. Dr. *Perényi József* főgimnáziumi tanár régi magyar nótákat fog bemutatni, melyeknek ősi dallamait, dr. *Rotschild Samu* zongorán adja elő. A felolvasás ugy irodalmi, mint zenetörténeti szempontból is rendkívül érdekesnek ígérkezik. A felolvasást az irod. és műv. kör dalárdája zárja be, *Rieger György* „Isten Hozzád” című művével.

— **Ormódi Ormody Vilmos ünnepelése.** Az Első Magyar általános biztosító társaság körében a társaság vezetésével megbízott Ormody Vilmos igazgató mai napon rendkívül szíves és lelkes ünneplés tárgya volt. Az ünneplés alkalmával az szolgált, hogy a köztisztviselők és szeretneik méltán örvendő érdemes férfiú most töltötte be negyvenedik szolgálati évét a magyar társaságnál, melynek már az alapítás óta szüntelenül egyik legkiválóbb munkása. Az óvások sorát a társaság tisztikara kezdte meg, melynek élén Dr. *Havas Rezső* társasági osztályfőnök lelkes beszédben üdvözölte az erélyes igazgatót, ki egyben a tisztviselők nemes szívű és buzgó jóakaráj is. Ezután *Kozma Andor* vezérigazgató egy okiratot olvasott fel, mely szerint a társaság tisztviselői a mai nap emlékére „Ormody Vilmos alap” címen tízezer forintos alapítványt tettek azzal a céllal, hogy annak kamatai az ünnepeit rendelkezése szerint, mindenkor beteg társasági tisztviselők javára fordítsanak. Végül átnyújtották az ünnepelnek a remek díszművet, mely pergamentra leírt gyönyörű codex irással az alapító levélnek hite-

les másolatát tartalmazza. E nagy izlésre és műveszetre valló díszmunkát a budapesti *Glaser Lajos*-féle papírkereskedő cég készítette. Ormody Vilmos meghatottan köszönte meg a tisztikar ragaszkodását s különösen azt, hogy az alapítványban az ő legbelsőbb érzelmei, a tisztviselők iránti érzelmi szeretete és sorsuk iránti való meleg érdeklődése oly gyöngéd kifejezést nyertek. A társaság kormányzó testülete ezután tartott ülésében örömmel értesült a tisztikar Ormody-ünnepéről s megragadta az alkalmat, hogy Ormody Vilmos iránti érzelmi bizalmát és rokonszenvét kifejezze. A választmány nevében *Gróf Csekonics Endre* val. belső titkos tanácsos a társaság elnöke, a felügyelő bizottság részéről *László Zsigmond* min. tanácsos, az igazgatóság részéről pedig ennek elnöke: báró *Harkányi Frigyes* indítványára elhatározta, hogy az üdvözlés jegyzőkönyvébe vételessék s a jegyzőkönyv eljes kivonata Ormody Vilmosnak á nyujtassék — A kormányzó testület ülése után a Magyarországon és Ausztriában működő biztosító társaságok igazgatóinak küldöttsége kereste fel Ormody Vilmos s benne a nagy tekintélyű szakembert és a mindig loyális kollegát melegen köszöntve, egy nagy műbecse-el bíró ezüst Hungária szobrot nyujtott át neki emlékkül. — Majd a Bécsi, a Magyar Francia, a Pannonia, a Securitas és a Nemzeti balesetbiztosító részvénytársaságok kormányzó testületei, melyeknek Ormody Vilmos szintén tagja, küldöttségek útján tisztelegtek az ünnepeltnél; a *Rinnione* magyarországi igazgatói, előkön báró *Podmaniczky Frigyes* val. belső titkos tanácsossal mind eljöttek s a legnagyobb melegséggel vettek részt a magyar társaság igazgatójának ünnepelésében; a *Foncière* igazgatósága levélben, a *Generali triestri* igazgatósága s még több intézet táviratilag a legszívelebben kívánt neki szerencsét; valamint több külföldi biztosító társaságnak külön is alkalomból Budapestre küldött képviselői jelentek meg nál, hogy társaságaik üdvözlését átadják. A társaság vizsgálo orvosai is tisztelegtek Löw főorvos vezetése alatt. A jubileum meghatottan mondott köszönetet Löw dr. meleg hangú beszédére. A testületi üdvözlések után a magyar közelet és társadalom számos ökölsége személyesen fejezte ki szerencse kívánatait Ormody Vilmosnak.

— **Halálozás.** Társaséletünk két kedvelt és rokonszenves alakját *Lichtschein Pálné* és *Kohn Adolfiné* urnókat mély gyász érte. Edes anyjuk *Deutch Samu*né szül. *Pollák Johanna* folyó hó 14-én hosszas szenvedés után elhunyt 53-ik évében elhunyt Pozsonyban. Temetése csütörtökön nagy részvét mellett ment végbe.

— **A munkásképző egyesület estélye.** A mi multságaink mindig fényesek, mindig nagy szabásuak, nem kímélnék az előkészületekhez sem időt sem pénzt, a rendezők már hetekkel azelőtt fáradoznak, izzadnak, minden megvan bennük, a mit ezüstért, aranyért könnyen meg lehet szerezni, csak egy hiányzik belőlük — a kedélyesség, pedig ezt sohasem kell vásárolni, igaz, nem is lehetne, mert azt nem a specerájós bolt csokoládés fiókjában, sem a galanteristák üvegszekrényében tartogatják. A kedély érez, és így rokon a szívvel, azt állítják a pszichológusok, szűkebb értelemben, mint melléknev — „kedélyes” — a németek mintájára a társas élet kellemességei iránti való fogékonyságot jelent. A mi társaságunk, v. jobban mondva a mai társas együttlétempör, ragyogó búzske hidegségében, szép mint a hófóhéj kamélia, melynek nincs illata, a szegfű ép oly tiszta, ép oly hófóhéj és sokkal szebb, sokkal kedvesebb, mert melege, vonzóvá teszi illata, mely talán a virág szíve Anyyira

takarгалják ma már szívüket az emberek, hogy végre a sok rejtegetésben elvesztek, elkopik egészen, már pedig szív nélkül nincs kedélyesség, e nélkül pedig igaz multság. Merészen állítjuk, hogy a legtöbb kedélyességet és igazi kellemességet a munkásképző egyesület estélyén lettünk eddig mindig, mintha csak ezeknek az egyszerű, szorjalmas embereknek volna szívük. Nem feleslegnek, nem pózónak; a maguk természetességükben néha naivak és ez tán a legszebb zománc rajtuk. — A nagykanizsai munkásképző egyesület dec. 26-án, azaz karácsony második napján, saját könyvtára javára a „Polgári Egyet” nagytermében hangteremtéssel egybekötött táncestélyt rendez, a melyről előre is elmondhatjuk már, hogy fényes sikerrel fog végződni. *Dobrovics Milán* viz. r. b. előnk és *Fischel Lajos* egyes. előnk nagy buzgósággal, igen szép programmóval válogattak össze, hogy az estélyt minél vonzóbbá tegyék. A műsört itt adjuk: *Bötesödal*, Mozart-tól éneklő *Herlinger Olga* k. a. (Csakortnya) zongorán kíséri *Pollák Miksa* 2. *Katona serendé*, *Fahrbach*-tól zongorán és fuvolán előadják *Irnler Juliska* k. a. és *Major Gyula* 3. *Kárpáti Manó* tanár felolvasást fog tartani. 4. *La Sonnambula* J. Leibach-tól. Magyar népdalok. Zongorán előadja *Herlinger Olga* k. a. 5. *Alföldi legény*. *Rieger György*-től, előadja „Nagy-kanizsai Irodalmi és Művészeti kör” dalárdája. Belépti-díj: *Paholy* 5 frt. 1-2. sor 1 frt, 3-5. sor 80 kr., a többi sorok 60 kr. Földszint 50 kr. Karzat 30 kr. Kezdeté pontban fél 9 órakor. Jegyek a meghívó előmutatása mellett *Belus Lajos* és *Práger Béla* urak gyógyszerárában, továbbá *Fabick és Asztalos*, *Alt és Böhm* és *Kohn L. Lajos* urak üzletében előre válthatók. Felülízetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A zenét *Zsolnay Vilmos* kitűnő zenekora szolgáltatta.

— **Szándékos emberölés — tizenkét-évi fegyház.** Két hónappal ezelőtt történt, hogy *Polgár Bereit*, a sánci uradalom kanászt saját bojtárja agyonlőtte. *Polgár Berei* sohasem élt jó laban *Tamá*s János-nál, mindig találtak okot arra, hogy összeszólalkozhassanak, pedig az igazi háttér itt is csak — asszony volt, egy már félig elhervadt, fakult szépség, melyen az idő ott hagyta gyászos nyomait, csak a szemekben égett még valami dejes sugár; mely utat talált a fiatal bojtárlegény szívéig. Mind a hárman rejtegettek ezt, hanem szeptember 25-én kippattant a titok. *Polgár* valami ürügy alá t ismet rapított bojtárjára, sőt haraga annyira elragadta, hogy egy hatalmas husággal megütötte. Nem lett volna ez még oly nagy baj, hanem meglátta az asszony is. A legény késsel rohant ellenfele után, de ez egyszer elmenekült, nem érthette el. De megmaradt lelkében a vad bosszu gondolata. *Tamá*s János bejött Kanizsára és vásárolt egy revolvert, még ott az üzlethelyiségben beillesztette a golyókat az ágyakba. Mikor leereszkedett az esti sötétség, határozott tervvel hazament. *Polgár* ép vacsoránál ült, mikor benyitotta az ajtót. Köszönt nyugodtan, minden felindulás nélkül, aztán ezekkel a szavakkal fordult a gazdához: „Báró bácsi, jöjjön csak ki, valaki megakarja nézni a disznókat!” A kanász mintha csak eledelte volna a délelőtti zavart, gyanútlanul kiment, de alig tette be maga után az ajtót, *Tamá*s előrántotta a revolvert és szónéklül ötször rálőtt. *Polgár* mereven dőlt végig az ajtó előtt, az egyik golyó találta csak, de ez kioltotta életét. A gyilkos bojtárlegény maga jelenkezett még az nap éjjel a helybeli csendőrségnél. — Ebben az ügyben tartotta meg a kir. törvényszék kedden délelőtti a végvártárgyalást. Tamást szándékos emberölés vétségében mondták ki bűnösnek és tizenkétévi fegyházra ítélték.

— **Székely szántárlat** a legzebb sikerrel tejezte b. szombathelyi idényét és néhány het óta már *Székesfehérváron* araja esteről-estére az elismerést, ami nagyot jelent, mert *Fehérváron* csak nemrég került dobra az ottani szép színház, mert a közönség részvétlenségén szenvedett mindeddig hajótörést a nemzeti-színház. A tarsulat legnagyobb részben tehetséges, új tagokkal gyarapodott és így a sikerek következetesek, azonkívül repor-

Naptárak 1898. évre,

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor**, Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár**, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak

Kaphatók **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán

toárjába felvette a legújabb fővárosi darabokat mind." A társulat főbb erői: *Gazdy Aranka, Gyurman Alice, Répássy Gusztó, Hídeghy Ernő, Sz. Nagy Imre, Hetényi Elemér, Szepessy Gusztáv.* A társulat február hó 23-án jön Nagy-Kanizsára.

— **Műkedvelői előadás.** A keszthelyi iparos ifjak önképző köre, e hó 26-án az „Amazon szálló dísztermében részben a Keszthelyen felállítandó gróf Festetics György szobor alapja javára műkedvelői színi előadással egybekötött táncestélyi rendez. Színre kerül a „Vén bakancsor és fia a huszár". Kezdeté este 8 órakor.

— **Adományok a Népkönyha javára.** *Grünhut* Alfrédre 4 forintot, *Janda Károlyné* kelkáposztát, *Ebenspanger* Lipótné 8 zsák burgonyát, *Wucskics Jánosné* 8 liter babot, *huzaj fej* káposztát, *tiz* korszor hagymát, *Zerkowitz* Lajosné 1 zsák zöldséget, *Oesterreicher* Bernátné 10 kiló lisztet, 5 kiló zsírt, 4 zs. sárga kását sziveskedett a Népkönyha javára adományozni, mely adományokért ez utón is köszönetét nyilvánítja a Népkönyha elnöksége.

— **Diadalút áll a párisi Dr. Boiton** Injektio orientál készítője, mert orvosi körökből a legbizalmasabb elismerések érkeznek a szer pótolhatatlan és kitűnő hatásáról.

— **A „Magyarország"** politikai napilap ez idő szerint a legjobban szerkesztett lap az országban. Legelső rangu írónk és publicistáink ma kétségteendő a Magyarországra irnak. Első sorban *Bartha Miklós*, az országunk ma legragyogóbb tollu publicistája, továbbá *Pázmándy Dénés, Hock János*, maga a főszerkesztő *Holló Lajos, Hentaller Lajos, Inczédy László* stb. napról-napra a legélénkebb és legelvénebbé teszik a magyar olvasóközönségnek ezt a kiválóan kedvelt lapját. A Magyarországon jelennek meg azonkívül *Móra István*nak országzerle feltűnést keltő tárcái. Ugy hogy a ki eleven jól értesült s igazán első rangu hírlapot akar olvasni, az bátran a Magyarországhoz fordulhat. A Magyarországot nemcsak nemes, előkelő hangja, egyenes, nemzeti iránya és minden tekintetben hozzáférhetlenség teszi a magyar olvasó közönség előtt becsese, hanem az is, hogy a család minden tagjának nyújt kellemes szórakozást. Tárcái regényei, eleven hírei, párisi divallvelei stb a legkedvesebb olvasmányt képezik. A Magyarországot az éjjeli postával küldetik szét, úgy reggel már az ország legtávolabbi részeiben is ott van. Mily előny a hivatalnoknak, földbirtokosnak, kereskedőnek, iparosnak és minden intelligens embernek, hogy más lapokat megelőzőleg olvashatja már reggel mindazt, ami az országban és külföldön történik. Az országgyűlést, a hivatalos közléseket, a bel- és külföldi hírszövegeket, szóval mindazt, a mi nemcsak érdekes, de az illetőnek állására és üzletére nézve is nagy befolyással van. Tudjuk, hogy mily előnyösen használják fel egyesek, ha valaki egy nappal, vagy félnappal el van maradva az eseményektől. A ki ma egy fontos hírt előbb tud meg, az mérhetetlen nagy előnnyel van a többiek felett. A „Magyarország" mindenkire nézve lehetővé teszi ezt a korai és megbízható értesülést. Ez biztosította a Magyarországot részére, azt az óriási elterjedést, a minnek ma örvend. A „Magyarország"-ra legcélszerűbb postautalványon előfizetni akár egy óra (1 frt 20 kr.) akár egy negyedévre (3 frt 50 kr.) Cim: Magyarországi kiadóhivatala Budapest, Sándor u. 2. A félévi előfizetési díj 7 frt, az egész évi 14 frt.

TANÜGY.

— Hivatalos rész. —

A Zalamegyei Ált. Tanítótestület elnökétől.

23/897. sz.

A Zalamegyei Ált. Tanítótestület járási köréi tek. elnökeihez.

Igen tisztelt Elnök Ur!

A központi választmányának 1897. dec. 16-án tartott üléséről felvett jegyzőkönyvet hivatalos lapunkban, a Zalában, alább közölve, azzal a tiszteletteljes kérelemmel küldöm meg, hogy a központi választmány ha-

tározatait tudomásul venni s e határozatok értelmében eljárni méltóztassék.

Nagy-Kanizsán, 1897. dec. 17-én.

Kiváló tisztelettel:

SZALAY SÁNDOR,
tantestületi elnök.

Jegyzőkönyv

A Zalamegyei Általános Tanítótestület központi választmányának 1897. december hó 16-án Nagy-Kanizsán tartott üléséről.

Jelen vannak: *Szalay Sándor* elnök, *Valigurszky Antal* alelnök, *Poredus Antal* főjegyző, *Kovács Miklós* és *Szabó István* jegyzők, *Kertész József* pénztárnok, *Krámer Lajos* könyvtárnok, *Váryné Szakonyi Józsa*, *Farkas Vilma*, *dr. Bartha Gyula*, *Hajgató Sándor*, *Allmann Mór* és *Váry József* választmányi tagok.

1. Elnök, miután üdvözlö a választmány tagjait s az ülést megnyitottak je'nti, felolvastatja a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Kertész József pénztárnok az 5. pont alatt hozott határozatra vonatkozólag je'nti, hogy az Országos Tanítói Arvház javára különböző pénzüzeteknél elhelyezett betéteket, amennyiben azok ott jóval többet jövedelmeznek, mint e'etleg más pénzüzeteknél jövedelmezniének, mindaddig nem mondotta föl.

A választmány, tekintettel a pénztárnok által fölhozott indokra, az egyes betétek eddigi kezelését a jövőben is meghagyja.

2. A Magyar Tanítók Turista-Egyesülete fölhevást küldött tönörülés céljából a különösen a helyi bizottságok szervezésére buzdít.

A központi választmány fölhevja a járási köröket, hogy — amennyiben járasuk székhelyén helyi bizottságok szervezésére a viszonyok alkalmasak, és iránt saját hatáskörükben intézkedjenek és bővebb értesülés céljából a Magyar Tanítók Turista Egyesületéhez (Budapest, VI. ker. Aradi utca 17. sz.) forduljanak.

3. *Hajgató Sándor*, a nagykanizsai járáskör elnökévé választatván meg, a központi alelnökségről lemond.

A központi választmány, míg egyrésztől sajnálattal veszi tudomásul *Hajgató Sándor* lemondását, másrésztől örömmel üdvözlö őt a nagykanizsai járáskör élén.

4. Elnök je'nti, hogy megbízatásához képest levelben megkereste *Kanovics Györgyöt*, a balatonfűredi Szeretetház igazgatóját: vajjon ott elég kedvezőek volnának-e a viszonyok arra, hogy f. é. augusztus végén a közgyűlés B.-Fűre den tartassék meg. Erre ő meleghangú levelben kedvező választ küldött s kijelentette, hogy teljes erejével azon le-z, hogy a megyei tanítótestület gyűlése a legszebben sikerüljön, a lehető legmértékeltőbb anyagi áldozatok mellett.

Örvendetes tudomásul szolgál.

5. Az egyes járáskörök elnökei közül a keszt helyi és nagykanizsai járás elnöke az őszi közgyűlés jknyvét betérjesztte. A másik 3 kör elnökét a központi elnök külön levelben szólította fel a jegyzőkönyv beküldésére. Erre az egerszegi jkör elnöke azt je'ntette, hogy fontosabb tárgy hiányában ez évben — kivételesen — nem tartották meg az őszi közgyűlést. A muraközi jkör alelnöke azt je'ntette, hogy a kör évenként csak egy gyűlést tart. A sümegi járáskör elnöke sem jegyzőkönyvet nem terjesztett be, sem választ nem küldött a fölcsólításra.

A központi választmány a keszt helyi és nagykanizsai járáskörök őszi közgyűléséről szóló jegyzőkönyveket tudomásul veszi. A zalaegerszegi járási és a muraközi tanítói köröket felhevja, hogy az Alapszabályok 38. szakas a intézkedését lehetőleg betartani sziveskedjenek; a sümegi jkör elnökét pedig fölcsólítja, hogy az őszi közgyűlés jegyzőkönyvét haladéktalanul küldje be vagy a fentörök akadályról terjeszzen be je'ntést.

6. A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága ügyében a nkanizsai járási kör őszi közgyűlése aként határozott, hogy a megyei tanítótestület, mint ilyen, lépjen be rendes tagul; a keszt helyi járáskör szintén öhajítja ezt, de a jkör külön is beje'nti a rendes tagok sorába való belépési szándékát s ha ez elfogadtnak, a központnak járó egy harmadból közvetlenül öhajítja befizetni tagsági díját.

A központi választmány a megyei tanítótestület, mint ilyen, fogja beje'nteni tagul s a létszámának megfelelő tagsági díj összegét a központi pénztárból fogja fizetni a tagok külön megterhelése nélkül. Ennek folytán a járási körök külön je'ntkezése fölöslegessé válik. Ezre' kapcsolatosan a központi választmány fölhevja a járáskörök elnökeit, hogy — miután a je'ntkezésnek f. é. dec. 25-ig meg kell történni, — a járáskörök tagjainak létszámáról a központi elnökséget haladéktalanul értesítsék. A központi pénztáros pedig megbizja, hogy a beje'ntendő létszámuk megfelelő tagsági díjösszeget a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága pénztárába fizesse be.

7. Elnök je'nti, hogy *Csathó Alajos* a keszt helyi jkör elnöke egyizben 3 frt 50 krt; másodizben pedig 1 frt 65 krt küldött be egyharmad címen a központi pénztár számára.

A keszt helyi j.-kör pontosságra örvendetes tudomásul szolgál. A többi j.-köröket fölhevja központi választmány, hogy a tagsági díjak egyharmadát a központi pénztárhoz (*Kertész József* polg. isk. tanár N-Kanizsán) mielőbb küldjék be.

8. *Józsa Mihály*, a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz szolgálattételre beosztott állami tanító, az állami szakzeri tanfelügyelet szervezése kérdését tárgyaló és sajtó alá rendezendő munkájához egy mellékelt kérdőíven a tantestületi elnökség részétes véleményének beküldését kéri, még ez év folytán.

A központi választmány megbizja az elnököt, hogy tudja meg *Józsa Mihálytól* egész határozottan: vajjon a folyó 1897. polgári év, vagy az 1897/8. tanítási év tartama alatt kívánja-e a részletes vélemény beküldését. Ha a polgári év végéig öhajítja, ez esetben a mélyreható tanulmányt, megfontolást és részletes megvitátást igénylő kérdések tárgyalásába az idő rövidségénél fogva nem bocsátkozhatik. Ha azonban a véleményt csak a folyó tanítási év tartama alatt kellene betérjeszteni, ez esetben a kérdő pontok részletes vélemény előterjesztése céljából az ügyvezető bizottságnak adassanak ki.

Több tárgy nem lévén, elnök megköszöni a szives megjelenést, s az ülést bezárja.

Kmf.

POREDUS ANTAL
tanestületi főjegyző.

SZALAY SÁNDOR
tanestületi elnök.

PÉNZÜGY.

A valutarendezés

Hol a valutarendezés?
Urban van Berlin felé!

Azax hogy a mit papírra tettünk, az itt marad, csak az megy el, amit aranyba fektettünk.

1892. az az emlékeztetés szám, mely a valutatorvényhozás évét jelzi. Akkor csináltuk meg az arany valutát papíron. Bölcösen megállapítottunk egy paritást is arany és ezüst között, csináltunk koronáértéket s Wekerle miniszterelnök megígérte, hogy öt év alatt arannyal fogunk fizetni.

Mi történt azóta? Aranyat vásároltunk a legrosszabb időben, drága pénzen, magas árszóval. Az aranyat beraktuk az osztrák-magyar bank pénzébe, s gyűjtöttük, tőlünk telhetőleg, költséget és fáradságot nem kímélve.

Volt azonban egy-egy hang már a kora kezdetől fogva, amely azt mondta, hogy az aranyvalutát papíron, szóval megcsinálni, mit sem ér, hogy az idő nem jól van megválasztva az aranybeszerzésre, hogy sippal és dobbal nem lehet madarat fogni, hogy aktív fizetési mérleg nélkül a világ legzenialisabb pénzügyminisztere sem csinálhat valutarendezést. Volt egy hang, a mely azt mondta, hogy mikor évenként 180 millió megy ki tőlünk aranyban kamatok fejében, akkor mit sem ér a 8-400 millió valuta arany, mely három év alatt visszamegy a külföldi bankokba, mint a megvásárolt kutya, ahogy megcsúszhatik az előbbi gardájához.

Ezt a hangot akkoriban kinevelték és meggyanúsították. Pedig elég érthető nyúlással beszélt, és előre megmondta, hogy 1897-re, de azután sem lesz készpénzfizetés, mert körülményeket mesterségesen csinálni nem lehet, s a készpénzfizetés állandó fontartásának fötétéle a fizetési mérleg aktivitás, ami nálunk nincs meg.

S ime! A haláridő elérkezett. Az arany az utóbbi időben bőven áramlott be, bővebben, mint mikor erővel hozták a olyan bőven, hogy maga az osztrák-magyar bank is meguntta.

A bank a nyár elején elbizakodottságában már arról kezdett beszélni, hogy már a legközelebbi hetekben saját szakállára megkezdi a valutarendezés végső effektusát, a készpénzfizetést. Ez azt jelenti, hogy a bank, melynek jегjei most kényszerfolyammal vannak ellátva, minden jelentkezőnek arannyal váltsa be bankjegyét, vagyis aranykészletét a közönség rendelkezésére bocsássa, arannyal töltsen meg a forgalmat.

A terv igen dicső volt és a magyar valutarendezés barátai boldognak érezték magukat, mert abban a véleményben voltak, hogy végre célnál van a valutarendezés, lesz arany és a pénzforgalom pengő aranypénzzel fog folyni. Pedig hát a dolog sehogym nem volt olyan egyszerű, mint ahogy az aranyvaluta barátai gondolták, mert ez a részleges készpénzfizetés, melylyel a jegybank megelőzte volna a saját kormányát, milyen káros lett volna az egész ország finánciáira nézve, azt csak most látjuk igazán.

A dolog ugyanis abban állott, hogy az osztrák magyar-bank nagy arany-vásárlási kedvében annyi aranyt vásárolt össze, hogy már maga sem bír vele. A bank értékétkészlete már meghaladta a félmilliárdot s a dobálódzás a külföldről még egyre tartott, az arany látszólag magától jött. A bank pedig nem tudott mit csinálni az aranyával és nem gondolva meg azt, hogy azért az aranyért ismét kölcsöncimletek mentek ki az országból, melyekért a kamatot csak nekünk kell majd megfizetnünk, a beáramlásra azzal akart válaszolni, hogy a nélkülözések árán, drágán összegyűjtött aranyát az ablakon dobálja ki.

De a bank jó szándékának ideje korán utját állták s most megjött a próbája a bank e tervezett jeles intézkedésének.

Politikai komplikációk arra indították a külföldi tőkét, hogy meglődítsák azt a lavinát, melyet az értékpapírok visszaáramlásának nevezünk. A berlini piacon a hollandi, belga és német tőke eladogatta az értékeinket s Bécsből vászont árad kifele az arany.

Es ezenközben megnyilatkozik a rég nem látott árszió.

Hol volna a valutaarany, hogy ha a bank nyáron piacra vetette volna? Mennyivel nagyobb lenne az értékpapír-visszaáramlás, ha a bank ma aranyával nem igyekezhetne az ársziót tőle lehetőleg csökkenteni?

Az árszió ma tényleg megvan. Az arany meg ávdörölgőre tért Németország felé. Igen, ez a valutaarany.

A készpénzfizetés megkezdésével pedig várhatunk addig, a míg az ország fizetési mérlege aktív lesz, a mikor nem kell az értékek visszaönléséről télnünk, s mikor olyan konzolidált gazdasági és politikai viszonyok közé jutunk, hogy a szabad forgalomból nem viszi ki a passzivitás a jó pénzt.

Vajjon el fog-e ez következni?

KERESKEDELEM.

Védekezés a tengerentuli verseny ellen.

Gyakrabban rámutattunk már, hogy az amerikai Dingley-bill valószínűleg hasznunkra fog válni, mert ki fogja hívni az európai államok megtorlását az amerikai versenyével szemben a gátat fog vetni a tengerentuli nyerstermékek beáramlásának. Most az amerikai Egyesült-Államok vámpolitikája fölött újult erővel indult meg a dicsküszszió, kivált a közös külügyminiszter ismert expozéja kapcsán. Számos hírlapi cikk fejtegeti az Európa és Amerikai közti vámbáboru eszéiyet, szembeállítva az Egyesült-Államoknak Európába irányuló kivitelét azzal az árumennyiséggel, melyet Európa az amerikai kontinensen helyez el. A becslések nagyon eltérők, már csak azért is, mert sokan bizonyosra veszik, hogy Európa egyesülése esetén az Egyesült-Államok elzárják Észak- és Dél-amerika összes piacait. A kérdéssel tüzetesebben foglalkozott a napokban a reichenbergi keres-

kedelmi kamara. Az ott előterjesztett jelentést, melynek konkluziót a kamara elfogadta, a következőkben ismertetjük:

Az új amerikai vámtarifában világosan nyilvánul az a szándék, hogy az európai gyártmányoknak teljesen hozzáférhetetlenné tétessenek az amerikai piacok. Ha szemügyre vesszük az Egyesült-Államok összes kereskedelmét, úgy látjuk, hogy a köztársaság sok európai árut fogyaszt ugyan, de viszont sokkal nagyobb mennyiségben helyez el árukat Európában és pedig főleg mezőgazdasági terményeket. A köztársaság azonban az ipar készítményei elhelyezése szempontjából is utalva van az európai piacra, mindazonáltal prohibítiív politikát követ az európai iparral szemben. Ezt az osztrák ipar máris igen erősen érezte meg: öblösüvegárak, gablonici cikkek kristályárak, dió- és fémgombok egyre veszik a tért. Az osztrák textilárak kivitele Amerikába 1890 óta rohamosan hanyatlott, a pamutárak kivitele 966,000 dollárról 16,900 dollárra, a selyem- és bársonyáraké 412,000 dollárról 156,000 dollárra csökkent, míg a lenárak kivitele egyelőre még a régi színvonalon maradt. A kamara előadója ezek után arra utal, hogy a megtorló rendszárlályokra van elég mód, ha egész Európa egyetértően alkalmazza azokat. Van sok termék és gyártmány, melyeket most Amerika szállít és amelyeket Európában is lehet kapni. Ilyenek gabona, sziradékok, festő- és cserzőanyagok, kaucsuk guttapercha, kefe- és szitakőb-árak, papírárak, fa- és csontárak, gépek s.b. A kamara azzal a kérdéssel fordul tehát az osztrák kormányhoz, hogy a monarchia az európai iparállamokkal egyetértve kezdje meg a megtorló politikát az amerikai védvám-intézkedésekkel szemben.

IRODALOM.

A szabadságharoz képosarnoka Jókai, Bródy Sándor, Rákosi Viktor, 1200 képet gyűjtöttek össze 1848-49-ről. Ezekhez írták meg a legjelesebb írók közreműködésével a dicsőséges idők gyönyörű történetét ilyenformán 48-49-nek a legteljesebb, legkimerítőbb könyve ez, amely „1848” címen most albumalku igenelőző füzetekben jelenik meg. Az eddig megjelent 3 füzetből másodszor példány fogyott el eddig: a mi arra vall, hogy nem lesz magyar ember, aki megne szereze szabad-ágh-réának e biblijáját. A szerkesztők és kiadók abban állapodtak meg, hogy a hatalmas díszmű 30 füzetben teljes lesz minden körülmények között, és ha mégis többet adnának, akkor kötelezik magukat azt ingyen adni a vevőknek. Így a teljes munka: 9 forint lesz és egy krajcárral sem több. „1848” harminc krajcáros füzetekben is kapható minden boltban. Képes, bőveges tájékoztató é lapok minden előfőtőjének ingyen ad és kérésre küld a helyi könyvtárosok vagy a kiadó: Révai testvérek írod. s. t. Budapesten (Váci-ut.)

Magyar méhéskönyv. Irta Dr. Farkas Mihály. Ez a nagy népszerűsége jutott könyv most már ötödik kiadásban jelent meg. Az ötödik kiadás a méhéskészítési fejlődéshez képest, az újabb tapasztalatok felhasználásával teljesen át van dolgozva és számos magyarzó képpel megvilágosítva. A könyv tiszta, világos, jó magyarsággal van megírva, minden felesleges részletezés elkerülésével, csupán a gyakorlatiaságot tartva szem előtt, miért is a gyakorlati méhéskészítők foglalkozniuk, elsősorban a kezdőknek, különösen ajánlható. A munka a Franklin társulat kiadásában jelent meg (Budapest, Egyetem-téca 4.) Ára 50 krajcár.

Olvasó könyvtár, szerkesztő Gyulai Pál, kiadja a Franklin Társulat. A népszerű vállalatnak ismét két kötete (388-384) hagyta el a sajtót. Mindkettő eredeti magyar munka. Az egyik Cseregy Antaltól „Jellemrajzok” (388), melyben irodalmunk és politikai közéletünk három kiváló alakjának jellemzését kapjuk Cseregy Antaltól, a magyar publicisztika fényes tollu munkájától. Nagy Pál, Beöthy Ödön és Szentkirályi Móric képei annak a nagy korszáknak a képéből kibordorodnak ki, melynek ha nem is legnagyobb alakjai, de úttörő munkái voltak, a kiknek neve méltó az utókor becsülésére. Eötvös, Kosztich, Dessewffy József és Kemény maguk teremteték korszakukat. Cseregyy kitűnően érti, mint kell kibordorítani az egyéniségüket legkifejezőbb jellemző vonásokat, életük és munkásságuk ama momentumait, a melyekből a jellemrajz tőkéltelessé lesz. E nembe kevesen érnek föl irodalmunkban Cseregyvel. Könyve méltó arra hogy az iskolában mint a magyar műproza mintáját olvassák, méltassák. Ára 80 kr. — A másik Pálffy Albert regénye: „Ne hallja híret az anyjának”, mely a magyar regényirodalom ama kevés terméke közül való, melyek a napi termelés színvonalán felül emelkednek. Pálffy eddig legjavában a negyvenes — ötvenes évek köréből vette regényeinek tartalmát, jól kikerekített mesejét. Most a modern társaságba vezet és egy kedves szerelmi történet keretében jól mutatja be annak jellemző alakjait. Nem a modern írók fejtegető állított lélektanával, külső hatásait kereső írfangyalval dolgozik; regénye épűgy megfelel a jó regény irodalmi követelményeinek, mint a jóllelt olvasó magasabb igényeinek. Az érdekes és terjedelmes könyv tetszős nyomán, és ára 80 kr.

* **Mátyás Diák** legújabb száma is kétségteletlenül teszi, hogy ez időszériát az összes élelapok között a Mátyás Diák a legvígabb és legértelmesebb. Kétszer annyit nyújt úgy szövetségben és képekben, mint bármely más vig újság; azonkívül annyira változatos, hogy szinte csodálatos Alakjainak eredetisége, adomáinak sokasága, aktuális közle-

ményeinek tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőre képes, mint az a husz-harmadik század karrikatúra- és adoma-illusztráció, a melyek először rajzolóik tollából kerülnek ki. Minden számban egy befejezett vig elbeszélést nyújt. A Mátyás Diák új körülmények között valódos csafádi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dologot. A Mátyás Diák egyáltal a legelőször élelap is, mert először ism. Ára egy negyvenéves csak 1 frt 50 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Sarányu-utca 3 szám) szivesen küld mutatványasmat, ha csíránt megkeresik.

A Budapesti Napló karácsonya. Élénke emlékezik még a magyar közönség annak a tiszonyok magyar újság-íróinak az esztére, akik, hogy függetleníték magukat minden politikai befolyás és minden vállalkos tőke nyúga alól, megalapították a maguk erőiből, minden vállalat nélkülözésével a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt a **Budapesti Napló-t**. A lelkes kis csapat most alig másfél év leforgása után, a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újságokigáltozója lett. Magával hozván fényes és jöhírői írót nevezek, bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtven mindennap össze mind azt, ami a szerkesztőség e lap szabadelvű és feltétlenül minden irányban független politikájának, nemzeti érdeletének és magas ízlésének minden huszonegy órában ismétlődő bizonyágát adja: — a **Budapesti Napló** ma már nem csak kalotaszékének történetében új és eredeti, de a közönség szimpátiájának gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. És minden számban arra vall, hogy a **Budapesti Napló** alapítói megérdemlik azt a támogatást. A **Budapesti Napló**-nak friss és megbízható értesítések, komoly, tartalmas politikai cikkei a melyek nyomatkossá teszik a fiatal, de politikai műlra máris döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonalát, gazdag informatív anyagát, kitűnő ért stílusát, kimerítő, ötletes, változatos eleve rovatait s mindenredő kölcsönnyelnek változatossága és folyton gyarapodó bővege: napról-napra ékezősödően tanuszkodik arról, hogy a **Budapesti Napló** fényesen megfelelt a legvéresebb várakozásnak is, a mely megjelentét megelőzte. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasóközönsége könt páratlanul meleg és szives viszony fejlődött ki. Napokint jelentkezik ez a Szerkesztői úzenek-ek rovataiban. A magyar közönség: nekünk csatlakunk.

A Budapesti Napló szerkesztőség: egy akarja meghálálni hatalmas közönsége támogatását, hogy karácsonya kivétel nélkül minden előfőtőjének, az újonnan belépőknek is, olyanul bumot helyez az asztalára, amely valódos irodalmi kincs, a világ legnagyobb íróinak találkozó helye. Az album minden egyes cikke egy-egy irodalmi remek, kövvetlenül a Budapesti Napló számára készült és nagy belső ártékénél fogva esztendőnkön át lesz öröme, díszje minden család asztalának.

A Budapesti Napló szerkesztősége, amely csakis addigi munkásságára, hírlapírói sikerére hivatkozva és a közönség szimpátiájára appellálva, fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem csatlódtott szubalimában és nem csatlódtott a közönséghez, amely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első perctől fogva. Ez a közönség se csatlózik beune, arra vállaltve, szakadatlan buzgóssággal és lelkesedéssel törekszik. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vészi József, Szerkesztő, Brant Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, ifjabb Ábrányi Kornél, Clair Vilmos, Carri Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, Dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, dr. Merkl Adolf, Dr. Márton Miksa, Molnár Ezeas, Pekár Gyula, Dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadar, Thury Zoltán, napról-napra egész erejéit, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitatását vis i a barba. Hűséges szövetségese ebben a külső munkatársak fényes serege, amelyből csak Ágai Adolf, Balogh Pál, Bekács Gusztáv, Bessenyei Ferenc, Békéd Antal, Eötvös Károly, Fasal Géza, Gécsy István, Dr. Hagara Viktor, Dr. Halász Ignác, Lupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyay Dező, Mikló Ididor, Munkácsy Kálmán, Szabón-Nogáll Janka, Szánka Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkény István, és Tutek Anna neveit említjük most.

Ez a rugója a Budapesti Napló eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítaka jövődó zmlárd existenciájának. Es még egy. Annak az újságnak, amely senki másé, csak a szerkesztőségé és a közönségé, amely semmiféle idegen tőke szolgáltatásban nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hásnak, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja; ebben a függetlenségében semmiféle sem hasonlítótó hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyel-mét újól is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot. Olvasóira az újdonságok iránt érdeklőknek és valódosok lelki íptálsókra azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók gazdag szereplésében kedvtől telik

C S A R N O K

A z ő á l m a.

— Beszélőke. —

Irta: **Paál Árpád.**

Egy fiatal leány szobája szelid ábrándok, ezer apró gondok otthona.

A verőfényes nyári nap rekkenő sugari vas-tag kéveiben esnek a szélés ablaktáblákra s erejük tulhatalma pazarul omlik szerte az alig széthajló nehéz draperiák halványkék selymén. Karsu majolika vázákban halvány kameliák tetszelegnek a márvány consol magas kristály tükrében s edesen mosolyognak ifjú urnódjúkre.

Minden oly kedves, oly gyöngéd, oly szelid.

A szomszéd nagy szalon nehéz portiere-én át csevegő madár hang szól a terras alatti vad-gesztenye lák sűrű lombjai alól. Ez az egyetlen hang, mely megszavarga a beszédes csöndet.

A felnyitott zongora előtt ül a ház „nagy leánya”, Elma.

Pici lábait kényelmesen nyugtatja a pedál sárgaréz lapján, míg puha kezecskéi vetélkedve fehérenek az — ep elmúlt percben leültöt billentyűk elefántcsont lapjaival. Beszédés, szelid tűz, sötét szemei élénken tévedeznek az üresen álló hangjegy állvány szeszélyes faragványai között, mintha átható tekintetét kerülőnek a zongora sarkához könnyed fesztelenséggel hajló ifjunak, ki nek szóltalan ajka helyett nyílt homloka derűje beszél, és szemének élénk tüze árulja el lelke tul-boldogságát.

Ervin a ház barátja.

A gesztenyefa lombjai között elhallgatott a csi-csergő madár. Elma és Ervin szemeiből egy beszédés sugár villant össze. A szívek találkozása a lélek kristály tükrében, melynek fénylő lapján egy jövő boldogsága rajzolja rózsás álmait. Halvány pir szállt végig az ifjú leány arcán s Ervin ajkain szelid szavakra kelt a kimondhatatlan érzés.

— Köszönöm, kedves Elma, ez édes dalt. Ön lelkem melyére látott s szívem legdrágább titkát csalta át a rezgő hurokra. Sokszor mondtam, mily rajongással szeretem a zenét; de ily bűvös erővel nem hatott még át dal soha. Most valóban értem s átérzem ama kedves szavait, hogy legkedvesebb foglalkozása:

Az ideálok világában
Keresni azt, ami bocsás;
Ama nem értett boldogságot,
Amelyért élni érdemes.

Eszményi világba ragadt most engemet is, hő-
érzem: én is föltalálom a legnagyobb boldogsá-
got, amelyért élni érdemes.

Elma barátságosan nyújtá kezét Ervin felé s
ajkain édes mosolylyal ébredett a válasz:

— Örvendek, édes Ervin, hogy önt is annyira
meghatotta e dal, — legkedvesebb dalom. Lássu
barátom, mennyire igaz az, hogy a zene a leg-
tisztább művészet, hol az ideálok örök szép vi-
lága edesen öleli magához ezt az annyit korhol-
t, annyit szidalmazott durva földet, a melyen mi
itt — apró porszemcsék — nagy hangon vél-
jük uralhatni a világot, s ünámitással kérkedünk
a szép természet ellenében.

— Kedves kis világbölcs — mosolygott vissza
Ervin. — Igaza van, kedves Elma. Bocsásson
meg, ha tán erős kifejezéssel élek, de hiszen va-
lót mondok: ön talán nem is érti mit mond,
csak érzi s ezért oly igaz. De hiába! Mi itt ket-
tecskén a társadalmat fel nem foghatjuk s
jobbá sem tehetjük, bármint ostorozzuk.

— Oh! én nem is akarom — nevetett Elma,
sőt inkább elfordulok tőle s nem tekintek túl
azon a kis körön, a melyben én itt, az otthon-
ban oly boldognak érzem magamat. Tudja, olyan
formán szólok én is, mint az „Ember tragédiá-
á”-ban van:

Forogjon a világ a mint akar;
Mít bánom én, pihenni akarok.

Ugy-e, helyesen teszem? Ha aztán, még is túl
kell lépnem az édes otthon határát, ott kint is
vértve érzem magamat. Ha itt-ott apró bántal-
mak érnek: könyveimhez fordulok, s kedvenc
költőim társaságában élem magamat, egy jobb
világba. Ha talán — a mi legkirhatlanabb hi-
bánk — női hiúságot bántja valami: virágaim
között vigasztalódom, hisz azok közt is az ár-
tatlan ibolya s a szerény kis nefelejts a legked-
vesebbek. Mikor pedig már nagyon elszorult a
szívem, — sokszor magam sem tudom, hogy
miért, — ide jövők drága zongorámhoz, s ez
mindig megnyílt, fölvidít. Lássu csak, ennyi az
én egész „világ-bölcsességem”. Hiába csulolódik,
hiába nevet ki, én elégedett vagyok ez édes kis
körben s olyan jól, oly boldognak érzem itt
magamat.

Ervin túlradott szívét titkos remegéssel tölték
el Elma nyugodt szavai.

— Mily boldog ön, édes Elma, — válaszolt,
nehéz küzdelem után önmagával, hogy e hangon
szóhat nyugalmáról, boldogságáról. Köszönöm
öszinteségét. Ön megtanított engem megismerni a
női eszmény földi példányát, kiről én csak kép-
zeletemben állottam magamnak hasonmást. De
lássu, — bocsásson meg öszinteségemet! — be
kell vallanom, mennyire csalódtam.

— Csulódott?! — ismétlé megrezzenő zavar-
ral Elma, nem bírva elleplezni a részvétet, mert
Ervin remegő hangja a mély érzés viszhang-
ját ébresztette lelkében.

— Igen — felelé Ervin, — én hittem ez esz-
ményi szívének költői gazdagságában, lelkének ab-
rándos rajongásában, érzelmeinek igaz tisztasá-
gában; s bár fel is találtam mindezt, de nem ta-
láltam meg azt, mit még úgy reméltem, hogy ez
eszményi szívének lesz hangja, lelkének lesz egy
érthetetlen érzelmé, mely — mint méltó keret a
drága képhez — fényhez sugárt; lángjához me-
lelt kölcsönöz. Bocsásson meg Elma, — rezgett
át Ervin hangján a nem titkolható fájdalom feltörő
keserősége, — de ön ki lelkemet ily bűvöletbe
hozta, hiszem nem fogja annak hangját félreérteni.
Igen. Kerestem eszméyűt, melynek teljességéhez
gyarló magamban véltem egy picinyke részt; ke-
restem lelket, melynek teljes boldogsága az lel-
kem üdvét véltem társul adhatni; kerestem szí-
vet, melynek tisztá nyugalmához, úgy véltem: ta-
lán én is nyujthatok egy parányt... Meggyóntam
bűnömöt, mert már tovább nem viselhettem; ne
üzzön el érte, ne legyen általa megbántva.

Ervin remegő hangja bágyadtan hanyatlott alá
az utolsó esdő szavakkal.

Elma, ki az ifjú rajongó beszéde alatt az eget
látta megnyílni lelke fölött, remegve állt föl a
támlány nélküli zongora-székről s néman intve
Ervinnek, a kerevet előtti kis asztalkához lépett,
melynek rejtett fiókját felnyitva, kedves emlékei
közül biztos kézzel keresett elő egy elzárt, illatos
evélkét.

Ervin mesolyogva pillantott az édes emlé-
kek kegyelettel örzött ezer apróságának muze-
umába.

Mi minden, értékében oly csekély, de érde-
kében oly drága apróság pihent ott összerakva...

A sok minden egybe-között a — talán legfél-
tebben örzött — rózsaszín kis levél.

Elma — ányujtva a kedves emléket — az
ártatlan szív meghatottságának teljes varázsával
szóltott Ervinhez:

— Megbántottnak érzi magát szavaim által
édes Ervin; im lássa, mennyire ártatlan vagyok.

Ervin, a mint felismerte a boríték tartalmát,
boldogságtól elbűvölten tekintett a fiatal nőre,
kinek szemeiből a mennyországot látta sugá-
rozni. Félve nyult a remegő kis kéz után s egy
tapadó, hosszú csókban esedezte a bocsánatot.

Elma nem bírta elvonni kezét. Érezte, hogy
le két tárja föl e pillanatban; érezte, hogy él-
te boldogsága függ e percen.

— Most rajtam a sor, édes Ervin, — szóltott
azon a bítvós hangon, melynek ábrándos zenéjét
csak egy pillanat varázsa tudja megindítani.
Régen, nagyon régen, még mint alig felserdült
leányka, talkoztam először önnel, a sz. i fürdő
sűrű lombkoronas sétányai között; s midőn
utolsó elválásunkkor e kis virágot felem nyuj-
totta, így szólt: „Tartsa meg ezt kedves kis
Elma addig, míg szívesen fog gondolni reám.”
Ugy-e ezt mondta? Ime itt van, megtartottam.
Megengedi-e, hogy megtartsam — örökre?...

Ervin csak egy ismételt csókban lehelhetett
Elma kis kezére a mindkettőjük boldogságát meg-
pecsételő, igenlő választ. Apró léptek, csevegő
kedves hangok zaja hallatszolt fel a terrasz lép-
esőjéről. A „pubi” s a kis Ilonka szaladtak mo-
solygó arcoeskakkal, angyal kacajjal „Elma néni”
elé, vidáman úgrálva, csacsogva nagy feuhangon
az eseményszerű újságot, hogy: „Elma néni! a
pubi pillét lozolt a kertben.”

Győzelmi jel gyanánt mutatta elégűlten a kis
flu a zöld háló-lepkéfogót, melynek ragyogó
szárnyu foglya ott vergődött a kis leányka apró
ujjcskái között.

Hozzá hajolva zárta a „néni” ölelő karjaiba
szeretett kis öcscsét.

Elma szemeiből két meleg könnycsepp hullott
báronyos, gömbölyű karjára.

— Ne sirjam, Elma néni, nem halt meg a pille.
Zavartan törülte meg szemét s mosolyogva
vigasztalta kis öcscsét:

— Nem sirj Elma néni csak... nagyon szereti
a „pubit”...

Persze hogy igen. Nagyon szereti...

* * *

Mosolyogva ébredett a másnap.

Édes, szép álomból kelt föl Elma is, melynek
csobos, tündér varázsa rózsás örömben fűrdette
ifju kedélyét. Csevegő dalra kelt a kert apró
dalosaival, vrsenyit lutott, szálló pillét űzve a
puha pázsiton kis testvéreivel, sorra csókolgatta
kdvenc virágait. S midőn repeső öröme oka
felől a figyelmes édes mama mosolyogva tuda-

kozódott, a közelgő déleled- felé, a boldog
ifju leány édes ölelés közt sugta fülebe:

— Nagyon, nagyon szépet álmodtam.

Minő lehetett az a nagyon szép álom? — ez
a gondolat ütött tanyát az anyai gondok között,
s maga mellé vonva leányát a pamlagra, nagy
érdeklődéssel kezdett utána tudakozódni.

Elma engedelmesen simult édes anyja mellé;
de amint annak mélyreható erős tekintetét
érezte, elkomolyodott.

— Nos, hát halljuk, — érdeklődött a mama.

— Jaj, de komoly lettél édes, drága, jó
mamám.

Pillanatra elgondolkozott aztán folytatta;

— De előbb igérd meg, hogy nem fogsz ki-
nevetni, se nem fogsz megharagudni.

— Hm! különös — gondola magában a mama.

— Furcsa álom lehet, a min nevetni is, hara-
gudni is kelene. — De aztán szelid feuhangon
biztatta: — Nem, nem.

— Hát... hát... kezdette lassan Elma, miafett
összekeulcsolt kis kezeit ölében nyugtatva, képz e-
létében mintegy visszahozta merengő szemei
elé meséje tárgyát, — azt álmodtam, hogy — az
égben voltam.

— Az égben? ismétlé nyugodt csodálkozásá-
ja a mama, ilyen forma utogondolattal; — na ott
nem lehetett veszedelmes társaság.

— Igen, az égben, — ismétlé komolyan Elma.
Olyan szép, olyan gyönyörű volt, mint egy szép
tündérvilág. Ugy lényelt, ugy csillogott ott mind-
en. Hallottam az angyalok énekét, láttam a
legzsebb virágokat, de lelket, — azt nem láttam.
Igen, azt nem láttam. Ott jártam soká, soká,
fényes kristály termeken át, a melyeknek az aj-
taja mind sorra nyílt fel előttem; a mig egyszer
csak egy hosszú lépcsőház értem.

A mama mind kíváncsiabb érdeklődéssel
figyelte leánya meséjét. Elma folytatta:

— Fölmennem a magas lépcsőn s ott egy-
szerre csak egy kis szobába értem. Ép olyan
forma volt, mint az én kis szobám.

Itt elhallgatott s figyelmesen nézett anyjára.

— S felébredtél? — idegeskedett a mama.

— Oh nem; hiszen most jön a legülönösebb.

A nagy fényesség egyszerre homályra vált s
engemet erős férfihang izzesztett meg. Megrettenve
akartam visszafutni, de már akkor fogva tartott.
S olyan szelid, esdő hangon ker: engedjem meg,
hogy ő vezessen vissza a mennyországba ne hogy
eltévedjem.

A mama ugy érezte magát, mintha láz gyö-
törné.

— Nos... es... tovább... szólj... mi történt?

Elma mély lélekzetet vett s barna fűrtös
fejecskéjét tréfásan hátra vetve, felelte:

— Ó szépen visszavezetett — a karján.

— A karján?! — kezdi a mama csodálkozva
ismételni a szavakat, — nagyon udvarias volt s
ki volt, ismered?

— Oh igen! Nagyon jól ismerem. — most
Elma kezdett némi zavarba jönni — te is ismer-
red nagyon jól, mamám.

— En is ismerem? Ki az?

— Jaj! olyan szép, kedves, ügyes, jóra való,
fiatal ember — lelkesült Elma.

— Fiatal ember?! Ez már mégis sok, — ha-
ragoskdoit a mama.

— Igen. Fiatalat, derék, okos, művelt... ép egy
hete neveztek ki...

— Tudom! — nevetett a mama — de nem
ajtonállónak a mennyországba.

— Igen... nem... — zavarta Elma — hanem
segéd-mérnöknek a fővárosi mérnöki hivatalhoz.

— Tehát E...

A mama nem tudta befejezni szavait, mert a
szomszéd szoba ajtaja nyílt fel s azon férje lépett
be Ervinnel.

Az édes apa szeretettel tekintett zavartan fel-
álló leányára s nevéhez lépve gyöngéden mondá:

— Beleegyezel-e édes Annám, hogy funkká
fogadjuk Ervint?

Elma tulboldogan borult édes-apa keblére. —
A mama szívesen nyujtá jobbát Ervinnel s leá-
nyára tekintve, mosolylyal felelte:

— Ha Elmánk is ugy akarja.

— Amint látod, —ők már megértették egymást,
— felelé a férj.

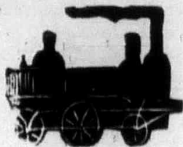
— Igen! — ébredett fel leánya almából a mama is édesen, vonva keblére gyermekét, — értem: ott a mennyország kapujában.

Ervin bár nem érthette e szavak valódi célját, boldogan felelte, Elma szobája felé mutatva:

— Igen! E kis szoba küszöbe élet-mennyországa — anyám.

Szerkesztői Hízet.

As év végén. Fogadják nagyajdó őszinte köszönetünket busgó működéséért. Anaak idején köszölni fogjuk. **En téptem szét. Vajha már ön megtette volna!**

VASUTI MENETREND.

Kérvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás				Erkezés			
	Kanizsáról				Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	10	d. u.
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	regg.
	gy. v.	12	—	délt.	gy. v.	4	56	d. u.
Szombh Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d. u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
B.-Szt.-Gy.					sz. v.	8	9	regg.
Bács Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

NYILTTÉR.

As e rovatban kösöltéket nem vállal felelőséget a szerk.

A selyem el van égve! ezt szokták a hölgyek mondani, ha az illető ruha darabok igen sokszor már a 3-ik 3-ik Viscolet után a hajtsókban elhasapnak, vagy mint a vadás szótmanak; ezen jelenség nem a „véletlen“ által okozott előzés hanem a selyem, hogy az vastagabbnak a még is előzősnek tányék fel, tudatosan lassan el- és phosphor-savval pácolva, melyek a nyerselyem árszállát mintegy szétrágják; az ilyenek festést eljárást „megterhelésnek“ nevezik! mentül jobban óhajtják a selymet megneheztetni, annál több elamfáradón megyen az keresztül hogy az ezen mérget tökéletesen magába szívja. Az így festett selyem — a legnevesebb szövet! — a halálcsíráját tehát még mielőtt az a szövetekre kerülne, már is magában rejti. As ilyen szálakból készült anyag nevezett selyem szöveteknek, rövid használat után természetesen szakadozniuk kell, mint a gyújtó káncának aszerint, amint azok többé vagy kevésbé terheltek meg. A drága öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értékelen. Az én valódi selyememből szivesen küldök postafordultával porté és vámmentesem mintákat. Henneberg G. cs. és kir. udvari szállító selyemgyárai Záréchen. (6)

lakos végrehajthatónak, Kovács Juli férj Imrei Lászlóné kiskanizsai lakos végrehajtás szennvedő elleni 1898. évi augusztus 1 napjától a birtokba bocsájtásig évenként 19 frt 90 kr. Károlyszeg, 81 frt 35 kr. per, 6 frt 66 kr. végrehajtás költségek, 8 frt jelenlegi s a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. tvszék területéhez tartozó, a nagykanizsai 3525 sz. tjkben + 6765/b hrsz. a. Kovács György és Kovács Juli férj Imrei Lászlóné tulajdonaul felvett s 376 frtra becsült egész ingatlan az 1881. évi LX. teikk 1561. §. c) pontja értelmében, továbbá a nkanizsai 1813. sz. tjkben + 5986. hrsz. alatt ugyanazok tulajdonaul felvett és 24 frtra s a nkanizsai 5473. sz. tjkben + 6209. hrsz. alatt u. azok tulajdonaul felvett s 30 frtra becsült egész ingatlanok az 1881 évi LX. teikk 15. § a) pontja értelmében, — mégis a nagykanizsai 3772.-sz. tjkben + 7224/a hrsz. alatt végrehajtást szenvedett tulajdonaul felvett s 31 frtra becsült ingatlan

1897. évi december hó 28. napján d. e. 10 órákor

Laptulajdonos es kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések.

5471 tk./97.

361-1

Arverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Kovács György kiskanizsai

ezen kir. törvszék telekkönyvi helyiségében dr. Plosszer István felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságánál 1897. évi szeptember hó 25. napján.

GOZONY.

kir. tszéki albiró.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy szeremet:

a tyukszemek **kés nélküli** eltávolítására

Miltényi Sándor cipésmester urnak Nagy-Kanizsán egyedüli elárusításra Nagy-Kanizsán és vidékén átruháztam.

Mindenki képes **10 perc** alatt **kés és teljesen fájdalom** nélkül, minden még oly begyökeredett tyukszemet eltávolítani, minél **sérülés** vagy **vérméregzés** roszda által **ki van zárva**. Ára 60 kr. műszerrel együtt.

Mely tisztelettel

Jutkovits M., más Bécsből.

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándék.

KAPHATÓ:

BERGL ARNOLD cipésmesternél

Nagy-Kanizsán, (a Prager gyógyszerár mellett.)

Saját készítményül női, uri- és gyermekcipőraktárt a legegyszerűbb, a lelegeansabb kivitelig jutányos áron a nagyérdemü közönség szives figyelmébe ajánlja.

Mértékszerinti rendelmények a leghibásabb láb után is gyorsan és jól eszközöltetnek.

Kitünő tisztelettel **BERGL ARNOLD**

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legregebbi bántalmakat is, fölételeg tehát szantál olaj vagy csepelva balzsammal kísértezzeni, mert csak csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

ZOLTÁN BÉLA Gyógyszertára BUDAPEST,

V., Nagykörnye-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerárban.

394/395 Postai megrendelések címe:

Zoltán Gyógyszertár Budapest

Kinai fülemilék

gész éven át éneklők darabja 5 mrk. — Kitéző éneklők 6 mrk. —

Tüzzvörös kardinálisok tanult énekesek 9 márka. — Vörvörös tigrispintyöke bájos tarka énekesek párja 2.50. — Harci kanári-madarak, nemes faj, mély és éleshanguak darab 6. 8. 10. 12. 15. mrk. tehetség szerint. Szétküldés utánvét mellett. Jótállás élő megérkezésért.

FÖRSTER L.

341-5 madár-kivétel, Chemnitz I. S.

Előfizetési felhívás

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A Képes Családi Lapok már a XX-ik évfolyamába léptek. Önérettel jelentjük ezt a tényt a magyar olvasóköröseknek akkor, midőn egyuttal felhívjuk, hogy legyen szives továbbra is azon érdeklődést tanúsítani lapunk iránt, melyet eddig tanúsított.

A Képes Családi Lapok multja legjobb bizonyíték a mellett, hogy míg egyrészt hányagot pótoltnak, másrészt az olvasókörösek igényeit tökéletesen kielégítették. Ismételtelen elmondhatjuk, hogy kitűnő cikkeink elérték, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család kedvelt háziújságja.

A Képes Családi Lapok fennállása óta már több hasonlóirányú vállalat támadt, melyek részben megcsúsznak részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat, hanem egyszerűen megköszönjük az olvasóköröseknek bizalmát a újból kérjük: előlegesséket azt nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A Képes Családi Lapok a legelőzőbb, és azért a legiterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten 66 szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beküldhető regény melléklettel.

A Képes Családi Lapok havonként kétszer „Hölgyek Lapja” című félves mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divatújságokkal is így egy külön divatlapnak tartását feleslegessé teszi.

A Képes Családi Lapok olyan szemlében és irányban van szerkesztve, hogy litya és öreg külön s egyttvéve élvezettel olvashatók.

A Képes Családi Lapok-ba a régi és újabb írói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A Képes Családi Lapok-nak regényei elbeszélései, rajzai, humorcsikjai, költésényei kedélyesenmítő olvasmányok. Iránycikkeivel a társadalom minden kérdésére kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb cikkei tanulságosak.

A Képes Családi Lapok minden évben négy külön beküldhető regényt ad mellékletül előfizetőink.

A Képes Családi Lapok borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A Képes Családi Lapok előfizetői díjtalanul kösölhetik gondolataikat az „Előfizetők postája” ban

A Képes Családi Lapok képei lehetőleg alkalomszerűek, díszesek és tanulságosak.

A Képes Családi Lapok a lehető legjobb cikkeket igyekszik nyújtani s hogy hívatásának megfelelő, azt

legjobban bizonyítja immár XX. évi fennállása, mit eddig használatban egytényesen hasonló irányú lap sem volt képes elérni; bizonyítják továbbá azon előkelő és kitéző írók és írók nevéi, kiknek nagybecsű műveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s a kik közt büszkén említtük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőnk kivül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Hákosai Jenő, Temérdek (Jensenyák Dániel), Lauka Gusztáv, Rudayánsky Gyula, Tölgyesi Mihály, dr. Feketi Sándor, Mery Károly, Jámor Lajos, Dombai Hugó, Keneszy Csntár, Péczi D. Anna, Kósa Ede: — Benicskyné Bajza Lenka, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Tuzsek Anna, Budai Sándorné, Cserecsky Gyuláné, Nagyváradai Myra, K. Benicsky Irma, Merionay-Kaross Irma, Faughné, Gyujtó Isabella, Ábrányiné Katona Klementin, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Harmath Lejza, Kéray Elsa, Vörös Julianna neveit stb. stb.

A Képes Családi Lapok előfizetési ára a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és regény melléklettel egytt:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

A Képes Családi Lapok annak, aki az előfizetési összegét és azonkivül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre beküldi, elismerésül 4 regényt küld díjtalanul.

A Képes Családi Lapok mutatószámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik szíriant — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A KÉPES CSALÁDI LAPOK kiadóhivatala

Budapest, V., Vadász-utca 14. [Saját házában.]

KLYTHIA a bőr ápolására

szőpítésére és finomítására

Puder

Legelőkelőbb szőpítési, bál és társalgó PUDEK. — Fehér, rózsaszín, és sárga — végiglyeglye analízált és ajánlja Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben. F. Immeró levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

aktír. udvari toilette-üzempan és illatszert-gyár Bécsben. Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile 3. Kapható a legtöbb illatszert-gyártókereskedésben és gyógyszerárban. Nagy-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégekknél.

4 arany, 8 ezüst és 3g dísz- és ellenőrző esküvői.

Régi óhírű diatetikus-cosmetika szer (dörzsölő) az ember test idegeinek és izmainak erősítő és rugókonyrá tételére

Ára: 1 palack 1 frt.

Kwizda-főle Fluid 51

A kígyó egygyeli

Turista-fluid

Turisták, járműveken utazók és lovagló kitéző sikerrel használják testük erősítésére, és annak nagyobb utazások után való felfrissítésére.

Ára: fél palack 60 kr.

Valódi csopán a fenti védjeggyel ellátott palackban és kapható minden gyógyszerárban. — Főraktár: Kerületi gyógyszerár. Korneuburg, Bécs mellett.

KISS JÓZSEF LAPJA

A HÉT

politikai és irodalmi szemle.

Kilencödik évfolyam.

Belső dolgozóztársak: Ambrus Zoltán, Tóth Béla, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Papp Dániel, Makai Emil, Ignotus, Heltai Jenő.

Előfizetési ára: egész évre 10, félévre 5, negyedévre 2.50 frt.

A HÉT régi megállapodott hitelű lap. A hét kidomborodó eseményeinek hű tükre. Politikai, társadalmi, művészeti és irodalmi kérdésekben a legszabadelvűbb eszmények és irányok szóvivője. — Krónikái, Innen-Onnan rovata, Irodalmi- és szinikritikái már rég kivívták a közönség elismerését. — Mutatószámokat ingyen és bérmentve küld

„A HÉT” kiadóhivatala
Budapest, Erzsébet-körút 6.

Megjelenik minden vasárnap

Hirdetések felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésben

Nagy-Kanizsán.

Karácsony 1897.

SINGER VARRÓGÉPEK

a háztartás, műhímezés és minden iparág számára

o 14 millió fölül gyártva és eladva. o

A Singer varrógépek

ugy egyszerű, mint legdiszesebb kivitelben szállítotnak és a legjobb és leghasznosabb

KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL

mintegy magukat ajánlják.

A Singer varrógépek világhírüket kiváló szerkezetüknek és nagy munkaképességüknek köszönik mely tulajdonságok a Singer Co. gyártmányait mindenkor kitüntették.

Díjtalan oktatás a divatos műhímezésben.

The Singer Manufacturing Co. részv. t.

Deák Ferenc-tér 460 7. NAGY-KANIZSÁN Deák Ferenc-tér 460 7

(Ezelőtt Neidlinger G.)

Igen alkalmas az utazásokon. — Kévid használatán nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságától megvizsgálva

(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 3-a)

Sage's
Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájjal nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító-szer használata.

Mindenütt kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziórosz ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító hatású készítményként alkalmazatik körvérnyel, csúznál, tagzsugattatnál és megbűbűsöknél és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment-elherészés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziórosz, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegentől árban majdnem minden gyógyszerertárban kaphatón van. Íráskir: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevitel: az almalval igen óvatosan legyünk, mert több köbberékű utazást van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget Horgony-védjegy és Richter-cédjegyzés nélkül mint nem valódi utasítva vizsgálja. RICHTER F. AD. és társai, ca. és kir. udvari szállók. BUDAPEST.

Ujságírók lapja!

Ujságírók lapja!

Budapesti Napló.

A magyar sajtóban páratlan az a siker, amelyet a Budapesti Napló aratott és az egész világ sajtójában példa nélkül való, hogy egy szerkesztőség maga alapított volna és adna ki politikai napilapot.

A Budapesti Napló a szerkesztőség tulajdona, nem adta magát semmiféle vállalkozás rendelkezés hatalma alá. Független tehát és szókimondó felfelé is, lefelé is minden irányban. Az igazi szabadelvűségnek sok diadala fűződik már a Budapesti Napló pályájához és a reakcionárius törekvések kudarcai megannyian a Budapesti Napló egy-egy sikerét jelentik.

A Budapesti Napló karácsonyi albuma,

melyet a szerkesztőség karácsony napjára kivétel nélkül a lap minden előfizetőjének, az újonnan belépőknek is megküld, olyan irodalmi remek, amely az ország határára is messze-tulmenő feltűnésre tart számot.

A huszadik század asszonya.

Ez az a kérdés, amelyről a világirodalom legragyogóbb nevű írói nyilatkoznak a Budapesti Napló albumában, közvetlenül a Budapesti Napló közönsége számára készült cikkekben.

Iván, ifjabb Ábrányi Kornél nagyszabású remek költői elbeszélése követi ezt a remek cikksorozatot.

A Budapesti Napló írásban és képműben az album befejező része.

A Budapesti Napló főszerkesztője:

VÉSZI JÓZSEF.

A Budapesti Napló felelős szerkesztője:

BRAUNSÁNDOR.

A BUDAPESTI NAPLÓ belső dolgozóitársai:

Ábrányi Emil, ifj. Ábrányi Kornél, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Fői Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekar Gyula, dr. Soltész Adolf, Sebő Tivadár, Thury Z.

A szerkesztőséghez csatlakozik a külső munkatársak, cikkírók és tárcacírók díszes sora.

A Budapesti Napló rovatai gazdagok, értesülései kitűnőek. Az egész ujság friss, eleven, temperamentumos és minden rovatában az izlést, az előkelőséget és megbízhatóságot ismeri legfőbb törvényének.

Előfizetés: egész évre 14 ft., félévre 7 ft., negyedévre 3 ft 50 kr., egy hóra 1 ft 20 kr.

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küld a kiadóhivatal,

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 15. sz.

Olvassa mindenki az ujságírók lapját: a Budapesti Naplót!

355-3

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésében.A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként dé. n. 4-5 óra közt.Időntesendő a lap szellemi részére
vonatközd minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedésében.

KLÓFIZIKÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — fr)
Félévre 5 korona (3 frt — fr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 k)

Hirdetések jutányosan mámiát stnak

Börmentésen levelet csak ismert kezdéssel fogadjunk el.
Cábitratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyititór példtsora 10 kr

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedésén intésem adók.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

A vilárosság.

Hova-tovább 19 száz éve lesz annak, hogy egy szegényes viszonyok között született zsidó-fiu, szellemének csodás erejével szívének megmérhetetlen szeretetével, legendás lényének isteni varázsával bámulatra ragadott, elbűvölt, meghódított mindenkit, amerre magasabb küldetésének tudatában hatalmas reformatori utját járta.

Minden szavából, minden gondolatából tény sugárzott, mely ébresztő erővel hatolt be milliók lelkébe s a fényszöródás fizikai méreteinek arányát is meghaladó gyors terjedéssel végézte hódítását.

Élték már előtte is nagy szellemek, akik keresték az igaz vilárosságot, melylyel egyegy népet, nemzetet rendeltetésének magasabb tudatára ébreszteni ügyeztek. A betlehemi reformátor egyiket sem követte. Az ő isteni vilárosságban ragyogó szelleme tulemelkedett az addigi reformátorok emberi nyűgein: az ő nagy szíve lerázta a parciais emberi törekvések, érdekek bilincseit; megcsendült ajakán a mindenekét átható, a világmegváltásra hivatott általános emberszeretet igéje. Azt a hatalmas érzést,

mely sejtelmes fényvel ott derengett már a bizonytalanul epedő szivekben, megnevezte, az eszmék világába emelte, hitvallássá tette.

Az általános emberszeretet világmegváltó, emberiségboldogító eszméjének igaz vilárossága abban az isteni főben alakult ki s az ő életében, működésében, apostoli igéiben sugárzott szét ragyogó fenséggel az egész emberiségre.

Éppenséggel nem lehet tehát csodálni, sőt az eszme örök igazságának erejéből egész természetesen következik, ha ennek a hatalmas reformatornak: Jézusnak, születése még ma is, századok múltán is ünnepe kivétel nélkül mindenkinek, akiben az általános emberszeretet vilárossága ég. Hisz ez a világot átölelő, isteni főséges érzés első sugara Jézusnak, a nagy szeretet-apostolnak születésével, ott abban a szegényes, hideg nyomorúságos tanyában gyult ki.

Es ha majdan az emberiség egész egyetemében kigyul a vilárosság, ha majdan minden ember fölemelkedik rendeltetésének magasabb tudatára azzal, hogy a külön-

böző válaszfalakat leomlasztó általános emberszeretnek megváltói hitvallása eleven lánggá lesz a szivekben: akkor Jézusnak az eszme első nagy apostolának és vortanújának születése napja (karácsony) nagy világtünneppé lesz.

Csakhogy ez még haj de beláthatatlan messzeségében van az időnek! Mert az az egyszerű, de nagy és főséges igazság, mely Jézusnak világmegváltására hivatott eszméjében él, lüktet, ragyog mindörökké, — rettenetesen el van temetve az érdek-törekvések megtévesztő zür-zavarával. Szinte egy új Messiásnak kellene támadni, aki az ő isteni eszméjére halmozott emberi alkotásokból ujra ki tudná hámozni s az igaz vilárosság erejével be tudná mutatni magát az eszmét: a tiszta, a valódi emberszeretetet.

Kérdezd meg azokat a milliókat, akik a boldogságra vezető igazságot keresik, nem a nagy reformator eszméjével indulnak e utra, és azután figyeld meg őket: hogy bolyongnak szántalmas tévedéssel abban a rengeteg utvesztőben, melylyel közönséges emberi kezek az eszme egyszerű,

A „ZALA“ tárcája.

Üti-képek.

Irtá: * * *

(Szent Péter temploma)

Ha Wagner végleteket kereső nagy akkordjaiba Verdi olvadozó hangjai, — majd Palestrina sötét ünnepélyes skálájába, a champagnei dudu naiv hangja vegyülne, és ez a rémséges hang konglomeratun összelfagnya: — s ha a katolicizmusnak a protestantizmussal vívott küzdelméből eredt szenvedélyes lihégesé zománként raderecsédnek; akkor megnyernéd megközelítő képét a Szent-Péter templomnak.

Ez a végső pont, ahova az emberi tudás és művészet hatolt!

Ezentul már csak a Babel-tornya következhetnének paralysiss progressiva képeiben.

Mély s ünnepi hangulatot keltő harangzu ás közt ha adunk a Colnade k terén át, s a jobbról sokat mondó komo ysággal tömörülő Vatikánt a szokókutak szivárvány ivén látjuk.

Itt az alkalom, hogy a szivárvány ive alatt elhaladjunk; azontul lelőkünk megisztul minden földi salaktól, az emberi szellemnek abba a birodalmába lépünk, mely kép-s az elragadtatás isteni nirvanájába ringatni bennünket.

Mitéle isteni gondviselés szülte ezt a tervet!
A papák pompaszeretete, nagystyló műzisése,

az egyszerű szent-Péter háza helyére egy világra szóló templomot épít.

Az egész keresztény világ hozzájárul fillérjeivel, de még mindig kevés.

Hisz csak a külső ko-onade kövezele másfél millió lirába került; magának a templomnak építéséhez pedig 250 millió lira kellett.)

Ujabb gyűjtések, ujabb engedmények, melyekben nem igen szalagáltak meg az eszközköket, földelti a vallás szocializmusát; és...

De tovább nem folytatam, nagyon messzire vezetne.

Azt ugy is tudja mindenki, hogy a szent-Péter templomának építése üdvös gondolat volt; mert megreformálta a katolicizmust; másodszor, mert egy örök becsű műalkotással gazdagította meg a világot.

Szent Péter templomának leírásához nem ilyen gyöngén sercegdö toll kell.

Nincs is szándékomban.

Hisz' reflexióim csak nagy vonásokban kerülnek papírra, s tollamat pusztán az emlékek iránti szeretet vezérli.

Egy nagy stációt tartok Michel Angelo Pietája előtt.

Tanulmányozom a mesteri concepciót; a vonalak harmóniáját, a mintázást; látom az anyaszeretet apoth ozisát, képzeletem magam elé varázsolja az alkotó művészt; korát, s a cinquecento

művészei fekete bársony baretjűkben, pompás ruhákban vonulnak el előttem.

Látom őket az udvarok fényes levögőjében mozogni; s kérdem önmagamtól, hogy mennyi sonettet akasztottak volna az isteni Agnolo munkájára, ha azt a nyilvánosság előtt leplezi le. Egyszerre csak az orgona mély hangja panaszosan vibrál a templomon végig.

Az világt söhaja ez.

Később aztan megszöல்லálnak Melozzo da Forli arkangyalai, szűzi csengési hangjai boldogságot, s isteni örömöket regélve, vitába elegyednek vele.

Azok a sötét hangok pedig egyre ritkábban, egyre mélyebbről nyögnek, míg egy panaszos ordítással elhalhatnak.

A mennyei kar dicső-égének zenitjéhez jut. Lelket remegtető harsanával dominál; s a nagy ablakokon át beszürdő nap sugarak rezgésével egyesülve, elvész abba a rettenetes ürbe, amit emberi szívnek neveznek.

A misézö öreg bibornok pergamentszerű szavany ákot az ihlet glóriája ragyogja be s szakadozott gyenge hangjára egy hatalmas bariton soló esöndöl föl.

Es ez a hang már az öntudatos ember hangja. Öblös s kompakt krescendóiban fölhasrsgya, nagy hullámokban indul véghetetlen nagy utjára.

Megy-megy; hozzásimál az aranyozott márványfalakhoz; átöleli Michelangelo, Bernini, Canova márvány isteniet; megcsókolja a cinquecento nagy alkotásait; s ezen a rettenetes masszán, a mit a hitvány emberi szem szilárd-

Karácsonyi és ujévi ajándékok

legnagyobb raktár.

Játékszerek és ujdonságok állandó kiállítás.

ZSOLNAY-FÉLE DISZTÁRGYAK.

Alt és Böhm Nagy-Kanizsa. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Lapunk mai száma 18 oldalra terjed.

világos igazságát körülzárták furfangosan, hogy a keresők a mindeneket egyesítő ponton, az általános emberszereteket közös, megváltó pontján sohasem találkozzanak.

Csak hogy azért majd mégis találkozni fognak. Ha ma vagy holnap nem is: talán századok múltán; de okvetlenül találkozni fognak, találkozniok kell Istenbe vetett hitünk, bizalmunk rendülne meg, ha nem hinnők, hogy a Megváltó nagy eszméjének ereje: az igaz világgosszág át fogja törni azt a sötétséget, mely ma még végzetes hatalommal fekszik milliók lelkén. Azoknak az elvászto falaknak, azoknak a parciais törekvésü emberi alkotásoknak, melyek most elvásztoják az embert az embertől, az érező szívet az érező szívtől: le kell egyszer omlaniok okvetlenül, és győzelmesen diadallal kell kibontakoznia Jézus főséges eszméjének, az általános emberszereteteknek.

Az lesz igazán főséges ünnepe, boldogító karácsonya az egész világnak!

Politikai szemle.

Belföld

December 20.

A képviselőház a hó 18-adi ülésében folytatta a vám- és bankügyek ideiglenes meghosszabbításáról szóló javaslat tárgyalását. Előnök Mocsy Antal, a néppárt tagja szállt fel, aki pártja álláspontját öhajta ismerteti. A néppárt a 67-es kiegyezés alapján áll, s azért meg van győződve róla, hogy lehet a monarchia két állama vám- és kereskedelmi szerződésben, a nélkül, hogy bármelyik állam jogai megcsorbítottassanak. A néppárt abban a véleményben van, hogyha ez a javaslat január 1-jére törvénybe nem válik, súlyos természetű zavarok várnak az országra. Ők néppártiak nem szeretik Bánffy. Ugy tartják, hogy inkább ma bukjon meg, mint holnap, de hát itt nemcsak a bizalmatlanságról van szó, mert Bánffy személye az állapottól el nem választható. Nem akarják a fordóval a gyereket is kiönteni, ezért élnyerveiből kifolyólag a javaslatot elfogadják. Városy Gyula az Ugron-pártból azt tartja, hogy a javaslattal a Bánffy kormány csak saját hatalmát akarta biztosítani. Sem Palazky, sem

Apponyi beszédét nem teremtették meg benne azt a meggyőződést, hogy a közsé vámtérület üdvös a házára. Szónok a hazánkról kezd beszélni, a miért az elnök öt rendre utasítja. A javaslatot nem fogadja el, hanem Kossuth Ferenc határozati javaslatát pártolja. Az utolsó szónok a tárgyhoz Hegedűs Sándor volt, ki nagyszabású beszédben fejtegeti, hogy a kormány nem is járható el másképp, mint a hogy eljár. Polemicán Kossuth Ferencel, kimutatta az ellenzéknek a kérdésben elfogult álláspontja helytelenségét, kiemeli Apponyi korrektsz hazánkról magartatását s ajánlja a törvényjavaslat elfogadását, mérlegelvé a javaslat szempontjából a jövő feladatait. Hegedűs Sándor tartalmas és hatásos beszédét így fejezi be:

És végeztem beszédemet egy krónikás reminiscenziájával. Egy régi krónikás, aki az ősmagyarok harcmódot írja le, azt mondja (Folytonos zaj. Előnk csengöt.), hogy összetartva, lóra pattanva, nagy rohammal és nagy ebenséggel törnek maguknak utat ellenségekre s egy „huj-huj” kiáltásuk van. Ez, a képviselőház, ezer év előtti dolog. Most nem mindig lórol beszélünk és nem mindig intezünk rohamot, de a közelebben és a parlamentben is látjuk olykor-olykor a rohamot és halljuk a huj-huj kiáltást. En kívánom, hogy a közelebbi krónika azt jejezze hozzá, akármilyen rohauással és szenvedélyvel törnek in előre előlák felé, de mikor a haza érdeke kívánja, megállanak és megtalálják egymást. A javaslatot elfogadom! (Hosszantartó ének helyeslés, éjenzés és taps a jobboldalon.)

December 21-én.

A december 20-iki ülésen Komjátly Béla szól először az önálló rendezkedésről szóló törvényjavaslathoz. Hegedűs hiába védi a pénzügyminisztert, mert a miniszter-adataoportositása arra célozot, hogy a függetlenségi párt akcióját odakünn népszerűlenné tegye. A javaslat célja pedig nem egyéb, mint mindaddig, míg Ausztriával sikerül majd valahogy a kiegyezést megcsinálni, provizoriumokkal tengődni. Ez pártja sarkalatos programjával ellenkezik. A függetlenségi párt zavarokat nem akar teremtetni s a kormány az oka, ha veszedelem és baj van. Az önálló vámtérület nincs javára az országnak, mert a politikai előnyök messze fölülmulják a gazdasági hátrányokat. 1867. óta Magyarorazágra nézve a közös vámtérület valóságos csapás volt. Nem szereti, ha mindig arról beszélnek, hogy csak Ausztria a piacunk. A vámháboru rémképeit állítják élelek, de bebizonyításával adások maradnak: Ausztria megemlése volna, ha az ő ipari cikkei nem eresztenék be. Azzal végzi, hogy a kormány tegye meg kötelességét és állítsa fel az önálló vámtérületet.

öt perc szünet után Gyurkovics György kép-

viselő szállt fel. Elfogadja a javaslatot s szavazatát megokolni akarja. A függetlenségi párt azt mondja, hogy a kormány mulasztás terhel, mert nem volt előre át, de szólok magam is már tavaly februárban kijelentette a házban, hogy ha a kiegyezés nem jön létre, provizoriumra lesz szükség. A kormány is előrelátta ezt, de a függetlenségi párt úgy veszi a dolgot, mintha Ausztria felénk már befejezte volna a tárgyalásokat. Kérdezi a függetlenségi pártól, hogy gondolt-e a nehézségekre, melyek 1903 ig tartának? S ha egyszer belekezdünk ebbe z államgazdasági szakgatásba, ebbe az eldarabolásba, azt hiszik-e, hogy Horvátországban nem fognak feltűnni azok az elemek, a melyek már busz évvel ezelőtt akarták Horvátország függetlenségét? Mindameillet, hogy Horvátországnak anyagi és nemzetgazdasági érdekei kívánják a kereskedelmi és vámszerződést Ausztriával, ha önálló vámtérületre és bankra szükség lesz, a horvát képviselők erőlyesen fognak a mellett küzdeni. Halaszszák el ezt a kérdést legalább addig, a míg a monarchiaknak sokszor emlegetett sulypontja át nem lesz helyezve Budapestre. Kívánja az ország érdekei folytán a kiegyezést Ausztriával. De ha reánk fogják erőszakolni az önálló vámtérületet, akkor mindenesetre mellette lesz és m lette működni és szavazni fog. Ma elfogadja a törvényjavaslatot. Pichler Győző Gyurkovicsal és Enyedi Lukácsal polemizál, s bírálja a nemzeti pártálláspontját. A Kossuthi javaslat ellen felhozott érveket cáfolgatja s ezt pártolja. — Szinay Gyula beszédét holnapra halasztja.

Dec. 22-én.

Bánffy beszélt! — De a miniszterelnök beszéde nem igen vitte előbbre a Házban folyó vitát ügyet. Ott vagyunk, a hol voltunk.

A miniszterelnök végre felszólalt, hogy tisztázza a kormány és többeég álláspontját az új provizorius javaslatban, a szélsőbal akciójával és Apponyi beszédevel szemben. Közvetlenül előzménye a kormányelnök beszédének a függetlenségi párttal megkísérelt kompromisszum teljes meghuslítása és az a szálló hír, hogy Lukács László pénzügyminiszternek nem sikerült megkapnia a korona beleegyezését a szélsőbalnak szánt engedményekhez. Azt hirdeti a nap szálló léje, hogy a király azt felelte a pénzügyminiszternek:

— Ha meg akarom adni a szélsőbalnak, a mit az kíván, akkor nincs szükségem Bánffy kabinetre, arra jó a Justh-kabinet is.

Hogy mi fog történni, ha a javaslatból január 1-jéig nem lesz törvény: erről nem nyilatkozott a miniszterelnök. Csak annyit mondott, hogy ismeri a helyzet nehézségeit s hogy teljesíteni fogja kötelességét.

nak vél, átszűrődve, méltóságos rezgésekben közeledik az etheren át föl... föl... a világmindenség nagy urához.

Beszéledűlök, ha elgondolom, hogy annak a végtelenségben szétpukkanó hangnak, itt ami szívünkben rezeg az ekhója...

Messze földről ideérkezett vándorok, mezitláb, rongyosan, térdén csusznaak a templomok végig. Nagyszemű olvasóikat folyton porgetik, s agyoncsigáztott arcukra menten a boldogság ül rá, ha itt lehetnek.

Révedezők tekintetük keresi a nagy úrben, — talán egyik-másik látja is — imádatának tárgyát, s mély megadással verik elsoványodott öklükkel melléket.

Oh! Csak látnatok, mily megdöcsölött arccal csókolkák meg remegő ajkukkal szent-Péter bronzszobrának jobb lábát s hogy fakad egyik-másik s rva végtelen boldogságban...

A fészálló tömjénfüst grotesk ködét a beömlő napsugarak átörlik s mystikus zomáccal vonják be a misező papokat, kik halk morajjal imádkoznak, s egymás karjaiba borulva morgogják a „pax tecum”-ot

VII. Sándor pápa siremlekedék nehéz márvány függönye alatt görnyedő halál aranyozott csontjait megropogtatja; lenzáll, kaszáját rémesen suhintja a levegőben, (megpróbálja nem szenvedtetni el a keze) s vigyorgó sárga fogait összekattogtatva, megindul.

Es erre a suhinásra meglevedenek a márvany alakok.

Törődött testü nagyszakállas papák lészkelődni kezdenek; majd óvatosan leszállva, ruhájuknak pompás ráncvetésére vigyázva, aranycsatos papucsban csoszognak utána, fiatal, francia szakált hordó pápa-diplomaták könnyed léptekkel kísérik.

A százasok pihenést velük büségesen megosztó geniusok mythologiai ruházatukban, hideg szemekkel; amorettek pulha meztelenségükben megkövesedett mosolylyat; beesett arcu szentek mind megindulnak.

XIII. Kelemen pápi cenotaphiumán a hatalmas köoroszlan nagyot ásitva megrazza felelmetes sörényt; sőt maga szent-Péter is kiegyenesedik s bronzba öntött tajját megmozgatja; minden lépésére lajdalmasan szisszen föl; — hiszen jobb lábának valamennyi ujját lecsókolták!

Nagy reliefek mind mozognak, s jajgatva igyekeznek megmenekülni a márvanyba felejtett léttestükkel!

Római harcosok: Atilla népe; mig baljukkal felelmesen villogtatják rövid kardjaikat; jobb felüket kétségbeesett erőlködéssel próbájkák lezantani a falról.

Ajka valamennyinek mozog, a hangot még sem tud adni, reitenetes ez a néma mozgás!

Meglevedenek a mozaik képek is; ezek se tudnak elválni a falról.

Él s mozog mind.

A martyr-halált szenvedett Szent-Pál idegesen kaparász lehullott feje után; — a föltámasztott

Tabita pedig örömsikolylyal borul övéi karjaiba.

A kupolák hercules izomzata nagy alakjai felelmesen lobálják fejünk fölött rémséges nagy könyveiket...

Szerencsére szétoszlik az illusiót keltő tömjén képes köde, s az orgona távolból halldokló hangja mellett ismét hallom a halkan imádkozó zarándokokat; látom az egymás karjaiba boruló papokat, s az „ite missa est” utolsó akkordja a folyton kalapált szobrász-kőművesek zajába hullad.

A jól táplált sópránhangú kastriótták nehéz léptekkel hagyják el a mozgó khórusst, s az öreg rezegés chori képes mosolylyal kerüsgél szárazra csuhájában; s remekül czelelti tubakos pikszisét megtalálva, hosszú — rövid pauzákat tartó szippantással szivja magába a porrá tört nikotint.

Lassu s ünnepélyes rytmusban bug föl az „Ave Maria” harangsávva, s a templomőrök id-iges nógatására, csuszva, csoszogva sietve igyekeznek kitéle minden vándor.

A bronzajtókat nagy dübörgéssel csapják be utánuk, s a kulcosk nyirkogása százsorosan hangzik vissza az elhagyott templomban.

A templomőrök pedig hosszú léptekkel távoznak a maguk mögött bezárt ajtóktól, sietnek haza. föl a templom tetéjére, (amelyen egy kis falu van.)

Léptek nesze még jóideig hangzik, kip... kop... mig végre minden zaj elcsöndesedik, s az öreg Szent-Péter temploma némán sötétedik ki a tizenkilencedik század villamvilágított ködéből.

Csodás szellemtalálkozás!

Diszkrécio a művészetben.

Írta: Uferbach Jenő.

(Megjelent a 'Zalai Közlöny' 1897. nov. 18-iki számában, mint tárcza-közlöny.)

A világ haladtával bizonyos korokban a korszellem minden téren megváltozik, amint az illető kornak kimagasító nagy alakjai megadják az irányt.

Igy van ez a művészetben is. — Ha csak a jelen században uralkodó úgynevezett modern koron végig tekintünk, látjuk, mily hatalmas erővel kezelték a 30-as évek elején a reális irány, a melyben a művészet lemondott az eszményitéről és ugyiszólván beleboldondult a valóságba s legfőbb gondja volt, hogy azt aprólékos pontossággal és a kiviteiben növekvő szabadsággal adja vis-za. A fejlődés új momentumként azt gondolták, hogy a valóság a művészet valódi tere, nem kell megfeleledkezni a legsúlyosabb tárgyakról s a legaljasabb lényekről se. Föltevésük szerint egy tárgy már annál fogva is érdekes mivel létezik; egy napszámos, a ki létezik, több érdeket kelt, mint egy hős, a ki csak a művész képzeletében él.

A regényírók nagy gónddal láttak a fizikai tárgyak leírásához, mintha csak akkor fedezték volna fel a világot; apróra leírták a ruházatot, a butorokat s egyéb házi és természetbeli dolgokat. A színházban a díszletek által előidézett illúziót keveselték; valódi órák, kandallók kellettek; igazi tűz s igazi vacsora, a melyhez a színészek igazi étvágygyal kellett hozzá úlni. — A tudományokban mindez haladásnak tekinthető, mert a tudományok arra vannak bivatva, hogy a dolgokkal megismertessenek s hogy mindent tövőről hegyre megmutassanak. Amde másként van a művészetekben. — A művészet nemcsak való tárgyakkól él, hanem annak azokat össze kell válogatni, átalakítani, megeveníteni s az eszméket és érzelmeket fakasztani belőlük. A csupán önmagukért festett tárgyak, melyek nem ébresztenek bennünk eszméket, ... nem kellenek fel bennünk érzelmeket Kell tehát lenni — rásznon és könyvben egyaránt — valaminek, ami ... megragadjon s fogva tartson... a művészetben nem az a legbecsebb, amit a művész mond vagy mutat, hanem gyakran az, amit nem mond.

Erre nézve több példát találunk a művészet történelmében. És a szellemnek igazi gyönyöre az, ha a formákon és a színeken kívül még valami gondolat sugárzik ki a műből, mely reánk bizonyos erkölcsi benyomást tesz. Ha van művészet, a mely képes kizárólag a valóságot ábrázolni a nélkül hogy hozzá tenne valamit s megelegendni a formákkal és színekkel, az bizonyára a festőművészet; minthogy a formák és a színek az ő tulajdonképeni nyelve. A dolgok utánzása amugy is oly ügyesség, mely tesz nekünk s akárhány tárgy, a melyre nem is tekintünk a köznapi életben, mulattat, ha vázsonon látjuk. De mégis oly festmény, a melyből semmi gondolat sem sugárzik, a mely csak annyit mond, a mennyit mutat, oly mű, mely nem bír sokáig lekötöni.

A szemek csak a látás eszközei, melyek mögött a szellem van és a szellem táplálék után várog s ha nem talál, nem fog késni; másfelé

Finom érzék a művészetben.

Írta Végh Arthur.

(Végh Arthur 1896-ban megjelent 'Tanulmányok' című munkájában.)

Finom érzék a művészetben — cím alatt a következőket írja:

(Mi csak töredékesen adjuk.)

A művészet Franciaországban egy félt század óta mindinkább lemondva az eszményitéről, ugyiszólva beleboldondult a valóságba s mai napig legfőbb gondja, hogy azt aprólékos pontossággal s növekvő szabadsággal leírja. A fejlődés új momentumként ugy gondolják, hogy ha a valóság a művészet valódi tere, nem kell megfeleledkezni a legsúlyosabb tárgyakról, s a legaljasabb lényekről se.... egy tárgy már annál fogva is érdekes, mivel létezik. egy napszámos, a ki létezik több érdeket kelt, mint egy oly hős, a ki csak az író képzeletében él.

.....A regény a fizikai tárgyak leírásához látott, mintha a világot csak most fedezték volna föl, kezdte rajzolni az arconásokat... a színházban a díszletek által előidézett illúziót keveselték; valódi órák kellettek, valódi kandallókon, igazi tűz, igazi vacsora, a melyhez a színészek igazi étvágygyal kellett hozzá úlni.

.....A tudományokban mindez haladásnak tekinthető, minthogy a tudományok arra vannak bivatva, hogy a dolgokkal megismertessenek, hogy mindent tövőről hegyre megmutassanak... A művészet nemcsak való tárgyakkól él s ha kénytelen rájuk mutatni, azokat összeválogatja, átalakítja, megeveníti s eszméket és érzelmeket fakaszt belőlük.

A csupán önmagukért festett tárgyak, melyek nem ébresztenek bennünk eszméket, ... nem kellenek fel bennünk érzelmeket

Kell tehát lenni — rásznon és könyvben egyaránt — valaminek, ami ... megragadjon s fogva tartson... a művészetben nem az a legbecsebb, amit a művész mond vagy mutat, hanem gyakran az, amit nem mond.

Ha van művészet, melynek nem joga van kizárólag a valóságot ábrázolni a nélkül, hogy hozzá tenne valamit s megelegendni a formákkal és színekkel, az bizonyára a festőművészet, mivelhogy a színek és formák az ő tulajdonképeni nyelve. A dolgok utánzása amugy is oly ügyesség, mely tesz nekünk s akárhány tárgy, a melyre nem is hederítünk a mindennapi életben, mulattat, ha vázsonon látjuk. De mégis egy oly tanulmány, amelyből semmi gondolat nem sugárzik ki, amely csak annyit mond, a mennyit éppen mutat, oly mű, mely nem bír soká lekötöni.

.....A szemek csak a látás eszközei, melyek mögött a szellem van és a szellem táplálék után várog s ha nem talál, nem fog késni; másfelé

irányozni mindig szolgálatkés eszközökéit. Szükséges tehát, hogy egy festményben legyen valami, a mi a szellemnek tápot adjon, es-mét, érzelmet keltsen, céltatot áruljon el, gondolkodási anyagot nyújtson.

A nagy festők gyakran kellettek fel érzelmeket a nélkül, hogy kifejezték volna, hanem bizonyos mesterfogásokat alkalmaztak. Pl a régiek végtelenül el voltak ragadtatva Timanthestnek azon fogásáért, melyet Iphigenia áldozata című festményébe hozott. Az oltár előtt mutatja be a fiatal és királyi áldozatot, körülötte Calchast szomoruan, Ulyssset még szomorubban, Menelaost lesújtva és kimerítve. A fájdalom minden fokát feltüntette ez arcokon; nem mert, vagy nem akarta festeni az atya kétségbeesését, s Agamemnon fejét fátyollal borította. Azt kellé hinni, hogy Timanthes tehetetlenségéből nyult e mesterfogáshoz, mert nem bízott magában, hogy fel bírja tüntetni Agamemnon arcán „az atyai fájdalom küzdelmét a fejedelem tekintélyét s az istenek iránti tiszteletét" (Voltaire); vagy Lessing szerint, hogy egy ily nem lévén kifejezhető más módon, mint göröcs vonaglásokkal s ez a fátyol áldozatnak veendő, melyet a művész a szépség oltárán hozott? Quintilianus nézete az volt, — hogy Timanthes ugy gondolkodott, hogy a hatás tragikusabb lesz, ha a nézőt a saját képzeletének adja át. Természetesen a festészetben nem szabad visszaélni e találékonysággal, mert ez azt bizonyíthatná, hogy a művészek több esze van a kibovók felállítására, mint tehetése.

A régi iratokban előszeretettel jelzik azon módokat, a melyekkel a művész csupán sejtette, a mire nem akart egyenesen rá mutatni s ugyiszólván csak továsíklott azon, aminek a feltüntetése kellemetlenné válhatnék. Azt bámulták Vu csón szobrán, Phidias egyik tanítványának, Alcamenosnak művén, hogy az isteni személy sönkialó lábait redőzetbe burkolta s ezzel különös ismertető jelét sejtetni engedte ugyan, de egyszermind el is rejtezte szem elől. — Az ó-kori művészek fölkellették bennünk azt, amit nem mertek, vagy nem akartak kifejezni s e diszkréciojokkal bámulatra ragadták a nézőt.

A modern korban is akadtak egyes művészek, a kik nem haladtak az áramlattal, hanem a valóság művészi utánzását tartották szem elől. Így Protais, kinek képei igen kedvező fogadtatásban részesültek. Különösen a „Csata előtt és Csata után." E képek leírása a következő. Egy vadászszászolaj vár tüze lesi jelle, a trombitás lesi a parancsmóktól a jelt, a ki föl-meli kezét, hogy embereit a rohamra vezérelje. A főszemélyiségek egyenkint remek alakok: a megindult önkéntes, a vén kipróhált katona, a ki kamásliját iasztja, de főleg meghat bennünket az a bizonytalan sors, a melynek ezek a pillanatok eléje néznek. A másik kép a Csa a uán, ahol az előbbi képből megmaradt alakok szerepelnek. A Strázsamester kezei közt levő ezüst vállrojtok — mint maradványok, — sejtetni engedik a parancsnok sorsát, s erősebben hat a képzeletre, mint valamely megszokott holttest. Egy másik kép az „Ágyudőrej". Szinte meglepődünk a művész bátorágán, a ki egy csomó egyenruhát festett hátrafordulva, s egyébként semmi jellemző a képen nincs ami sejtetni engedné, hogy honnan jöf az ágyudőrej. A néző kíváncsiságát azonban felkölti és egy nemcsak is-

irányozni mindig szolgálatkés eszközökéit ...

Szükséges tehát, hogy egy festményben legyen valami, a mi a szellemnek tápot adjon, eszmét, érzelmet keltsen, céltatot áruljon el, gondolkodási anyagot nyújtson A nagy festők sokszor kellettek föl érzelmeket a nélkül, hogy kifejezték volna s oly mesterfogásokhoz nyultak

A régiek nem győzték dicsebrni Timanthes azon fogásáért, amellyel Iphigenia áldozata című festménygel él. Az oltár előtt mutatja be a fiatal királyi áldozatot, körülötte Calchast szomoruan, Ulyssset még szomorubban, Menelaost lesújtva s kimerítve a fájdalom minden fokát feltűnt az arcokon; nem mert, vagy nem akarta festeni az atya kétségbeesését s Agamemnon fejét fátyollal borította... Azt kell hinni, hogy Timanthes tehetetlenségéből nyult e mesterfogáshoz, mert kétségbeesett, hogy nem bírja föltüntetni Agamemnon arcán „az atyai fájdalom küzdelmét a fejedelem tekintélyét s az istenek iránti tiszteletét" (Voltaire), vagy azt kelljen-e hinni Lessinggel, hogy egy ily fájdalom nem lévén kifejezhető más módon, mint göröcs vonaglásokkal, ez a fátyol áldozatnak veendő, melyet a művész a szépség oltárán hozott?

Szerintünk Timanthes ugy gondolkodott, hogy a hatás tragikusabb lesz, ha a nézőt a saját képzeletének adja át

Kétségtelen, hogy a festészetben nem szabad visszaélni melyek esetleg azt bizonyíthatnák, hogy a művészetnek több esze van a kibovók föltállításában, mint tehetése ..

A régiek irataikban előszeretettel jelzik azon módokat, a melyekkel a művész csupán sejtette, amire nem akart egyenesen rá mutatni, s továsíklott azon, aminek a feltüntetése kellemetlenné válhatnék. Ezért bámulták Vulcan szobrát Phidias egyik tanítványától, Alcamenosól, a ki az isteni személy sönkialó lábait redőzetbe burkolta s ezzel különös ismertető jelét sejtetni engedte ugyan, de egyszermind el is rejtezte szem elől.

Az ókori művészek fölkerestették bennünk azt, a mit nem mertek kifejezni s e diszkréciojokkal bámulatra kellették a nézőt.

Emlékezzünk csak vissza, hogy mily kedvező fogadtatásban részesültek Protais képei: Csata előtt és Csata után... Egy vadászszászolaj vár tüze lesi jelle a trombitás lesi a parancsmóktól, aki föl-meli kezét, hogy embereit a rohamra vezérelje. A főszemélyiségeket egyenkint a meginduló önkénytest, a vén kipróhált katonát, a mint kamásliját igazítja s mindenkit meghatott a bizonytalan sors, a melynek e pillanatok eléje néznek.

...Csata után vizionföltölték egy-némelyiket a katonáknak... az ezüst vállrojtok a strázsamester kezei között, ezek a maradványok sejtetni engedik a parancsnok sorsát, erősebben hat a képzeletre, mint valamely megszokott holttest.

Ágyudőrejben a festőknek volt bátorága, csupa jelentéktelen egyenruhát festeni, azokat is csak háttal fordulva, a néző kíváncsiságát egy nemcsak láthatatlan, de ismeretlen pont felé irányozza, túl a védművénken, a jelenetből egy pár kilométernyi távolságra ...

meretlen, de láthatatlan pont felé irányozza, mely túl van e védművekben, a jelenetből egy pár kilométernyi távolságra. Alig van festő, aki ily rendületlenül számított volna a hatására melyet azzal ért el, a mit nem ábrázolt.

Kétségkívül a kép ne legyen rébusz, de a képen túl is nyújtsan valami élvezhetőt, s ne csak a szemmet lepje meg az ismert világ utánzátával, mert a szemek hamar betelnek s csupán muló gyönyörben élnek.

Eddig főleg a művészet azon csoportjával foglalkoztam, melyek képzőművészetnek hivtak. — De ha ezeknek, a melyek ugyszólván, telj-sen formákból és színekből állnak, joguk és köteleességük nem csak a szemet, de a szellemet is foglalkoztatni, mennyivel inkább illeti meg az az irodalmat, mely tisztán a szellemhez szól. Itt van helyén különösen, nem mondani meg mindent, hanem rábizni sokat az olvasó képzeletére. egyszerű irodalmi fényképezés, a semmit mondó, untig ismert anyagi dolgok végnélküli leírásai, ahol a szenvedélyeket csupán fizikai kifejezésekre juttatják, a mit első szempillantásra is már igen jól értünk s a hol semmi sincs, ahoa a szellemnek be kell-ne hatolnia. Az emberek már a legelőbb időkben érezték, hogy a szellem elszunnyad, ha valami olyant nem gyűjtnek e szédnyas lénynek, a mi után esengjen. A pogány világban a mitológikus képek végétlen bájja epen azon ingatózó folyózában rejlett, mely e képeket magában hordta.

Egyptomban a templomok kapuinál levő sphynxek töldezték a vallásos buzgalmat, csupán rengetegül rejtelmes alakok által arra emlékeztetvé, hogy a bölcsesség kincséhez csupán talányokon át lehet jutni. Ilyen az eljárás a nagy irodalmi művekben is. — A színházban a néző órákig csűng a kifejlődésen, mely színről-színre igérkezik és elmarad. A hőskölteményben a költő megzavarja az időket rendjét, hogy minket tévútra vezessen s ezer ösvényen keresztül vigyen a költemény befejezéséhez. A nagy alkotásokban és a kis művekben az epostól le a madrigalig, az emberek mindig szerettek bizonyos diszkréción, a mi nem a keressétség és a körmönlenség, hanem a dolog természetéhez és a szellem szükségletéhez mért élvezet.

A mikor modern drámáinkban egy nő kedvese nyakába ugrik e hiáltással: Szerettek! szerettek! azonnal tájékozva vagyunk e hölgy felől; de mikor Hermione szerelmét és haragját büszkeségből rejti el, a mikor maga sem tudja, hogy szer-e vagy gyűlöl, a mikor látjuk őt oda dobra a szerelem és a düh minden kitérésének, egyik meglepetésből a másikba esünk; s az ingadozás e viharában minden vers új világot derít az emberi természetre. Hogy mily kevésbé képes mely érdeket kelteni a fizikai szenvedély, kiváló példák mutatják. Csak egyet említek lel ilyet a Rousseau „Nouvelle Héloise" című művét, melynél ékesen szólóbb önyv alig van a világon. S miért nem ragad el e regényben a Roessau ékességolása? — Azért, mert a lélek rejtélyei tulkorán el vannak nyomva. — Egy fiatal ember, a ki egyenesen vágyai célpontja felé tart, egy fiatal leány, a ki szerelmén minden útját dobra őrli, hogy ne is tőrjűk rája lejűnk, a ki tartózkodás nélkül, a helyett, hogy küzdene a sziviharai ellen, azokat maga kor

..... Alig van festő, a ki oly rendíthetetlenül számított volna a hatására, melyet azzal ért el, a mit nem ábrázolt.....

Kétségkívül, a kép ne legyen rébusz, de a képen túl is nyújtsan valami élvezhetőt s ne csak a szemet lepje meg az ismert valósg utánzátával, mert a szemek hamar betelnek s csupán muló gyönyörben élnek.

..... melyek formákból és színekből élnek, joguk és köteleességük, foglalkoztatni a szemet a szellem fölcsülésára is hivatra vannak inkább megilleti — az irodalmat, mely tisztán a szellemhez szól. Itt van helyén nem mondani meg mindent, hanem rábizni sokat az olvasó képzeletére. egyszerű irodalmi fényképezés, a semmit mondó, untig ismert anyagi dolgok végnélküli leírásai, a szenvedélyeknek pusztán fizikai kifejezésere való juttatás, amit az első szempillantásra nagyon is értünk s a hol semmi sincs, a hord be kell hatolnunk.

..... Az emberek jó eleve érezték, hogy a szellem elszunnyad, ha valami olyant nem gyűjtnek e szédnyas lénynek, a mi után esengjen. A pogány világban a mitológikus képek végétlen bájja epen azon ingatózó folyózában rejlett, mely e képeket magában hordta.

Egyptomban a templomok kapuinál kuporodó sphynxek földedték a vallásos buzgalmat, csupán rengetegül rejtelmes alakok által arra emlékeztetvé, hogy a bölcsesség kincséhez csupán talányokon át lehet jutni. Ilyen az eljárás a nagy irodalmi művekben is. A színházban a néző órákig csűng e kifejlődésen, mely színről-színre igérkezik s elmarad. A hőskölteményben is, az ír megzavarja az időket rendjét, hogy minket tévútra vezessen, s ezer ösvényen keresztül vigyen a költemény befejezéséhez. A nagy alkotásokban és a kis művekben az epostól le a madrigalig, az emberek mindig szerettek bizonyos finomságot, ami nem keressétség és körmönfontás, hanem a dolog természetéhez és a szellem szükségletéhez mért élvezet.

..... modern drámáinkban egy nő kedvese nyakába e kiáltással ugrik: „Szerettek! szerettek!” jőformán tájékozva vagyunk e .. felől; de amikor Hermione szerelmét és haragját büszkeségből rejti el, amikor maga se tudja, hogy szeret-e vagy gyűlöl, a mikor látjuk őt oda dobra a szerelem és a düh minden kitérésének, egyik meglepetésből a másikba esünk s az ingadozás e viharában minden vers új világot derít az emberi természetre. Hogy mily kevésbé képes mely érdeket kelteni a fizikai szenvedély s mutatják a többek közt a Novelle Héloise, .. mert ékesen szóló könyv nem igen van. S miért nem ragad el Rousseau ritka ékességolása? .. azért-e, mert e regényben a lélek rejtélyeit tulkorán látjuk elnyomva? Egy fiatal ember, aki egyenesen vágyai célpontja felé tart, egy fiatal leány, aki szerelmén minden útját dobra őrli, hogy ne is tőrjűk rája fejűnk, a ki tartózkodás nélkül rettenetes..... a helyett, hogy küzdene a sziviharai ellen, azokat maga kormányozza, hogy biztosítsa erénye kellemes hajótörését; mindez lehet meglepő,

mányozza, hogy biztosítsa erénye hajótörését; mindez meglepő, merész, de nem megindító. A szenvedélyeknek ez a beszéde bármily lazás is legyen, hidegen hagy bennünket.

A költői diszkréciónak egy kitűnő példáját látjuk Sophokles Oedipus királyában, e rettenetes történetben, amelyben Oedipus kikerülhetetlen végtetszerűségéül fogva saját apjának gyilkosa és saját anyjának férje lett. — Az egész darab nem egyéb, mint egy hosszú tanukihallgatás, a melyből csak lassan-lassan derül ki a valósg s melyben s személyek ugy következenek egymásután, mint a törvénytörök e őt a tanuk, a kiknek tanuságátelei mindinkább sejtetni engedik a retentó igazságot. Oedipus és Jocasze is ugyanazt teszik. De abban a pillanatban, a melyben Jocasze s vele együtt a közönség gyanítja, hogy ő fiának neje, eltűnik, hogy többé vissza se térjen: a költő eltávolítja szemünk elől. Mindig a néző lelke előtt lebeg ő, akit lűrkész s nélkül, hogy megtalálna, de a ki annál inkább jelen van, hogy nem mutatja magát.

Az e fajta gyöngédség és diszkréción minden nagy költőnél előfordul, a kik gondolkoznak tárgyuk felől. Felemlíthetem például Dantet is, aki bizony nem valami félenk költő s akinek akárhányszor láthatjuk, hogy nem riadt vissza a gondolát merészégeitől; de azt is, hogy mily kíméletes tud lenni ha kell! Gondoljunk csak a Pokol művéből a Francesca tragédiájára, melyben a feltékeny lérj kedvesével együtt leszurja őt. — Megrázó történetet beszélve el Francesca Danstank s Virginek, emondja, hogy sógorával együtt olvasták a Lancelot című regényt s ahhoz a fölöté kedves jelenethez érték, melyben a lovag megcsókolja a királynőt. — Pac ő megcsókolt — monda ő s mi nem olvasánk továbbé. Ez egyszerű szavaknál állapotott meg az elbeszélés s itt is kellett megállapodnia. Hogy is beszélhette volna el a kínos pirulás nélküli szerencsétlenséget két férfinak, két ismeretlennek? Ez egyszerű szemérmes szavak: s mi nem olvasánk továbbé, magokban foglalják egéz hánatát. Ennek az egyszerű mondatnak oly hatása van, hogy olvasva, megállapodunk sokáig s bámuljuk a gyöngédséget és finomságot, mely a költőt ez alkalommal vezette.

Különösen a vigjátékban kell sokat a nézőre bízni, hogy va'mit kitaláljon még pedig azért, mert a tárgy közönséges természete olyan hogy az író a tisztesség határain tulragadja. Kiváló példa erre Moliere Amphitrionja, melyben igen sokat kell kitalálni a nézőnek, a mit a költő elrejtett. Azt lehet mondani, hogy az egész mű állításó látfolva van burkolva. Es ez helyes, mert a kaland bizarr voltának nem volna érdeke, hanem magunknak kellene bele hatolni.

Ezek a példák azt hiszem eléggé illusztráltak, mennyire szükséges a művészetben számítani közönségre, kinek gondolattalval kiegszítve válik a mű élvezetessé.

A realis kor már már véget is ért; most már, a művészet ismét állítja, hogy nem csak a szemnek de a szellemnek is kell élvezetet nyújtani. Nagy igyekezetel neki is kezdtek a jelen kor művészei, de a legelőbbben tulzásokba estek, annyira, hogy az alapot is ugyszólván eltévesztették maguk alól és csupán légbekapott semmiségeket

merész, de semmi szívre se megindító. A szenvedélynek ez a beszéde, bármily lazás is legyen, hidegen hagy bennünket.....

..... A költői diszkréciónak egy kitűnő példáját Sophokles Oedipus királyában — e rettenetes történetben, a melyben Oedipus, kikerülhetetlen végtetszerűségéül fogva, saját apjának gyilkosa és saját anyjának férje lett. — Az egész darab nem egyéb, mint egy hosszú tanukihallgatás, a melyből csak lassan-lassan derül ki a valósg s amelyben s személyek ugy következenek egymásután, mint a törvénytörök előtt a tanuk, akiknek tanuságátelei mindinkább sejtetni engedik a retentó igazságot. Oedipus és Jocasze is ugyanazt teszik. De abban a pillanatban, a melyben Jocasze s vele együtt a közönség gyanítja, hogy ő fiának neje, eltűnik, hogy többé vissza se térjen: a költő eltávolítja szemünk elől. Mindig a néző lelke előtt lebeg ő, akit lűrkész s nélkül, hogy megtalálna, de a ki annál inkább jelen van, hogy nem mutatja magát.

Az e fajta gyöngédség és finomság minden nagy költőnél előfordul, a kik gondolkoznak tárgyuk felől. Felemlíthetem például Dantet is, aki bizony nem valami félenk költő .. hogy nem riadt vissza a gondolát merészégeitől. De mily kíméletes tud lenni, ha kell! Emlekezzünk csak arra a híres epódusra, a melyben a föltékeny férj kedvesével együtt surruja le Francesca de Rimini. Megrázó történetet beszélve el, emondja, hogy sógorával együtt olvasták a Lancelot című regényt s ahhoz a fölöté kedves jelenethez érték, a melyben a lovag megcsókolja a királynőt. E példa — monda ő — vesztéünk okozó s mi nem olvasánk többé. Ez egyszerű szavaknál állapotott meg az egész elbeszélés s itt is kellett megállapodnia.

Válóban hogy is beszélhette volna el a fiatal nő kínos pirulás nélküli szerencsétlenségét, két férfinak, két ismeretlennek?

.... Ez egyszerű szemérmes szavak: s mi nem olvasánk többé, magokban foglalják egéz bánatát. Ennek az egyszerű mondatnak olyan hatása van, hogy olvasva, megállapodunk sokáig s bámuljuk a gyöngédséget, a finomságot, a mely a költőt ez alkalommal vezette

Különösen a vigjátékban kell sokat a nézőre bízni, hogy valamit kitaláljon és pedig azért, mert a tárgy közönséges természete olyan, hogy az író a tisztesség határain tulragadja. Kiváló példa erre Moliere Amphitrionja, a melyben igen sokat kell kitalálni a nézőnek, a mit a költő elrejtett. Azt lehet mondani, hogy az egész mű állításó látfolva van burkolva. Es ez helyes, mert a kaland hírtelenül bizarr voltának nem volna érdeke, ha nem magunknak kellene bele hatolni

Ezek a példák azt hiszem eléggé illusztráltak, mennyire szükséges a művészetben számítani közönségre, kinek gondolattalval kiegszítve válik a mű élvezetessé.

A realis kor már már véget is ért; most már, a művészet ismét állítja, hogy nem csak a szemnek de a szellemnek is kell élvezetet nyújtani. Nagy igyekezetel neki is kezdtek a jelen kor művészei, de a legelőbbben tulzásokba estek, annyira, hogy az alapot is ugyszólván eltévesztették maguk alól és csupán légbekapott semmiségeket

alkotnak. A szellem többnyire lenn-
akad rajtuk, nem hogy élvezetre
jutna. Pedig ez a cél, mert a je-
lenkor felfogása szerint az szép,
ami a legrovidebb idő alatt leg-
több eszmét ébreszt. Jelen korban
különösen a szimbolikus dolgok
hódítottak ért. — Azonkívül még
egyeb, a legkülönbözőbb irányok
keletkeznek különösen a képmű-
vészetben. Minden művész feltűnni
igyekszik s ennek következtében a
tulzásba menő excentricitásokkal
találkozunk. — Egyik a bizanci
mozaik, a másik a román festés
modorát utánozza. Egy másik cso-
port különféle benyomások alatt
áll. — ezek az impressionisták.
Van egy csoport, mely csupán a
feltűnőt keresi; ők azt tartják, ami
feltűnik, az érdekes, s ez már elég
hogy a tárgynak műbecse legyen.
Mindazonáltal vannak, akik nem
feledkeznek meg a művészet igazi
céljáról, mely a valóság lehető hü,
de egyszerűsége művészi utánzása.
Jó példa erre Pataky Lászlónak az
idei tavaszi tárlaton kiállított fest-
ménye, melynek tárgya a szegény-

seg és a gázdagság közötti ellen-
lét. — Sáros őszi ut terül el hosszá-
ban előttünk, melynek távolabb
vesző végén fényes uri lovat robog;
az előtérben pedig az odadobott
alamizsnát keresik a koldus és kis
leánya. A kocsi és az ut vége már
szinte elvész, elmosódik az őszi est
kódeben; azért figyelmünket külön-
le sem köti; de a kocsi meggyuj-
tott lámpása, melynek pislogó,
gyöngye, fénye nagy nehezen átór a
szürkülőten, mégis figyelmetlen min-
ket arra, hogy azzal is van a mű-
vészetnek mondani valója.
Könnyű volna még számos pél-
dát felhalmozni, melyek összelo-
lalva, mind azon eredményre juttat-
nak, hogy az emberi szellem me-
kivánja, hogy a művészet eszméket
és érzelmeket ébreszessen, azokat a
saját tevékenysége révén élvezze;
—
de éppen tárgyam követeli, hogy ne
áruljak el mindent.

az emberi szellem megköveteli...
...tevékenység révén élvezzen, eszmé-
ket és érzelmeket kiderít...
de éppen tárgynak követeli, hogy ne
áruljunk el mindent

A vármegye házából.

Megyei rendes közgyűlés.

— Részletes közlés. —

Elnököl főispán ömeltősága üdvözlőlvén a nagy
számmal megjelent törvényhatósági bizottsági
tagokkal, a közgyűlést megnyitotta s tudtára adta
a közgyűlésnek, hogy október hóban a keszthelyi
(Georgikon) százezer fennállásának megünneplése
alkalmával az ünnepségen megjelent Darányi
Ignác földművelésügyi miniszter, aki ugyanezen
alkalommal a zalavármegyei szőlők reconstruc-
ciója ügyében vármegyének gazdaközösségével
értekezletet tartott, amelyen a szóban forgó ügyet
beható megvitatas tárgyára tettek s ahol a mi-
niszter abbeli ígérteit tette, hogy ezen fontos
közgazd-sági ügy érdekében tőle telhetőleg mindent
elkövet. A közgyűlés örömmel vette tudomásul a
főispánnak ezt az előterjesztését.

A közgyűlés első tárgyát a közigazgatási bizott-
ság választott tagj-i sorából kilépő öt tag, valami-
n a lemondás olytan megüresedett egy tagsági
helynek választás útján való betöltése képezte.
Tekintettel a nagy számban megjelent bizottsági
tagokra, a szavazás két szavazatszedő bizottság
előtt folyt le. Az egyik küldöttök tagjai voltak:
dr. Haudek István elnöklote alatt Fitos Márton
és Oroz Pál, a másiké Nagy Károly elnöklote
alatt Bezeredy László és ifj. Rajky Lajos bizott-
sági tagok. Beadatolt összesen 237 szavazatlapp;
megválasztattak közigazgatási bizottsági tagokká:
Eperjesy Sándor 206, Koller István 192, Ziegler
Kálmán 183, dr. Gyóméry Vince 174, Hertelendy
Ferenc 166, Barca László 147 szavazattal.

Az 1886. évi XXI. t. c. 26-ik §-a alapján az
1898-ik évre az igazoló választmány követező-
leg alakított meg: főispán ömeltősága által
kinevezett Skublics Imre elnökül, Boschan Gyula,
dr. Cinder István, Nagy Károly tagokul; a köz-
gyűlés által tagokul megválasztattak: Botly Lajos,
Csutor János, Fischer László, Handler István,
Kroszety Gyula.

A vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tag-
jainak, valamint a vármegye választott bizottsági
tagjainak az 1898-ik évre a vármegyei igazoló
választmány által kiegészített és bemutatott névsor-
át a közgyűlés elfogadta s mindkét névsornak
a belügyminiszterhez való feltérjesztését elhat-
ározta.

Az Alsó-Lendva Mura Szombat regedei, valami-
n a Nagy Kanizsától Alsó-Lendvaig tervbe
vett h. e. vasut építési költségeihez való megyei
hozzjárulás tárgyában beadott kérvényre néve
felolvasztatott és elfogadtattott a vasuti bizottság
javaslata, mely a szóban forgó vasut kiépítését
szükségesnek tartja, a segélyezést azonban nem
megyei pótdával, hanem a megyei utadó terhe
véli eszközölhetni; a hozzájárulás mérve akkor
alapítható meg, ha kérvényezők kimutatják a
vasut költségvetését, az érdekeltység által már
aláírt törzsré-zvények számát, ugy a még hiányzó
építési költséget.

Mivel az állami 1898. évi budget meghozatalaig
a belügyminiszter részéről engedélyezett két Arva-
széki ünlöki áll- a májusi törvényhatósági köz-
gyűlésig előreláthatólag nem állítható be; a mi-
niszter beleegyezésével ideiglenesen 100 lrt havi
díjazás mellett egy ideiglenes árvaszéki ünlöki
és 80 lrt havi díjazás mellett egy ideiglenes

arvszéki jegyzői állásra pályázat hirdetését a
közgyűlés elhatározta.

A mezőgazdasági szabályrendelet-eket a kikül-
dött bizottság javaslatához képest a közgyűlés
megalkotta egyuttal a regále alapján gyakorolt
élelmezési üzletekről, valamint a fogadó vendéglő,
kávéház és kávémerési iparokról szóló megyei
szabályrendeleteket módosította.

A megyei árvaszéki elnöknek előterjesztését a
megyei árvaszéki ideiglenesen rendezesített
jegyzői állásnak végleg rendezesítése tárgyában
valamint a megyei főszamvevőnek előterjesztését
Tapolca nagy község képviselőtestületének a
megyei és községi pótdadó lökönyvek rendezésével
járó költségekhez való hozzájárulás tárgyában a
közgyűlés elfogadta.

A közgyűlés nem hagyta jóvá: Nagy-Kanizsa
város képviselőtestületének a pécs-—varasdi állami
közút Nagy- és Kis-Kanizsa közt fekvő szakasza
áthelyezése tárgyában, Zala-Erdőd község kép-
viselőtestületének a zalaerdődői róm. kath. fele-
kezeti iskola építési költségei tárgyában, Eszte-
rnye közs. képv. testületének határozatát a közs.
erdős és legelő hasznosítása tárgyában, Nagy-
Kanizsa város képviselőtestületének a város által
alkalmazott Hock János róm. kath. felekezeti
kántortanító elbocsátása tárgyában, Alsó Domboru
község képviselőtestületének (Gadó Lajos községi
népiskolai tanító lakás ügyében, Hoolföld község
képv. testületének az iskolaeépítés tárgyában,
Szegevár község képviselőtestületének a róm. kath.
hísfelkezelé részére beszerzett harangok árának
kifizetése tárgyában, Zala-Szent-László község
képv. testületének a róm. kath. felekezeti
kántortanító javadalmának felemelése tárgyában,
Alsó Lendva nagyközség vásár- és piacrendezése
szabályrendeletét, Sümeg nagyközség képv. tes-
tületének a községi köztérből a polgári ön-
képzőkör részére mintegy 5 és fel négyzögönyi
terület átengedése tárgyában, Csesztreg község
képv. testületének a községi korcsma berbe-
adása tárgyában hozott határozatait.

A közgyűlés részéről jóváhagyást nyertek:
Sümeg nagyközség képviselőtestületének a vesz-
prémi püspökkel a zárdá létesítése tárgyában,
Légrád község képviselőtestületének a községi
pénztárnok és gyám felzetésének leszállítása tár-
gyában, Bakánok és Szepezd községek képv. tes-
tületének ingatlan eladása tárgyában, Túrje
község képviselőtestületének ingatlan szerzés és
elidegenítés tárgyában, Bördöce község képviselő-
testületének telekkönyvi kiigazítás tárgyában,
Zalabér község képviselőtestületének regále kötvé-
nyre 600 frtnyi értékének miként visszafizetése
targyában hozott határozatait.

Badacsony Tomaj, Tördemic és Szigliget köz-
ség-k kérvénye új közegészségi kör létesítése
targyában járási főszolgabíróknak azzal adatik ki,
hogy ez ügyben a többi községnek, melyekkel
jelenleg egy közegészségügyi kört képeznek, vélem-
ényét vézoldóntés végett terjessze be.

Felolvasztatott Csányi László szülőháának em-
léltáblával történt megjelenése tárgyában a kül-
döttség jentelés. A közgyűlés a jentést tudomás-
ul vette, Barca László ünnepi szónoknak jegyző-
könyvileg fejeste ki köszönetét és elismerését;
egyuttal az ünnepi beszéd kinyomatását s a
bizottsági tagok részére való megküldését el-
határozta.

A balaton-füredi Erzsébet szeretetház igazgató-

ságának kérvényére az intézet segélyezésére 300
frtot szavazott meg a közgyűlés.

Eszerénye község határmal levő Öreghegy,
Cicelle és Kishegy továbbá Badacsony hegyközség
szervezési és rendszabályai átldolgozás végett
visszandatnak.

Kis-Komárom község előjáróságának kérelmére
a közgyűlés megengedte, hogy a Kis Komárom
község, mint jogi személy, részere kiállított 6000
frtos regále kártalanítási kötvény tulajdonjoga
Kis-Komárom község volt urberesire ruhá-
tassék at.

Az 1893. évi 23. t. c. 31. §-a alapján meg-
alakított borellenőző bizottságok szervezési
szabályi és ügyrendjének megállapítás tárgyában
Csერთán Karoly alispán elnöklete alatt egy bizott-
ság küldetett ki, melynek tagjaivá Arvay Lajos,
Thassy Kristóf, Ziegler Kálmán, Hertelendy Fe-
renc, Cuppon Sándor, Köves Ede, Dervarics
János, dr. Cinder István, Juk József, Pihál Ferenc,
gróf Battyány Ernő, Csერთán László, Bezeredy
Lajos, Szabó Imre, Filipics János, dr. Gyóméry
Vince, Magetty Géza, és Koller István bizottsági
tagok választottak.

Káptalanfa község képviselőtestületének a köz-
ség tulajdonát képező vizimalom évi bérosszége-
nek leszállítása tárgyában, Dráskovec község
képv. testületének a község tulajdonát képező
regále váltásig; kötvénynek kezelése tárgyában,
Balaton-Kövesd község képviselőtestületének a
hözségi ingatlan elrdása tárgyában, Udvarnok
község képviselőtestületének regále kötvény el-
adása tárgyában hozott határozatait a közgyűlés
jóváhagyta.

Az állandó választmány javaslataira elhatároz-
tatott, hogy a jövőben évenként négyyszer tartatik
törvényhatósági bizottsági közgyűlés és pedig
február, május, szeptember és december hónapok-
nak második hétfőjén.

A csakortnyai kaszinónak, valamint Zala-
Egerszeg rendezeti tanácsu város képviselőtesztü-
letének kérelmére a közgyűlés felirattilag meg-
keresi a kereskedelemügyi minisztart az iránt,
hogy a Budapesti Fiume-Zágráb között tervbe
vett országos telefonhálózat Budapest Szombathelyen
át Zala-Egerszeg, Nagy-Kanizsa, Csakortnyra,
városokon keresztül vezettessék.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egy-
észtben november hóban előfordult eseményekről
felolvasztatván, helyeslőleg tudomásul vétetett.

A zala-egerszegi közkörház tulajdonát képező
Stern-féle körházi épületnek a város által történt
megvételére vonatkozó szerződést a közigazgatási
bizottság jóváhagyta.

Nagy-Kanizsán állami anyakönyvvezetői hely-
ettes állás szervezése tárgyában, valamint az
alsó-lendvai anyakönyvvezetői kerületből egy új
anyakönyvvezetői kerület szervezése tárgyában
benyújtott kérvényt a közigazgatási bizottság az
anyakönyvi felügyelő véleményes jelentése alap-
ján pártólág terjeszti fel a belügyminiszterhez.

A baki anyakönyvi kerületben Takács Imre h.
körjegyzőnek anyakönyvvezetővé, a légrádi anya-
könyvi kerületben Trávník Károly jegyzőt irnok-
nok helyettes anyakönyvvezetővé való kinevezésé-
t hozza javaslatba a belügyminiszternél a köz-
igazgatási bizottság.

A bányák-szent-györgyi anyakönyvi kerületben a kerület nagysága és a leendők felszaporodása folytán a helyettes anyakönyvvezetői állás rendszerszerűsítésére a kőbördek szempontjából szükség levő: a helyettes anyakönyvvezetői állás megszervezése, valamint ezen állásra Szerdahelyi Elek okleveles segédjegyzőnek kiravezetése tárgyában a helytartóhoz felterjesztés törtéti.

Az államépítészeti hivatal bemutatja a vármege területén létesítendő közhassználatú törvényhatósági telefon hálózat tervét. A bemutatott terv szerint a megyei összes köz-igazgatási járásek székhelyei egymással és a vármegye székhelyével a azon felül minddezekkel Balatonfüred fűrdő telefon vezetékkel és Zala-Eggerszeg még Sárvár vármegyei telefon állomással összekötöttnek, elfogadtatott a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztők. Mivel azonban a fennálló telonsabályzat értelmében a törvényhatósági közhassználatú telefon hálózatot az állam csak abban az esetben építi ki, ha az erdekelt községek a szükséges vezetéki póznákat s a vezeték építéséhez szükséges igaz és kézi erőt díjlanul szolgáltatják a azon kívül vonni kilométerenként egyszer a mindenkorra 20 forint havsz járulánkt, tovább minden állomás felszereléséhez egyszer a mindenkorra 30 forint fizetnek s minden állomással legalább egy kedvezményes (évi 15 frt) és egy teljes díjtétel (évi 30 frt) bérű 3 év tartamára köztelesen jelenkezik: felhivatalnak a járási főszolgabírók, hogy a közjárulási biztosítás iránt a járásebeli községekkel tárgyalást tartassanak s a bérletre nézve is tájékoztató jelentést tegyenek. Együttal az államépítészeti hivatal felhivatal, hogy az egyes járasokra eső költségekről megközelítő költségvetés készítsen s azt a járási főszolgabíróval mielőbb közölje.

Mivel köztudomás szerint a Balatonon eddig fennállott gözhajókikötők száma újabb a folyóvíval szaporodott s ezzel a meglevő gözhajók elégtelenekké válnak az egyes várn e helyen közlekedési igényeinek kielégítésére: a Balaton gözhajó részvénytársaság felkeretük, hogy hajóállományát a forokzódó közlekedési igények kielégíthetése végett szaporítsa s 1898-ban az eddigelő megteletöbb hajójáratokai leptsen elthe.

Olvastatott a tudomásul véteteli a kereskedelemügyi miniszter rendelete, mely szerint a köz-igazgatási bizottság végzésének feloldása mellett a zala-völgyi h. é. vasut Szent-Gróth állomás mellett létesíteni kért átjáró sorompó felállítását megtagadja s a felmerülő eljárási költségek viselésére Szent-Gróth községet marasztalták el; tovább Kovács Ferenón és Pallós János által a zala-eggerszegi vasuti állomás közelében épített házakra nézve a köz-igazgatási bizottság határozatának megváltoztatása mellett nevezettek a szabványnyilatkozat kiadására és az eljárási költségek viselésére kötelezi.

Géy községek a szent-péteruri postahivatal kézbesítő köréből a zala-apáti postahivatal kézbesítő körébe való beosztására irányuló kérvény véleményes jelentésével véget kiadatott a járási főszolgabíróval.

Főispán öméltóságának indíványára az államépítészeti hivatal felhivatal, hogy a Zala megyei h. é. vasutakon az összes igényeknek megfelelő menetrend tervezetet dolgozzon ki, a legközelebbi ülés elé terjessze be s a köz-igazgatási bizottsági ülésben történő megvitatás után a tervezet terjesztessék fel a magyar államvasutak igazgatóságához azzal a kéressel, hogy a nyári menetrend elkészítésénél a vármegye óhája lehetőleg figyelembe vétessék.

Kir. tanfelügyelő jelentése szerint a miniszter véglegesen intézkedett a zalkai községi és ág. ev. iskolák államosítása ügyében olykép, hogy nevezett iskolák a községi és telekesetek járulmányai folytán 1898. elejétől állami kezelés alá vétettek. — A miniszter ez időszakban megszabta a Kristófvalán tervezett állami iskolák feltételeit; intézkedett, hogy a baksai községi iskola állami iskolává szervezése az év elejéig végrehajtassék. — Nyírvölgyön az iskolai épület még a tavasszon felépíteni s az új állami

iskola 1898/9. tanév elején megnyitvatni fog. — A szobotikai és dráva-vánárhelyi iskolák államosítása az év elejéig szerveztei fog. Ez időszakban meglátogatta a zala-eggerszegi aló-foku kereskedelmi tanoniskolát, a kisdődörödát, a név kereskedelmi szaktanfolyamot s a polgári fiú-iskola meg melevő osztályát a bucau-szent-lászlói állami és izr. iskolát, a nagy-kanizsai izr. polgári iskolát, a nagy-récei községi elemi a szent-jakabi r. k. a galambkói r. katb. és ev. ref. a molnárii állami, a letenei, mura-kereszturi, kollátszegi, tözszerdahelyi, erdősai, r. katb. a síthezási és bajnai községi iskolát. Ez időszakban adattott a rendelkezések a nagy-kanizsai polgári leányiskola új épülete a vármegye főispánján k. alispánjának, Nagy-Kanizsa város köz-igazgatási, iskolai hatóságának és társadalomának részvetele mellett. — Résztvevett a nagy-kanizsai községi iskolaszék ülésében az otáni községi polgári iskolák államosításának újból felszámra került ügyében. Ezedudán az állami elemi isko a több személyi és dologi ügyében a járási főszolgabíróval, gondnokszaggal és előjárósággal a helyszínen tárgyalt.

Kir. tanfelügyelő felhivatal, hogy a zalabéri izr. iskola fenntartásának adatait szereze be, iskola tényleges működését állapítsa meg s e ről tegyen jelentést.

A nagy-kanizsai községi népiskolai tanítóválasztására előkül Eperjesy Sándor köz-igazgatási bizottsági tag költeteti ki.

Schultz Károly nagy kanizsai polgári iskolai tanárnak ötödik, báró Jeszensz Anna csáktor nyai polgári iskolai tanítósnak első ötödöves korptólék ügyében beadott kérvénye a miniszterhez pártolólag felterjesztetik.

Börzönce községeknek kérelmet állami iskola elnyerése tárgyában a miniszter nem teljesítette. Miután az 1868. évi 88. t.-c. rendelkezése szerint a puszták és tanyák tanköltségeiről azon községek tartoznak gondoskodni, amelyekhez azok köz-igazgatási tartoznak, a ságoti előjáróság felhivatal, hogy az iskolai járulmányok arányos kivétele, esetleg államsegély igényb. vetelével a bekeházi tanköltségek befogadására iránt határozatlanul intézkedik.

Markovics György hosszútartó tanítónak megválasztását a köz-igazgatási bizottság jóváhagyta.

Szent-László, Sárd, Kapa- és Boctöld községeknek iskola építésére jövő tavasszig halasztási időt engedett a köz-igazgatási bizottság.

Egery és Vindornyók községeknek államsegély kérese; Zala-Lövő községek iskolája államosítása tárgyában beadott kérvénye pártolólag terjesztetik fel.

A köz-igazgatási bizottság tudomásul vette, hogy a miniszter a balaton-udvari ev. ref. iskolának 202 frt segélyt engedélyezett, az alsó-rajki községi iskolának 99 frt, a pakodi községi iskolának 400 frt államsegélyt u. alványozott ki.

A muracsanyi iskola alap 1896. és 1896. évi iskolai alap számadatát a megyei számvevőség helyeanc találtá.

H I R E K.

Lapunk legközelebbi száma osztórtőkön jelenik meg.

— **Iskolaszéki ülés.** A nagykanizsai községi iskolaszék dec. 21-én délután 4 órakor Eperjesy Sándor előkülete mellett ülést tartott, melynek legfontosabb tárgya négy tanítónak önállósítása lett volna. Mivel azonban az iskolaszék tagjai nem jelentek meg a tanítóválasztásokhoz megkívánt számban, a tanítók önállósítását a legközelebbi ülésre halasztották. Ezen az ülésen csak folyó ügyeket intéztek el.

— **Segény tanulók karácsonya.** A nagykanizsai községi iskolaszék a segény tanulók között ez idén is ruhaneműeket osztott ki karácsonyi ajándékkal. A ruha kiosztásnál jelenvolt Fais

Lajos, iskolaszéki gondnok és Nagy Dezső városi tanácsos. Körülbelül 200 fiú és leány növendék részvevett a jótéteményben. — A nagykanizsai keresztény jót. Nőegyesület 10 fut és 7 leány; a nagykanizsai első magyar asztaltársaság pedig 7 fut és 3 leányt öltöztetett föl teljesen. — A nemeslelkű adakozóknak lapunk után is köszönetét nyilvánítja a népiskolák igazgatósága.

— **Ruhakiosztás.** A nagykanizsai izr. jótékony nőegylet f. hó 19-én 66 segégy leányt ruházott fel. A kiosztási ünnepségen Vidor Samuné elnök és Neuman Ede dr. főrabbi lelkes beszédet tartottak. Bun Samu igazgató mondtott köszönetet.

— **Az Izraelita nőegylet** febr. 5-én tartja meg szokásos mulatságát, egy amerikai reklám estélyt, sokat ígérő élvezéssel.

— **Nemes példa.** Oroszváry Gyula, nagykanizsai ügyvéd, ötven forintot adott át az iparhatóságának szorgalmas ipariskolai tanuló jutalmazására. Ez összegből 10 ipariskolai tanuló részvevett 5-5 frt jutalomban. A nemeslelkű jutalmazónak utánzásra méltó szép tetteért lapunk után mond köszönetet az ipariskola igazgatósága.

— **Utolsó délutáni felolvasás.** Az irodalmi és művészeti kör tiszteles délutáni felolvasás ciklusa vasárnap befejeződött. A vasárnapi felolvasás a mi közönségünk előtt az ujdonság kellemes ingerével hatott. A felolvasások szabad formája volt ez, új a kúszásokban, új volt a tárgya, tartalma. Dr. Perényi Jozsef tanár lelkesen ősrégi szép melodiák szövegét, nagy tárgyszeretettel merül bele nemzeti zenetörténetünk homályos, porlepte időszakába; éles meggye-léssel, finom érzékkel keresi fel benne a magyar művitumokat. Az „utolsó magyar hegédia” Tiandi Lantos Sebestyén dalaiból a figyelemreméltókat átírta énekhangra, de előbb széles körvonalakkal esetelezte azt a kort, melyben e dalok termetek. Valamennyinek a dallama busongó, kesergő, alig néhány ütem, igen rövidke, de kevés bennők a változatoság, a féle monoton egyházi éneknek. A kuruc világ zeneirodalma tisztultabb, a panaszos, méla hangokban van már sok u. vonás, a bonfi bu közvetlenebben kapja meg a lelket, van bennük hangulat. sőt az „Ősi harmat után” című dalocskában már a mai népdalokra ismerünk. Dr. Perényi előbb ismertette a dalokat, és így az egyes korakok műveit megszakkítással énekelte Dr. Rothschild Samuné. Egyik-másik számot viharosan megjáráztatta a községek, de különösen vidám hangulatot keltett Báróci Horváth Adám: „Gyundal”-a” melyben a „német agórt karikatúrizza. Ezt négyyszer kellett egymásután énekelni. — Dr. Rothschild né terjedelmes szép tiszta hangja a melankolikus kuruc dalokra mintegy predestinálva van, de a gyors ütemű magyar nótákat is oly temperamentumosan, anyai bensőséggel és élénkséggel adja elő, hogy sok elsőrangú vidéki énekesnőnek is dicseretére válnék. A felolvasást az irodalmi és művészeti kör adalárdja Rieger: „Isten hozzád”-mval zárta be, amelyet ugyancsak halálan megtapsolt a községek.

— **Adakozás.** Orosdy Paula urnő, dr. Orosdy Lajos kir. ügyész neje, 5 forintot kltlötő szerkesztőségünkbe a »Népkönyha» javára. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Uj fogházi tanító.** A budapesti királyi főügyész a nagykanizsai királyi ügyéségi fogházban letartóztatott elemi oktató-áncok teljesítésével Szalay Sándor községi iskolai tanítót bista meg. Minthogy azonban Szalay Sándor szerkesztői elfogaltsága miatt a nyert megbízásnak visszavonását kérelmezte, a fogházban letar-

Naptárak 1898. évre,

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — Pajer, Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — Kodolányi gazdasági zsebnaptár, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárcz-naptárak, heti, előjegyzési és falnaptárak

Kaphatók FISCHER FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

tízatlottaknak elemi oktatására Vlassics József községi tanító nyert megbízást. A megbízás ideiglenes jellegű.

NYILT KÉRELEM. Hazafias tisztelettel kérem e lapok t. olvasóit, hogy engem, alulírottat, azon eselben, ha a karácsonyi ösrégi eredeti *regelő* vagy valami ehhez hasonló karácsonyi és ujvévi köszöntés valahol még divatban volna, a regesek nevére és falujáról rövid uton értesíteni kegyeskedjenek. — A ki számomra beköszöntő szavaikat és verses mondókaikat pontosan, lehetőleg tájsozás szerint lejegyezni, irodalomtörténelmi szempontból megbecsülhellen közleményét saját neve alatt és az esedékes tiszteletdíj kiutalványozása mellett a Kisfaludy-társaság népköltési gyűjteményének sajtó alá készül IV. kötetében, vagy a M. Néprajzi Társaság „Ethnographia” című folyóiratának jövő évi folyamában bocsátanám tudományos magyarázatok kíséretében nyilvánosság elé. Budapest (Nemzeti Muzeum) Dr. Sebestyén Gyula a M. Néprajzi Társaság főtáskára.

Igazgatótanácsai hírs. A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör igazgatótanácsa dec. 22-ikén este 6 órakor ülést tartott Vécsey Zsigmond elnök vezetése mellett. Ez alkalommal beöltölték a kör egyik üresedésben volt alelnöki állását; megválasztották egyhangulag Szalay Lajos (alelnökül), aki egyúttal a művészeti szakosztálynak vezető elnöke lett. Magics József pénztáros beszámolt a délutáni felolvasások jövedelméről. Ezek összesen száz forint tiszta jövedelmet eredményeztek, melynek fele része a városi felső templom javára esik. Ezzel kapcsolatosan elhatározta az igazgatótanács, hogy a felolvasási délutánon szereplő egyénekhez külön köszönő leveleket intéz.

Halálhír. Igaz részvételt vetünk a következő gyászjelentést: Alulírottak mélyen szomorodott szívvél jelentik firon szeretett fiuk, testvérük, sógor, illetve nagybátyjuk ifj. Bellosics János gazdász, cs. és kir. tartalékos hadnagynek folyó hó 19-én d. e. 9 órakor életének 29-ik évében hosszú betegség után történi gyászos elhunytát. Alsó-Lendva, 1897. évi december hó 19-én. Aldás és béke porainak! Bellosics János, Bellosics Jánosné, szül. Péntek Karolin mint szülők. Bálint, Károly, Lipót, mint testvérek. Bellosics Bálintné, szül. Bartsch Flóra sógorón, ifj. Bellosics János, ifj. Bellosics Bálint.

A magyar asztaltársaság megbízásából Jack Frigyes ur felkereste szerkesztőségünket és megkért bennünket annak publikálására, hogy Frau-z-testvérek a legutóbbi mulatságon tényleg 1.50 krt. fizettek felül, de az ő jóakaratu áldozatkészségük azonkívül még 15 frt 90 krral gysrapította a pénztárt.

Ismeretlen állatvédő. Lapunk felelős szerkesztőjéhez e napokban névtelen levél kíséretében 40 darab „Utasmányok az állatvédelem köréből” című könyv érkezett azzal a kérelemmel, hogy azok az iskolásfiúk között osztassanak ki. A nemesszívú ismeretlennek ez uton köszönjük meg a szives ajándékot.

Elütött összeg. Schwarz Ferencz, a Schwarz és Tauber cég gyakornoka vásárnapi délelőtti több ualványt akar leadni a postánál, de hogy ezt megtehesse, előbb néhány száz forintot fel kellett vennie az utalvány kifizetési osztálynál. Míg az érkezett ualványokat átnyújtotta, kelette a már nála volt *ezeregy száz nyolc-on forintot*, de nem találta zseibeiben. Azonnal kifejtette ott a szobában, hogy elűnt a pénze. Egy perccel azelőtt még a zseibeiben volt, de most nem találták sehol. Kimozdta, sőt mások is sorba kifogatták zsebeit, a pénz elűnt nyomtalanul. Az eset nagy szenzációt kellett a városban, és a rendőrség azonnal megindította a nyomozást, de alig fog kiderülni, hogy ki lophatta el az összeget.

Rejtélyes női hulla a kaszárnyaiban. A kaszárnyaik sürke falait a vakolat alatt valami ismeretlen rejtegetett szerrel má

so'ják be, azért nem hatol át rajtok sem kívülről befelé, sem beülről kifelé semmi. Csak a szigorú büntetésről való rettegés tartja meg a hadseregek beületét. A katona hall, lát; a hadnagy urak kemény gallérjáról szakkiják le a caillagokat, a külvilág csupán a rideg *okozatot* látja meg, a „mídr” örökre homályos, sötét itok marad, és a cibél embernek nincs is ehhez semmi köze; ha kíváncsi, hát csak legyen az. Itt ott kizsivárog valami mégis ezekből a sötét itokból, az idő megviseli a szilárd falakat, megrepednek, a feltett arkanum elveszti lühvhatását, a cibél világ borzongva szerez tudomást, a kaszárnyaiban uralgó világról. — Alig egy éve, hogy elkészült Csáktornyaán a lovassági kaszárnya, hol egy szaksz ulános van elhelyezve. A napokban a trágyagödörben *egy fiatal idény holtestestre akadtak*, mely már néhány hét óta heverhet ott. Erelyes vizsgálatot indítottak meg ebben az ügyben s már több katonát szigorú fogságban tartanak.

Aki más helyett ül a fogházban. Zadravec István maróti földmivest lopás és orgazdaság mintai havi fogházra ítélte el a kir. törvénytörök, de sehogysem tudott azzal a gondolatlalt megbarátkozni, hogy ő egy fél eztenidőig rabkoston éljen. Pecsics József tuvarlakli illetőségű rovvott multu legénynyel kezdett alkudozni és ígért neki *hatvan forintot*, ha jelentkezik helyette az ügyészságnél. Pecsics, szerethe te a fogház belsejét, készséggei beleegyezett, de husz forintot kért előre, a többi nekyvenet majd a büntetés leülése utan veszi fel. Zadravec boldogan mosolygott othon a portáján és ép a feleségét ölegette, mikor mult pénteken este csendörök léptek a szobájába. Egy kisné megijedt, de hamarosan rendbe szedte magát, ki tudja: mi járatban vannak a csendörök. Ha em azok egész egyszerűen feltárlták, hogy valaki fejelentette a csalást. El is hozták őt a csendörök Kanizsára, és most elülró kell kezdeni a fogház-büntetését. Pecsics József, ki már két hónapot ül le, szivesen benn maradt volna továbbra, hanem az ügyész erre a sziveségre nem mulatolt semmi hajlandóságot és szép szerével eltávoítottak.

Ha én nem, te sem.... Landi István bahóti lakos házat elárverezték, csakhogy az egykor jóóródhoz szokott földmives nem birt ebben megynugodni, pondolt egyet és telgyujtotta. A jelenlegi tulajdonos ujból felépítette és Landi csak nem tagito tattól a tervétől, hogy ha ő nem lakhatik benn hát más selakhassék és ismét felgyujtotta, de ez alkalommal rajtavesztett, mert a csendörök elfogták.

Felülfizetés. A kereskedő-íjnak önképző egylete 11-iki mulatságának felülfizetési ivéről kimaradtak: *Tivolt János 2 frt. Neufeld Odön 40 kr.* és így a felülfizetés összege 26 frt 10 kr.

Táncmulatság. A mult évben a szakácsnék és szobaleányok sikertült mulatságot rendeztek, melynek tiszta jövedelmét jótékony célra fordították. Ez buzdította őket arra, hogy ez idei farsangban ismét egy zártkörű táncmulatságot rendezzenek. A mulatság január hó 9-én a „Szarvas szálló” dísztermében lesz. Beléptidj 50 kr. Karzatjegy 20 kr. Felülfizetések közönnel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdete 8 órakor.

Allandó gazdasági tudósító. A földmivélsügyi minisz'er Paal Viktort a Zala-szent-gróti járásban allandó gazdasági tudósító tiszttel bizta meg.

Allatgyógyászati kimentató Zalavármegyében december hó végén. *Lépfene:* Andrásbida 2 u., Boldogfalva 2 u., Czerszeg-Tomaj 1 u., Nagy-Kutas 7 u., Tüske-Szent-Péter 2 u., összesen 5 község 4 u. *Rüh kór:* Andrásbida 3 u., Boifa 3., összesen 6 udvar. *Sértendöz:* Bak, Balaton-Hídvég, Bocska, Bottonya, Fel-ö-Mánd, Felső-Páhok, Hegykertlet VIII. Kányavár, Kis-Csernec, Kis-Komárom, Kövekalla, Pacsa. Páka, Rigyác, Söjtör, Ujudvar, Véged, Zala-Egerszeg, Zala-Lövő, Zala-Szt-Balázs, összesen 21 község.

Lapunk mai számához helybelli előfizetőink részére a „Magyar Hírlap” alkalmai kiadása van mellékelve, mit szives figyelemükbe ajánlunk.

Jó karban levő házi és kertii butorok és hordók első késsél jutányosan eladóok — **Bővebbet a kiadóhivatalban.** 368

Szerkesztői Üzenet.

K. K. Konthely. Dehogy tudják. Imerjük mi már az ily primitív fogásokat, de sajnos: önök sem árulhatjuk el. W. F. Fityhásna. Már idejét mlta. Máskor azonnal kérjük.

NYILTÉR.

Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Fouárd-selymet 60 krtól 8 ftt 35 krig méte enként — japán-, chinái, s. a. t., a legújabb minirázattal és zsinakban, u. m. fekete, fehér és szímes **Hennberg-selymet** 45 krtól 14 forint a krig méterenkint sima, csikos, kocakázott mintá-65t dámozott stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szia és mintázattal stb. a megrendelt árukat postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat póstaforúditálva küld: **Hennberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyáral Körteheben** — Svájcha címzett levelekre 10 kros és levélész lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar ayelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Közönetnyilvánítás.

Másvolat.

Néhai Vécsey László vót várhelyi lakós 1895. évi január hó 1-én biztosította életét törvényes örököséi javára **A trieszti általános biztosító társaságnál (Assicurazioni Generali)** és a biztosításnak alig 3 évi fenállása után t. e. október hó 16-án meghalt.

A trieszti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) a 20000 forintyi biztosított összeget az okmányok bemutatása után azonnal kifizette alulírott ügygondnok kezéihez, el nem mulaszthatom tehát nevezett társaságnak külső és előlékeny eljárásáért a nyilvánosság előtti köszönetemet kifejezni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1897. évi december hó. Dr. TUBOLY GYULA, s. k.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 diaz és előmerő okmány

I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kir. szab. mosóvíz lovaknak. 1 palack ára — 1 frt 40 kr.

30 év óta udv. istállóokban valamint katonai és polgár nagyobb istállóokban is használatban nagyobb erőfeszítések előtt és után erőltetési; továbbá szoromszácsok, rándítások, és inak merésege s más ily alkalmazkánál; képesít a lovat kíváló teljesítményekre idomításná.

Teszek a önabbí védjegyre egyúttal s a vételnél hátrorsottan kifejezni: Kwizda-féle Restitutionsfluid

Fő letét: **Kerül. gyógyszertár Korneuburgban.** osztrák-magyar cs. és k. udvari szállító.

7299. tk. 97.

Arverési hirdetés.

A nagykanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közírté tételik, hogy a m. k. a lamkincstár végrehajtónak Szabó Kata in férj Bőröndi Amandusné és társai végrehajtást szenvedők, kilimáni lakosok elleni 244 frt 20 kr. tőke, ennek 1897. évi ápril hó 8-tól járó 5%, kamatai 14 frt 64 kr. lejárt kamat 4 frt 88 kr., behajtási illeték 9 frt 60 kr. végrehajtási kérelmi 10 frt 35 kr., árverés kérelmi s a még telmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. tszék területéhez tartozó, a kerecsényi 111 sz. tkvben felvett + 392. hrsz. 368 frtra, u. azon tkvben + 70. hrsz. 1592 frtra és 760. hrsz. 642 frtra becsült ingatlanok

1898. évi január hó 25. napján
d. e. 10 órákor

Kerecsényi községhezánál hivatalból megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a 392. hrsz. ingatlanra 200 frt, a

740 hrsz. ingatlanra 300 frt, a 460 hrsz. ingatlanra 150 frt.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságánál 1897. évi december hó 5. napján.

GOZONY.

kir. tszéki albiró.

3942 tk. 1897.

367-1

Arverési hirdetés.

A nagykanizsai kir. lörvényszék tkvi osztálya részéről közírté tételik, hogy dr. Rotschild Samu nagykanizsai lakos vhaítatónak Gerencsér Anna férj Tólosi Györgyné nrecesai lakos vhaítást szenvedett elleni 75 frt 80 kr. tőke, ennek 1897. május 31-től járó 5%, kamatai 14 frt 20 kr. perbeli 7 frt 65 kr., vhaítási kérelmi 9 frt 45 kr., jelenlegi s a még telmerülendő költségek iránti

vhaítási ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó, a nagyrecsei 215. sz. tkvben + 2433-2443. és 854. hrsz. alatt felvett ingatlanoknak Gerecsér Anna férj, Tólosi Györgyné illető s 392. frtra becsült $\frac{1}{2}$ része és u. azon tkvben I. 70. és 71. hrsz. alatt felvett ingatlanoknak u. azt illető s 124 frtra becsült $\frac{1}{2}$ része Nagy-Recse községhezánál

1898. évi február hó 12. napján
d. e. 9 órákor

dr. Rotschild Samu felperesi ügyvéd vagy helyetese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságánál 1897. évi nov. hó 19. napján.

GOZONY sk.,

kir. tszéki albiró.

Mily elkerülhetetlenül szükséges

a szőlők permetezése

az elmúlt évadban bizonyult be

midőn csak a permetezett szőlők nem mentek tönkre,

Ennek érhető-ére legújabbán bizonyult Mayfarth Ph. és társa

OSZABADALMAZOTT

Önműködő

„SYPHONIA”

szőlővessző és növénypermetezője,
mely az oldatot szivattyúzás nélkül önműködően a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már sok ezer van használatban és számos dícsérő bizonyítvány mutatja kiünöd voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

1-10

Ábra és leírás rendelkezésre áll

MAYFARTH PH. és társánál
mezőgazdasági gépzárak,

különlegeségi gyár horgajtok és gyümölcs-értékelési gépek részére.

Bécs, H/1, Taborstrasse 76. szám.

Árjegyzékek és számos elismerő leveli igazol: — Képriselik és ismétlődők kiadásosak.

**Richter-166 Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsolésként alkalmaztatik köszvénynél, osztrnál, tagazagotásnál és meghúlésknél és az orvosok által bedörzsolékre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyaktorta Horgony-Liniment elnevezése alatt, nem titkos szer, hanem igazi népezerü házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Beviselési alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter orvogyógyász nékül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, sz. és kir. udvari szállók. RUDOLSTADT.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy szeremet:

a tyukszemek kés nélküli eltávolítására

Miltényi Sándor czipézmester urnak Nagy-Kanizsán egyedül elárus társra Nag.-Kanizsán és vidékén átruháztam.

Mindenki képes 10 percz alatt kés és teljesen fájdalom nélkül, minden még oly begyökerezett tyukszemet eltávolítani, minél sérülés vagy vérmérgőzés roszda által ki van zárva. Ára 60 kr. műszerrel együtt.

Mely tisztelettel

Jutkovits M. más
Bécsből.

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóságától megvizsgálva

(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1897. júl. 3-án)

Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájjal nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító-szer használata.

Mindenütt kapható.

2769—1897.

Perlak község előjárósága.

H I R D E T M É N Y.

Perlak község előjárósága közírté teszi, hogy a nagyvendéglője 1897. december hó 28-án délelőtt 9 órákor 5 évre a községi irodában haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 1320 frt — Óvadék 500 frt készpénzben.

Az árverés csak szóbeli.

Egyéb feltételek a községi irodában megtekinthetők.

Perlakon, 1897. december 19-én.

Zala József
jegyző.

Glavinus András
bíró.

370—1

Karácsonyi melléklet.

Karácsonyi elmélkedés.

Írta: egy pessimista.

Van valami lélekemelő, valami megható a karácsonyestében, amit igen nehéz leírni, de amit mindenki érez. Nem a vallásos oldalát értem a karácsonyestének — hisz az több mint lélekemelő — több mint megható.

Hanem a vallási meghatottságon kívül van egy másik, amelyet a szemlélők éreznek, azok, akik a karácsonyestét a saját szemüvegükön át nézik — tisztán emberbarabráti szempontból.

És ezeken az embereken is bizonyos meghatottság vesz erőt. Gondolkodásba esnek, és valahányszor az ember mélyebben gondolkodik, mindig arra a tapasztalatra jut, hogy — bizony gyarló, véges eszű teremtményei vagyunk a Gondviselésnek — annyira gyarlók, hogy ingadozunk, kapaszkodunk kell valamibe, támaszkodunk kell valami megfoghatlan, valami magasabb lénybe, hogy itten a földön biztosan járassunk.

Ez az oka annak, hogy dacára minden ellenkező felfogásnak, a dolog mégis úgy áll, hogy még ma is a legelterjedtebb és leghatalmasabb az emberek között létrejött berendezések között: a vallás.

Ennek hatalma alatt áll az egész emberiség — ez uralkodik a legelsőbbrendű emberfajtól kezdve az utolsóig valamennyi fölött.

Nemzetek és nemzetiségek enyésznek, mulnak — s a vallások évezredekken keresztül megmaradnak.

Hiszen a négy főtenyező között, amik az ember művelődéstörténetileg létrejött egyesülésének főalakjai: a vallás, család, vagyon, állam — a vallás az, amely legtöbb embert ölel fel magába.

Család nélkül igen sok ember megél. Igen sok ember nem ismeri a családhoz tartozás érzését. Például egész egyedül álló agylegények, lelencek, világvárosi nyomorult utcai alakok.

Vagyon nélkül, illetőleg anélkül, hogy a vagyon tulajdonjogát elismernék, igen sok ember van — így: akik rablásból, lopásból élnek, az olasz brigantik.

Allam nélkül is meglehet élni. Ott vannak például a cigányok — nem tartoznak semmiféle állami szervezetbe — aminek a mai állami berendezésnél legbiztosabb jele az — hogy adót nem fizetnek ... s nem lesznek anyakönyvelve.

Míg ellenben a vallástalanok száma elenyészően csekély — s ha mégannyi lesz a felekezetiállományok száma, a vallástalanság mégis mindig fehér holló marad. Mert a vallás szükségességét elvitelni semmiféle filozófiával nem lehet. Magasabb műveltség, tudományok, erkölcsi érzék, nagy felvilágosodottság stb. mind csak frázis. Ezek mind nem teszik nélkülözhetővé a vallást. Nem értem ezalatt a vallás formáit, ami-

ben a vallás megnyilatkozik — hanem a lélek vallását.

Hogy az az ugynevezett művelt társadalom hova fejlődött lassankint az által, hogy a vallás iránti érzés meglazult benne, azt megpróbálom ide lerajzolni. A kép, melyet adni fogok, lehet hogy nem lesz természetes, tán a színek természetessége hiányozni fog benne; lehet hogy rossz, pessimista szemüvegen át vizsgálódom; — de egy bizonyos: hogy a dolgok határvonalait jól látom ... s nem pusztán képzelet szüleménye az, amit leírok.

A mai — vagy mondjuk a közel-jövő művelt társadalmá lesújtó, elszomorító képet adja az emberi jobb érzés elfajulásának. Látni nyomon hazugság, ámtítás, félrevezetés egymásnak — önmagunknak.

A kényelmi eszközök — napról-napra szaporodnak s az emberiség mindig elégedetlenebb, izgatótobb, idegeesebb lesz. Nincs ami vigasztaljon, buzdítson, kielégítsen bennünket.

Minő óriási különbség van az emberek külső és belső élete között. Minden társadalmi érintkezés a hamisság jellegével bír. Ha meglátunk egy ismerőst, üdvözlőjük őt, szerencsekívánatokkal halmozzuk el; ha ellátogat hozzánk, úgy teszünk, mintha ennek rendkívül örülnénk, marasztaljuk, kérjük, hogy szerencsétlenségünk mások — is. És mily borzasztó különbség van aközti, amit mutatunk s amit gondolunk.

Vacsorákat adunk mások jóllátására — s minő gondolatok forognak a jóllakottak fejében otthon, mikor a tele gyomortól nem tudván elaludni, az ágyban forgolódnak!

Miért nem lehet ezeket a gondolatokat Röntgen sugarakkal megörökíteni? Szóval: látszólag rendkívül megtartjuk az érintkezési formák finomságát — míg a valóságban? ... hányszor mondunk jónapot olyannak, akinek más kívánunk s hányszor kívánunk nekünk irásban boldog újévet — s magunkban az illetők mását gondolnak. Hányszor látjuk, hogy egyik ember meghívja a másikat saját házába, dacára, hogy az illető meghívó a meghívottról tán azon a napon éppen rosszat beszélt mások előtt. Hányszor látjuk, hogy egyes emberek erőltetik magukra a mulatást; mutatják, mintha mulatnának s jókedvük volna és belviláguk háboroz. Hányszor jelentünk meg nyilvános helyen tisztán abból a célból, hogy mások lássanak, hogy az ugynevezett közönség lásson bennünket.

S mindezek a külsőségek mirevalók? Csak arra, hogy a társadalmi együttélést — ami szaporítja a az egyéni kellemetességnek — lehetővé tegyék. És mit eredményeznek vajjon? Azt, hogy valahányszor érintkezésbe lépünk embertársainkkal, unalom, mérgeződés, irigység, megvetés, lenézés, megzényenülés szóval, a leggyönyörűbb érzések vesznek rajtunk erőt.

És mégis! Mégis magunk itéljük el önmagunkat arra, hogy ezeket a bontonyos tartozó komédiákat végig majmoljuk. És tulajdonképp mi okuk van az embereknek, költséges, fárasztó egészségtelen unalmas komédiákat játszani állandóan? Kellemsé akariák tenni életünket? Hát tán élveznek mellette? Hiszen nem színészek! A színész, hivatásból pózol — s azt mondják élvez is mellette — és ilyen szempontból talán élvezünk mi is... Az egész társadalmat ma az önérdék, tisztán önérdék mozgatja. Ha látszólagosan a mozgó erők mások is, a hátsó gondolatot mi soha sem ismerjük. De jobb is.

A kicsinyek nagygyá akarnak nőni ebben a hajszában, s a nagyok a saját nagyáguk átka alatt hozzák meg a representationális aldozatot; no meg azért, hogy a saját hiúságukat is legyezessék eközben. Abban az óriási tömegben, amely a nagy házi vacsorákon megjelenik, — a figyelmes háziasszony a figyelmesebb házi — urral együtt nem látnak mást — csak önmagukat.

S a vendégek — alig lépték át a küszöböt, már csipő megjegyzéseket tesznek a kedves házigazdára s annak még kedvesebb nejeckéjére.....

»S a nép, az Isten adta nép?« Az nem is ismeri ezeket az érzéseket nem ismeri az urak életének fény és árnyoldalait. Ha ha kérges tenyerével és véres verejtékkel keresi is meg egész éven át azt, amiért mindennap imádkozik ... igaz boldogsággal élvezi viszont a karácsonyest, s lelki világnyugodtságának édes, boldogító örömeit.

Bálványok.

Ha van nemzet, melynek nemcsak jogában van, de kötelessége is föllállítani első parancsul, hogy idegen istenei ne legyenek: egy a magyar nemzet az.

Elszigetelt, rokontalan, maroknyi nemzet vagyunk mi magyarok. Ha meg akarjuk őrizni nemzeti jellegünket és egyéniségünket: minden téren arra kell törekednünk, hogy minden fejlődésünk, minden haladásunk a nemzet őseréből forrjon ki és semmiben se legyenek idegen isteneink.

Érezték ezt már erősen a mi őseink, elődeink is, azért ragaszkodtak olyan megtörhetetlen szívóssággal a nemzeti szokásokhoz, erkölcsökhöz. Nem egyszer ügykeztek becsempészni közenk olyan szellemet, mely ellentétben a mi ősi erkölcsünkkel, idegen szokások, idegen áramlatok hatalmába ejtette volna nemzetünket; de minden ilyen törekvés megtört a mi szívós ragaszkodásunkon. Így tudtuk csak, ezzel a legyőzhetetlen conservatív ragaszkodással, biztosítani magunknak haladásunkban is a nemzeti szellemet. Irodalmunk a hatalmasabb föllendülés korszakában teljesen nemzeti irányban haladt; az irodalom pedig mindenkor legerősebb támasza és biz-

tosltéka annak, hogy idegen istenek, bálványok hatalma ne legyen az ur a mi nemzeti szellemünkön.

Az utóbbi békés évtizedek alatt azonban, amikor a fegyverek pihentek, a muzsák pedig küzdöttek, hogy lázas erővel, bámulatos dimenziókkal nyomába érjünk az európai haladásnak: éppen haladási törekvésünk hozott bennünket nagyon is szoros kapcsolatba a haladottabb nemzetek szellemével, mely kapcsolatnak hatása azután erős nyomokat vetett a mi nemzeti szellemünkbe is.

Nem róható fel egészen bűnünkül ez, mert hisz a nagy idők mulasztását pótolni akaró, nagyméretű haladás lázában észre sem vettük, hogy idegen, szellem, idegen istenek, bálványok hatása alatt állunk; észre sem vettük, hogy alaposan beleestünk a bálvány-imáadásba.

Eleinte csak külső szokásainkban szakítottunk a nemzeti szellemmel. Különösen a francia minta ragadt el bennünket. Ezt kezdtük bálványozni. Párizsi divat mindenben. Párizsi kalap, párizsi cipő, párizsi kezyük. A francia szokások bálványozása még konyháinkat is hatalmába ejtette. Csak francia izlés szerint készített eledelke kerültek az asztalra. Ahova nem ilyenek kerültek, az nem volt előkelő, ugynevezett nagyasztal. Külső megjelenésünkben, háztartásunkban, a társadalmi érintkezésben teljesen urrá tettük az idegen bálványt. És ennek a bálványimáadásnak homlokól szegezni nagyon nehéz dolog volt; mert aki az áramlat ellenére megmaradt szokásaiban, külsőségeiben magyarnak, arra nem azt mondták, hogy ime, ez milyen szívósan, milyen törhetetlen szeretettel ragaszkodik a nemzeti szellemhez, hanem azt mondták, hogy elmaradt a világtól, ódsi vaskalapos, aki nem akar simulni az európai szellemhez; megmarad csökkönyv-ázsaiinak.

Mindenek dacára az idegen bálvány imáadására leginkább hajló magasabb körökben is akadnak tösgyökeres magyar emberek, akiknek már vérükbe ivódott a nemzeti szellemhez való zivós ragaszkodás és nem hódoltak meg az idegen bálványoknak. A nagy többség azonban meghódolt. Egyébként ez a külsőségekben hódító szellem még nem volt valami szertelenül veszedelmes, mert az nem hatolt be a nemzeti élet lényegébe: a magyar erkölcsökbe. Hanem a haladás méretei arányában állandóbbá váló szellemi kapcsolat azután az irodalomba is bálványokat, idegen isteneket csempészett be. Fordított francia regények, újságtárcák, szindarabok képeben közénk csempésztek a bálványokat s ezekkel az idegen szellemet. Észre sem vettük: hogyan lett fölöttünk urrá az idegen szellem bálványozása. Ez már azután nagy veszedelmek csirját hordja magában, mert ez mélyen beleszánt a nemzeti gondolkodás és érzés talajába, gyökerestül kiforgatja onnan a nemzeti erkölcsöket s idegen szellem magvaival termékenyíti meg a mi nagyon fogékony talajunkat.

No és pedig akárki mit mond, az a szellem, mely ez idő szerint Párizs s általában Franciaország irodalmi világából árad felénk, lehet nagyon modern; állhat, jó ég tudja: milyen magas színvonalon; erős igazsággal kifejezője lehet az örök embernek; de hogy a magyar nemzeti erkölcsök talajába nem való, arra bátran megesküdhetik mindenki, aki a magyar nemzet lelkét is-

meri s azt nem francia bálványok számára szeretné átgyurni.

A magyar író, aki a nemzet lelkét ismeri, akiben magában igazán romlatlan magyar lélek, magyar szív lakik: az nem is választ magának a francia irodalom világából bálványokat, nem keresi az írói hatást abban, hogy a tollból húst és vért boncoló, elemező kést csináljon, hogy minden bünt, minden alávalóságot a vér hatalmával igazoljon és szépsítsen; hanem a tiszta idealizmus erejével kíván és törekszik hatni nemzetére, mert tudja, hogy a magyarnak nemzeti erejét, jellemző alapvonását mindenkor az eszménység képezte.

Csakhogy — fájdalom! — nagyon könnyen ujjainkra szedhetjük azokat a magyar írókat, akik lelköknek, írói önállóságuknak erejét ily romlatlanul megőrizték. A többség bálványozza a franciák irodalmi irányát, sőt majdnem szolgailag utánozza is azt. Egyik-másik már határozott művészzé lett az utánzásban. Aki nem sajnálja a farságot, ám olvasson el magyar fordításban egy francia újságtárcát, azután olvassa el valamelyik aféle magyar tárcacikkirónak munkáját, aki francia minták után dolgozik; meg fogja látni, hogy a magyar író milyen tökéletességgel utánozza az ő francia mesterét.

Mélyen elszomorító tapasztalat ez! Lélekbesítő aggodással kellene e nekünk nem való szellem hatása elé néznünk, ha nem tudnók, hogy ez az irány a mi nemzeti szellemünk, a mi mélyebb alappal rendelkező nemzeti erkölcsünk talajában gyökeret nem verhet; mert ezzel is csak úgy vagyunk, mint a francia eledelkeivel; ha éppen más nincs, megesszük, de állandóan nem élünk velök. Az írás művészetében a francia szellemet bálványozó magyar írók majd lassan-lassan ritkulni fognak; az idegen bálványok összeomlanak s teljes diadalt ül megint a nemzeti szellem.

Esetközéseimből.

Iria: KALA PÁL

Az Paphátán Csopak Antikóval beszélgettem még aradás előtt. Olyan farizens képpel cáfalgatta Görbeszűget az ögyik kanizsai vestigölcióban. Kiszólt az sógor:

— Kódás népeg vagytok; még csokilisztkátök sincs. Nálunk Komárvaróban máj vót parádés az érdőmben.

Goromba nagyot zökkent az eszöm ezön kübeszűdre. Görbeszűg nem maradtál el az kortul.

Aszondom az komának:

— Majd fabrikállok én csokilisztkát, amennyi kölletik. Mikor haza vetemédtem, ösmáltozostam Görbeszűg öszolgáit az Weiszbörgör eszűdjába.

— Vesztőtől vónának tisztelt atyafiak. Nagy szűjtel pöttyög Komárvarós, eszög Kis-Komárom, ho nálük kűbjútek az tojásbul az csokilisztkák; — és nálunk magnak sem akad egy sem. Tönnünk kölletik valamelyest: csinyjünk mi is csokilisztkákat!

Helyő föleg böljintgattak az atyafiak.

Delután kü lett állitava az munkából mindön eszűb, meg mindön ököre. Es az eszűbök részre szóitam ki: az görbe Csoka komis által eszög az barnoknak lett légyön szólnokiva.

— Szűntesztökötök bé az munkát, mér kitönesen Gücsőjón. Légyetök csokilisztkák. Mönjötök az Weiszbörgörből és igystok, meg szűdjatok minket, az gazlakat. Köfűsetjük az borti aprópnizvel, az aszidalmakat ögy két kipen-kapával!

Nagy áljönés közt bömlött meg az csokilisztkák-csoorda; az ökörkök is bögtök.

A eszűdjában is nagy zinat eszűköst meg. Eszűre kölve máj nagyon bé voltak öltöve az helybéli csokilisztkák. Valóink öszűnt. Hanafelös mönve, kitört böllöm az eszűlöm: eszt öppár ablak meg böltördött. Az eszűndér urak karultak föl az föszolgabíró urig. Szűp eszű vakkol ödvösölt az teszűr; eszt ablakbörtörni érdőmeiket, nagyhangu kübeszűdömöt jegyökönyűvűben ököfűstök mög. Eszt fölkért, hogy eszen lármas eszűköstökben küfolyólóg tögyök 20 forint alapítványt az szűgyen-alap javára, — a

mit mög köllöttök igernöm, bár tudtam, hogy két malac-növénydeköm bánja meg. Az köbeszűd hűborgatásért eszög ögyppár hónapig az magna állam vendégöszeretök kargyálta utalványoszt.

Karicsony napos-nappján értöm haza Görbeszűgre: akkor örezüstökötök kü. Ippog az Paphátán Csopak Antiké komán-aszonygyütt áti, eszt komának az feleségömnek, hogy aszonyka:

— Hát köndnek, edös komám-aszonygy, mit könt az gücsőji kis Jéus karicsonyra?

— Az uramat hozta haza az ördög edös komám-aszonygy;

— rebegett szűledök: az feleségom is 'édősem böhöködött végig rajtam az eszemvel...

Es az eszű karicsonyi eszűközöm.

Tollfuttában.

... Halkan, tompán bugnák, lohognak a kályhában a sárgavörös lángnyelvek, az izzó hasabok lassu zenéjéből szaggatottan kiválik egy-egy vékony, finom, sító hang, egészen olyan, mint a cserjék közt bujkáló kicsi madárkáké. Talán az ő lelkük sir a kavargó táncoló lángugarak, a szállingkózó, könnyű, szürke peronyék között. Ki tudja? Szemem belekóprik a fénybe, sőtáron halgatom az utánozhatlan bú-bajos zene menetét. Hol röviden, szűvedélyesen zug, elfojtva tombol, majd lágyan vibrálva andalog, nincs benne ritmus, nem ismer mértéket, de mégis oly harmonikus, oly hangulatot költ.

Egy régi dajkameszű miniatúr alakjai röpködtek körültem. Vidámak, gyermekes, ártatlan örmömmel kacagtak kergetőztek, rúttak az elnyuló kékes-szürke cigarett-füstfelhők szélére, merész szökésel ávetették magukat egyikről a másikra, ug-rándoztak, hancuzoztak egymással, míg végre egymásba gabalyodva, örtületes gyorsasággal keringtek, forogtak, elvesztett benne plasztikus alakjuk, kisebb kisebb lett a formáján tömeg, végre eltűntek, elveszték. Kíváncsian kerestem őket a szobában, de beleolvadt a szép mese a tömör cigarettfűst kékes felhőjébe, magam voltam, egészen egyedül.

Könnýű jakker-koesi berregve gördült tova az ablakom előtt, gyorsan dobogva csattant a lovak patája a kemény kőkockákon. Utána edös csicsergő leányhangok, lassu folyásu vidám kacaj halantszott, melybe belevegýűlt valami rég hallott, ismerős acélszűrendés!

— Híz ezek a jég-műderek!

Azt találgattam: kik lehettek, de kényelmes ernyetedegemben lusta, nagyon lusta voltam felkelni a diván ülő puha sarkából. Ráfogtam, hogy sugárteremtű szerelmes szűp aszonygyok, szűszke fejű fürgé leányok, biztosan tudtam, hogy szok voltak, kiknek bágyadt, oval-arcukra rózaas pirt lehet a hideg csipős levegő. Es én fűztem, szűtem új mesét arról a búszke, hideg szép aszonygyról, ki guanyyal kacagja gyarló földi emberek lázas szerelmét, jelen van minden titkos eszűkáln, ölelésnél, mindig buzdít, mindenkit öcsögít, csak ő marad ördöke der-mesztűben hideg. Egytől fél eszűpán: a tavasz! Nap forró sugárkarjaitól, izzó ajkaitól, ha ez öf-folja eszűllögő karcu derekát, pha ez rányorja szűz ajkát homlokára, a félelem és gyűnyör kö-jéti elolvad, hiába dacol, hiába küzd, az őj-szaki Szél csak gyenge légyön, a Nap kiragadja kezei közűl és szűvárványszűű, enyhe fényugár-szárnyakon felviszi magához tul a felhőkön, abba a titokzatosan ragyogó szép világbá...

Csűrrennek a rövid szűjra fűzött eszűllögő fényes acél-szárnyak a könnýűd, karcu Halifaxok, a diskkrét finom Columbusok. Megérkezett végre a tél legpotikusabb regénye a jég. Fantasztikus virágot fest éjelenkiunt a fagy a páras ablakáb

lakra és ránkölykölte kicsi asztalunkra a nyított könyv előtt, kiválasztjuk a kedvenc formákat: ez itt róza, az ott szegfű, lilliom, hiácint, mégaem, az egész olyan, mint a divatos krizantem vékony, finom szirmjai.

Csörrennek a rövid szijra fűzött csillogó acél-szárnyak; a Király-utca végén a vasúti töltés alatt a kicsi jég-pavillon karcsu kéményéből egyenesen barátságosan száll fel a füst.

Itt ülök a diván kényelmes sarkában, de ezer színével élénken kidomborodik előttem az a kedves kép.

Reccsen, roppan a jég átlátszó sima bordája, hosszú finom barázdákat hasít rajta az acélkorcsolya. Bátran, merészen rüppölnék tova a szép asszonyok; a gyorsan áthasiott levegőplasztikusan idomukhoz feszít a ruhát. Odébb egy sereg rövid ruhás bakán lihegve csicsereg, kacag. Majd rettegve nézik, figyelik egy kis gavalér diákgyerek merész ivateit, gyors nyolcasait, később már egybeverődnek mind és megindul a sudarazás. Hosszu láncot képeznek, a keztyűkön áthalad a meleg szorítás gondolata, repülve szélválnak és ha egyik másik bukik, felharsan piros ajkaikon a pyermekes kacaj.

Lassan aláereszkedik a téli est szürke homálya.

A villamos lámpa oszlopához dőlve maga elé mered egy kis fiu, nem messze tőle egy leányka áll magányosan. Sokszor láttam őket együtt, Olgának, Irmának, Elzának hívják-e, azt már nem tudom hanem most, miutha haragudnának egy másra. A leányka egy fehér-szegfűt szorongat ujjai között, lassan odavitte ajkához, megcsókolta, láttam hogy megcsókolta, aztán eldobta. Nem szólt, csak a fejét billentette meg, mikor duzzogva ránézett arra a busuló fiura, ki hangosan, szóval viszonzotta köszönését.

- Haza megy?
- Haza.
- És én?
- ..
- Jó éjszakát!

A leány dacosan szűkült a pavillon felé, a busfiu hosszan nézett utána, aztán gyors szűkésével felkapta az eldobott virágot és megcsókolta ott, ahol az imént a leányka ajkai érintették.

A leány a pavillon korlátjára dőlve, észrevette ezt, nem nevetett, csak az édes engesztelő mosoly árnya üt pilláira, kiesztannó piros orcájára. Együtt mentek haza.

Annak a blázke, hideg, szép asszonynak dermesztő, fagyos tükörcsém mintha megcsillant volna egy titkos, rejtett sugár, ő csak nézett néman, mereven. Arra gondolt tán, mikor kezd vele enyelegni az izzó Nap... mikor füzi dereka köré forró sugarakját, hogy felvigye magához tu! a felhők közé, abb! a titokzatos ragyogó szép világba.

Salgó Sándor.

Mese a rózsarucu királynéről.

— Kicsinynek s nagyknak —

Irtá: Xilef.

Tudjátok, szürke hajdankorban lent az örökzöld erdők, az aranyos gyümölcsök honában világbiro hatalmas nemzetiség virágzott, és féltelmets háborúkkal foglalta el századokról századokra ezt a mi földrésznket. Nem volt hegység, mely elég vésztrejtő, sem tenger, mely elég borzadályos, sem népfaj, mely elég harcartermelt lett volna győzhetetlen birtokvágya előtt.

Uralkodók mind messzebbre küldték a törhetlen seregeket, hogy szélesítsék e birodalom határait és szolgálják a nyereszék a leigázott népeket.

... Volt e nemzetiségnek legényesebb korszakában egy láng e kü, istenektől kedvelt naggyja, ki nek nyomában győzelméről-győzelmekre vonultak a hadak. Négy tenger partjáig szélesbité félvilágnyi terjedését birodalmának.

A babérkoszorus győző diadalutjában ide is elért ahol mostanában a mi drága honunk bir egy kincsetérő darabkát a mélységes kék Adria partjából, s elnevezé e foglalását „Liburniának”. Nyugatra innen, nyulike egy szivalaku félsziget, délfelé az Adriába. Belsejét a nagy viláगतakulások roppant köténgerré dulták a föld gyomrának iszonyu háborgásai. Tenger felé eső széleit óriási csipkeszegélyként övezik e sziklák kinyulásai, melyek közül a hármás gerincű Monte Maggiore magaslik ki leginkább s hatalmas tömegével számos völgyet szakadékot, szirtsorozatot és vízomlást foglal ö-sze.

Ennek a sziklarengeteknek lábában, a tengerparttól közvetlen emelkedve, a természet játéka-ként terjedelmes babérliget zöldül, míg kevéssel magasabban kő és kő mindenütt, szirt a szirtet éri.....

Messze keletről, onnan, hol most a Duna terjengő hullámái ágaznak széjjel mielőtt az Oceánba halnának, — kiűzötenek egy nyugodalmas népfajt, mely fegyvert nem, de ekét kovácsolt, harci mént nem űlt meg, de dolgos barmot nevelt: a tenger-nél megakadt utjok, s mert a zord hegyek mendekei közt új telepedéshez való helyeket találának, ekéstől barmostul ideszorultak.

S midőn a világhódító birodalom hadai erre jártak hódítani, mindegyre összebb és összebb szoritották őket a sziklák természetellen világa-ba, vagy elhordták evezős rabszolgának. Lent a zöldülő babérliget, s a szivalaku félsziget apró paradicsomait elfoglalták a győzelmesek s kéjlakokat teremtettek beléjük. Ha déli hazájukból az évsz k forrósága elől enyhébb vidékre akartak vonulni idejöttek a természet e szép sarkába.

— És volt költőjük is, ki hujdosásba űzelve, anyhet talált a kék vizek örökzöld partján és szépségeit lantjára vette.

Ezredév múltán a hatalmas nép kishitű, de hevesvérű utódjai kö-ül ismét erre bolyongott egy szerelemtől s Muzsától ihletett lantos, kit elbájolt a táj derűje, mint szerelme tárgyának mosolygása.

Századok multak, s ime a mi napjainkban, sok ezer üdüni vágyó halandó közt volt egy jósa os király s egy költői lelkű rózsarucu királynő, kik eljöttek a babérligetekbe a sziklarengetek lábában, országukból, hol a Duna hullámai szét-ágnak, mielőtt az Oceánba halnának.

„Csiribiri!” ugy-e furcsa név? „Csics?” ugy-e furcsa megszólítás? Nohát tudjátok meg, hogy egy kis rejtett néptörzsnek ez az elnevezése.

Mi sem hallottatok még róla s a földabroszon nem lelték helyét. Pedig ott élnek űk, meg az öszvéreik a „Monte Maggiore” sziklavölgyei közt, mint az ősidőkben ideleplett távol keleti népek utolsó ivadékaik.

Évszázadok múltán kiszóktatta kezűkből a kegyetlen sziklatálat az ekét. A mi élésük megterem a vízlemosta tenyérnyi vörös földszelvényben, az silány s nap alig érlelte. A munkabíró, erős faj számára s testre lefogott. Férfiak ráncos agognak tetszenek, asszonyaik görnyedtek s cafrangos gunyáikban a nyomor eleven képei; mert biz! a megélhetésük kemény, mint a talaj hol tengődnek. Szenet égetnek és csekélyke zöl-séget termelnek. Öszvéreiket és apró barmaikat csutakon, min, tenyészlik. A szirtok repedései közt kis tisztason csenevész, tölgy, bükk nő alig két emberrnyi magásra. Ezekből vág magának a férfi a szénégetéshez szükséges ágat, galyat, s az éjet is nappá téve; lütföletti égető boglyáit, míg az asszonyné a földi munkával bajlódik és védelmezi a romboló szélől zuhogó vizártól győnge természet,

Kora napfeljöttök nógatják a tengerparti városba a szenezsások alatt poroszkáló őszvért, s zöldegrakta szekereik harmát. Háziól házra kínálják a szenetgyújtó szilánkot, meg a káposztalejeket. Naphosszat hallatszík utcaszerte sirámhoz hasonló vásárcsillatásuk. Ha nincs barom, jó a törpeforma asszony háta is teherfölrakásra. Nehéz kereset ez, nagyon nehéz! De a sündés, nélkülözéshez szokott „csics” nép soh! se látott jobbat, az ő élete ilyen s ugy vélem, nem is vágyódnak mássa.

... Itt is, amott is, egy vityilló, ez az ő falujok. Lejárógnak, mondom, vásárra a tengerpartra, ez az ő világuk. Alig áll velük szóba más ember mint atyafiaik; ezért is ugy beszélnek maig is, mint akkor, midőn idevándoroltak őseik, — kiknek hajdani hazájában mostanság hasonlatos

nyelvjárás uralkodik, s ahonnan ide a tenger-mel- léki kis paradicsomba jót üdüni korona-urával a rózsarucu királyné.

Egy falubeli leány: a Marenka, hogy, hogy nem, lekerült szolgálónak a gazdag vendégek közé. Goromba munkához fozták, s nem is bántak vele igen embersegesen, de a szolgáló tört, s nem panaszkodott, mert ő neki mégis gyönygyelete vala néptörzshez képest. Csurrant—cseppent neki a pénzecske, amit szines kendőre, csattos cipőre költött s ha telment szegény falujába, sóhajtoz-tak jó módja mian a nyomorekká csigázott öreg szülék.

Egy vasárnapon csuda-hirrel jött Marenka a falujába.

Azt rebesgetik oda lenn a tengerparti paradicsomban, hogy az ő királyuk, az ő hajdani nagy népük messze földön lakó testvéreinek királya, itt van közöttük. És a drága, aranyshivű királyné, kinek arca róza, h-ja tiszta ezüst, már tudakolta volna az ő tanácsadóitól, hogy merre lakozik az ő népének ideszakadt töredeke, mert hallotta, hogy nagy inségben élnek és fölségitené őket.

Fohász és sóhaj szállt fel a vének mellől ennek hallatára. Hirnevés ösökről szálló mondák éledtek fel lelkükben és kemény sorsuk látása elborította őket szomorúsággal.

Szólt a gyűlekezethez a vén Franju, a világlá- tott agg csics, bölcese és tanácsadója a falunak:

— Véréim, szedjük össze magunkat és menjünk térdencuszva a rózsarucu királyné elébe, mert most érkezett el a segítség ideje. Isten és világ megveti a csicset, könyörögjünk hát az ő arany- szívének, hogy terjessze ránk löseges kegyelt.

— És a vén Franju tanácsa hívókra talált.

A nyomor szülöttei bucsujárásra készültek.

— * * *

Gyönyörűen fényelt a napsugár a tengerből fodrozott síkján, s teljes illatukat lehelték az űde lége az örökzöld eszerjek.

A sziklahegybe vágott uton halad telfelé, reggeli sétájukat végezvén, az egyszerű polgárius mezbe öltözött királyi pár.

Meg-megálltak a tündéri kilátást élvezendő, s nem gondoltak egyébbre, mint az elbájoló kör- nyék szépségeire.

S amint u jukat tolytatva, szelássen kikanyarod- ott az ösvény, megdöbbenve állottak meg; — feltartá őket egy tarka rongyokba ö tőzött tömeg, mely látásukra tordre börtelt és imaszertű kö- nyörgésbe fogott.

A csicsek jötték eléjük bucsujárásra.

A rózsarucu királyné lelkét ugy elfogta látásu- kon a szánkozás, hogy gyöngyszemek pergett ékkő szeméből-sirni kezdett. Szeretett volna ott mindjárt két áldott kezével annyi jót árasztani a könyörgő nyomorultakra, hogy menten boldogok lehessenek.

Kinyitá pénzes zacskóját s odavetett nekik egy szép szines papirost, melyet talizmánként kaptak fel a könyörgők és halát rehegve széled- tek haza.

Falujokban senki sem tudta elgondolni az aján- dék mivoltát. Talán csudatevő bűvös szer? Vagy valami varázslatos irás?

Az öreg Franjuhoz vitték, talán az tudja. „Jaj szegény hiveim — szólt — kincset adott, kincset. Ez annyi pénz, amennyit huszan tudtok egy darabban megkeresni szénnel és zöldegrakkal.” Nosza, mindenki részt szeretett volna belőle mindjárt. De az agg lecsöndesíté őket.

— „Igy amin van, nem ér ez nektek semmit, de ha kocsit adtok alam, levizsem a városba, s visszahozom annyi részre fölprózva, ahányan most szeretnétek belőle.”

— És levitették az öreg Franju a városba, hogy hozzáon nekik, amit ígért. Küldhették volna egyik másik vásárra menő atyáit is, de bizony nem vállalkozott senki közülök, eleven pénat hozni egy-két tenyérnyi nagyságu zöld papirosért! Franju bement egy pénzes holtba s remegő kézzel nyújtja oda a királyné ajándékát.

— Adjanak ezüstöt érte. Megnézik az ősszeasztott vén embert a bolt- ban, tejküket csöváják, s a sarokba űlletik, azt mondván, várjon, fel kell az ezüstöt hozatni a piaccból.

Az öreg várt, várt. Egyszerre csak megáll előtte egy kardos ember s ráváll:

— Vén gazember, hol loptad ezt? Jöszte ve- lem tüstént bíró elé!

S az öreg hiába szabadkozott váltig, hiába

mesélte el a komor birónak a rózsaruu királyné jótettét, bizony lecsukták szegényt sötét oduba.

A szekeres pedig otthon a várakozó szegényeknek elmondta Franju szomorú sorsát.

Mikor a rózsaruu királyné harmadnapra megint arra fölfelé sétált koronás urával, hát megint eleje kerül egy síró-rívó asszonysapat! Valahogyan csak elpanaszolták neki ténecuszuva s ruhája szegélyét csókolva, hogy milyen bajt hozott a falura az ő fölséges ajándéka. Segítene ki a szegény Franjut, hogy ne sinlődjék miattuk.

A sötét börtön épülete előtt fényes hintó állt meg. Futott eleje inas, szolgál, s kisegítette belőle a rózsaruu királynét.

Az aranyzivő a szony mosolyára felpattant a börtön zára. s kivették a fogoly aggot, ki roskadozó térdére ereszkedett és úgy sirta keserű könnyeit, úgy dadogta el, milyen bajba keverte az a zöld papiros. A királyné újból mosolygott és ime a vén Franju elé nagy csomóban rakták a kerek ezüstpénzt, alig fert szegénynek az izsakjába...

Felültek a hintó kocsisa mellé s úgy vitték vissza a hegyzakadéka övéihez, ahol aprajagya kapott valamikétt a zacskó ezüstből.

A rózsaruu királyné pedig minden esztendőben ellátogatott oda, hol az ő nevéét imádságba foglalva tiszteli a nyomorult „csics“-ek maroknyi népé.

Ezt a mesét egy hallottam, mikor oda lenn jártam a tengerparton a kis paradicsom táján. Ha csak a fele történt is volna úgy, amint elmondtam nektek, akkor is azt mutatja, hogy van még a világon elég dolog, ami nem köznapiság sorában terem meg.

De hogy ez így legyen, ahhoz sok olyan ihletett lelek kellene, mint a „rózsaruu királyné“: Carmen Sylva.

Beteg gerlek.

Irtá: — y.

Künn ültek a nyaraló verandáján és réveteg szemekkel néztek a messzeségbe.

Nagyon fiatalok voltak még mind a ketten. Abban a korban, mikor még a lélek tele van költsézzel, mikor még költsézet aranyozza be előttünk az egész világot. Akkor még a gyamulán szív csak vonzóda, csak ragaszkodást ismer; még nem ereszkedik rá sürü, fekete fátyolyával a tapasztalat; nem rakja tele kétséggel, bizalmatlansággal.

Az egyik merész tekintetű fiatal katonatiszt, arcan a zajtalan élet üdőségével. A másik egészen fiatal leányka, arcan az ártatlanság aranyos zománcával.

Olyan szent némasággal, olyan mennyei tisztasággal ültek egymás mellett, mintha csak imádkoztak volna. Körülöttük is minden olyan csendes, olyan zajtalan volt, mintha áhitatra hívó templomná alakult volna át az egész vidék.

A verandára boruló falombok sem rezdültek meg. A szellő mintha a galyak között pihenve merengett volna azon a két szép fiatal teremtén: egyetlen levélke sem mozdult. Csend, édes, megbívó nyugalom simult fakra, fűszálakra, az egész mindenégre.

Egyszerre a közeli patak partja felől valami édes-bús hang búgott bele a templomi csendbe. Utána nem-okára egy éppen olyan búzó, sívva kacagó hang felelt vissza.

A leányka arcára derengő mosoly simul és olyan csókolni való ártatlansággal, tágra nyílt ragyogó szemekkel figyelt a hangokra.

A fiatal katonatiszt gyönyörködve nézte a figyelőnek naiv arcát.

— Nem ismeri? Valami gerlepar.

— Hát ketten vannak?

— Ketten. Beszélgetnek egymással.

— És megértik egymást?

— Nagyon szépen. Eppen, mint az emberek.

— Aranyos madarak a gerlek. En csak messziről láttam őket. Nagyon félnék; nem igen várják be az embert.

— Azért majd én valahogy szerzek egy gerlet, hogy közelebbről is megismerje.

A leányka leplezetlen örömmel ugrott föl és tapsolni kezdett.

— Igazán fog szerezni?

— Mihelyt szeret tébetem.

— Es az énekelni is fog?

— Valószínűleg.

— Jaj Istenem, akkor én nagyon boldog leszek. Szeretem, ápolom, gondozom azt a kedves madárkát.

A fiatal katonatiszt csendes sóhajba fúló hangon mondta:

— Az a gerle is nagyon boldog lesz.

Másnap alkonyatkor már ott búgott egy gerle a veranda falán, remekművű kalitkában. A leányka magán kívül rolt örömben. Körülugrálta a kalitkát, dédelgette a kedves madarat; cukrot kínált neki; beszélt hozzá édesen bizelgő szóval. Befutott anyjáért; hozta ki magával a karjánál fogva.

— Gyere csak anyácskám! Te még sohasem láttál ilyen aranyos madarat. Úgy búg, úgy zokog, hogy szinte megérti az ember; mit mond. Az anya boldog mosolylyal nézte a naiv teremést, aki ilyen kicsiségnek úgy tud örülni. Még javában örültek a gerlének, mikor levél érkezett a fiatal katonatiszthez. Egyik barátja értesítette, hogy sieszen be az ezredhez; ne várja meg, míg letelik szabadságideje, mert — bir szerint — áthelyezték.

Következő reggel a fiatal katonatiszt bucsut vett a rokoni házóól; de megígérte, hogy ha áthelyezik, távozása előtt még ki fog randulni hozzájuk.

Néhány pillanatra egyedül maradt a fiatal, ártatlan leánykával. Odalépett hozzá; megfogta gyöngéden annak hófehér, bársonyos kezét.

— Ha pedig még se találkoznánk, Elza, ígérje meg, hogy néha rám is fog gondolni.

A leány bóhó ártatlansággal nézett a fiatal emberre és nagy, kék szemei tele lettek könnyekkel.

— Géza ne okoskodjék! Engem ne rikasson meg! Dehogyan nem találkozunk. Aztán el tudna maga menni búcsu nélkül? Ezta a aranyos gerlet csak megnezi mégegyszer? Lássa, valahányszor ez a gerle búgól fog, mindig magára gondolok.

— Köszönöm, nagyon köszönöm! — mondta a tiszt reszkető hangon és forró csókot lehelt a leányka kezére.

Harmadnap valóágos siralomházza lett a kasély.

Elza ide-oda futkozott. A szemei vörösré voltak sírva.

Cukrot, süteménydarabokat dugdosott a kalitkába és beszélt könnyörgő, becéző hangon a gerléhez.

— Mi bajod édes kis drága tubicám? Mondd csak aranyom: mit enné? Eléd hozok mindent, megszerzem a föld alól is, csak ne szomorkodjál. Beteg vagy? Mid fáj? Istenem, csak tudnál beszélni.

Oda sereglett a ház apraja, nagya és tanácskoztak, hogyan lehetne meggyógyítani a beteg gerlet. Mert beteg, bizonyosan nagyon beteg; azért hajítja le olyan szomorúan fejcsékjét; gyöngye búgása nem is búgás már, hanem fájdalmas nyögés.

Mindent megpróbáltak. De a gerle csak tovább szomorkodott. Nem is igen evett.

Elza kétségbe volt esve. Sirt keservesen, mintha neki is fájna az ami a gerlének. Végre zokogva futott apjához, megragadta kezét és úgy léte:

— Édes, aranyos apuskám, hozass orvost szegény gerlének! Látod: mennyire szenved, talán meg is hal szegényke.

Ezt is megpróbálták.

Félóra muíva már ott volt a kalitka mellett az állatorvos.

Be akart nyulni a kalitkába, hogy kivegye a gerlet; Elza nem engedte. Hatha nagyon megszorítaná a szenvedőt! Maga nyúlt be érte és simogatva, dédelgetve szoritotta szívéhez a bágyadt jószágot. Az, mintha érezte volna az ártatlan teremést nagy szeretetének megeét, bizalommal simulat hozzá.

Az orvos épen olyan tudós képet vágott, mint az ember-orvosok. Elkészítde vizsgálni, tapogantni a félnék megsimuló gerlet; hallgatta szívverését; aztán nagy komolyan konstataálta, hogy semmi veszélyesebb jellegű tünet nem mutat-

kozik; egy kis konyhasót kell vegyíteni a bágyadt madár italába.

Megtették ezt is. De a gerle tovább szomorkodott, tovább bágyadozott.

Elza kétségbeesetten futott anyjához.

— Jaj anyácskám, mit csináljunk? A gerle egyre szomorubb lesz. Istenem, hát még az orvos sem tud semmit? Valami nehéz, belső baja lehet szegénykének. Mondd anyácskám, hogyan mentsem meg aranyos gerlemet?

— Kiszi hand? Jó estét, Elza. — Hallatszott egyszerre mögöttük. Géza, a fiatal katonatiszt, lepelt hozzájuk, kezében kalitkával.

Elza könyözve futott oda.

— Milyen jó, hogy megjött. Nézze csak, szegény gerle szenved, nagyon beteg; semmi sem használ neki.

Géza nem szót semmit. Fogta a magával hozott kalitkát; kinyitotta; kivett belőle egy másik gerlet és beeresztette a szomorkodó gerle mellé.

— Párt hoztam a gerlének.

Néhány pillanatra mulva édes, enyelgő kedveskedéssel búgták egymást körül a gerlek.

Elza elragadtatással tapsolt.

— Maga csoda doktor, Géza. Ugyis a jó Isten küldte ide. A beteg gerle egészen felvidult. Most már nem hal meg a gerle. Eljen a csoda-doktor!

Az anya megveregette leánya örömtől ragyogó ártatlan arcát és Gézára tekintve, mosolyogva mondta:

— Lásd, te kis bohó, így gyógyult meg a beteg gerle.

Olyan kedvesen, olyan fáradhatatlanul enyhelegtek, búgtak a gerlek a kalitkában, hogy csakugy hangzott fölé az egész kastély.

Eza órákig elhallgatta őket. Megtartotta, amit ígért; valahányszor a gerlek búgását hallotta, mindig Gézára gondolt. Nem tehetett ő szegényke arról, hogy azok a gerlek olyan sokat búgtak.

Eljött a tél is. A gerlek bekerültek a nagy bolivés folyosóra. Minden reggel az ő kedves, édes-bús, epedő búgasukra ébredett. Neki hát mindennap Gézára gondolva kellett felkelni, mert így ígérte. A gerlek mindig búgtak; tehát ő is mindig Gézára gondolt.

A sok gondolat nyomán epedés fakad; az epedés pedig sóhajokat terem.

Elza egyre jobban megszerette a magányt, mert akkor szabadon sóhajozhatott.

Az előbbi ártatlan, naiv mosolygást valami csendes, bánatos komolyság váltotta föl a sokat merengő arcon.

Keveset beszélt; mindig kedves madarai mellett szeretett volna lenni s mikor látta: mint nyujtják azok egymásnak szeretőt, édes csókra apró kis csóbr-ajkaikat, nagyot sóhajtott és könyek fátyolyozták be epedő kék szemeit.

Egyre halványabb lett, egyre szótalanabb. Valami kimondhatatlan édes-kinos bágyadtságot érezett. Olyan volt ő is szegényke, mint valamikor a beteg gerle.

Ot is megvizsgálta az orvos tudós, komoly képpel és konstataálta, hogy semmi veszélyesebb tünetet nem észlel. De ő neki nem sőt, hanem levegő-változást ajánlott az ember-orvos; pedig ugyancsak erősen meghallgatta a szívverését is. Már készülődtek az utazáshoz.

Gyönyörű, verőfényes tavaszi nap volt.

Künn ült a hávány, beteges arcú leányka a verandán.

Egyszerre fogat robogott a veranda elé.

Géza ugrott le a kocsiból.

Elza arca kigyult.

Futott eleje boldog-árgól sugárzó szemekkel s észnefeletlen simulat a csoda-doktorhoz.

— Cakhogy megjött. Sokat, nagyon sokat búgtak a gerlek, én én megtartottam ígérétemet.

— Köszönöm, édes Elza, köszönöm! Mondta Géza.

Forró csókot lehelt a bársonyos sima kézre.

És ez a beteg gerle is olyan csodásan meggyógyult egyszerre.

Látogatás a Népkonyhánál.

A napokban meglátogattam a nagykanizsai „Népkonyhát.” Nem mulasztanom el, hogy a városnak a téli időnyre alkotott, legnemesebb, leghumánusabb és közbiztonságára méltó ezen intézményéről ép most, a tél idején, tehát szezonszerűleg meg ne emlékezem.

A ki a humanitásának, az emberbaráti szeretetnek ezen üdvös, jótékony csarnokát, annak belső berendezését még nem látta, az, ha ide belép, nyomban meg fog győződni arról, hogy egy népkonyha is bírhat vonzerővel a tisztaság, csisz és rend tekintetében és hogy a „népkonyha” elnevezés még nem involvál magában kellemetlen benyomást, vagy visszatartó illatot és tisztátalanságot, mint a hogy ezt sok nagy város népkonyháján tapasztaljuk vagy tapasztalni véljük. Nagy-Kanizsán a népkonyhának egy nagyobb és egy kisebb jó megre fűtött két terme olyan hatást gyakorol a belépőre, mintha az inkább valamely társadalmi jólétek céljaira, nem pedig a »misera plebs contribuens» részére alapított volna!

A terítékek, a tányérok, a tiszta találás, evőeszközök stb. kiváló gondozás tárgyai ez intézetben. És mindez első sorban az intézet első alapítójának *Vidor Samu* né nagyságának, a derék és lelkes magyar honleányunk köszönhető; ki naponként megjelenik a népkonyhában, és időt a fáradságot nem kímélve, minden lehető elkövet a szent ügynek előmozdítására, melynek fokozottá emelkedéséről volt szerencsém az ő kalauzálása mellett meggyőződni, s abban a szerencsében is részesültem, hogy a *gulyáshus* megízlelésére engem kegyes volt meghíni, t. i. csütörtökön, midőn első nap meglátogattam az intézetet.

Ekkor 215 szegény iskolás gyermek és vagy 30—40 munkás-osztálybeli szegény napzákos ember élvezte ott a meleg szobát és a párolgó két tal jóízű edelmet, a napi bejövetelek után csakhamar egymásután kitálaltak részükre; minden gyermek kapott egy jókora tányér rendes kinezésű huslevest és egy jó tányér burgonya főzeléket párolt hússal — ingyen. A felnőttek pedig ugyanazt és szinten egy darab kenyert hozzá, 10 krajczár előleges lefizetése mellett; egy ebéd ára 10 krajczár felnőtteknek.

Másnap pénteken a bőjre való tekintettel a gyermekeknek rántott leves és élesztős tészta találatott, a felnőtteknek pedig gulyáshus és szintén tészta.

Gourmand létemre mondhatom, hogy jóízűen és élvezettel ízleltem pár kanál levest és burgonyát a halászleves hasonlított pompás paprika gulyásból. E napon 308 egyén élvezte a népkonyhai ebédet, a gulyáshoz pedig én a 309-ik!

Mindkét napon elegáns, bájos megjelenésű urhölgyek, szép asszonyok és leányok felváltva naponta ketten, egyszerű csinos házias öltözékben osztották meg mint napi felügyelők az elnöknő gondjait és buzgólkodtak a szegényeség nyomorának enyhítésében. Csütörtökön *Weiser Józsefné* és leánya *Klára*, pénteken *Vécsey Zsigmondné* és *Tóth Mariaka* urhölgyek működtek közre a sanyaru és inséges téli évadnak megkönnyítése céljából.

A hölgyek bájos megjelenésükkel, előzékeny módorukkal a helyiséget szazanként elerő sok apró iskolás gyermek között mint *örangyalok* tűntek fel előttem!

Ohajtandó, hogy e nemes célú intézményt minden jószívű emberbarát beható figyelemre méltassa és tehetőségéhez képest minden alkalommal partfogolja is! Legszívesebben fogad el az elsőkégs a konyha szükségleteire szánt adakozó-képen: burgonyát, babot, lisztet, zöldségféléket stb.

És én ezek után azon érzéssel, tudattal és ohajtással távoztam el most a Népkonyhából, hogy szíves és ezek áldása száll és szálljon is azokra, akik ilyen emberbaráti intézet létrehozásán és fenntartásán fáradoznak!

Tuboly Victor.

Háztartás.

A babkávét helyettesítője.

Nagy fontosságú cikk a háztartásban.

Már régebb idő óta látjuk, hogy folyton új kísérletek rétetnek a babkávénak legkülönbözőbb pótszerekkel való helyettesítésére. Minthogy pedig ezen kísérletek tulajdonképpen magától a néptől eredtek és ezek ipari téren is követőkre találtak vagy a mutatkozó szükséglet tekintetéből csak ismételtettek, szükségképp következnek, hogy a babkávénak ösztönszerűleg érezhető hátrányokkal kell bírnia, melyek nemcsak gazdasági, hanem még inkább élettani nevelők lehetnek.

Erdetileg csak a gazdagok által élvezett ezen ingerlőszer az olcsó pótszerek keverésével a népminden rétege által elérhetővé vált. Ezáltal a babkávét izlése mind általánosabb, majdnem nélkülözhetetlen ingerlőszer lett.

Ez utóbbi oknál fogva előre látható hosszú időre kizártnak tekinthető, hogy elődeink jó szokásához térjünk vissza, t. i. hogy reggelünkön erős levest vegyünk magunkhoz, mint az például Angolországban a nevelő-intézetekben még most is szokásos. A kávé ezen jobb szokást azért szüntethette meg, mert nemcsak kellemes hatással van az érzékekre, de egyáltalán az embereket erősebb táplálékok, u. m. kenyér, vaj stb. vételére késztette, és végre a szokásos tejjeli keverésnél az emberi testnek a további munkához megkívántató erőt is nyújtá.

De nem pusztán ezen körülménynek köszönhető a babkávét különösen az utolsó évtizedekbeni általános elterjedését. Első sorban a kimerült idegek hatalmas élesztő és erős ingerlőszerűen bizonyult. Ezen ingerhatás okozóját Kunze 1820. évben fedezte fel a babkávén egy alkaloidnak, a coffeinnek létezését, miert is a kávé az alkaloid tartalmu szerek közé — úgy mint az opium és dohány — sorolandó. Ezen mérgek, melyek az orvos kezében bizonyos esetekben kedvező hatással lehetnek, hatalmas ellenségeinké válhatnak, ha azokat nagyobb mennyiségben vagy nagyon is hosszú időre veszik. Főfájás, álmatlanság, idegesség első tünetei. A coffein mindenek előtt a szívet irritálja röviden kifejezve tehát a babkávét az idegrendszerre élesztő, később azonban bénító hatással van, mihez még hátrányos belhajok is járulnak. Az idegekre való hatása mint fenn mondtuk, fejnyomásban stb. és oly ingerlékenységben mutatkozik, melyek beteges elme-képzelődésre vezethetnek. A szívre való hatása gyors, rövid és rendellenes érverésben, szívszorulás és ijedelem, nemkülönbön hideg érzésben mutatkozik. Az izmok vesztetnek erejükben és biztonságukban.

Még feltűnőbbek ezen észleletek az emésztő szerveknél. Elvagyatlanosság, székürítési rendtelenségek és belhurut a következményei. A légszertartalmu élelmi szerek bevétele gátoltatik, általában fehérvetartalmu élelmi szerek a babkávével összeegyeztethetnek.

A szívre, izmokra és táplálkozásra gyakorolt eme hatásánál fogva a babkávét különösen oly emberekre veszélyes, kik testileg nagyon is megterheltek magukat, tehát éppen a munkás osztályra. E mellett valóban ezáltal azon szokás, a napot, miután testünk az éjjeli nyugalom után megerősödött azzal megkezdenni, hogy az idegeinket méreggel, mint a babkávét bénítjuk és az előttünk álló napi munkára tevékenységükben lohasztjuk. Az első ingerlő hatásra közvetlenül azonos bénító hatásnak kell következnie, hogy újabb izmerek, mint a szeszartalmu italoknak már délelőtti élvezete, szükségessé válik. Így a nap már a reggeli kávéval — az egészségre ártalmas módon kezdődik.

Különösen ártalmasnak bizonyult a babkávét a gyermekeknek, kiknek idegeik és emésztő szerveik ezáltal már előre megromlottak. Hány szülőnek van csak fogalma is arról, hogy mily hátrányos és az egész életre mily veszélyes, gyermekeit ingerlő szerekre — milyenek a babkávét, sör, bor stb. — szoktatni. Ezáltal későbbi betegségek egész láncolatának alapja vetetik meg. Minden este kötelességünk, a figyelmet arra felhívni, hogy a családokban sajnos annyira megszokott babkávét élvezete határozottan az embarságra romboló hatással bír.

A szeszartalmu italokkal való visszaélés ellen már majdnem az egész művelt világ állást foglalt és pedig többnyire megkötötték az ily ideg-

ingerszer megszokását más ingerlő szerrel pótolni. A szesz elleni harcban, melyet a Grönlandiak csak úgy neveznek: „mialtal az ember az esztét veszti”, első sorban a kávé és théát hozták fel.

De a mérég végre is mérég marad. Ha közelebbről tekintjük, úgy a szesz helyettesítése coffeinnal nem sokkal okosabb mint a morphiám helyettesítése opiummal vagy coccainnal. A szokásos iszásoknak kevésbé lesz ártalmas a kávé mint a szeszese ital, de mindazáltal az is csak káros hatású marad. A felnövekedő nemzedéknek azonban — szemellett kellene tartanunk, hogy mindezen ingerlő szer a rendes táplálkozásból száműzessék, és megkísérteni a táplálkozásban változtatást eszközölni.

Ami a jelenleg használtban lévő pótszereket illeti, melyek a babkávét ugyan olcsóbbá tesszik de ezt sem izletesebbé, sem az egészségre előnyösebbé nem tesszik, úgy gyógyszer szempontból ezek is csak bajnak mondhatók, mely a szegényeket és gyengeket legkeményebben sújtja. Minthogy pedig ezen pótszerek már csak dróvíz kerülnek a kereskedelembe, többnyire bebizonyított utánzatoknak és az egészségre ártalmas keverékeknek vannak kitéve.

Az egyedüli kávé-pótszerek, melyek az egészségre nézve ártalmatlanok nem mondhatók, a gabanaművekből előállítottak; ezek előállítás újabb időben az árpanák pörkölése, vagy még inkább annak malátázása által eszközöltetik. Az árpa ugyanis malátázás által olyanmódon változást szenved, hogy a benne lévő keményítő egy része dextriinné (keményítő cukor) változik, minek következtében a vízben oldékonyabbá és könnyen emészthetővé lesz.

Mindezen készítmények azonban azon hátrányban szenvedtek, hogy a főlőntésnek ize nagyon is liszes, émelegzős és líres, vagy keserű és fanyar volt, úgy hogy magukban vagy babkávével keverve, huzamosabb ideig nem élvezhetők, mi a mai napig létező összes ugynevezett malátakávéról mondható, melyek egyszerűen malátából vagy pörkölt árpaiból állanak. Előhaladás e részben tehát nem történt.

Egészén másképpen áll a dolog az ismeretes Kathreiner féle malátakávéval, melynek előállítás által nyeretett először ezen nevet megérdemlő malátakávé. Ebben nincsenek meg az összes hátrányok. Ennek előállításánál a legfontosabb körülmény abban áll, hogy egy új találmány által sikerült az egyáltalán külön módon malátázott árpanak a kávé gyümölcséből készített kivonat hozzáadásával a babkávét ize és zamatait megadni.

Ezen Kathreiner-féle készítés által egy a maga nemében egészen összehasonlíthatatlan készítmény nyeretik, melyből örles után egy leöntött-kapnak, melynek ize a babkávét nagyon megközelíti, anélkül hogy annak egészség ellenes hátrányaival bírna. Ennek színe, szaga és ize a kiérletnél a babkávével annyira egyező, hogy tejjel keverve és kenyér hozzáadásával a különbség alig észlelhető.

Ennek előállítását kifürkészendő már sok előkelő vegyész és gyógyszerész, úgy mint Pettenkofer, Ziemsen, Virchow, Aubry, Manfeldt, Hofman orvosudorok a Kathreiner-féle készítményeket alapos elemzés alá vette. Mint utolsó dr. Hueppe Nándor ismert gyógyszerész Prágában, elemzte azokat. Az elemzés eredménye volt, mi itt főérdekkel bírhat, légszertartalmu anyagokban vagy növényi fehérvén 9.31 százalékotl épés 19.81 százalékig és kivonati anyagokban, tehát tápértékben 44.67 százaléktól 53 százalék tartalomig. A készítmények továbbá más idegen és ártalmas alkotórészeketl menteseknek bizonyultak.

Enek következtében ezen malátakávé oldékony fehérvén, zsír kivonati anyagok, különösen keményítő cukor tartalmánál fogva nagyon is figyelemre méltó tápszernek tekinthető, és eme sikerhez még annak ingerlő hatása is hozzájárul. Ennek ingerlő erősiő hatása a babkávét ellenében már előre is érvényesül és utólagos ompító és bénító hatással nem bír. Mindenekelőtt nem bír semminemű káros hatással az emésztésre, úgy hogy ezen készítmény eltekintve az itt említett előnyöktől a minden körülménynek közt káros hatású babkávét helyett mindenkinek, de különösen gyermekeknek, vérszegény leányoknak és gyenge idegűtű asszonyoknak legjobban ajánlható.

Amennyiben azonban a babkávénak sok évi megszokása a Kathreiner-féle malátakávéra átmenetelt megnehezíti, úgy az minden este a

legjobb vegyítő-sernek mondható, mert nagyobb mennyiségben vegyítve, saját jó ízével a bakkavét létezősebbé teszi és annak az egészségre ártalmas hatásait bizonyon tekintetben elenyészteti, miért is a Kathreiner-féle maláta-kávé ezen tekintetben is a legjobban ajánlható. Továbbá a gyermekek táplálkozásához megkívántató tej a Kathreiner-féle maláta-kávéval vegyítve igen kellemesé válik.

Mindezek után a Kathreiner-féle maláta-kávé a bakkavét minden tekintetben teljesen helyettesíti, az említett esetekben pedig a bakkavéhoz a legjobb keverékek bizonyított, mi különösen népségünk munkás osztályára egészségügyi szempontból a legnagyobb fontossággal bír, melynél nemcsak az élvezeti, hanem táplálkozási lényező is nagy szerepet játszik és nagy nagy fontossággal bír.

Dr. B. H.

IRODALOM.

Der Mensch sein Ursprung und seine Rassen und sein Alter. Ezzel a címmel Platz Bonifac dr. szegedi tankönyvtári igazgatónak egy hatalmas munkája, mely rövid idő alatt harmadik kiadást ért. A 480 oldalas szép munkából bárki is kitűnő tájékoztatást nyerhet a bonetan, a művelődéstörténet és a földtan körül. A mely tudományú és rendkívül szellemes munka tartalmának igen szépen megfelel a 400 illusztráció, mely a könyvet díszíti. Ára 6 frt. Megrendelhető: Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A Budapesti Napló karácsonya. Éljenek emlékeznek még a magyar közönség annak a tizenötök magyar újságírónak az esetére, akik, hogy függetlenítsék magukat minden politikai befolyás és minden vállalkozó tökély nyűg alól, megalapították a maguk erejéből, minden vállalat mellőzéseivel a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt a **Budapesti Napló**-t. A lakos kis csapat most alig másfél év leforgása után, a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újságolvasójává lett. Magával hozván fényes és jobbiról író neveket, bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtve mindennap össze mind azt, ami a szerkesztőség e lap szabadelvű és feltétlenül minden irányban független politikájának, nemzeti érdekeinek és magas iszlémének minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a **Budapesti Napló** ma már nem csak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpatiajának gyors felkötésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szűm arra vall, hogy a **Budapesti Napló** alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A **Budapesti Napló**-nak friss és megbízható értesítései, komoly, a talmas politikai cikkei a melyek nyomtatékossá tessik a fiatal, de politikai súlyra máris döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonalát, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesítései, kimerítő, ötletes, változatos elemi rovatai a mindenrendű közleményeinek változatosága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra kézzelenül tannakodik arról, hogy a **Budapesti Napló** fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is, a mely megjelenését megelőzte. A **Budapesti Napló** szerkesztősége és olvasóközönsége két pártatlanul magas és magas viszonyú fejlődött-ki-Naponként jelentésként ez a Szerkesztői újságnak rovatában. A magyar közönség: nekünk családunk.

A Budapesti Napló szerkesztősége: ugy akarja meglátni hatalmas közönsége támogatását, hogy karácsonyra kivétel nélkül minden előfizetőjének, az újonnan belépőknek is, olyanalbumot helyez az asztalára, amely valószínű irodalmi kiadás, a világ legnagyobb írónak találkozó helye. Az album minden egyes cikke egy-egy irodalmi remek, közvetlenül a **Budapesti Napló** számára készült és nagy belső értékével fogva szentendőkön át lesz öröme, disse minden család asztalának.

A Budapesti Napló szerkesztősége, amely csak az addigi munkásságára, hírlapírói sikereire hivatkozva és a közönség szimpatiajára appellálva, fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem családított önbizalmában és nem családított a közönségben, amely nagy szeretettel karolta fel gyűjtés az első perctől fogva. És hogy a közönség se csalódjék beuna, arra válltette, szakadatlan buzgósággal és lelkesedéssel törekszik. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vácsi József, főszerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, ifjabb Ábrányi Kornél, Clair Vilmos, Carri Gyula, Erős Gyula, Fáy Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, dr. Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekar Gyula, dr. Soltész Adolf, Sváb Tivadar, Thury Zoltán, napról-napra egész erőt, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi a harca. Hírnépszerűségében ebben a külső munkatársak fényes serege, amelyből csak Agai Adolf, Balogh Pál, Bekes Gusztáv, Bossenyi Ferenc, Békefi Antal, Eötvös Károly, Fanni Géza, Gécsy István, dr. Hagara Viktor, dr. Halász Ignác, Lupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyay Dező, Milkó Isidor, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Wegall Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkény István, és Tuzsek Anna neveit említjük most.

És a rugója a **Budapesti Napló** eddigi példátlan nagy sikerének és biztosított jövőjéről említi az existenciájának. És még egy. Annak az újságnak, amely senki másé, csak szerkesztőség és a közönségé, amely semmiféle idegen

töke szolgálatában nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja abban a függetlenességében semmihez sem hasonlítható hatalmas erőforrással van. Olvasóink figyelmét újabb is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmeglepettbben ajánljuk az újságot. Olvasóink az újságok iránt érdeklődésük és valószínűleg lelki épülésükre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangyaországalmában kedvük telik

— **Olvasó könyvtár,** szerkesztő Gyulai Pál, kiadja a Franklin Társulat. A népszerű vállalatnak ismét két kötete (398-399) hagyta el a sajtót. Mindkettő eredeti magyar munka. Az egyik Csengery Antaltól „Jellemrajzok” (398), melyben irodalmunk és politikai közéletünk három kiváló alakjának jellemesét kapja Csengery Antaltól, a magyar publicistika fényes tollú munkájától. Nagy Pál, Beöthy Ödön és Szentkirályi Móricus képei annak a nagy korának a képéből domborodnak ki, melynek há nem is legnagyobb alakjai, de úttörő munkásság voltak, a kiknek neve méltó az utókor becsülésére. Eötvös, Komthy, Damóffy József és Kazinczy maguk tisztelettök korszakukat. Csengery kötetében érthető, mint kell kidomborítani az egyéniségüket legkifejezőbb jellemző vonásokat, életük és munkásságuk ama momentumait, a melyekből a jellemrajz tökéletessé lesz. E nemből keskeny érnek föl irodalmunkban Csengeryvel. Könyve mellő arra, hogy az iskolában mint a magyar műproza mintáját olvassák, méltassák. Ára 30 kr. — A másik Pálffy Albert regénye: „Ne hallja hírat az anyjának”, mely a magyar regényirodalom ama kevés terméke közül való, melyek a napi termelés színvonalán felül emelkednek. Pálffy eddig legjavában a negyvenes — ötvenes évek korából vette regényének tartalmát, jól kikerekített meséjét. Most a modern társaságba vetett és egy kedves szerelmi történet keretében jól mutatja be annak jellemző alakjait. Nam a modern írók feltételei állított lélektanával, külön hatást kereső furafiguralja dolgozik; regénye épügy megfelel a jó regény irodalmi követelményeinek, mint a jóléti olvasó magasabb igényeinek. Az érdekes és terjedelmes könyv tetszős nyomású, és ára 6) kr.

— **A szabadságharc képosarnoka.** Jókai, Bródy Sándor, Rákossy Viktor, 1200 képet gyűjtöttek össze 1848-49-ről. Ezekhez írták meg a legjelentősebb írók közreműködésével a d. cs. és az osztrák győzelmű történetét ilyenformán 1848-49-nek a legteljesebb, legkimerítőbb könyve ez, amely „1848” címen most albumalakú igenelő füzetekben jelenik meg. Az eddig megjelent 3 füzetből százas példány fogyott el eddig; a mi arra vall, hogy sem lesz magyar ember, aki megne szeresse szabadságharcának e bibliáját. A szerkesztők és kiadók abban állapodtak meg, hogy a hatalmas dínmű 30 füzetben teljes lesz minden körülmények között, és ha mégis többet adnának, akkor kötelezik magukat azt ingyen adni a vevőknek. Így a teljes munka: 9 forint lesz és egy krajcárral sem több. „1848” harminc krajcáros füzetekben is kapható minden könyvesboltban. Képes, bőveges tájékoztató a lapok minden előfizetőjének ingyen ad és kérsere küld a helyi könyvkereskedő vagy a kiadó: Révai testvérek írod. r. t. Budapestben (Váci-ut.).

— **Nagy magyar méhéskönyv.** Írta Dr. Farkas Mihály. Ez a nagy népszerűsége jutott könyv most már ötödik kiadásban jelent meg. Az ötödik kiadás a méhéskönyv mai fejlődéséhez képest, az újabb tapasztalatok felhasználásával teljesen át van dolgozva és számos magyarizáló képpel megvilágosítva. A könyv tiszta, világos, jó magyarsággal van megírva, minden felesleges részletessé elkerülésével, csupán a gyakorlatiasságot tartva szem előtt, miért is a gyakorlati méhéskönyv foglalkozóknak, elsősorban a kezdőknek, különösen ajánlható. A munka a Franklin társulat kiadásában jelent meg (Budapest, Egyetem-utca 4) Ára 50 krajcár.

— **Hangulatok** — less a címe Bartha Miklós könyvének, mely a könyvpiacra karácsonykor fog megjelenni. Ez a könyv negyven darab prózában írt költeményt foglal magában. A címek: Virrasztás, A nő, Könyvelmélég, Császár győz, Ózópánk, Bíróság e ott, Ki a hibás, Az árva, Tapasztalat, Verőfány, Telen A magának való, Jutalom, Vigasz, A holnap A szerencsétlen, A halál, Megváltás, Templomban, A költő sorsa A költő hivatása, Elvérsz, Pásztorú, Emléket, Othon, Földelést, az árnykép stb.

A ki Bartha vezércikkait ismeri, az fogalmat alkothat magának arról, hogy mily nyelvezettel, mily szingadag főtésével és mily alragadó fantasziával vannak megírva ezek a költemények. A közönség körében sokkallan érdeklődést keltett az a hír, hogy Barthatól sajtóirodalmi dolgozatok jelennek meg a könyvpiacra.

Barthát a „Magyarország” szerkesztősége bírtá ró könyvének kiadására, s a „Magyarország” most azszal kedvezkedik olvasóinak, hogy Bartha könyvét díszes kiállításban karácsonyi és újévi ajándéknak előzetesítinek ingyen fogja megküldeni.

A könyvet mindenki megkaphatja, a ki a „Magyarország”-ra egy negyedévre előfizet. Az előfizetési díj (3 frt 60 kr.) bármikor beküldhető ily cím alatt: „Magyarország” kiadóhiva tala Budapest, Sándor-ut. 2. Bartha művének boltri 4 frt lesz és külön is megrendelhető a „Magyarország” kiadóhivatalában.

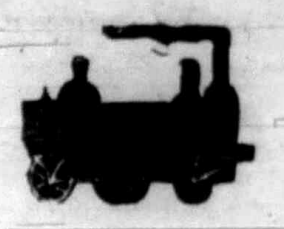
— **A régi magyar színesképek képeiben.** A Jókai-féle „1848”-nak most megjelent negyedik füzet. az eddigiekénél is gazdagabb. A régi magyar színesképre vonatkozó képek gazdag sorosata teszi a füzetet különösen érdekessé. Most látnak ama nagy színesképek és színesképek arcképeit először teljesen összejűjtve, akik a művészi mellett fontos nemzeti feladatot is teljesítettek. Bartha, Sziget, Szentpétery, Schödelné, az anyagszerű Lendvay, majd Egresy, Lendvay, Fancsy-Szerdahelyi, Megyery, arcát pillantjuk meg. Az arcképek körül vannak elhelyezve a művészi becsú, a kultúrtörténetileg is fölértékes emléktárgyak, melyek a nagy szellemek diadalutját jelölték. A magyar szabadságnagy bajnokainak a legnagyobb magyaroknak egám Pantheona s füzet második fele, mely a Baththyány minisztériumra vonatkozik. Az események komoly és gyönyörű kitűnő ötlettel mindig egymás mellett van elhelyezve, így a törvények átadásánál s a minisztérium megalakulásánál is.

Művészi képek fényes sora az, mely itt, **Magyarország** kiadja. A minisztérium csoportképe után Baththyány és Komthy képe következik, majd Eötvös és Trefort és két csodaszép alakok: a két Zichy-grófköny, Baththyány és Károlyi grófköny, kiknek **Petőfi** írt remek költeményi.

Baththyány Lajos eddig soha ki nem adott esküvői párját be a nagyszemű képosarotól, s a füzetet melynek harmonizált képe a sokasorodó ipar legújabb vívmányainak valószínű remeke.

A cikkek kivétel nélkül irodalmi színvonalon állnak, s így kitűnő a maga nemében. Valóban megdöbbent a mit remélünk, hogy a képosaró **Jókai, Bródy, Rákossy** stb. „48”-as könyv immár szabadelvűségeink legjobbjátörténete, mely nem egy új adattal gazdagította, s nem kevés helyen hallatkozó először igazságon hangzik és szentülémet. „1848” Révai testvérek r. t. kiadása és minden könyvkereskedésben kapható.

— **Miss József Lapja,** Most, hogy a **Miss József** nevére megint Józsefben hozta az a csodaszép nagy illusztrált kötet, mely összes műveit tartalmazza, idején valónak tartjuk arról a lapról beszélni, amely a postát nyolc centesdőt óta mint valami **Circe** fogva tartja az 6 különböző büvületében. Exalatt a nyolc év alatt a poéta kezeset vorrel, de egész odaadással a magyar irodalom szolgálatának szentelte minden idejét. **Nagy sikert** ért el. Egész kis irodalmat látnunk fejlődni és nagyra nőni a s-m-nből; újalakok, új emberek, új nevek és új irányok jöttek az 6 agilis szellem nyomát. Olyan ispot teremtet, amilyen eddig nem volt sem minálunk, sem másutt; mert A Hőzhöz fogható élnék, elmés és érdekes lap csak nagyon kevés találattik a kontinensen. Tiszttal, nemes iszléssel kultiválja az irodalmat; és becsületességgel kezel a politikát; gyűlekező helye a fiatal irodalomnak, mindent pártól, emel. ami szép és kegyetlenül neki ront mindannak, ami stréberkedés. Emléki alapnál nem nézik a személyt, nem kérdárik, hogy ki milyen faszékből keit, hanem csak azt, adott-e az isten nekli tehetséget az utra vagy sem. A Hétro jó idők jártak. Szép termés volt a talentumokban és ezek a talantsmok hü ragaszkodással mind maig megmaradtak a lap kötelekében, mely öket napvilágra hozta. Olyan úrvak mint Ambrus Zoltán, Tóth Béla, Ignotus, Kozma Andor, Kőbor Tamás, Heltai Jenő, Papp Dániel, Makai Emil mindegyik a maga külön csapatára, díszel az irodalomnak. A hány személy, annyi külön egyéniség. A színek és a hangok csodálatos skálája. Ha véletlenül a művelt Nyugaton születtek, mindegyik palotákat irhatna össze magának, hofott így a szerényebb viszonyokhoz kénytelenek lefokozni igényeiket. Akik A Hétet olvasnak, ismerik öket és nem fognak bennüket talázzal vádolni. De fájdalom még mindig nem sügen ismerik A Hétet. Ezért felhívjuk olvasóink figyelmét az élénk, elmés és mindezek fölött jó iszlés lapra, amelyből még az írók is sokat tanulhatnak. Azt hisszük a magyarság szempontjából hasznos dolgot mivel az, aki e lap iránt érdeklődik és a maga körében e lapnak propagandát csinál. A Hét különben azok képet, ami külső kiállítását illeti és amit nyajt, elég olcsó lap. Egész évre mindössze tíz forint. A kiadólivatal különben kézzel küld mutatványzókat mindeneknek, aki igényli. Cim egyszerűen: Budapest, VII., Erzsébet-körút 6 szám.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás				Erkezés			
	Kanizsáról				Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerfal	Sz. v.	4 42	regg.		Gy. v.	5 33	regg.	
	Sz. v.	2 35	d. u.		Sz. v.	12 10	d. u.	
	Gy. v.	12 20	este		Sz. v.	11 22	éjjel	
	V. v.	7 33	este		V. v.	7 9	regg.	
Szombh Récs Zala-Eg.	Gy. v.	12	délb.		Gy. v.	4 56	d. u.	
	Sz. v.	6 05	regg.		Sz. v.	11 01	este	
	Gy. v.	12 20	d. u.		Sz. v.	3 42	regg.	
	V. v.	5 15	d. u.		V. v.	8 04	regg.	
Budapest	Sz. v.	2 05	d. u.		Sz. v.	1 35	d. u.	
	Sz. v.	12 45	éjjel		Gy. v.	7 06	este	
	Gy. v.	5 48	regg.		Sz. v.	3 52	regg.	
	V. v.	9 15	regg.		Sz. v.	1 24	d. u.	
B.-Sat.-Gy.	Sz. v.	7	d. u.		V. v.	8 55	este	
	Sz. v.	12 15	éjjel		Gy. v.	12 10	éjjel	
	Gy. v.	5 06	d. u.		Gy. v.	11 45	d. e.	
	Sz. v.	8	9 regg.		Sz. v.	8	9 regg.	
Bárcs Gyékény	Sz. v.	4 57	regg.		Sz. v.	1 29	d. u.	
	Sz. v.	25	d. u.		Sz. v.	11 41	éjjel	
	Sz. v.	8 25	este		Sz. v.	11 14	regg.	

Ujjonnan belépő előfizetők, akik legalább egy negyedévre előfizetnek, megkapják a „Pesti Hirlap” 1898. évre szóló nagy képes naptárát.

Pesti Hirlap

POLITIKAI NAPILAP.

Példányszám
52,000.

MEGJELENIK NAPONTA
20—32 oldal terjedelemben.

Mutatványszám
ingyen.

Munkatársak:

Dr. Kenedi Géza felelős szerkesztő, Ifj. Ábrányi Kornél, Beksis Gusztáv, Balogh Pál, Vázsonyi Vilmos, b. Josika Kálmán, Tóth Béla, Murai Károly, Bede Jób, Gerő Ödön, Kóbor Tamás, Tömörkényi István, Kálnai László, Krúdy Gyula, D'Artagnan, Szabó Endre, Vártesy Arnold, Zemlényi Árpád stb.

Karácsonyi ajándéku a „PESTI HIRLAP” nagy képes NAPTÁRA.

Előfizetési díj:

Csak		PARISI DIVAT -tal	
PESTI HIRLAP		együtt	
Egy évre	14.—	Egy évre	18.—
Fél évre	7.—	Fél évre	9.—
Negyed évre	3.50	Negyed évre	4.50

Minden hóban jegyzéknapló.

Kiadóhivatal: BUDAPEST, V. ker., váci-körut 78. szám.

Báli, menyasszonyi öltözetek. — Egyszerű öltözetek párisi ízléssel.

MUTATVANYSZAM INGYEN.

PÁRISI DIVAT.

Szerkeszti: György Ilona.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER.

Szines, élő modellek után készült fénynyomatu képekkel, szabásrajzok, kézimunkák, illusztrált regények stb.

Takarékosság izlés mellett.

Kimerítő magyarázat.

Legszébb és legolesőbb magyar divatlap.

Előfizetési díj:

csak		PESTI HIRLAP -pal	
PÁRISI DIVAT		együtt	
Egész évre	8.—	Egész évre	18.—
Fél évre	4.—	Fél évre	9.—
Negyed évre	2.—	Negyed évre	4.50

Kiadóhivatal: BUDAPEST, váci-körut 78. szám.

Nem találhatunk alkalmasabb, értékesebb és szélszerűbb ajándéknak valót, mint egy jó

„KÖNYVET.”

A könyv oly maradandó becszel bíró ajándék, mely minden más tárgyat fölülmul.

A könyvet nem unjuk meg! nem meg- ki a divatóól! hanem egy örök emlékül szolgál.

Könyvet rangkülömbőség nélkül

bárkinek adhatunk, mivel az irodalomban találhatunk minden műveltséggel bíró és minden koru egyén számára valami alkalmasat.

Raktáraitam különösen a

KARÁCSONYI

ÉS

ÚJÉVI

alkalomra választékosan rendeztem be,

a magyar nemzet legjelesebb
irodalmán

kivül, még az idegen nemzet ismertebb műveit is megszereztem,

ugy szintén választékos gyűjteményt tartok

**ifjusági iratokból, képeskönyvekből, emlék- és
imakönyvekből, fénykép-albumokból**

a legremekebb kiállításban, ir. mappákból (teljesen felszerelve), iróasztali tintatartókól,
valamint a legújabb divatu

LEVÉLPÁPIROKBÓL,

melyeket a legelőnyösebb feltételek mellett számíthatom.

Az igen tisztelt n. é. közönségnek szíves figyelmébe ajánlva, vagyok tisztelettel

Fischel Fülöp

könyv- és papirkereskedő

NAGY-KANIZSÁN,

és Csákortanyán.

Vidéki megbízások kiváló figyelemmel eszközölköttek.

Előfizetési felhívás

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A Képes Családi Lapok már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérettel jelentjük ezt a tényt a magyar olvasóköröségnek akkor, midőn egyuttal felhívjuk, hogy legyen szives továbbra is azon érdeklődést tanusítani lapunk iránt, melyet eddig tanusított.

A Képes Családi Lapok multja legjobb bizonyíték a mellett, hogy míg egyrészt házagot pótoltnak, másrészt az olvasóköröség igényeit tökéletesen kielégítettük. Ismételtan elmondhatjuk, hogy kitűzött célunkat elértük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család kedvelt házi barátja.

A Képes Családi Lapok fennállása óta már több hasonirányú vállalat támadt, melyek részlen megszűntek részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat, hanem egyszerűen megköszönjük az olvasóköröségnek bizalmát s újból kérjük: előlegesszék ant nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A Képes Családi Lapok a legelőszőbb, és azért a legelőszértebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel.

A Képes Családi Lapok havonként kétszer „Hölgyek Lapja” című félfves mellékletet ad, párisi divat-képekkel és bő divatútdóttással s így egy külön divatlapnak tartását feleslegessz teszi.

A Képes Családi Lapok olyan szellemben és irányban, van szerkesztve, hogy ifjú és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A Képes Családi Lapok-ba a régi és újabb írói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A Képes Családi Lapok-nak regényai elbeszélései, rajnai, humoreszkjai, költeményai kedélynemesítő olvasmányok. Iránycikkjeivel a társadalom minden kérdésire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb cikkei tanulságosak.

A Képes Családi Lapok minden évben négy külön beköthető regényt ad mellékletű előfizetőinek.

A Képes Családi Lapok borítéka szellemes és szórakoztató csvegecskék, illetve kérdéscs és feleletek táriája.

A Képes Családi Lapok előfizetői díjtalanul közdíthetik gondol taikat az „Előfizetők postájá” ban

A Képes Családi Lapok képei lehetőleg alkalomszerűek, díszcsk és tanulságosak.

A Képes Családi Lapok a lehető legjobb cikkeket igyekszik nyújtani a hogy hívtatásának megfelel, ant legelőszbban bizonyítja immár XX. évi fennállása, mit eddig házánkban egyetlenegy hasonló irányú lap sem volt képes elérni; bizonyítja továbbá azon előkelő és kitűző írók és íróncs nevei, kiknek nagybecsű műveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s a kik közűl büszkén említtük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kívül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jóné, Temérdek (Jeszzenzky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Tögyesi Mihály, dr. Feleki Sándor, Méry Károly, Jámhor Lajos, Dombai Hugó, Kónézy Csátár, Pécsi D. Anselm, Kósa Ede: — Beniczkyné Bajza Lenke, B. Büttner Ida, G. Büttner Julia, Tutsók Anna, Budai Sándorné, Cserecsky Gyuláné, Nagyvaradi Myra, K. Beniczky Irma, Mericzay-Karossa Irma, Faughné, Gynjtő Isabella, Ábrányiné Katona Klementia, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovzky Ida, Harmath Lujza, Kéray Elza, Vörös Julianna neveit stb. stb.

A Képes Családi Lapok előfizetési ára a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és regénymelléklettel együtt:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyedévre	1 frt 50 kr.

A Képes Családi Lapok annak, aki az előfizetési öszveget és azonkívül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyzserre beküldi, elismerésűl 4 regényt küld díjtalanul.

A Képes Családi Lapok mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik szíriant — legelőszértebbben levelezőlapon — hozzáférőlnak.

A KÉPES CSALÁDI LAPOK kiadóhivatala

Budapest, V., Vadász-utca 14. [Saját házában.]

352—5

The Continental
Bodega CompanyValódi hamisítatlan
külföldi borok

· Portbor ·
· Sherry ·
· Madeira ·
· Marsala ·
· Malaga ·
Tarragona s. a. l.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:

Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

Hirdetéscs

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Ujságírók lapja!

Ujságírók lapja!

Budapesti Napló.

A magyar sajtóban páratlan az a siker, amelyet a Budapesti Napló aratott és az egész világ sajtójában példa nélkül való, hogy egy szerkesztőség maga alapított volna és adna ki politikai napilapot.

A Budapesti Napló a szerkesztőség tulajdona, nem adta magát semmiféle vállalkozás rendelkező hatalma alá. Független tehát és szókimondó felfelé is, lefelé is minden irányban. Az igazi szabadelvűségnek sok diadala fűződik már a Budapesti Napló pályájához és a reakcionárius törekvéscs kudarcái megannyian a Budapesti Napló egy-egy sikerét jelentik.

A Budapesti Napló karácsonyi albuma,

melyet a szerkesztőség karácsony napjára kivétel nélkül a lap minden előfizetőjének, az ujonnan belépőknek is megküld, olyan irodalmi remek, amely az ország határán is messze tulmenő fellünésre tart számot.

A huszadik század asszonya.

Ez az a kérdés, amelyről a világirodalom legragyogóbb neví írói nyilatkoznak a Budapesti Napló albumában, közvetlenül a Budapesti Napló közönsége számára készült cikkecsben.

Iván, ifjabb Ábrányi Kornél nagyszabású remek költői elbeszéléscs követi ezt a remek cikksorozatot.

A Budapesti Napló írásban és képben az album befejező része.

A Budapesti Napló főszerkesztője:

VÉSZI JÓZSEF.

A Budapesti Napló felelős szerkesztője:

BRAUN SÁNDOR.

A BUDAPESTI NAPLÓ belső dolgozóitársai:

Ábrányi Emil, ifj. Ábrányi Kornél, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, dr. Soltész Adolf, Soib Tivadar, Thury Z.

A szerkesztőséghez csatlakozik a külső munkatársak, cikkirók és tárcaírók díszcs sora.

A Budapesti Napló rovatai gazdagok, értesüléscs kitűzőek. Az egész ujság friss, eleven, temperamentumos és minden rovatában az izléscs, az előkelőséget és megbízhatóságot ismeri legelőszbb törvényének.

Előfizetés: egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küld a kiadóhivatal,

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Út161-ut 15. sz.

355—3

Olvassá mindenki az ujságírók lapját: a Budapesti Naplót!

Nem találhatunk alkalmasabb, értékesebb és czélszerűbb ajándéknak valót, mint egy jó

„KÖNYVET.”

A könyv oly maradandó becsesül biró ajándék, mely minden más tárgyat fölülmul.

A könyvet nem unjuk meg! nem meg- ki a divatból! hanem egy örök emlékül szolgál.

Könyvet rangkülömbőség nélkül

bárkinek adhatunk, mivel az irodalomban találhatunk minden műveltséggel biró és minden koru egyén számára valami alkalmat.

Raktáraitam különösen a

KARÁCSONYI

és

UJJEVI

alkalomra választékosan rendeztem be,

a magyar nemzet legjelesebb
irodalmán

kivül, még az idegen nemzet ismertebb műveit is megszereztem,
ugy szintén választékos gyűjteményt tartok

**ifjusági iratokból, képeskönyvekből, emlék- és
imakönyvekből, fénykép-albumokból**

a legremekebb kiállításban, ir. mappákból (teljesen felszerelve), íróasztali tintatartók'ól,
valamint a legujabb divatu

LEVÉLPAPIROKBÓL,
melyeket a legelőnyösebb feltételek mellett számíthatom.

Az igen tisztelt n. é. közönségnek szíves figyelmébe ajánlva, vagyok tisztelettel

Fischel Fülöp

könyv- és papirkereskedő

NAGY-KANIZSÁN,
és Csáktornyan.

☛ Vidéki megbízások kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Előfizetési felhívás

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A Képes Családi Lapok már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérettel jelentük ezt a tényt a magyar olvasóköröségnek akkor, midőn egyttal felhívjuk, hogy legyen szives továbbra is azon érdeklődést tanúsítani lapunk iránt, melyet eddig tanúsított.

A Képes Családi Lapok multja legjobb bizonyíték a mellett, hogy míg egyrészt hézagot pótolunk, másrészt az olvasóköröség igényeit tökéletesen kielégítettük. Ismételtén elmondhatjuk, hogy kitűzött célunkat elértük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család kedvelt házi barátja.

A Képes Családi Lapok fennállása óta már több hasonirányú vállalat kevelit házi barátja. A Képes Családi Lapok részben tengődnek. Nem kutatják az okokat, hanem egyszerűen megköszönjük az olvasóköröségnek bizalmát s újból kérjük: előlegessé az nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A Képes Családi Lapok a legolcsóbb, és azért a legolterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel.

A Képes Családi Lapok havonként kétszer „Hölgyek Lapja” című fölves mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudósításokkal és így egy külön divatlapnak tartását feleslegessé teszi.

A Képes Családi Lapok olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifjú és öreg külön s egyttvé élvezettel olvashatja.

A Képes Családi Lapok-ba a régi és újabb írói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A Képes Családi Lapok-nak regényei elbeszélései, rajnai, humoreszkjei, költeményei kedélynemenítő olvasmányok. Iránycikkjeivel a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb cikkei tanulságosak.

A Képes Családi Lapok minden évben négy külön beköthető regényt ad mellékletül előfizetőink.

A Képes Családi Lapok borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárlháza.

A Képes Családi Lapok előfizetői díjtalanul közhathat gondolataikat az „Előfizetők postája” ban

A Képes Családi Lapok képei lehetőleg alkalomszerűek, díszesek és tanulságosak.

A Képes Családi Lapok a lehető legjobb cikkeket igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja immár XX. évi fennállása, mit eddig hazánkban egyetlenegy hasonló irányú lap sem volt képes elérni; bizonyítjuk továbbá azon előkelő és kitűnő írók és íróknő nevei, kiknek nagybecstű műveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s a kik köztül büszkén említtük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kívül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jenő, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Tögyesi Mihály, dr. Feléki Sándor, Méry Károly, Jámor Lajos, Dombai Hugó, Kenézy Csatár, Pécsi D. Anzelm, Kósa Edé: — Beniczkyné Bajza Lenke, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Tutsek Anna, Budai Sándorné, Cserecsy Gyuláné, Nagyvaradi Myra, K. Beniczky Irma, Mericzay-Karossa Irma, Fanghó, Gyujtó Izabella, Abrányiné Katona Klementin, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovzky Ida, Harmath Lujza, Káray-Elsa, Vörös Julianna nevelt stb. stb.

A Képes Családi Lapok előfizetési ára a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és regénymelléklettel egytt:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyedévre	1 frt 50 kr.

A Képes Családi Lapok annak, aki az előfizetési összegot és avonkivül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre bektüdi, elismerésül 4 regényt küld díjtalanul.

A Képes Családi Lapok mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik eziránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A KÉPES CSALÁDI LAPOK kiadóhivatala

Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját házában.)

352—5

The Continental
Bodega CompanyValódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor
• Sherry
• Madeira
• Marsala
• Malaga
• Tarragona s. a.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:

Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Ujságírók lapja!

Ujságírók lapja!

Budapesti Napló.

A magyar sajtóban páratlan az a siker, amelyet a **Budapesti Napló** aratott és az egész világ sajtójában példa nélkül való, hogy egy szerkesztőség maga alapított volna és adta ki politikai napilapot.

A **Budapesti Napló** a szerkesztőség tulajdona, nem adta magát semmiféle vállalkozás rendelkező hatálya alá. Független tehát és szókimondó felfelé is, lefelé is minden irányban. Az igazi szabadelvűségnek sok diadala fűződik már a **Budapesti Napló** pályájához és a reakcionárius törekvések kudarcát megannyian a **Budapesti Napló** egy-egy sikerét jelentik.

A Budapesti Napló karácsonyi albuma,

melyet a szerkesztőség karácsony napjára kivétel nélkül a lap minden előfizetőjének, az ujonnan belépőknek is megküld, olyan irodalmi remek, amely az ország határain is messze tulmenő feltűnésre tart számot.

A huszadik század asszonya.

Ez az a kérdés, amelyről a világirodalom legragyogóbb nevé írói nyilatkoznak a **Budapesti Napló** albumában, közvetlenül a **Budapesti Napló** közönsége számára készült cikkeiben.

Iván, ifjabb Abrányi Kornél nagyszabású remek költői elbeszélése követi ezt a remek cikksorozatot.

A **Budapesti Napló** írásban és képből az album befejező része.

A Budapesti Napló főszerkesztője:

VÉSZI JÓZSEF.

A Budapesti Napló felelős szerkesztője:

BRAUNSÁNDOR.

A BUDAPESTI NAPLÓ belső dolgozóitársai:

Abrányi Emil, ifj. Abrányi Kornél, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Fűi Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, dr. Soltész Adólf, Sebő Teodár, Thury Z.

A szerkesztőséghez csatlakozik a külső munkatársak, cikkírók és tárcaírók díszes sora.

A **Budapesti Napló** rovatai gazdagok, értesülései kitűnőek. Az egész ujság friss, eleven, temperamentumos és minden rovatában az izlést, az előkelőséget és megbízhatóságot ismeri legfőbb törvényének.

Előfizetés: egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 15. sz.

Olvassa mindenki az ujságírók lapját: a Budapesti Naplót!

355—3

Karácsony 1897.

SINGER VARRÓGÉPEK

a háztartás, műhímezés és minden iparág számára

o 14 millión felül gyártva és eladva. o

A Singer varrógépek

ugy egyszerű, mint legdiszesebb kivitelben szállítanak és a legjobb és leghasznosabb

KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL

mintegy magukat ajánlják.

A Singer varrógépek világhírneket kiváló szerkezetűeknek és nagy munkaképességűeknek köszönik mely tulajdonságok a Singer Co. gyártmányait mindenkor kitüntették.

Díjtalan oktatás a divatos műhímezésben.

The Singer Manufacturing Co. részv. t.

Deák Ferenc-tér 480/7. NAGY-KANIZSÁN Deák Ferenc-tér 480/7

(Ez előtt Neidlinger G.)

KISS JÓZSEF LAPJA

A HÉT

politikai és irodalmi szemle.

Kilencödik évfolyam.

Belső dolgozótársak: Ambrus Zoltán, Tóth Béla, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Papp Dániel, Makai Emil, Ignotus, Heltai Jenő.

Előfizetési ára: egész évre 10, félévre 5, negyedévre 2.50 ft.

A HÉT régi megállapodott hitelű lap. A hét kidomborodó eseményeinek hű tükrö. Politikai, társadalmi, művészeti és irodalmi kérdésekben a legszabadelvébb eszmények és irányok szóvivője. — Krónikái, Innen-Onnan rovata, Irodalmi- és szinikritikái már rég kiviták a közönség elismerését. — Mutatványszámok ingyen és bérmentve küld

„A HÉT” kiadóhivatala
Budapest, Erzsébet-körút 6.

Még jobbat minden másnap

Kinai fülemilék

egész éven át éneklők darabja 5 mrk. — Kitűnő éneklők 6 mrk. — Tűzvörös kardinálisok tanult énekesek 9 márka. — Vervörös tigrispintyöke bájos tarka énekesek párja 2.50. — Harci kanári-madarak, nemes faj, mély és éleshangok darab 6. 8. 10. 12. 15. mrk. tehetség szerint. Szétküldés utánvét mellett. Jótállás élő megérkezéskor.

FÖRSTER L.

241-5 madár-kivitel, Chemitz I. S.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi
ajándék.

KAPHATÓ:

BERGL ARNOLD cipésmesternél
Nagy-Kanizsán, (a Prager gyógyszerár mellett.)

Saját készítményű női, úri- és gyermekcipőraktárt a legegyszerűbb, a legegansabb kivitelű jutányos áron a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlja.

Mértékszerinti rendelmények a leghibásabb láb után is gyorsan és jól eszközöltetnek.

Kitűnő tisztelettel

BERGL ARNOLD

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4—6 óra közt.Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatközvet minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatni:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetések jutányosan megváltatnak.

Béremtelen levelet csak ismert korszakból fogadunk el.
Késiratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

Nyitltér petitsora 10 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

SZALAY SÁNDOR.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedés-telefontársadékok.

A Pató Pálok.

Társadalmunknak baja, a szocializmus, immár állandó lett és egyhamar, úgy látszik, nem is kerül le a nemzet asztaláról. Ott foglal helyet azok közt a teendők között, a melyek elintézése sürgős ugyan, de azért még mindig várat magára, mert nehézség és az a Sándor, ki a tornyosuló bajok csomóját ketté vágni képes és hajlandó lenne, csak nem akar fölmerülni az éji homályból. Nem is annyira Sándorra, mint inkább Sándorokra volna szükség mert a kérdésnek ezernyi ága-boga van. Ezek lenyulnak a nép életének legbelső szövődékéig és fenyegetnek azzal, hogy megmérgezzék mindent. Ezernyi Sándor kell ahhoz, hogy a bajokat minden izükben orvosoljuk, különben orvosolatlanok maradnak.

Egyetlen ország van, mely dicsekedhetik azzal, hogy a szocializmussal sikerrel küzdött meg és bár a jelek sokáig fenyegetők voltak, most már nem veszélyeztetni jövőjét. Ez az ország, — nem csodálatos-e? — éppen az iparban, gyári munkásokban és nagyvárosi proletárokból gazdag Anglia. Vajon ott hogyan érték el ezt? Röviden szólva

ugy, hogy gátat vetettek az önzésnek, korlátok közé szorították a nagy ingó tőke garázdálkodását és a vezető osztályok a szeretetnek és tiszteletnek kötelékével csatolták magukhoz a munka embereit. Angliában a politikai jogok nincsenek kicsiny csoportokhoz szorítva, mint nálunk; a munkások tudják, hogy ha akarnák, könnyen fölforgathatnák a társadalmi rendet, mindamellett a nagy angol parlamentben nem ül egyetlen szocialista követ sem.

Mi pedig annyira vagyunk, hogy pár év előtt még gyanus szemmel nézték azt, a ki szociális reformokról beszélni mert, pedig a baj már megvolt akkor is Bismarck már életbeléptette nagy reformjait, Anglia megoldotta a föladatokat legnehezebb részét, mi pedig játszottuk a strucmadár politikáját és azt igyekeztünk elhiteni a világgal, sőt saját magunkkal is, hogy itt nincsen baj, sőt nem is lehet. Most már látjuk, hogy lehet, mert van.

Szálló ígévé vált, hogy a kisembereken segíteni kell. De ennél alig mentünk tovább. Az alföldi terjedő zavarok sürgetik a gazdák egyesülését; hisz jövőjükről van szó,

és alig történik valami. Olyan kezdeményezés, mint a mely-n a nyitrai gazd. egyesületet dicséri, mely legalább Érsek-Ujvárt nagy-parasztyűlést tartva, igyekezik a gazdák és gazdák között az egyetértést megteremteni: fehér holló számba megy, sőt ezideig magában áll. Pedig úgy tudjuk, hogy Csongrádban, Biharban, a legutóbb annyit emlegetett Szabolcsban, sőt jóformán az ország minden vármegyéjében vannak gazdasági egyesületek, a melyek ahelyett, hogy munkához látnának, csendesen alusszák az igazak álmát. Vajon sokáig-e?

Ez a nagy kérdés, mert az idő átkozottul rövid és könnyen eljuthatunk oda, hogy mihamar késő lesz. Akkor hiába szidjuk majd a kormányt, hiába fohászunk rendőrszuronyok- és bilincsekért. Ezekkel lehet csendet és rendet teremteni, de a szivek egyetértését, a kormányzott osztályok bizalmát és vonzódását kiérdemelni és megszerezni alig.

A legfőbb ideje volna, hogy Pató Pál uraimék elhatározzák végül magokat a munkára. Már nem sokáig fognak reá érni, az biztos.

A „ZALA“ tárcája.

Az év végén.

Azt mondják: az aranyos idő mindent meghoz. Igen, de el is visz. S ha jól mérlegbe vesszük, nem-e történik ez rovásunkra, kárunkra. Elmúlik minden, ezt szakadatlanul tapasztaljuk.

Jön egy boldog korszak, s a mi után szivünk lelkünk sóvárgott, a viszont szeretet boldogító tudatát élvezzük. Ez mégis örök. Ugy-e bár örök a szeretet? Az nem hal ki a szivből, az a sirontul is lángol, az nem múlik el az idővel, hanem állandóan él és boldogít.

Nezd a természetet, az is azt leheli. A lombok összehajolva hirdetik, hogy éreznek. Ne hídd el, hogy nem fáj a virágnak, ha letörik... Azért szökött rügybe, kicsalta a természet hívogató szava. kifejtett — a kert diszjévé nőtt. A szemnek mily jól eső látványosság!... Illatával, üde harmatos kelyhével mily kedvesen pajzánkodik a döngöcsélő méh!... Napok mulnak, a kis virágot megöli a nap heme, vesztit szépségéből; végre minden szála mint egy „nem gondozott virág“ — hervadásnak indul, elhullnak levelei; elmúlásuk intenek a szélől csapkodott sárguló levelek... Ugy fáj minden veszteség, legyen az bármily parány! Rossz érzést szül: megválni egyes kedves tárgyunktól is. Kedves, szeretett égentől megfosztva lenni: vizagszalhatatlan érzés...

A tárgy helyébe újabb nő vagy készül, — a

kedvest, az édes egyént is tán még láthatod szeretheted, de van egy, a mi vissza nem tér soha — soha, — nem pótolja senki, semmi: az elmúlt idő. — Azért használd fel édesen, hasznosan. Ne mulj el egy perced könnyelműen, mert nincs oly pénz, melyen visszahozhatsz azt; pedig vannak pillanatok, a melyeket megörökíteni nagyon sokan szeretnének... Hoz az idő örömet, boldogságot eleget, de hogy van az, hogy mindig többet elvesz, mint a meynyit hoz...?

Egy gyéren világitott szobácbában kigyul a láng; az est homályát megvilágítani egy kis mécs van hivatva. Mily öröm! A kis babácska megérkezett, — körülveszik a kis testvérek, csókkal halmozzák el...

— Jer apácska, szeresd! Mennyit fogunk mi játszani vele!

S versenyre keltek érte. — Mindegyik magának vallotta...

Szegény édes anya szive meghasadó fájdalommal. Baját tudta; érezte, hogy itt kell hagyni szive gyöngyeit, s midőn az örömezzet egy párányát élvezte, megölte az a tudat: ki fogja őket gondozni, felnevelni...

Egy zugba húzóda, kis kezeit ökölbe szorítva, törülgették folyton hulló könnyeit.

— Ugy-e apácska, te nem halsz meg? Anya nem szeretett, mert itt hagyott...

Igen, az idő elsodorta, — megfosztotta a családot a szerető édes anyától...

Pedig higgyétek el: csak egy van, a ki szeret forrón, változatlanul, ki életét adja, aldozza; ki a

leghívebb őrangyalod az életben, ki remeg jólekedéttel, veled örül, bankodik, együtt sír veled... ez a „szülő.“ — Azért szeresd forrón, rajongva, halálával, örökre változatlanul, mert elmúlik az idő, s te fergez hordasz szivedben, ha az apát vagy anyát egyszer is megbántottad, mert keserűn fogsz érte lakolni, s örökké fájni fog szivednek, ha már nem lesz az az apa, ez az édes anya...

Legyen gondolatod egy vele, mert a szülő a te legjobb akaró...

Elmúlik az idő visszahozhatatlanul, — s ha a szülői szeretet ellen vétél, nem pótolja azt soha semmiféle érzés, — ott ragódik lelkeden, mert vissza nem hozhatod a mulat, nem borulhatsz lábaidhoz engesztelést esdve... mert ott kint fedik a hantok, melyek fölött szomoró fű susog.

Elmúlt idők után késő már sóhajtanunk, — azért t'rekedjél évedet kezdettől végig jól tölteni, hogy számadásod lezárása „helyes“ legyen, s hogy annak gyümölcsét az aranyos idő izlelni engedje.

Tritoma Udría.

Triestzi levél.

Triest, 1897. dec.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Már régebben nagy megtiszteltetésben részesített azon felszólításával, hogy becses lapja számára tárcá-alkajába foglaljam össze itteni tapasztalataimat, megfigyeléseimet. Amennyire csekély

Karácsonyi és ujévi ajándékok

legnagyobb raktára.

Játékszerek és ujdonságok állandó kiállítása.

ZSOLNAY-FÉLE DISZTÁRGYAK.

Alt és Böhm Nagy-Kanizsa. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Politikai szemle.

Belöld.

December 28.

Esti ülést tartott a hó 27-én hétfőn a képviselőház, és — mivel mindenki szeszáción várta, egészen megtelt képviselőkkel a ház, s a karszatók is szulfolva voltak. Az első szónok *Thaly* Ferenc volt, ki a törvényjavaslatot pártállásánál fogva sem fogadhatja el. De nem fogadja el azt még gazdasági szempontból sem, mert Ausztria sohasem tekintette Magyarországot egyéneknek, mint gyermeknek. Most itt az alkalom, hogy Magyarország nemcsak politikai, hanem gazdasági függetlenségét is törvényes úton megvalósíthassa. Kossuth határozati javaslatához csatlakozik. Utánna *Lakatos* Miklós szólalt fel, ki utal arra, hogy a „socialisták tegnap megakadályozták a függetlenségi a 48-as párt által egybehívott népgyűlést, melyen a függetlenségi-polgárok a kormány javaslata ellen megindított mozgalomhoz való csatlakozásukat akarták bejelenteni. Nem tudja, hogy mennyi köze van a kormánynak a socialisták közbelépéséhez, de minden jel arra mutat, hogy a socialisták a kormánnyal egyetértőleg jártak el. Szólt Ausztriáról s azzal végzi beszédét, hogy az az ostor, melynek csapásait a háza éri: Ausztria. Nem fogadja el a javaslatot. *Mészáros* Balint szerint a kormány az ország jogának elkövetésére törekszik. De ez semmiféle hatalomnak nem sikerül. — Szünet után *Tóth* János beszél, s azt mondja, hogy a kormány arra törekszik, hogy Magyarország alkotmányát átadja fel idegen érdekeknek. A javaslatot nem fogadja el.

Az esti ülés után a függetlenségi és 48-as párt értekezletet tartott, melyben végleg határozatot nem hoztak ugyan, de megbeszélést a helyzetet. A párt kisebb része az obstrukciót folytatni akarja. A másik része azonban azt hiszi, hogy a párt az obstrukciót a végtelenségig nem viheti, hanem a kenyérhelyzetük engedve, leszerelhet, nehogy a kormányrendelettel kényszerüljön intézkedni. A közvélemény maga is elítéli az obstrukciót akkor, mikor fontos alkotmányos érdekekről van szó.

A függetlenségi párt a hó 26-án akarta megtartani tiltakozó népgyűlést a kormány javaslata ellen, de nem lehetett megtartani, mert a szociáldemokraták oly tulnyomó számban jelentek meg, hogy a többség az övéké volt; s a gyűlés megtartása esetében nem a függetlenségi párt határozati javaslata megy keresztül, hanem a szociáldemokratáké.

Külföld.

Bécsben már a 14. szakasz alapján rendelkezik a kormány. E hó 24-én tette közzé első rendeletét, mely az árvíz által üjtött vidékek állami szel-

sége dolgában intézkedik. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház már az előbbi kormány alatt fogadta el, de már az urakháza plémuna elé közbefjött zavarok miatt nem kerülhetett. E rendeletnek különös érdekességét kölcsönöz az, hogy sok olyan intézkedést tesz, melyeket az előbbi kormány nem fogadott el, habár a képviselőházban sokan követelték. Így főleg a földes uraknak az őszszegély, melyek a vízszint nem fizetendő segítség, a kamat nélküli kölcsönök a vizáradások által megrongált folyamszabályozási munkálatok helyreállításának és az egyéb elemi csapások által megátogatott vidékek felségítésére megszavaztattak. Végül a szükség-rendelet (leemeli azt a hitelt is, a mi a vasuti minisztériumnak engedélyeztetett. Ekkép a szükségrendelet 9.945000 forint hitelre szól. (P. N.)

Az osztrák miniszterelnök tervei a jövőre.

A „Neues Wiener Tagblatt” Brünnből e hó 24-éről Gautsch miniszterelnök terveire vonatkozólag a következőket közli:

A csehek idevaló ujsga ma a politikai helyzetről hosszabb bécsi táviratot közöl, amelyben megerősítik azt a hírt, hogy báró Gautsch a miniszterelnök az utóbbi időben több ízben tanácskozott a lengyelek, az új csehek, a katolikus néppárt és a délszav klub vezetőivel. A tanácskozások során kiderült, hogy Gautsch a nemzeti egyenjogúsítás és az autonómia alapján szándékozik kormányozni. A pártok vezetői készen nyilatkoztak arra, hogy a kormányjavaslatok parlamentit elintézését lehetővé teszik. A nyelvrendeletek módosításait fogják, de nem mostan és egyoldalúan, hanem csak ha a cseh tartománygyűlés az autonóm hatóságok számára való múlt évi nyelvtörvényjavaslatot újra fogja tárgyalni és az ebben foglalt elvek alapján a kormány a tartományi hatóságok számára új nyelvrendeleteket fog kihoztatni. Ha az ellenzék a reichsrathban nem folytatja az obstrukciót, a kabinet változatlan marad, ha igen, akkor Gautsch parlamentaris kormányt alakít, feloszlatja a reichsrathot és az 1893. év előtti érvényben volt választási törvény alapján a tartománygyűlésekkel választandó május közepén választatja meg az reichsrathot.

Csodás szellemtalálkozás.

E címen megjelent közleményünkre *Uferbach* Jenő úrtól az alábbi levelet kaptuk, melyet minden kommentár nélkül közlünk:

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Zala”-nak e hó 24-én megjelent „Csodás szellemtalálkozás” című cikkére a következőket legyen szabad válaszolni.

erőmtől telik, szívesen megteszem ezt, mert én a haziszi kedves közönségre édesen emlékezem vissza; néki oly sok hálával tartozom, hogy visszaemlékezésémnek és ragaszkodásomnak e néhány sorban is tanujelét kívánom adni.

Augusztus elseje volt, amikor ott kellett hagynom kedves szü óvárosomat. Hogy kissé furcsán, de találon mondom: a boldog gyermekek aranyugaraiból szőtt háló szakadt el akkor. Nem csoda tehát, ha a valós hangulatában nem is figyeltem meg azt a gyönyörű vidéket, melyen átutaztam. Egymás után tűntek el szemem előtt a remek-bbnel remekebb tájak; nekem csak kedves otthonom volt ezekben, más semmi.

Elsőben a tenger ragadta meg figyelmemet. Midőn Nabra-inát (a Trieszt előtti állomást) elhagyta vonatunk, valami különös érzés szállt meg.

Néhány perc múlva meglátom a tengert!

Életemben először!

Kitekintve a vonat ablakán, alant mindenféle hatalmas ködöt láttam. Ez a végtelen kiterjedésű köd volt a tenger.

A vonat magasan baladt fönn a hegyen és a távolból a hatalmas víztömeg a nagy sötétségben kődnek látszott.

A tenger mintha teljesen egybeolvadt volna az égboltozattal, melyen ezernyi csillag tündökölt. Midőn egy jó darabig beledámultam a végtelenségbe, lassan-lassan megtudtam különböztetni az eget és a tengert. Most láttam, hogy a mit előbb csillagoknak véltem, azok a tengeren usz-

káló hajók árbocon függő lámpái. Az égboltozatnak vélt végtelenség pedig a tenger.

Körülbelül 15 percig gyönyörködhettem a tengerben, melynek most már minden részét, meg a hajókat is tisztán láthattam. A szárazra menő ki-ebb nagyobb kivilágított hajó, a gyönyörű kivilágított kikötő este tíz órakor a magas hegyről langtengernek látszott.

Ilyennek láttam a tengert első este.

Valóban, a tengernél is a maga gyönyörűségében nyilatkozik meg a természet.

Mi sem kellemesebb, mint egy szép nyári estén a hamvas szürke felhők közül előtűnő hold világa mellett egy kis csónakon kimenni a szabad tengerre és ott téli tődével szívni az úde levegőt.

Körülötünk végtelen víztömeg, melynek hullámzó tükrebe tekintve, mintegy táncolni látjuk a csilagos égboltozatot.

Kormányosunk támburán játszik gyönyörű olasz darabokat.

Az égboltozat egyik része tiszta, csilagos, másik része tornyosuló fekete felhőkkel van borítva, melyek közül néha-néha előjön a hold.

A hegyalján egy vár van; melynek falai és a kivilágított ablakok úgy látszanak messziről: akár egy ördög a tűzes szemével.

Az említett közleményből az tűnik ki, mintha én a Végh Arthur „Tanulmányok” című munkájából a „Finom érzék a művészetben” című cikket egyes részleteiben egyszerűen lemásoltam és azt a saját nevem alatt kiadtam volna. Holott én Végh Arthurnak lenemlített munkáját még eszéig nem is láttam. Nem is tudtam, hogy ez a könyv létezik.

Én egy francia munkát tanulmányoztam, még pedig Constant Marthának a *La délicatesse dans l'art* című művét, mely 1889-ben jelent meg második kiadásban Parisban Ennek a 321 lapra terjedő munkának a 2-dik fejezete a *La discretion dans l'art et les sous-entendus*. Ezt fordította le Végh, én pedig felhasználtam. Innen van a „Csodálatos szellemtalálkozás.”

Beiaerem, hogy igen nagy mértékben használtam fel, de ez csak látszólagos, mert az itt leírt dolgokról én még máshol is olvastam. Pl. az Iphigenia áldozatára vonatkozó dolgokat emlitem fel: Martha így ír a „Sacrifice d'Iphigénieról: „Après avoir montré la jeune et royale victime devant l'autel, et autour d'elle Calchas triste, Ulysse plus triste encore, Menelas consterné »pré» avoir épuisé sur ces vizages tous les degrés de la douleur, il n'osa ou ne voulut pas peindre l'affliction paternelle et convrit la tête d'Agamemnon d'un voile.”

A „Denkmäler des Klassischen Altertums” III. kötetének 754-dik lapján pedig ez áll: Die Kunst dieses oft verpriesenen Gemäldes gipelte darin; dass der Künstler, indem er die am Altar stehende Iphigenia bereit und ergeben zum Opfer darstellte, in kunstreicher Weise die Gemütsbewegung der Umstehenden abzustufen verstand, den hatte: der Opferpriester Calchas war traurig-Odysseus noch mehr betrübt (Aias klagte laut.) Menelas war vom höchsten Schmerze erfüllt, der Vater Agamemnon aber hatte sein Haupt verhüllt.”

Ezt én csak azért hozom fel, ne hogy valaki azt higye, hogy én csupán a Martha munkáját tanulmányoztam, bármily sokat vettem is át belőle.

Minthogy mindaketten ugyanazt a forrást használtuk, igen természetes, hogy az eszmémemet mellett itt-ott a kifejezéseknek is találkozniok kellett.

Mindenesetre hibáztam, hogy, nem úgy tettem bele mindjárt a meghívó programjába, hogy Constant Martha nyomán írta...

Ezt pedig nem tehettem, mert akkor még a munka teljesen készen nem volt. Azután pedig nem akartam a meghívói programmal ellenkezésbe jönni, de meg szerény felolvasásomnak valami nagy fontosságot nem tulajdonítván, átadtam a szerkesztőségnek.

Amott egy hatalmas nagy csillag, mely eltűnik, majd ismét előjön; ez a világító torony apró lámpája messziről.

Az égboltozatról egy csillag hullik le, hatalmas vörös sávot hagyva maga után. Olyan közelinek látszik, hogy szinte ijedten evezünk tovább.

Micsak bámeszködnök a végtelen semmisségbe, bámuljuk a hullámzó tengert, a meredek hegyeket: csodáljuk a természetet.

Egy hegy mellett hold visszafelé csónakunk, Caucásn valami arany szín tündökölik.

Az előbukkanó hold világánál templomot látunk. Levesz-m kalapot és...

H ritlen fölhangzik a kikötőben röpdőő sirályok hangja, a mi azt jelzi, hogy nemsokára otthon leszünk.

A hegyek, a szabad tenger egymásután tűnnek el előlünk és rövid idő múlva kikötünk.....

Nagyon sokszor látom a tengert, de én újból meg újból el tudnám nézni akár óráig is.

Az égboltozat egyik részén csekélyke felhő mutatkozik; olyan, mintha nem jó idő ingerkezne. De azért sok száz bárka és vitorlás hajó lepi el a tengert. A levegőben koválygó sirályok is irgalmatlanul fogdosnak a szegény halakat, melyek talán szintén a nap melegítő sugarait akarják élvezni.

Alig vet az ember ezekre néhány futólagos pillantást, eltűnik a nap a tornyosuló fekete felhők mögött Tizenöt perc előtt a tengeren még legszebb idő volt és most hatalmas cseppekben hullik alá az eső.

Alig két óráig tart s utána nemcsak a tengeren,

A nov. 13-án a „Zalai Közlöny“-ben megjelent Constant Martha nyomán írt tárcámra vonatkozólag tehát kérem mindazokat, akiknek esetleg megvolna, kiegészíteni ezzel: Constant Martha nyomán..

Nagy-Kanizsán, 1897. dec. 27.

Teljes tisztelettel:
UFERBACH JENŐ.

Tollfuttában.

...A bárnyos, puha hópelek nem hullottak, a természet omlatag szép hermelin palástja nem fedte be a kemény, fagyos földet; fekete, bizony fekete volt karácsonyunk, csak a lelkékben élt a fehér, tiszta szeretet lánnya, meg az utca finom porában csillogott a dér, mint sűrűn elhintett parányi, pici gyémántszemek. Az ég szurkárpiján mosolygott a napfény, a finom, reggeli ködfátyolt felitták a sugárkévek, minden szürkeség eltűnt, és az aranycsikok szelíden csókolgatták a „korzózó” szép asszonyok puha arcát.

A szent ünnep nyugalmas, szép hangulatából egy rész kiszivárgott a napsugaras utcákra, az áhitatra hívő harangok méla szava a szeretet tiszta hangján hullámszórt végig a hideg levegőben.

Ünnep van, az utcát nézem és látom, hogy ünnep van. Sok idegen arc, de még több ismerős. Hogy megpelyhesedett ez a gyerek, lám-lám, ki hitte volna. Nini, ez még most is oly büszke, pedig évek múltak, de ugylátszik nem mindenkit szabadít fel a nagy mester — az élet. Büszke? Valaki azt sugja a hátam mögött. — buta. Talán igaza van.

Csörren a fényes hosszú kard a kemény aszfalton, sarkantyú-pengés lassu csilingelése vál ki a hullámzó, sőtélő szép tömeg halk zibongásából. Ragyogó leányszemek mohón tapadnak a szép atillára, és a büszke boldog papa elfeledi ebben a percében, hogy a tavalyi aratás felét nézik most azok a csillogó leányszemek.

Kicsi bébé kacagott egy kapu előtt, rózsás angyalarcán kíváncsú gódrócák képződtek, kestyűs ujjacskáit egy selyemszörfű kutyácska derekán pihentek.

de az egész városban erős sirocco fúj. Ez a meleg, szinte fojtó szél legtöbbször eső, vagy hideg idő után jó. Viszont megtörténik, hogy a siroccot hirtelen fagyasszó bóra váltja föl. Egy erősebb bóra a tengert a maga borzasztó szépségében tünteti fel.

Az előbb oly nyugodt víztömeg hatalmas hullámokat ver. Nem holmi balatoni hullámok ezek, hanem sokszor a tíz méternyi magasságot is felülmúlják: egész hullámhegyek.

A bóra a szárazon is rettenetes. Sőt télen, ha a bóra a jeges talajjal együtt jár; életveszélyes is lehet. Igen sokat olyan szerencsétlenül vág földhöz, hogy kitöri kezét, lábát. Magam is szemtanúja voltam a múlt hónapban, mikor egy fiatal embert csupa szivességből úgy vágott földhöz, hogy egész arcát és orrát beverte és ar érkeztelt orvosi segély dacára egyik szemét elvesztette.

Alig mentem tovább, egy szekeret fordított fel. Eppen egy hajón érkezett almat szállítottak és a szállító szekerek egyikét a tengerbe fujta. Nem egyszer állítja meg a hegyen haladó vonatokat. Egyik kirándulásom alkalmával három gép volt a vonat elé fogva, mégis alig cammogott.

A bóra időközönként hatalmas rohamokban jön. Ha egy-egy erős roham elmúlt, tovább megyünk; a mig tart, a falba, vagy a cővekekre erősített kötelekbe kapaszkodunk. — — —

Legközelebb elmondok majd egyet más a városról, a kirándulóhelyekről, kereskedelemről, lakosságról etc.

— Megharap Ella!

Egy percre alaktalan szürkeségbe futott össze minden szemeim előtt, csak egy percre, aztán minden rendben volt megint, csupán a lány, női hang csegett egyre fülembé.

— Megharap Ella!

Hogy betemeti a rideg élet szürke, színtelen pernyével az ifjuság poézisét. A tizenhat éves gyermek lelkének vergődő, kínos szenvedései, milyen kicsinyesek, milyen nevétségesek, lesznek önmagunk előtt, tíz év múltán. Az ideálok ép úgy változnak, akárcsak a divat és mégis örök-tartó szerelemlől álmadoznak az emberek. Nem regényrészlet ez, nyers valóság az utca, a kemény aszfalt közepéről.

Ott áll a mama. Valamikor olyan filigrán terméfi, vékony kis deakleány volt, ma telt, kissé gömbölyt. A hogy vizsgálom, összevillan tekintetünk, nem pirul el, mint hajdan, régen, mikor szivszorongva várakoztam reá az utcasarkon. Elfelelted, én is. Én megváltoztam, az ő arcát csak szebbé formázta az idő, könnyen felismertem. Dehogy hazudtunk mi egymásnak, csak megtanultuk, hogy a szív többszörre való szerelemre van beosztva, egyik kiszorítja a másikat! Én utánam nagy sor jött még, míg elért a kikötőbe és / én emlékeim között sem ő az egyedüli. Így van az legjobban, mert másként ugy sem lehet.

Mikor az ura belélfűzte karját a karjába, mégis valami megbánás felét érzetem. Megcsaltam én ezt az embert régen, mikor még nem tudtam, hogy ő létezik, — ha ugyan a gyermekek csókja, ölelése bűn. Szamárság, hát ő nem szeretett Mártán kívül soha senkit...

Karácsony napján nem tagadná el...

A templom felől az utca széles torkolatán csoportokban özönlöttek ki az emberek. Fűrgé porleányok kopogó kemény léptekkel siettek tova. Ha egy-egy merészebb férfi tekintet hosszabban pihent meg egészséges, piros arcukon, széles szeméremmel süttöttek le pilláikat.

A nagy tömegben, két kicsi gyermek tipegett lassan, fú és leány. Foltos volt a ruhájuk szegények lehettek, nagyon szegények.

Ványadt, elszigazott arcu vézna asszony haladt mögöttük. Tarka nagy kendő volt nyaka köré terítve, a szélein nagy barna foltok, egy helyen meg éppen kőröszült égett.

Nógatta a gyerekeket és hol a fú, hol a leány sietett kissé jobban, ilyenkor, felváltva vonszolták egymást kézenfogva. A telefonhálózatról aláhulló dérpelyeket akarták elkapkodni, kitérték pici kacsóikat, kacagtak, nevetgéltek, majd melegen ráleheltek megfázott kis kezük fejére.

— Látod ott lakik a kis Jézuska, — egy hosszú, szakadozott, mozdulatlan, fehér felhőre mutatott a fú. — Mihozzánk is elfő, elhozza nekem is nekem is a krisztkindit. Ugy-e mamám igaz?...

Az a sápadt arcu asszony nem felelt, arcára vonta nagy kendőjét, nem vette senki észre, hogy sír...

Egy két emeletes épület előtt haladtak ép, a boltíves kapujából lármázva gördült ki egy fedett hintó. A fú tágra nyílt szemekkel bámulta a dobogó nagy lovakat, csettentett egyet nyelével.

— Gyí, gyí...

Az anyjuk nógatta, a fú sóváran nézett a tovarobogó kocsit után. Alig lépett kettőt, szupaz, valami ép az orra előtt a földre hullott, a fú a leány, egyszerre kapott utána mindkettő.

Babák voltak: az egyik katona, a másik kenderászóke hajó pufoz arcu leány; szorossan, remegve tartottak kezükben, ragyogó arccal fordultak oda édes anyjukhoz, egyszerre mondták mindketten.

— Nézd mama, mit küldött az égből a jó Jézuska.

Odafent az emeleten ép akkor csörrent a nagy ablak, szép szőke asszonyfej húzódott vissza gyorsan, a ki látta, halotta a kicsikék örömet, és mikor az anyjuk a játékok után nyult, hogy elviegye tőlük, az a szép asszonyfej mosolygva intett, hogy csak hagyja nálunk...

Karácsony napján szeretet lakozik az emberek szívében, miért is nincs mindig karácsony!...

S...6.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter *Bogyay Elemér* m. kir. belügyminiszteri fogalmazó gyakorokat főispáni titkárrá a X. fizetési osztályban kinevezte s szolgálatára vármegyének főispánja mellé rendelte ki.

— **Halász Margit menyasszony** Eltérünk a megszokott sablontól, ahogy az eljegyzési híreket szoktuk közölni. Feljogosít bennünket erre az, hogy most a mi kedves nő-poétánk: *Halász Margit* jegyváltásáról értesítjük olvasóinkat. A ki már oly sokat és szépen zengelt szerelemlől, rózsaláncokról: a virágok között röpködő pillangó sorsára jutott, ott tapadt epedő rezgő lantjával maga is a rózsalánc mézén. Ez a kedves pillangómese rezeg ki az előttünk fekvő eljegyzési kártyából:

Halász Margit
Béldy Mihály
jegyesek
Galambok *Csurgo*

Béldy Mihály, m. kir. csendőrhadnagy is, ki a mélyen érző poéta-szívet magához láncolta, határozottan írni lélek, aki már több munkájában bemutatta szép tehetségét s így e két szív szent szövetségében — a költői lelkek ölelésében — méltán gyönyörködhetnek az olympusi istenek. — Mi őszinte szívvel gratulálunk az egymásra talált, szerető lelkeknek.

— **Halálozás.** Kun-Félegyházáról kaptuk az értesítést, hogy ott *Raneczay József* könyvkereskedő, 53 éves korában meghalt. Az elhunyra nagyon sokan főgnak emlékezni Nagy-Kanizsán. Ezelőtt mintegy 20 évvel még a nádor-utcai ovodának volt szeretőt „*avó bácsi*”-ja. Mikor a nagykanizsai „Kisdednevelő Egyesület” megalakult és a nádor-utcai ovodát megalapította, annak vezetését *Raneczay József*re, mint okleveles ovóra bízta. Buzgalmával és szakavatottságával csakhamar népszerűvé tette nálunk ez intézményt s az akkor még egyetlen ovodát teljesen miniszterien rendezte be és minden tekintetben a mintaovodák színvonalára emelte. Később némi differenciák miatt elkeseredve, kisdednevelői állásáról lemondott és innen elköltözve, könyvkereskedést nyitott. — Halála alkalmából a család a következő gyászjelentést adta ki:

Atülröttak fájdalomtól sujtott szívvel jelentjük, a felejtethetlen emlékü szeretőt férj, sógor a nagybácának *Raneczay József* könyvkereskedőnek, féltői kínos szenvedés után, életének 53. boldog házasságának 26-ik évében, f. hó 25-én este 7 óra fél órakor, a holdoklók szentségének ajtatos felvétele után történt gyászos elhunyt sat. Kun-Félegyházán, 1897. december 26. óv. *Raneczay József*né szül. *Rostoczil Mária* hitvese. *Mariaka, József, Imre* gyermekei. *Rostoczil Mária*, ca. és m. kir. altábornagy, a vasok. rend lovagja és ca-

ládja. Knot János és neje szül. Rostoczil Auguszt. Knot Gusztáv és neje. Knot Ottó dr. Prága város magistratusának tanácsnoka és családja.

Igaz részvétel vettük a következő gyászjelentést: Stern Károlyné mint hitves, úgy saját, mint gyermekei, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtelt szívvvel jelelti szeretetlét férjének Stern Károly urnak folyó hó 26-án reggel 7 és fél óraker 75 éves korában rövid szenvedés után történt gyászosan elhunytát. sat. Nagy-Kanissa, 1897. december hó 26-án. Aldás és béke hamvaira! Odön; Hermina férj. Krausz Lipótné gyermekei. Leitner Odönne szül. Pollák Róza menyé. Sgulicz Anna szül. Stern Anna, Stern J. Mór Kreisler Teréz szül. Stern Teréz testvérei. Krausz Lipót veje, Leitner Ernő, Krausz Oszkár, Leo, Olga, Gizella unokái.

— **A Fesztélich szobor.** A földmívelési miniszter a Keszthelyen emelendő Fesztélich-émlékszóbor bizottságába Máday Izidor és Törnyai Béla min. tanácsokat küldte ki és felhívta Keszthely várost és Zalamegye törvényhatóságát, hogy maguk részéről szintén küldjenek ki a bizottságra. A gyűjtés már nagyban folyik.

— **A munkásoképző egyesület estélye.** Ki örökké mulat, kifárad, idegei elernyednek, aztán már csak rendkívüliségekhez folyamodik, mert az egyszerűség képtelen szürke lelkét mozgásba hozni. Ezeknek a mulatságoknak a levegője szinte sápadt, sárgás színt kap, fojtó, beteges, a ringó párok inkább testnélküli fantomok. A szép ruhás fantomok, a kiaszott férfi-vázak mulatnak szokásból, unalomból; fanyor, merev ábrázatokon csillogva siklik végig a lámpafény a mintha pergamenpapírból lenne valamennyie. — Igaz lélekkel, fesztelennél, kedélyesen csak azok az egyszerű emberek tudnak mulatni, kik hétköznaponként igazságra fáradsnak a homályos mester-műhelyekben. Ilyen kedélyes szép mulatságot rendezett vasárnap este a helybeli munkásoképző egyesület a „Polgári Egylet” nagy termében.

Soha akkora közönség még nem szorogott abban a tágas teremben, mint ez alkalommal. A táncmulatságot hangverseny előzte meg. Herlinger Olga (Csáktornya) kezdte meg a műsort Mozart: „Bölcsődal”-ával. A kisasszonyka hangja kellemesen, üdén csendült, tud lelket, szívet adni énekek és élénk, kiféjező arójákkal kíséri a melodákat. Ha ajkáról nem folyna a dal, kedves megjelenésével még akkor is nagy hatást érne el. Zongorán Pollák Miksa zenetartó kísérte kellő precizitással; a tapsoknál közösen osztozkodtak. Major Gyula Farbach: „Katona Szerenád”-ját játszotta fuvolán. Az egyszerű énebfélfő művészi virtuozitással a legszebb hangokat csalta ki, a hálás közönség e ritka élvezetet viharos tapsokkal adózott, ugyanígy, hogy ráadásul meg kellett egy számmal toldani játékát. Irmler Juliska finom, ügyes zongorajátékával szolgált rá a zajos tüntetésre. Ezután Kárpáti Manó tanár ült a felolvasó asztalhoz. Fején találta a szegyet, megértette, hogy a táncra kész fiatalogot valami akadémiikus felolvasás nem igen érdekelné. Nem filozófált, hanem felolvasott. Az „Omnivitelés” témája fág teret nyújt, hogy valaki egy hosszú, unalmas felolvasással traktálja a hallgatóságot, de Kárpáti tanár vigyázva, ügyes érzékkel nyult hozzá. A legnagyobb érdeklődéssel függtek szavain, tisztán, érelesen csengő hangján. A munkások helyzetét esetelte jellemzetesen, a mi éles megfigyelésről tesz tanúságot, szót az egyszerű lelkek kívánalmairól és köteleességéről. Rámutatott néhány nagyalakra; egyik a gyalupad mellől jutott el a Népszínház és az ország összes szinpadainak deszkáira, a másik egy „pozsonyi lakatosműhely kamrájában szóté almai és ma egyik legnagyobb büszkesége nemzetünknek. Súlyos szavakkal ítélte el a kozmopolitizmust. Egész felolvasását erős, őszinte, meleg hazafias szellem lengte át, elhozta magával a felolvasó asztalhoz a népszerű irodalomtanárt, ki szeretettel oktat igaz hazafiságra és mindenek előtt nemzeti literatúránkat adja a hallgatók kezébe. Kerek, szép felolvasását egyes „eljen” kiáltások többször megszakították és a végén igaz lekedés-el tapsolt mindenki, ami annak a jele, hogy a felolvasó

belelátott a hallgatóság szívébe, lelkébe. Herlinger Olga k. a. most Leibach „Somnambulá-ját” látszotta zongorán, majd néhány népdalt énekel szépen. A kisasszonyka zongorajátékával nagy sikert aratott és a rendezőség őt, és Irmler k. a.-t szép virágcsokorral lepte meg. Az irod. és műv. kör dalárdája Riger „Alföldi legény” című dalával zárta be a műsort, azaz, hogy ezzel akarták bezárni, de a közönség oly zajos tüntetéssel honorálta a dalárda szép éneket, hogy egy másik darabba kellett befejezni. A mulatság sikeréért — az érdem első sorban is Dobrovics Milán v. r. b. elnökét és Fischel Lajos egyes. elnököt illeti, kik tiradnatlan buzogsággal iparkodtak az estélyt minél vonzóbbá, minél kellemesebbé tenni. — Id. Offenbeck Károly munkástársai nevében rövid beszéd kíséretében hatalmas babérorozsot nyújtott át Dobrovics Milánnak, ki szabadkozott ezt elfogadni, mert — ugymond — erre nem szerzett még érdemeit, de másrészt kötelességének tartja ez elől ki nem térni, mert ebben a ragaszkodás és szeretet jelet látja. Fischel Lajost, az egyesület ambiciozus fiatal elnököt, hasonló kitüntetésben akarták részesíteni, de szerénysége és az a tudat, hogy rövid időnkéig alatt erre még reá nem szolgált, előre figyelmeztette a vig. rendezőségét, hogy ő a a meg nem érdemelt kitüntetés kénytelen visszautasítani, és így ez el is maradt. Ezután kezdetét vette a vidám tánc és Zsolnay Vilmos kitűnő zenekara kitarítás-sal húzta egész reggelig a legszebb, a leghangulatosabb darabokat. Az első négyest 152 pár táncolta. A nagykanizsai munkásoképző egyesületben új éra következik, telve új, egészséges, irányelvekkel.

— **Vasuti katasztrófa.** Nagy izgalomba hozta Csurgó lakosságát dec. 21-én d. e. 10 óraker az a rémhír, hogy a vasuti állomáson vonat-összeütközés volt s hogy több petroleum hordó explodált s meggyújtotta a raktárt. A hír részben valónak bizonyult. Az eset következett: 21-én d. e. 10 óraker Szobbal felül egy tehervonat érkezett a pályaudvarba s a hibás váltoállítás miatt neki szaladt egy petroleummal megrakott kocsi-nak, melyet izze porrá tört, a petroleumos hordók közül több eltört s a kiömlő folyadék a gép paraszától, mely az ütődés folytán kihullott, tüzet fogott s a pályatesen széles vonalban égni kezdett. A vészjelre megérkeztek a csurgói és alsóki tűzoltók, a kik aztán a nagy-mennyiségű hordókat szétbengerítették s elejét vettek az exploziónak s a nagyobb tűz-veszedelemnek. Az összeütközés borzasztó dolgokat művelt. A petroleummal telt kocsi az úgynevezett vak vágányon állt, mely a raktárhoz vezet. A raktár előtt mintegy 20 □ méter tér magasán fel van töltve s a mint a vak vágány végződik, a 20 □ méteres lerakódó helyül szolgáló tér téglá fallal van kirakva. A petroleumos kocsi közvetlenül ezen falhoz volt állítva, hogy a kirakodást könnyebben végezhessek. Mikor ezt a kocsit a vak vágányon át a raktárhoz toltatták, a váltóór elfelejtette a váltó tilosra állítani s így történt a katasztrófa. A Szobbal felül jövő tehervonat 10 óraker érkezett be. A gépész mit sem sejtve, a szokott meneti gyorsaságnál talán kissé nagyobb erővel haladt s csak akkor vette észre, hogy a váltó hibásan van állítva, midőn a géppel már a vak vágányra került. Azonnal vészjellet adott s ellengézzel igyekezett a veszedelemből rohánót vonatot megállítani. A fékek s erősen doidoztak, de mind hasztalan volt, mert a 150—170 méter vakvágány rövid út volt arra, hogy a vonatot megfékezzék. Midőn a vonat személyzete látta, hogy a katasztrófa elkerülhetetlen, hideg vérell nézett a történések élé. A gép neki rohant a petroleumos kocsi-nak, melyet az iszonyu ütés formalisan feldobott a fel üllő magas raktár előtti térre, a gép pedig keresztül törte a kőfalat s behatolt mintegy 1 öl hosszúságban az erős fallal védett töltésbe. A rázkodás következtében a gép utánni 2 kocsi és pedig a kalauz kocsija s egy teherszállítmány kocsi felső részei darabokra törtek, az alsó részek pedig felszaladtak a széntartó kocsi-ra, a legutolsó kocsi felfordult, a közbeeső kocsi többé kevésbé

megsérültek. Dacára az erős ellenállásnak, s amit a kőfal okozott, legkevésbé baja történt a gépnek. S a mi valóságos istencsoda, emberben nem esett kár. A gépész és fűtő helyükön maradtak, illetve a gépész az utolsó pillanatban a szenes kocsi-ra ugrott s csaknem ez okozta vesztét, mert a szenes kocsi-ra torlódot kalauz-kocsi majd hogy agyon nem lapiította. Legcsodálatosabban menekedett meg a kalauz, a kit kocsija közepén állva ért a katasztrófa s dacára annak, hogy a kocsi felső része darabokra tört, alsó része pedig egészen a szenes kocsi-ra szaladt fel, teljesen sértetlen maradt. A katasztrófnak természetesen sok nézője akadt, mindenki azon a bámulatos erőfokifejtésben csodálkozott, hogy a gép egy öl hosszán képes volt az erős fallal ellátott töltésbe beturódni. A vizsgálat azonnal megindult s kihallgatták a jelölősséggel terhelt Gergely váltó ór, Dervarics napos tisztet és Bezzeredy gépészt. Másnap a keposvári gépjávi-ó műhely több munkása érkezett meg, s nagy munkával kiemelték a befuródot gépet. A kár körülbelül 15—20000 frt. A szerencsétlenségben az a legnagyobb szerencse, hogy teher vonat volt az áldozat, mert ha történetesen ez elmarad, háromnegyed 11 kor érkezik Szobbal felül a személyvonat, úgy elképzelhetetlen események következhetnek volna be.

— **Néppárti bujtogatás áldozatai.** Ladics Lőrinc, Ladics Ferenc és Kolmann István károlyszegi (muraközi) fiatal legények egy általuk meg nem nevezett néppárti politikuskun unszolására a köröskelői m. kir. anyakönyvvezetőnek hatósági jelvényt képező címerét 1896. évi november havában először, 1897. évi februar havában pedig másodsor elvitték. Minthogy az állam autoritási jelvényének megsértése miatt — mert a kihágás időközben elévült — eljárni nem lehetett, a vád kizárólag a lopás miatt emeltett. December 18-án tárgyalta ez ügyben a csáktornyai bíróság, a mely a lopás vétséget megállapította és Kolmann Istvánt 3 havi, Ladics Ferencet és Ladics Lőrincet pedig 2—2 havi fogházra ítélte. A vádlottak megnyugodtak és büntetésüket megkezdték. Ugy látszik: a néppárti urnak ez volt az utolsó nagyobb-szerű vállalata Muraközben. Mi azt tartjuk, hogy nem azt a három szegény fiut, hanem a tisztelendő bujtogatót kellett volna megbüntetni, Csak hogy persze, ha bíróság elé kerül a dolok, akkor az igaztók bűz módjára eltáncoloznak.

— **Értekezlet a Balaton-parti vasut-ügyben.** December 21-én Keszthelyen dr. Jankovich László gróf főispán elnöklete alatt népes értekezlet volt. Előnköl főispán üdvözlőlvén a megjelenteket, megnyitó beszédében előadta az értekezlet célját, részletesen ismertette a Keszthely-jelölő vasut ügyét. Az értekezlet előnköl a jelen voltak dr. Jankovich László gróf főispánt, jegyzőt dr. Schwarc Zsigmond keszthelyi ügyvédet kérték fel. A vasutügyhöz hozzá-szóltak Győrffy Géza, Cuppon Sándor, báró Puteányi Géza, mindnyáján hangoztatva a vasutnak a phylloxera által lönkre ment vidék lakosságára nézve nagy fontosságát. Az értekezlet alatt érkezett Veszprémből dr. Ondry Ferenc országgyűlési képviselő és Réi Jenő-veszprémmegyei nagybirtokos távirata, melyben tudatják az értekezlettel, hogy ha a tervbe vett vasut Veszprémből indulna ki, úgy Veszprém vármegyének, mint Veszprém városának hathatós támogatása várható. A távirat felolvasása után előnköl főispán maga részéről kiindulási pontul szintén inkább Veszprém városát, mint Lepsényt ajánlja, mire az értekezlet egyhangulag abban állapodott meg, hogy a létesítendő balatonparti vasut Veszprémből induljon ki s végpontjai Veszprém és Keszthely legyenek. Elhatározták továbbá, hogy az értekezlet jegyzőkönyve hiteles másolatban Veszprémmegye és Veszprém városának megküldessék dr. Ováry Ferenc címére, azon kérelem kapcsán, hogy az ottani érdekelt-ség válaszon a maga kebeblől érdeklőségi társelnököt és végrehajtó bizottságot és ennek fogantatásáról dr. Jankovich László gróf főispánt értesíteni sziveskedjék.

Naptárak 1898. évre,

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — Pajor, Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — Kodolányi gazdasági zsebnaptár, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárcz-naptárak, heti, előjegyzési és falnaptárak

Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

Ezután hozzá szolt általános óhájra a vasut-ügyhöz Hertelendy Ferenc, mint a Keszthely-tapolcai vasutgy érdekeltisének képviselője, aki beszédében kifejti, hogy a most tervezett vasut nem áll amavall ellentétben; mivel a a Veszprém-keszthelyi vasut csak ugy létesíthető, ha Tapolca keresztdl vezetettel; egyuttal visszautasítja azt a gyanusitást, mely a „Tapolca és Vidéké”-ben legközelebb megjelent cikkben ellene írányult, mintha ő az érdekeltiséget cserben hagyta volna. Végül indítványozta az érdekeltiségi kör megállapítását, egyuttal az érdekeltiség képviselőire kéressek fel a főispán és a további munkálatokra válaszcik meg a végrehajtó bizottságot.

Az értekezlet az érdekeltiség képviselőjél őriasi lekésedéssel dr. Jankovich László gróf főispánt, a végrehajtó bizottság elnökévé Hertelendy Ferencet választotta meg.

A végrehajtó bizottságot vidékenkint követség zóleg alakította meg az értekezel.

Keszthelyről: Nagy István, Lenárd Ernő, Beck Sándor, dr. Dezsényi Arpad Hoffmann Soma, Henc Antal, dr. Schwarz Zsigmond.

Vonyarc: Anyán János, Pap György;
M.-Győrök: Major Karoly;
B.-Ederics: Nedeck Jeno Páczay vitai jegyző;
L.-Tomaj: Virius Vince, Hertelendy István;
L.-Németfalva: Koller tanító.
L.-István: Németh Dezso.

Tapolca: Glázer Sándor, Vastag János, Leszner Samu, Frisch Lipót, Mojzer Ferenc, dr. Kovács Vilmos, Csendes József, Takács Jenő;

Szigliget: báró Puthéányi Géza, Freystädter Jenő;

Tördemic: Pap Imre, Rauch János, Gaál Odón;

B.-Tomaj: Bogay Máté, Bogay István, Horváth József plebános;

Gulács: Csigo Ferenc, Eötv Mikós, Neisziedler József.

Gy.-Keszi: Rajky Lajos, Nusal János;

Kövágó Órs: Cuppon Sándor, Pap Lajos, Szollár István, dr. Herceg Mihály;

Köveskálá: Györffy Géza, Fehér Sándor, Kaszás Kálmán, Csemez Elek;

Zánka: Csemez Pal;

Akali: Kiss János, Németh Ignác;

Dörgicse: Hertelendy István, Bertalan jóságkormányzó;

Örvényes: Molnár János;

Aszófó-Tihany: Halbyg Ciprián;

B. Fúred: Segesdy Miklós, Segesdy Ferenc, Bedegi Gábor, Palfy Gábor;

Fúred-Fúrdó: Lindl Valerian;

Arács: Vajda József, Kanovics György;

Csopak: Kapdebo István;

Paloznak: Sladányi József;

Lovas: Denes János;

A.- és F.-Eörs: Köves Ede, Vurglics József apát, Mihalkovics Tivadár;

Révfülp: Gaál Lőrinc;

A vármegye részéről: Csertán Karoly alispán, Takács Imre, Szentmiklóss Gyula, Vécsey Zsigmond, dr. Tuboly Gyula, Ebenspanger Lipót, Koller István.

— **Népkész gazdasági tanítások.** A „Hazánk”-ból vettük a következőket: „Somogy megyében az ottani gazdasági egylet a megye számos községében felolvasásokat a gazdasági tanításokat tart a tél folyamán. Ezen felolvasásokat a földmívelésügyi miniszter erkölcsileg egy, mint anyagilag jelentősen segízi. A felolvasásokat képzeti gazdák, papok és erre szakavatott állami közegek végzik. Zala-megyéből még nem hallottunk semmit, pedig úgy tudjuk, hogy Darányi miniszter 800 forintot utalt ki népkész gazdasági kurzusok segélyezésére. Hol vannak a megyei járási gazdasági egyletek, a községzsági előadók, a gazdasági tanítások, a tapolcai Vincellériskola, s hol vannak a földmívelésért tenni kész férfaink?”

— **Eltűnt öszeg.** A rendőrség erősen nyomozott az eltűnt 1187 frt után, mely Schwarz Ferenc, a Schwarz & Tauber cég gyakoronokának zsebéből eltűnt a postán. A nyomozás nem járt eredményre, míg végre egy Krausz nevű alkusz neje pénteken délelött ezer forintot adott át a káros felnek. Allítólag a rendőrség két ízben házkutatást tartott Krauszek lakásán, mert a gyasaan egyenesen feljött fordult, de ez nem járt sikerrel.

— **A Budapesti Napló babái.** Karácsony előtti délutánon szokatlan alakok jelentek meg az egykori rendőrkapitányi hivatalban. Kisebb nagyobb szegény gyermekek csoportosulnak ott és türelmetlenül várták, hogy a nagy Budapesti Napló mit küldött a szegény kicsikének. Az ovoda képviselőjében ott voltak Vidor Samu elnök, Deák Péterné vál. tag és Rosenfeld Lajos egy. titkár; a keresztény jótékony öngyölet dr. Fülöp Kázmérón és Mantuanó Janka képviselték. Pontban négy órakor megjelent Thomka Endre városi tanácsos. Acs József jegyző kíséretében és első sorban is hivatalosan konstatálta, hogy a jelzett 50 baba helyett csak 46 érkezett. Mindenki kíváncsi volt most már látni a megérkezett babákat. Thomka tanácsos erre a maga előtt levő két kis dobozból kirazta az összes 46 babát. Általános meglepés, mindeközben az arca megnyult, egyedül a babák maradt kicsiny, pedig a babák voltak gummiból. Apró cseprő gumimababácskák voltak ezek mind; az összes babák nem értek annyit, mint a Budapesti Napló legyengébb szama, és őszintén kijelentjük, hogy sokkal nagyobb volt a kicsikék öröme, mikor meg várták, hogy babát kapnak, mint mikor ezeket már tényleg megkapták.

— **Táncestély.** A nagykanizsai Kaszinó 31-én saját helyiségekben hányversenyrel egybekötött zárkörű táncestélyt rendez, azepon beaválatott mű-orral. Az estélyen szerepenni fognak: Prager Lona, Weiser Kiára, Ledolszky Mici, Böhm Emil, Olap Ernő és Ledolszky Ernő. Belépji díj: személyenkint 1 frt, Csárdajegy 2 frt. Kezdeté 9 órakor.

— **Köpenyoltóvaj.** Fűspök honvédelezredes előszobájából, t. hó 21-én, mik a család ebédeit, e tñt az alezredes új köpönyege. A tolvaj egy ronknyos vandorlófény személyében ugyan csipe a rendőrség. A köpeny visszakerült gazdájához, a vandorlófény pedig a rendőrségi börtönben töltötte el a szép karácsonyat.

— **A déli vasut zónája.** Az utazó közönség gyakori panaszja, hogy a déli vasut nem fogadta el a zónát s magas menetárakat szed, pár nap múlva teljesen megszűnik, amennyiben, amint már jelentettük, a nevezett vasutnak a magyar korona területén levő vonalain 1898. január 1-én új zónarendszerű személydíjazás lép életbe. Ezen új magyar vonalaink üzletgazgatóság, nemzetgazdasági politikánkhoz alkalmazkodva, a maga részéről is támogatni igyekszik hazai közlekedési reform eszméink keresztültvitelét. A déli vasut zónája ugyanazon kedvezményeket nyújtja az utazó közönségnek, mint a m. kir. államvasutak ismert zónarendszere; emellett azonban a déli vasut új díjazásba egyéb kedvezményeket is nyújt, amennyiben pl. az egyrészt Budapest déli vasut, másrészt Kelenföld-székeshérvári vonal a lomási közti forgalomban 20 egyes menetre szoló u. n. bérletjegy is váltható tetemesen mérsékelt áron. Az utazás e jegyekkel, olcsósá gukító eltekintve, már azért is kényelmes, mert azokat lehelyezés végett a személypénztáraknál bemutatni nem kell. Gondoskodik a déli vasut arról is hogy a kies Balatonvünk mentén fekvő, ugyancsak a vasut érdeméből szematomást fejlődő, évről-évre eresettebb fúrd-és nyaraló helyekhez különösen a fővárosnak üdülésre nagyon is rászoruló lakossága olcsó menettérte i jegyekkel minél könnyebben hozzáférhesse. Tanulók és munkások olcsó havi és heti jegyekkel juthatnak foglalkozásuk színhelyére és vissza. Végül Budapest déli vasutról a déli vasut oszték vonalainak állomásaira, valamint viszoni is kérsékelt áru menettérte jegyek állanak a közönség rendelkezésére.

— **A Polgári Egyet** mindkét vendéglőjét január hó 1-étől kezdve maga az egylet fogja ismét kezelni. Az egylet nagyragas-okban hívja fel erre a közönség figyelmét. Üzletvezető: Gáspár Ferenc lesz.

— **Adományok a Népkönyha javára.** Kaufmann Béline gyűjtése a sörgyarban 10 frt 90, Winterberg B. re chenbergi lakos koszorú-pótló adományá Schertz Albert elhunytak 10 frt, dr. Orosy Lajoné 5 frt, Weiss Emlke 5 frt, Gaál Adolf 2 frt, Ungas Ullmann Elekúé 45 frt. bab és 20 koszoru vere-hajyma, Markusz Frigyesne 2 zs. burgonya és 10 kilo liszt, Dóminics Mihály 1 zs. burgonya és a kóposta, Reichenfeld Ign. fia 25 kilo bab, 10 kilo liszt, 5 kilo rizs és 5 kilo árpakását. — A saives adományozóknak hála-köszönést nyilvánítja a népkönyha elnöksége.

— **Allategességügyi kimutatás** Zala-vármegyében december végén. Lépeac: András-

hida 2 u., Boldogfalva 2 u., Nagy-Kutas 7 u., Tűske-Szent-Péter 2., Botfa 3 u., összesen 4 község 13 u. Rüh-kör: Andrásida 3 u., Botfa 3 u., összesen 2 község 6 udvar, Sörtészvász: Bak, Balaton-Hídvég. Bocsa, Böttoraya, Csáktornya, Felső Mánd, Felső-Páhok, Hegykerület, VIII., Kányavár, Kis-Caerenc, Kis-Komárom, Pácsa Pák, Pördeföld, Rigyák, Söjtör, Ujudvar, Véged, Zala-Egeresz, Zala-Erdőd, Zala-Lövő, Zala-Szt-Balaza, összesen 22 község.

— **Majom-sinház.** Spinella József 80 drb. kitűnően betanított dreszurított és jelesen kiképzett majmával, azonkívül kutyákkal, kecskékkal fog előadást tartani néhány napon át a „Szarvas” nagytermében. Az első előadás a hét végével, pénteken vagy szombaton lesz.

IRODALOM.

Irodalmi almanach. A karácsonyi könyvpiacra bizonyára nagy feltűnést fog kelteni az a könyv, a mely e napokban jelent meg. A címe *Irodalmi almanach*, tartalma pedig ékeszszólóbban beszél minden reálmánál, mert tele van Magyarország ismert és népszerű íróinak és zeneszerzőinek munkáival. Ime a névsoruk: Jókai Mór, s ki az almanach előszavát is írta, Kossuth Ferenc, Benickyné Bajza Lenke, Szomaházy István, Sas Ede, Timár Szaniszló, Váradai Antal, Abonyi Arpad, Makai Emil, Sztójánovics Jenő, dr. Falk Zsigmond, Buday László, Feleki Sándor, Szilágyi Géza, Krudy Gyula stb. stb. és az egész vidéki sajtó. Mert ez az almanach a hírneves írók munkáin kívül bemutatja a vidéki sajtó munkásait írásban és képen. A könyvnek tartalma mindenképpen fog lepni. A költeményeken és novel-lákon kívül van a kötetben a *műkedvelőknek egy pompás operette* s egy *kitűnő vígjáték*; a *zenekedvelőknek* pedig huszonegy oldal kosza áll rendelkezésükre, egy sereg pompás táncdarab, úgy hogy este vendégség közepette ez az almanach egy egész társaságot tud mulatolni. Ez az irodalmi almanach, amely a legdiszesebb kiadásban jelent meg, — legolcsóbb könyv a világon, mert ingyen kapja meg mindenki, aki legalább egy negyedévre előfizet a legszebb képes heilapra: az *Ország-Világra*. Ez az almanach ugyanis az Ország-Világ karácsonyi ajándéka. A ki két forintot az Ország-Világ kiadóhivatalába beküld, az kapja egy negyed évig a kitűnő újságot, amelynek minden száma tele van gyönyörű illusztrációkkal, szépirodalmi munkákkal, s azonnal megkapja az irodalmi almanachot. Az újság kiadóhivatala *Hold utca 7. szám* alatt van. A kötet bolti ára 2 frt. Már most tessék választani az Ország-Világ almanachnál egyútt is két forint, maga az almanach is két forint. Mi azt hisszük, legjobb lesz mielőbb előfizetni.

— **Remek album** jelent meg, amely valóságos eseménye a karácsonyi könyvpiacnak. Az irodalom és a művészetek előkezőségei egyesültek ebben a könyvben, amelyet a legkedveltebb napilap, a Magyar Hirlap adott ki karácsonyra. Nagy szeretettel, gondallal szerkesztette Sas F nyó Sándor, a Magyar Hirlap szerkesztője ezt a kétszáz oldalra terjedő albumot, amelybe azaz hazai és külföldi író dolgozott. Nincs tarunk arra, hogy e pompás deka-meronnak tartalomjegyzékét egész terjedelmében közse tessék; de talán elég tudni, hogy az egész világirodalom legkiválóbb képviselői írtak az albumba. Százötven kép díszíti ezt a könyvkészletet! 1 frt 50 kint hapható albumot, amelyet minden előfizetőjének díjtalanul ad a Magyar Hirlap. Megkapják az újonnan belépő előfizetők is és megkapják az újszétendő első hónapján meg jelenő második ingyen-kötet is, amely 1848 ötven éves jubileumára emlékre készült. Jókai, a nagy szerző kor egyik legnagyobb alakja, aki esztelen szerkesztése értelmében csak a Magyar Hirlapba írta mint legfőbb munkatárs szépirodalmi dolgozatait, gyönyörű archépét dedikál az olvasóknak és ez a fotográfiaul szebb kivevél archép lezza a második album külön melléklete. Jókaival az élen harminc általódó helyre dolgoztára van most a Magyar Hirlapnak. Szerkesztésége tehát a legnagyobb, tagjai az irodalom és szornalisztika legkiválóbb tagjai. De nemcsak a szépirodalom kiváló kuttiválása célja a Magyar Hirlapnak, hanem első sorban az, hogy a napi események is értesítésben érdekes, friss, bőszes és megbízható, a politikában bátor és becsületos legyen és rendhittelenül álljon kormányok és pártok fölött. Ezt biztosítja a munkatársaknak az a gárdája, amelynek vezetője Fejő Sándor szerkesztő, aki a lap-megállapítása óta mindig ezt írta a Magyar Hirlap sauszalajára: Demokrácia, demokrácia, ismét csak demokrácia! Ez a Magyar Hirlap hísegyeje. Le a címközéssel, a hatalmasok terrorizmusával és előre: a polgárság érdekével, javával és elhagyatottak a szegények, az igaztalanul szenvedők ügye legyen az első. Amde akkor is így legyen, ha az a polgárság nem is budapesti, mert a Magyar Hirlap nem így foglalkozik azokkal, akik az egész ország rovására akarcák gazdagítani a fővárost. Bűnt követ el az aki a vidék életét el akarja üdmentelni Budapest élet ereibe. Mindenhol, ahol csak magyarok élnek, ha a legkisebb tanyán is, ott az ország fővárosa van. Azért is foglalkoznak a gazdaság életbevágó kérdéseivel is kiváló szakmunkások.

vességek egész sorozata is ajánlja a Magyar Hirlapot. A Kis Világ című gyermeklapot 50 krajcárt, az Evassak című divatlapot 80 krajcárt kapják negyzedévként az előfizetők és előfizethetők a Magyar Hirlap és Magyar Szalonra együttesen negydedre 6 ftt helyett 5 forinttal. A Magyar Hirlapra bármely napról kezdve lehet előfizetni és az előfizetés ár negydedre 3 ftt 50 kr., egy hónapra 1 ftt 80 kr. Az előfizetési összeg postautalványon küldhető Budapestre, Honvédutca 4. sz. alá.

„Könyvtársak” lesz a címe Bartha Miklós könyvének, mely a könyvtársak karácsonykor fog megjelenni. Ez a könyv nagyban járhat próbában írt kölleményt foglal magában (ly címké alatt: Vírasszás, A nő, Könyvelés, Császár, Összhang, Bíróság előtt, Ki a hibás, Az árva, Tapasztalat, Verőfény, Telen A magának való, Jutalom, Vigasz, A holnap A szerencsétlen, A halál, Megváltás, Templomban, A költő sorsa A költő hivatása, Elvadás, Pástoritis, Emlékeset, Otthon, Földélet, Az árnykép stb.

A ki Bartha veszőkkeit ismeri, az fogalmat ajkothat magának arról, hogy mily nyelvezettel, mily szingaságú fordítással és mily elragadó fantáziával vannak megírva ezek a köllemények. A közhatalos körében anokatlan érdeklődést kellett az a hír, hogy Barthától népszerűdalmi dolgozatok jelennek meg a könyvtársakban.

Barthát a „Magyarország” szerkesztősége bírtá reá könyvének kiadására, s a „Magyarország” most assai kedveskedik olvasónk, hogy Bartha könyvét díszos kiállításban karácsonyi és újévi ajándékkul előfizetőinek ingyen fogja megküldeni.

A könyvet mindenki megkaphatja, a ki a „Magyarország”-ra egy negydedre előfizet. Az előfizetési díj (3 ftt 50 kr.) bármikor beküldhető (ly cím alatt: „Magyarország” kiadóhivatal Budapest, Sándor-u. 2. Bartha művének bolti ár 2 ftt lesz és külön is megrendelhető a „Magyarország” kiadóhivatalában.

Szerkesztői Hízetel.

Ol. E.-né helyben. A Nagyszágó által beküldött „Fehérvár” már az ön folyamán megjelent lapunkban. Direkt Budapestről kapták.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések.

6646. tk./97.

375-1

Arverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Marton Ferenc és neje Plander Rozália kiskanizsai lakos vjhajatóknak Balog János vjhajtást szenvedő kiskanizsai lakos elleni 200 ftt tőke ennek 1897. évi február hó 15-től járó 5 százalék kamatai 9 ftt 20 kr. zálogbekebelezési 14 ftt 20 kr. peri, 7 ftt 95 kr. vjhajtás kére'mi, 8 ftt 25 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti vjhajtási ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó a nkanizsai 2254 sz. tkvben + 5783. hrsz. a. felvett 44 ftrra ugyanazon tkben + 3392. hrsz. a. felvett s 84 ftrra becsült ingatlanok, ugyanaz 1881. évi LX. t. c. 156. § c) pontja alapján a nkanizsai 1236. sz. tkvben + 8267. hrsz. alatt Balog János és neje Kállovics Rozália tulajdonul felvett s 552 ftrra becsült egész ingatlan

1898. évi január hó 26. napján d. e. 10 órákor

ezen kir. tszék tkvi helyiségében Faics Lajos telperei ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi november hó 4. napján.

GOZONY.

kir. tszéki aljbíró.

6646 tk./1897.

376-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Szokol Ferenc kiskanizsai lakos végrehajatóknak Szokol Ferenc mint k. k. Szokol Ferenc-t-gyámja végrehajtatást szenvedő kiskanizsai lakos elleni 30 ftt tőke ennek 1896. évi november 17-től járó 5 százalék kamatai, 9 ftt 50 kr. per, 6 ftt 10 kr. végrehajtatás kérelmi, 6 ftt 25 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtatási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nagykanizsai 2576. sz. tkvben + 3607. hrsz. a. felvett s 124 ftrra és u. azon tkvben + 7459 hrsz. alatt felvett és 42 ftrra becsült ingatlanok

1898. évi január hó 27. napján d. e. 10 órákor

ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében Faics Lajos telperei ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi nov. hó 3. napján.

GOZONY sk.,

kir. tszéki aljbíró.

6646/ tk./97.

374-1.

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Landi Katalin férj. Beke Józsefné szent-balázsai lakos végrehajatóknak Landi József végrehajtatást szenvedő homokkomáromi lakos elleni 54 ftt tőke, ennek 1897. évi május hó 24-től járó 5 százalék kamatai 24 ftt 75 kr. addigi, 7 ftt 05 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtatási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék

területéhez tartozó a homokkomáromi 706. sz. tkben + 848 hrsz alatt 2/30 részben Landi Katalin férj. Beke Józsefné, 1/30 részben Landi József, 2/30 részben Landi Borbála férj. Verem Istvánné, 2/30 részben Mikó Pal és 1/30 részben Landi János tulajdonul felvett s 180 ftrra becsült ingatlan az 1881. évi LX. t.-cikk 156. § d.) pontja alapján egészben

1898. évi január hó 14. napján d. e. 10 órákor

Homokkomárom községi háznál Faics Lajos telperei ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi október hó 27. napján.

GOZONY

kir. tszéki aljbíró.

The Continental
Bodega Company

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.

Tarragona s. a. l.
Legjobb
bevásárlási forrás

Raktár:

Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

Előleges jelentés.

Értesitem a n. é. közönséget, miszerint a

világhírű

Majom színházamat

e napokban **Nagy-Kanizsán,**
a „Szarvas Szállóda” nagyttermében
megnyitom és előadásimat megkezdem.

A színház 80 kitünően betanított, dresszirozott és jelesen kiképzett majmok, kutyák, kecskék és disznók felett rendelkezik.

Bővebbet a további falragaszok.

A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri

Spinetta József igazgató-tulajdonos.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az 85 megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésként alkalmazatik közvényed, csúszni, tagszaggatásnál és meghűlésknél és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ftt. üvegekénti árban majdnem minden gyógyszerertárban kszelben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisobérbetűi utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveg „Horgony” védjegy és Richter orvosegyezs nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, es. és kir. udvari szállitók, RUDOLFTART.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.